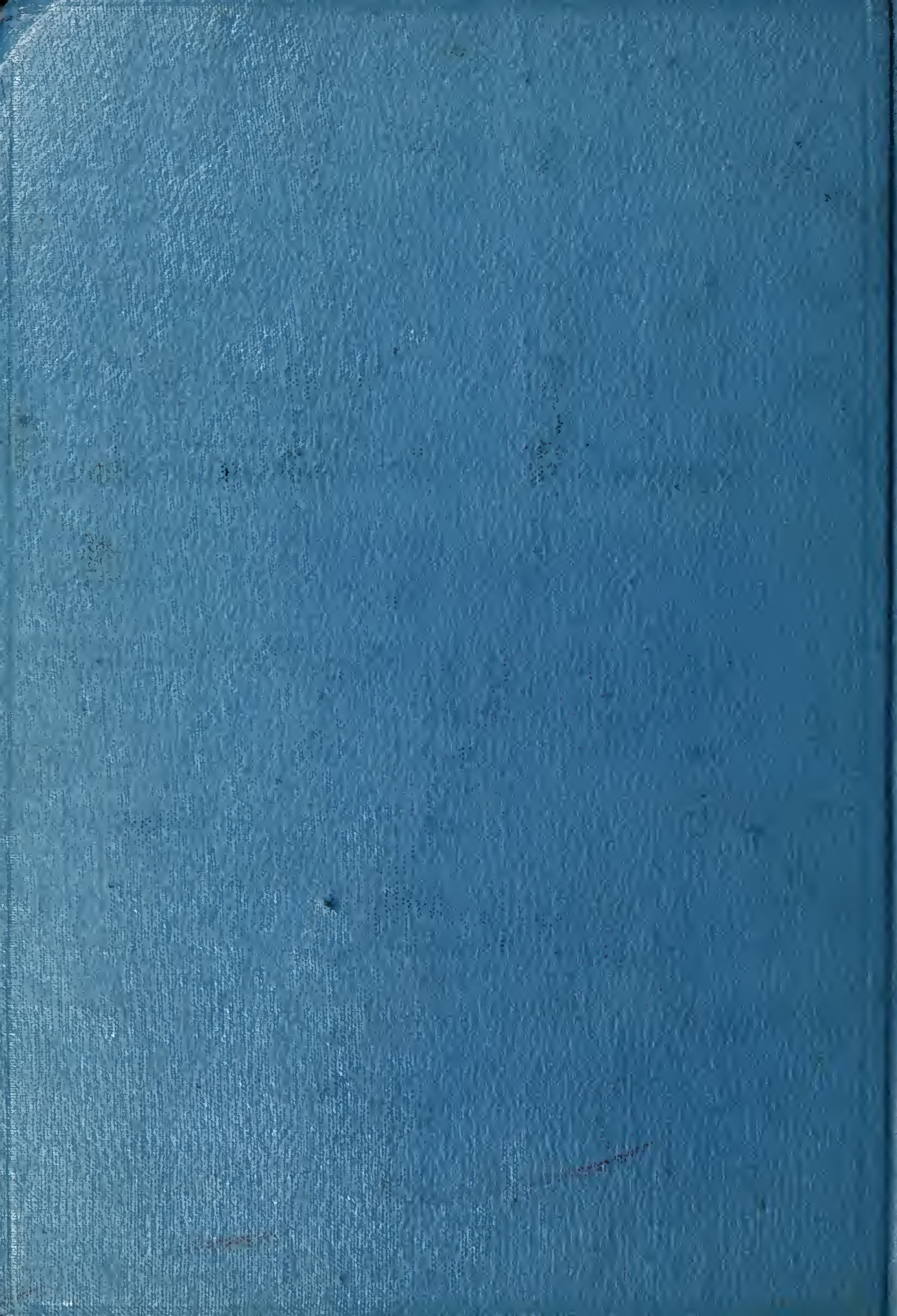

ثمرات الفؤاد

في المبدأ والمعاد

لشارح المثنوى

عبدالله افندى

بسم الله الرحمن الرحیم

جواهر حمد وسپاس بی حد · احدیت ذات وکبریاسنده واحد ومتوحد · وزواهر شکر بی قیاس و بی عد · جامعیت صفات واسماسیله احد ومتفرد اولان واجب الوجود · وواهب الجود حی بی زوال · وقیوم لایزالك درکاه جلالت · وبارکاه عظمتنه نثار اولسونکه · قلوب عارفینی خزائن اسرار · وارواح عاشقینی زواهر انوار ایدوب وجوب وجودنه اقامت دلیل ایچون بدیع فطرتیله صباح وجودی غسق عدمدن فلق · وکمال رأفت وجودنه ایضاح سبیل ایچون صنیع حکمتیله عین قدمده اولان رتق · وجهی فتق ایتدی · وازالهٔ ظلمات اشباح ایله انوارلقاسنه ایصال ایچون ارواح مشتاقین · وقلوب عاشقینه تجلیات جمال ذی الجلالیله خواصه مخصوص قیلدیغی حوض موروددن شراب طهور سقی ایتمکله قید بشریتلرندن اطلاق · ووادیٔ ایمن محبت اللهده مأنوس قیلدی

نظم

ذکر همه گرچه ثنای تواست * حمد وثنای توسزای تواست
انکه سریر عظمتش گشت عرش * فرش شدش طارم فیروزه فرش
عالم سفلی که جهانست نام * یافت ازو رونق دار السلام

سر علم حمد بیند اخته * رایتی از عجز بر افراخته
ای دل ازین قرضهٔ بحر جنون * ماچو حبابی و تو یکقطره خون
ما و ترا نیست زبان دعا * ماز کجا حمد و ثنا از کجا
بلکه قصور است بعجز اعتراف * رو مزن اینجا نوازین بیش لاف

والوف صلوات زاکیات ۰ وصنوف تحیات وافیات ۰ اول مجمع صورت ومعنی ۰ وعنقای قاف قاب قوسین اوادنی ۰ اعنی حبیب خدا ۰ وسید انبیا ۰ وسند اصفیا ۰ حضرت محمد المصطفی یه اولسونکه ۰ وجود منور ۰ وروح مطهرلرینه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » وشان شریفلرینه « خلقت الاشیاء لاجلك وخلقتك لاجلی » وارد اولوب بال همت علیاسیله مقام « ثم دنی فتدلی » یه پرواز ایلدی ۰ وکمال اخلاص ونفی صفاتله مشاهدهٔ آثار انوار احدیة الذاته واصل اولوب لدی الاتصال شهود ایله وجوددن منفصل اولدی ۰ ودست هبوب نفحات منانی ایله استارقیودی تمزیق وخرق ایلیوب ۰ هویت حقله فانی ۰ وجناب مطلقك ربوبیتی ایله باقی اولدی

﴿ نظم ﴾

دری برج فلك اصطفا * بحر وفا کوهر کان صفا
شاه سریر لمن الملك دل * مهر منیر فلك آب وکل
بحر محیط از کف جودش کفی * نه فلك ازآتش مهرش تفی
پایهٔ معراج کمین پایه اش * ازسر ماکم نشود سایه اش

ودرود نامعدود ۰ اول شمس سموات نبوت ۰ وبدرمنیر رسالتك آل واولاد واصحابی ۰ خصوصا چاریار معالی جنابی ۰ ارواح طیبه لرینه نثار اولسونکه ۰ هربری نجوم آسمان ولایت ۰ وشموس مشارق هدایت درلر

﴿ نظم ﴾

پادشاهان عرصهٔ ملکوت * شاهبازان قرب او ادنی
باده نوشان جام لم یزلی * ماه رویان احسن الحسنی

رهبران خرد براه نجات * سالکان طریق صدق وصفا
حد ما نیست وصف این شاهان * ربنا عافنا وارحمنا

وبعد « کان الله ولم یکن معه شیء » مقتضاسنجه حق سبحانه وتعالی غیب ذاتی واطلاق احدیسی حسبیله اسما وصفات کثرتندن منزه اولوب جمیع اسماء الهیه . وصفات ربانیه . احد ذاتیه سنده مستهلکه دخی « والله غنی عن العالمین » مصداقنجه عالم تدوین وتصویر حضرت علم وتقدیرنده مندمج . وصورت تفصیل وتصویر معنای تدبیرنده مندرج ایکن « کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف » فحواسی اوزره غیب هویت مطلقه سنده مستتر اولان کمالنك صورتیله معروف وظاهر اولمغیچون « عاشق اولدی کندو کندواوزینه . معشوق اولدی کندوسی کندوسنه » مفهومنجه حب ذاتی ومیل اصلیسی ایله مستهلکة الذات اولان اسمانك صورن واسماسنده بالقوه مستغرق اولان احکام وآثارین فعله کتورمکیچون مظاهر خلقیه اظهار ایتمك اقتضا ایتدیسه . آدم مظهر اسماء الهیه . ومجمع صفات ربانیه اولوب . جلا واستجلاء کلی . وشهود واشهاد جملی وتفصیلی . انکله حاصل اولدی

﴿ گلشن راز ﴾

زفضلش ۲ هردو عالم گشت روشن * ز فیضش خاك آدم گشت گلشن
توانایی که دریك طرفة العین * زکاف ونون بدیدآورد کونین
چوقاف قدرتش دم برقلم زد * هزاران نقش برلوح عدم زد
ازان ۳ دم گشت پیدا هر دو عالم * وزان ٤ دم شدهویدا جان آدم

پس حق سبحانه وتعالی « اول ماخلق الله نوری . اول ماخلق الله روحی . اول ماخلق الله العقل . اول ما خلق الله القلم » حدیث شریفی مصداقنجه اولا وبالذات کندو ذات پاك صمدیت . ونور مقدس احدیتندن روح محمدی . وسر حقیقت احمدیی خلق ایلدی . وبو اسماء اربعه حقیقتده شیء واحد اولوب بحسب المراتب درت عبارت اوزره تعبیر اولنور زیرا « من رآنی فقد رآی » مضمونجه عشاق

۲ یعنی وجود اضافی رامنبسط کردانیدتا ممکنات بوجود متصف گشتند که الله نور السموات والارض وآدم را مرتبهٔ جمعیت ارزانی داشت

۳ یعنی ظهور صور عالم غیب وشهادت ونشأهٔ اولی واخری که عالم کبری می نامند همه ازان تجلی حب الهی پیدا آمد

٤ یعنی هم ازان دم متکون گشت عالم صغری که عبارت ازنشأت انسانیست که منتخب است ازعالم کبرای کونی وکیانی اگرچه فی نفسه خود عالم کبری انسانست للباقیة بمرتبة الخلافة الالهیه وسعة قلبه لنزول الحق ووحیه وسلطان توحیده

الهی پرتو جمال کبریایی حقیقت محمدیه ده مشاهده ایتمکله مرآت حضرت وجمیع ارواح واشباح اندن ظاهر اولدیغیچون روح اعظم تسمیه اولنمشدر . پس بو اوصاف جمیله واخلاق جلیله ایله موصوف اولان اول منبع عالم وآدم وروح اعظم ومرآت نور اکرمی کندو ذات پاکنه مرآت قلوب تجلی واول آینهٔ مجلادن کندو کندویه عرض جمال ایلدکده اول جمال لایزالیدن عشق الهی غلبه ایدوب بحر محیط احدیت . ودریای قلزم واحدیت تموج ایلیوب . کنج ازلیسندن لاآلیٔ لم یزلی نثار ایتمکله ارواح انبیا واولیا ومؤمنین اصفیا وفرشتکان اعالی ظهوره کلوب « انما امره اذا اراد شیئا ان یقول له کن فیکون » فحوای شریفی اوزره نطق ذاتی ولسان قدرت ایله بی حروف ولفظ وصوت کن دیوامر ایتدکده جمیع ذرات جهان خروشه کلوب عرش وکرسی ولوح وقلم وارواح علویه وسفلیه . واشباح واجسام عنصریه وجواهر واعراض ومولدات وصنایع عجیبه ونقوش غریبه « ومن الاعلی الی الاسفل » جمله آفریده کتم عدمدن دشت وجوده کلوب . بعده آدم علیه السلام صورت انسانده اولان ختومك اولی ونشأت عنصریتده انبیانك اقدمی اولمغله حق سبحانه وتعالی حقیقة الحقایق اولان نور محمدیدن اکا امداد ایلیوب نبوت ظاهره‌یی اولا انده اظهار ایلدی . بعده اولادندن انبیانك هر بریسنده امر نبوت وشریعت مخصوصه اظهار ایدوب . هر بریسی اسماء کلیه مظهری ایکن امتلری اوزرینه حاکم اولان اسمانك ربوبیتلری حسبیله هر بری امتلرین دعوت ایدوب حقك معروف ومعبود اولمسی هر برامته اصل اولان اسمك حکمی موجبنجه مهتدی اولدیلر . بعده جمیع نبواتی واسماء کلیهٔ آلهیه‌یی جامع واسم اعظم صاحبی اولان سرور شاه نبوت برج آفتاب هویت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مبعوث اولوب « الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی » آیت کریمه سنك فحواسنجه امر دین ونبوت . وکلیت ایله ظهور معرفت رسالت پناهك وجود عنصریسی ایله کمال بولدی

﴿ نظم ﴾

نبوت را ظهور از آدم آمد * کمالش در وجود خاتم آمد

پس « کنت نبیا وآدم بین الماء والطین » حدیث شریفی موجبنجه قبل از ایجاد آدم حضرت فخر عالم نبی اولوب جمیع انبیا واولیایه ولایت مطلقه سندن امداد ایتدوکی کبی بعد ظهور وجود آدم دخی کذلك ولایت مطلقه ونبوت کلیه سندن جمیع انبیا وامتلرینه بحسب استعدادهم امداد ایدوب ٠ حکم نبوت انکله ختم اولدی ٠ وارتحال وانتقاللرندن صکره دخی کذلك احکام واسرار شریعت وانوار ولایت وتوحید ذاته متعلق اولان علم ودانشی ورثه وخلفاسنه امداد والقا ایتمکدن خالی اولمیوب ٠ الی الآن والی قیام الساعة وراثت ولایت مطلقهٔ عامهٔ محمدیه مظهری اولان ذات مکرمتدن زمان بر آن خالی دکلدر

﴿ مثنوی ﴾

پس بهر دوری ولیی قائمست * تا قیامت آزمایش دائمست

پس امام حی وقایم آن ولیست * خواه از نسل عمر خواه از علیست

مهدی وهادی ویست ای راهجو * هم نهان وهم نشسته پیش رو

واول وارث حقیقت کمالیهٔ احمدیه اولان ذات شریفه ٠ قطب دوران ٠ وغوث اعظم ٠ وواحد الزمان ٠ تعبیر ایدرز ٠ وامام علی کرم الله وجهه دن صادر اولان « من لم یعرف امام زمانه ومات فقد مات میتة جاهلیة » قول شریفی اوزره روح انسانی وصول الی الله رتبه سنه نائل اولمق ایچون انسان کاملك طلبی طریق حق سالکلرینه واجب اولمغله لاجرم بو رساله یی سلك تحریره کشیده قیلوب (ثمرات الفؤاد ٠ فی المبدأ والمعاد) دیو تسمیه و بش باب و بر خاتمه اوزرینه اتمام قیلندی (باب اول) حضرت آدم علیه السلامك خلافتی واطوار منازل خلقت آدمی ومراتب نوع انسانی بیانندهدر وباب اول اوچ فصلی مشتملدر (باب ثانی) طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیانندهدر اول دخی اوچ فصلی مشتملدر (باب ثالث) اهل سلوکك اقسام وروشلری بیانندهدر اول دخی التی فصلی مشتملدر (باب رابع)

دنیادن ترهیب وطریق حقه ومرشد کامله ترغیب وفقرایه سوء ظندن اعراض . وارباب سلوکه توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیاننده در (باب خامس) نقشبندیه . وبیرامیه . وخلوتیه . ومولویه . وکبرویه . وقادریه . عموما عنعنهٔ سلسله لری ابو بکر الصدیق وامام علی رضی الله عنهمادن حضرت فخر کائنات . علیه اکمل التحیاته . منتسب اولوب واول مناسبت ایله بعض ائمهٔ صحابه وتابعین ومناقب اولیا بیاننده در (خاتمه) روح حیوانی وروح انسانی واضافیدن بعض معارف بیاننده در . بوعبد ضعیف وناچیز کشف واطلاعده قصورنه معترف . وقلت بضاعت ایله اهلی قنده متصف اولمغله ارباب دانش واصحاب بینشك کمال لطف وکرملرندن نیاز اولنورکه مطلع اولدقلری مواقع خلل . ومواضع زللی اصلاح ایله تشریفه ارزانی بیوروب . وصورت عیب جویدن تجنب بیورمغله «اولئك الذین هدی الله» زمره سیله محشور «واولئك هم اولو الالباب» فرقه سیله مذکور اوله لر «آمین بحرمة طه ویسن

❊ باب اولدن فصل اول ❊

❊ آدم علیه السلامك خلافتی بیاننده در ❊

وقتاکه الله تبارك وتعالی اول حب ازلی مقتضاسنجه جملهٔ ملائکه یی آدمك تخمیر طینت وتسویهٔ بنیه سنه «علی طریق القهر والتسخیر» مشغول قیلوب . اول فعلك حقیقتنه کندو علم کلی وارادت وقدرت اصلیسی ایله قیام کوستردی . وصورت برزخیت اولوهیت اولان مرتبهٔ اعتدال انسانینك تسویه سی اتمامنه ایرشدکده اول مزاج مسوایه «ونفخت فیه من روحی» فحواسنجه بلا واسطة نفخ روح ایلیوب . جامع حقایق الهی وکونی ایلدی . ومسند خلافتده اجلاس . وآیینهٔ حضرت الوهیت . وصورت جناب ربوبیت ایلیوب بوصورت عنصریه یی صورت انسانیه به مادهٔ واصل قیلدی . واول صورت عنصریه نك بعضیسنی مراد لعینه ایلدی انبیا ورسل علیهم السلام وکبار اولیا کبی وبعضیسنی دخی مراد لغیره قیلوب وانلرك بعضیسن

هر بر كاملك مزاج وصورتلرى تعيننه اسباب وشروط مثابه‌سنده قيلدى . آبا وامهات كبى و بعضيسى اوليا ومؤمنينك كيفيت مراتب ومقاماتى تعميرنده آلات ومعاونات مثابه‌سنده . اولوب بعضيسى دخى برعالمك ترتيب وتعميرنه مسخر اولديلرعوام الناس كبى « ومن حيث الحكمة الالهيه » بونلرك مقام كماله وصوللرى بونك اوزرينه مبنى وموقوفدر . وبو تفاوت مذكور « عند تعلق المحبة والعشق بالعلم ومافيه » برتفاوتك نوعيدر كه سرمايهٔ تعينات اسما وحقايق ايجاد عوالم وخلايق كه خمير مايه‌سى اولانه متعلقدر . پس آدم عليه السلام مستقر خلافتده مستقر اولوب شول اسماء الهيه كه حضرت آدمك ذات وحقيقتى انك جامعى در ظاهر وجود وباطن وباطن الباطن وسر السر اولان حقايق وشئونى جهتندن انى خبردار اتديلر . واول اسمايه كمال مضاهات ومشابهتندن خبر ويروب سنك صورت مختصرك جمله حقايق الهيه وكونيه‌يى مشتمله در ديواعلام ايتديلر . وملائكه‌نك هر برى كندو علم وحقيقتلرى مظهر اولدوغى اسمادن غيرى اكرجزئى واكركلى براسمدن آكاه دكللردر . زيرا مقتضاى نشأت ملائكه بويله‌در . پس اى آدم كركدر كه سنى نشأت ملائكه‌يه مخصوصه اولان اسما ايله انلرك اوزرينه عرضه قيلم وملائكه‌نك حقايق ونشأت مظاهرى دوشن اسمايه وانلرك حقايقنك باطنى اولان اسماء اخره دخى سنك كمال جمعيتك اولوب . واول جمعيت بزم شئون كليه‌مزدن اولمغله سكا بعض اسماء وجودى دخى مختصه قيلدم كه جمله سندن خبر ويره‌سن ديو آدم عليه السلام بووجهله مأمور اولنجق نشأت ملائكه‌دن خارج اولان اسماء مذكوره‌نك خصائص ومظاهريله ملائكه اوزرينه عرض اولندقده لاجرم ملائكه اول اسمانك علمى طريقنى بلميوب كندو مقتضاى نشأتلرى اولان زبان استعدادلريله ايتدكلرى تنزيه وتقديسده عجز وقصورلرينه وعلم حقده عدم كمال واحاطه لرينه معترف اولوب « سبحانك لاعلم لنا الا ما علمتنا » ديو آدم عليه السلامك حقيقت ونشأ سنك ظاهر وباطننه مخصوصه اولان اسمانك معرفتندن

عجزایله اعتراف کوستردکلرنده « انبئهم باسمائهم » دیو امر اولنمغله آدم ملائکه یه بیلمدکلری اسمادن خبرو یردکده « الم اقل لکم انی اعلم غیب السموات والارض واعلم ماتبدون وما کنتم تکتمون » خطابندن شربت تبکیت نوش ایدوب ابلیسدن ماعداسی « اسجدوا لآدم فسجدوا » حکمنجه کردن فرازلکدن شرمسار اولوب خشوع وخضوع ایله جبههٔ انقیادلرین زمین تسلیم واطاعته وضع ایتدیلر وآدمك کرامت وسعادت وفضیلت وجامعیتنی بیلوب وسریر خلافته علی وجه الاکملیة لیاقتن کوروب اقرار وشهادت ایتدیلر

﴿ کلشن راز ﴾

شعاع آفتاب از چارم افلاك * نکرد منعکس جز بر سر خاك
تو بودی عکس معبود ملائك * ازان کشتی تو مسجود ملائك
بود ازهر تنی پیش توجانی * وزو در بسته باتو ریسمانی
ازان کشتند امرت رامسخر * که جان هریکی در توست مضمر
تو مغز عالمی زان درمیانی * بدان خودرا که توجان جهانی
جهان وعقل وجان سرمایهٔ توست * زمین وآسمان ازسایهٔ توست

پس آدم علیه السلام اصل صورت انسان اولدوغی کبی ابلیس علیه مایستحق دخی آتش وهوادن مرکب واصل صورت جن اولمشدر . فلهذا صورت آدمه نظر ایدوب نشأت عنصریه سنده آب وکلی غالب وترکیب جمعیتی کثافته مقرون کورمکله اکرعلت اجتبا جمعیت ایسه بنده دخی جمعیت مقرردر خصوصا بنم نشأت وترکیبم آدمدن الطف واعلادر . پس بو تقدیرجه اعلانك ادنایه خضوعی قضیهٔ حکمتدن دوردر دیو استکبار ایدوب بو قیاس باطل ایله آدمك نشأت کاملیه سنه وکمال قابلیتنه وحقیقت مزاج وروحی آخر مراتب واعتدالنك جاق وسطنده اولدوغنه جهل وپنداری سببی ایله « وان علیك لعنتی الی یوم الدین » عتابیله مطرود ین حضرتدن اولوب آوازهٔ طردی عالمه طولدی « نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان المفرق » ومقابلهٔ نصده ابتدا قیاس ایلین ابلیس مرجوم اولمغله مولانا جلال الدین رومی مثنوی شریفده عبارهٔ لطیفه ایله بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

اول آنکس که این قیاسکها نمود * پیش انوار خدا ابلیس بود
کفت نار از خاك بی شك بهتراست * من زنارم او زخاك اكدراست
پس قیاس فرع براصلش کنیم * او زظلمت ما زنور روشنیم
کفت حق نی بلکه لاانساب شد * زهد وتقوی فضل رامحراب شد
این نه میراث جهان فانیست * کابانسابش بیابی جانی است
بلکه این میراثهای انبیاست * وارث این جانهای اتقیاست

﴿ فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی بیانده در ﴾

ارباب دانش اولان خلان صفایه معلوم اوله که عالم حس وشهادت تعیننده صور اشخاص انسانیدن هر بر صورت براسم وجودینك مددینه محتاج اولوب وحقیقت انسانینك هر بر مددی براسم کلی ویاجزئی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمه مخصوص وعاقبت رجوعی اول اسمه متعلق اولور . پس اسما حیطه وکمالده وکلیت وجزئیتده متفاوت الدرجات اولوب هر براسم ایچون هر بر فلکده من حیث الکواکب والمنازل وغیرها برصورت وبرمظهر ثابتدر واسماء مذکوره بو عالم کون وفسادده اول مظاهر ایله ظاهر اولوب لاجرم هر براسمك حضرتندن برمدد وبرصورت ومزاج انسانی تعیینی ایچون من حیث مظاهره متعین اولور . پس اکر اول اسم کلی اولورسه مطلقا برکامل مزاجی تعیننه توجه ایدوب اول مدد احدی السیر بلاتوقف وتعویق عناصر ومولداته وصورت غداده مادرو پدره ایرشوب منوال مشروح اوزره اول کامل مزاجن تعیین ایدر . اما اول جزئی اولورسه تعیین مزاج غیرکامل ایدوب . بو تقدیرجه اول تعینات وتشکلات فلك قمرمظاهرنده واسطهٔ تعویقات ایله مولدات وتعویقاته دوشر

﴿ کلشن راز ﴾

زحق باهریکی حظی وقسمیست * معاد ومبدأ هریك زاسمیست
ازان اسمند موجودات قائم * بدان اسمندر تسبیح دائم

بمبدأ هر یکی زان مصدری شد * بوقت باز کشتن چون دری شد
ازان در کامداول هم بدرشد * وکرچه درمعاش اودربدر شد
ازان دانستهٔ توجمله اسما * که هستی صورت عکس مسما
ظهور قدرت وعلم وارادت * بتستای بندهٔ صاحب سعادت
سمیعی وبصیری حی وکویا * بقاداری نه ازخود لیك از انجا
زهی اول که عین آخر آمد * زهی باطن که عین ظاهر آمد

وکیفیات تعویقات اولدرکه چونکه براسم جزئی کندو مظهری جهتندن وضعیٔ فلکی واتصالیٔ کوکبی ایله اول مزاجك تعیین اقتضا ایلدکده اول اسمك اثری انجلین اولورکه صورت غذائیه ایله مرتبهٔ نباتیه ده اول نطفه متکون اولور واسم جزئیٔ آخرکه انك حکمی بواسم ممدك مضادی اولوب انك هلاکین اقتضاایلیه اول نبات فساد انجام اولوب کیرومرتبهٔ معدنه عودت ایدر کذلك برتشکل واتصالیٔ آخره اول مددی تعیین ایدوب برحیوانده که اول مدد غدایی مرکوزدر متولد اولور کیرو تاثیرده بواسمك مخالفی اولان اول اسم آخر بروضع واتصال ایله انك منعن اقتضا ایدوب اول حیوان مرد اولوب مرتبهٔ نباته ویاحیوانه رجوع ایدر ۰ تا اتفهاق اول وقته دکین که اول اسم کندو مظهری حیثیتندن بی معارض ومخالف اول مزاجی تعیین ایدهجك بروضع واتصال ایله صورت غداده نطفه اولوب ورحم مادرده استقرار بولوب سالما صورت انسانیه ده ظاهر اولور

﴿ کلشن راز ﴾

بدان اول که تاچون کشت موجود * که تاانسان کامل کشت مولود
دراطوار جمادی کشت پیدا * پس ازروح اضافی کشت دانا
پس آنکه جنبشی کرداوزقدرت * پس ازوی شدزحق صاحب ارادت

وبو تعویقاتدن هر برنوع اول سر وجودی یه برقید مستلزم وبروضع ناملایم ومستدعیٔ حجاب مظلمدر ومطلوبك کمالیله تحققنی مانعدر ۰ پس اول تحقق کمال مطلوب اوصاف کمالیه ایله کندو اصل

منشأنه رجوع وكمالات اسما ايله تماما ظهور در · وجمله هوا وميول طبيعى · وآمال واماندن انحرافات معنوى وملابست شهوات ولذات جسمانى ومتابعت تسويلات نفسانى وشيطانى · وتشوق ملاذ دنيوى · وتجنب محاب اخروى · وانواع تعلقات لذات وهمى وجاه وحشمت وتصرف وتمكن وتعشق اموال واملاك ناپايدار وصورت حقد وحسد واخلاق ذميمه ايله ظهور وانواع علوم بى طائل وظنون وتخيلات بى حاصل · وعقايد غير مطابق · وحرف وصنايع نالايق · الى غيرذلك عموما تعويقات مزبوره نك احكام وآثارندن اولوب حجب وقيود مزبوره نك هر برى مهلك ومهالك · واول سر وجودى وانك اصلى ميانده مابه الامتياز لر در وجمله كمالاته سرمايهٔ تحقق اولان انكيزش حب عشقه هر برى مانع قوى وحائل عظيمدر · وقيود مزبوره دن هر برنوع تعويقات مزبوره دن برنوعه متعلقدر وبعض اوليا دون البعض مزيد مجاهدات ورياضات وقلت وكثرت ضعف وشدتده متفاوت اولملرى احكام تعويقات مزبوره نك فتحنه مترتبدر

﴿ كلشن راز ﴾

بعادت حالها باخوى كرد د * بمدت ميوها خوش بوى كرد د

اماعود ده تقرير اولنان تفصيلاتدن مرادمذهب اهل تناسخ دكلدر مقصود بروز وظهورى بياندر

﴿ كلشن راز ﴾

تناسخ ٢ نبود اين ازروى معنى * ظهورآيتست درعين تجلى

زيرا تناسخ مودودى جمله انبيا واوليانك مردودى وحكما فلسفه دن بعضنك اوهام وخياﻻتيدر · عمر بن الفارض قدس سره قصيدهٔ تائيه سنده بيوررلر كه ﴿ نظم ﴾

ومن قائل بالنسخ والمسخ واقع * به ابرأ وكن عما يراه بعزلة

ودعه ودعوى الفسخ فالرسخ واقع * به ابدا لوصح فى كل دورة

ومولانا جلال الدين رومى بومحلى مثنوئ شريفنده بيان بيوررلر

٢ يعنى حركت دورى كه در تجليات الهى بوهم تودر مى آيد از تمثيل تناسخ مشمار چراكه در شؤن وتجليات الهى عود وتكرار مطلقا متصور نيست · واين تجددات كه تومكرر كمان مى برى همه فى انفسها كمالات لايقه اند كه نونو ازشؤن الهى بظهور مى آيد چراكه دوام ظهور ذات واحده البته بحسب آثارشؤن ذاتيهٔ اوخواهد بود كه بحسب اسما وصفات ذاتئ او ازو ظاهر ميشود پس عموم اين تجددات وتطورات متناسبه ومتباينه دلائل وعلامات دوام وحدت ذات الهى باشند بمقتضاء اسمائه الحسنى وصفاته العليا

﴿ نظم ﴾

آمده اوّل باقلیم جماد * وزجمادی درنباتی اوفتاد
سالها اندر نباتی عمر کرد * وزجمادی یاد ناورد از نبرد
وزنباتی چون بحیوانی فتاد * نامدش حال نباتی هیچ یاد
جزهمان میلی که دارد سوی آن * خاصه در وقت بهار وضیمران
بازازحیوان سوی انسانیش * میکشد آن خالقی که دانیش
همچنین اقلیم تا اقلیم رفت * تاشدا کنون عاقل ودانا ورفت
تارهدزین عقل وپرحرص وطلب * صدهزاران عقل بیند بوالعجب
کرچه خفته کشت وشدناسی زپیش * کی کذارندش دران نسیان خویش
بازازآنش چون به بیداری کشند * که کند برحالت خودریش خند
همچنان دنیاکه حلم نائمست * خفته پندارد که این خوددائمست
تابرآید ناکهان صبح اجل * وارهد ازظلمت ظن ودغل
هرچه تو درخواب بینی نیک وبد * روز محشر یك بیك پیدا شود
آنچه کردی اندرین خواب جهان * کرددت هنکام بیداری عیان
تا نپنداری که این بد کردنیست * اندرین خواب ترا تعبیر نیست
ای دریده پوستین یوسفان * کرك برخیزی ازان خواب کران
کشته آکه یك بیك خوهای تو * می درانند از غضب اعضای تو
چون نخسیند بعدمرکت درقصاص * تو مکو که مردم ویابم خلاص

ودخی « المرء یحشرمع من احب • والنوم اخ الموت • الناس نیام فاذاماتوا انتبهوا « وتموتون کما تعیشون وتحشرون کما تموتون »
احادیث شریفه لری بومعنایه اشارتدر ﴿ نظم ﴾

بونده هرنه تخم اکرسك خیروشر * انده صورت بغلیوسر ای پسر
وارایسه عقلك شوتخمی اکه کور * کم کوره سن اوبخوده غلمان وحور
قولك وفعلك دورش کم خوب اوله * تا که واروب کوردکك مرغوب اوله
غافل اولمه شهرکی دشمن آلور * جانك اول مؤذی صفتلرله قالور
قورقولودوش کم کوررسك ناکهان * اینجیدرسنی یا ارسلان یایلان
هرنه دورلونسنه اینجیدرسنی * هب کناهکدن قوپار بلکل آنی

هر كناهك اكله برمؤذى اولور * اويوديغك وقت قاتوكه كلور
پس مجالك اولمسه دفع ايتمكه * ياخود اولديروب يولكه كتمكه
تائب اولسك اولدر ردك بيكمان * ياكه كورمزدك اوصورتدن نشان
اول كناهه توبه وترنك ايله وار * يوخسه قالدك كورد ككله خواروزار
كر ايكى عالمده استرسك نجات * توبه قيل ايامه چون يوقدر ثبات
توبه قيل ياد ايت پريشان اولديغك * اصى ايتمز صوك پشيمان اولديغك
كل وجودك ملكى الدن جيقمدين * دور ايام اول حصارى يقمدين
اجتناب ايله مناهيدن زمان * تيز كچر ايرر اجل اى نوجوان

* فصل ثالث انسان اوچ نوعى مشتمل اولدوغى بيانده در *

پس معلوم اوله كه انسان عموما اوچ قسم اوزرينه در « كما قال عليه السلام الناس على ثلثة اقسام قسم يشبهون البهايم وقسم يشبهون الملائكة وقسم يشبهون الانبياء » برقسمى اصحاب شمالدر « يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون » وقال تعالى « ومن كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وماله فى الآخرة من نصيب » الآيه بوقسمك جل همتلرى حيات دنيانك ظاهريدر ومراتب اخرويه يه متوجه اولميوب قلبلرى غلاف ايچنده در * ومتاع اصليلرى دنيادن غيرى دكلدر كما قال الله تعالى « زين للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسومة والانعام والحرث ذلك متاع الحيوة الدنيا » آيت كريمه سنك مضمون شريفى اوزره متاع دنيايه تعشق ايله محاب اخرويه دن قلبلرى مختوم ومحروم اولوب اصحاب شمال ايله قيد اولنورلر « اللهم ياهادى خذنا من كل شئ اليك واجعنابك عليك » وبرقسمى اصحاب يميندر انلرك جل همتلرى متاع آخرت ودرجات جنت اولوب متاع دنيوى يه سعى وكوششلرى على قدر الكفايه در بوقسم اصحاب جنت اولان مؤمنين در « اللهم ادخلنا بهم دار السلام » وبرقسمى دخى مقربون دركه « الدنيا حرام على اهل الآخرة والآخرة حرام على اهل الدنيا وهما حرامان على اهل الله تعالى » حديث شريفى

لخواسنجه زمرهٔ مز بوره متاع حیات دنیاودرجات اخرایی نفسلرینه حرام قلمشلردر . زیرا انلرك قلوبی مرایای الهیه ومجالیٔ تجلیات ربانیه اولوب شهود وایقان وکشف وعیان وذوق ووجدان صاحبلریدر صوردنیویه واخرویه کثرتنك شهودیله مشاهدهٔ وحدة جمالدن محتجب دکلدر . وبوطائفهٔ علیه نك خدمتلری امر حقله عباد اللهی وحدة حقه ارشاد واصلاح . وجل همتلری علایق دنیویه وعوایق اخرویه دن قلوب طالبینی تخلیه ایله هدایت وافلاح . درکا، عزتدن عبده موجبهٔ بعد اولان امور دنیویه نك حصولیچون همت ایتمزلر . ومحبت جمال وحدة حقدن احتجابنی ایجاب ایلین مراتب اخرویه یه وصول ایچون توجه ایتمزلر . زیرا بونلره خدمت عباد بیننده اولان حجب وموانعی رفعدر نه آنکه حجبی تکثیر اوله . حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن ورودی روایت اولنان بوحدیث شفای صدر درکه بیوریلور « من رکن الی الدنیا ومال الیها احرقه الله بنار جهنم فصار رمادا تذروه الریاح ومن رکن الی العقبی ومال الیها احرقه الله بنار الآخرة فصار ذهبا ینتفع به ومن رکن الی الله ومال الیه احرقه الله بنوره فصا جوهرا لاقیمة له » وارباب حقیقت بیورمشلردرکه « المسافرون ثلثة اصناف صنف یسافر فی الدنیا رأس ماله الدنیا وربحه المعصیة والندامة . وصنف یسافر فی الآخرة رأس ماله الطاعة والعبادة وربحه الجنة . وصنف یسافر فی الله رأس ماله المعرفة وربحه لقاء الله تعالی . وقال علیه السلام « الزهد فی الدنیا یریح البدن . والزهد عن الآخرة یریح القلب . والاقبال علی الله یریح الروح » صدق رسول الله

(کلشن راز)

اکرمردی ٢برون آی ونظرکن * کههرچهایدبهپیشتزان کذرکن
میاسا روزوشب اندر مراحل * مشو موقوف همراه ور واحل
خلیل٣ آسارو حق راطلب کن * شبی راروز وروزیرا بشب کن
ستاره بامه وخورشید اکبر * بودحس خیال وعقل انور

٢ یعنی از بقعهٔ امکان ولوازم آن قدم فراتر نه وازسر اعتبار واستبصار نظر بر صنایع نامتناهیٔ الهی انداز وآثار اوصاف واسماء نامحصورهٔ الهی درصفایح عموم مظاهر ومجالی مشاهده کن ولی ملازم طوری ومقید عقدی مباش وحصر وانتها در تجلیات الهی خیال مبند وهرچه پیشت آید عبرت کرفته از وعبور کن

٣ دوستانه شبی راکه مقام جهل استروزکه مقام علمست بدل کن وروزراکه علمست بشب کن یعنی از برای ناقصان تنزل فرمایید

بکردان زین همه‌ای راه‌رو روی * همیشه لا احب الآفلین کوی
ویاچو موسیٔ عمران درین راه * بروتا بشنوی انی انا الله
تراتا پیش کوه هست باقیست * صدای لفظ ارنی پس ترانیست۲
حقیقت کهر باذات توکاه است * اکر کوه تو بی‌نبودچه راهست
تجلی کر رسد برکوه هستی * شود چون خاکره هستی زپستی
کدایی کردد ازیك جذبه شاهی * بیك لحظه دهد کوهی وکاهی
برواندربی خواجه باسری ۳ * تفرج کن همه آیات کبری
برون آازسرای امهانی * بکو مطلق حدیث من رأنی
کذاری کن زکاف ٤ کنج کونین * نشین برقاف قرب قاب قوسین۸
دهد حق مرترا هرانچه خواهی * نمایندت همه اشیا کماهی
وحق سبحانه وتعالی بوطائفه‌یی صور دنیویه‌ده عوامدن واعمال صالحه صورتنده خواصدن حفظ ایدوب وبوشیئك تصرفنده عجزی اولمیان رجال ابد الدن دخی ستر ایلدی . اصحاب مقاماتك بعضندن کرامت صادر اولسه ارباب کمال اتیاننده صورت عجزایله ظاهر ومحض عبودیته محتجب اولور وخلقك کندولره مراجعتندن محفوظ اولور « اولیایی تحت قبابی لایعرفهم غیری . اولیاء الله عرائس الله ولا یری العرائس الا المحرمون » لکن بوطائفه‌نك علو قدرینه واقف ومکانت علیاسنه مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره‌یه نظر ایتمیوب بوفرقهٔ جلیله عجز وحیرت یوزندن هرقنغی وجهله ظاهر اولورسه قلبلری مشکاتنده متجلی اولان نوره ومراياسنده اولان ظهوره نظر ایدوب انلرایله صحبت واستیناس وانوار معرفتندن اقتباس ایدرلر « طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم » سحاب افاضهٔ کوهر بار . ودر دریای مواج اسرار . پیر وعزیزم قدس الله روحه . ونور الله قبره بیورمشلردر که بو عالمك دوری ایکی چرخ معنوی اوزرینه‌دور . بریسی یمینه وبریسی شماله دائردر . یمینه دور ایدن چرخ مشرقدر یعنی جمال وشماله دور ایدن چرخ مغربدر یعنی جلال پس چرخ مشرق محل نورتجلی وچرخ مغرب محل اسم جلالدر

۲ جواب لفظ ارنی لن ترانیست (نسخه)
۳ یعنی درپی رسول علیه السلام برو
٤ کاف عبارت ازعالم جسمانیست ونون عبارت ازعالم روحانی میکوید که بکذر یعنی محبوس مضیق نشأتین مباش هرکاه که چنین کردهٔ درمقام جمعیت سکون یابی که مکان قاب قوسین او ادنی
۸ یعنی چون ازین وحشت آباد عالم تکون خلاص یابی وبعالم لاهوت بمقام جمع رسیدی خلیفهٔ حق شدی

وجمله اشیا بو ایکی برجك مظهریدر . پس ایعدی مشرق برجنه دوشن اصحاب یمین درکه حقیقت محمدیه ووراثت احمدیه مظهری اولان مرشد کامله ایریشوب فیض حقه وصول ایله ماسوی اللهدن تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ نفس ایدوب مقتضای بشریه‌دن فانی و تجلیات الهی ایله نورانی وروحانی اوله . پس فرقهٔ ناجیهٔ واحده بونلرك اوصافیدر و بونلرك حیات ومماتی وجمله نصیبلری اللهك تقدیری وملائکه وساطتیله مشرق برجندن فیض اولنور . اما برج مغرب جلاله مظهر دوشن انلردرکه جهل جبلی وعناد اصلی دائره سنده ظلمات جسمانیه وکدورات نفسانیه ایله آلوده وکفر وضلالت ایچنده افسرده اولوب آفتاب عالم تابدن بی بهره اولان خفاش بی بصیرت کبی بونلر دخی عالم نورانی ومقام روحانیدن محروم اولانلردر . بونلرك دخی حیات ومماتی وجمله نصیبلری تقدیر خدا ووساطت ملائکه ایله برج مغربدن افاضه اولنور . وزمرهٔ مزبورهٔ شمالیه ظلمات نفس وطبیعتده مکین اولدقلری ایچون چرخ مغربده قهر وجلاله کرفتار اولوب اسفل سافلینه رد اولنورلر . وشونلرکه شریعت محمدی وسنت احمدی‌یه متابعت ایدوب ومرشد کامله واصل اوله‌لر ظلمات نفس وکدورات طبیعت حجابنی مرشد تربیه سنده رفع ایدوب عالم نوره واصل وقهر جلالدن خلاص اولورلر . واسم جمالك وبرج مشرقك حکمنه داخل اولوب عالم علوه عروج ایدرلر وآیت کریمهٔ « انهم ملاقوا ربهم وانهم الیه راجعون » حسبنجه وصول الی الله مرجعنه رجعت ایدوب روحك وطن اصلی سنه نائل اولورلر « حب الوطن من الایمان » حدیث شریفی بومعنایه اشارتدر وحضرت مولانا بوبابده صادر اولان حدیث شریفی مثنویده شرح بیوروب درر وجواهر نثار ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

درحدیث آمد که یزدان مجید * خلق عالم راسه کونه آفرید
یك کره راجمله عقل وعلم وجود * از فرشته ست ونداند جز سجود

نیست اندر عنصرش حرص وهوا * نور مطلق زنده از عشق خدا
یك کروه دیکر از دانش تهی * همچو حیوان از علف درفربهی
او نبیند جز که اصطبل وعلف * از شقاوت غافلست واز ترف
این سوم هست آدمی زاد وبشر * نیم او زافرشته ونیمیش خر
نیم خر خود مائل سفلی بود * نیم دیکر مائل علوی بود
آن دو قوم آسوده از جنك وحراب * وین بشر بادو مخالف در عذاب
وین بشر هم زامتحان قسمت شدند * آدمی شکلند وسه امت شدند
یك کره مستغرق مطلق شدست * همچو عیسی باملك ملحق شدست
نقش آدم لیك معنی جبرئیل * رست از خشم وهوا وقال وقیل
ازریاضت رسته وززهد وجهاد * کویا از آدمی اوخود نزاد
قسم دیکر باخران ملحق شدند * خشم محض وشهوت مطلق شدند
وصف جبریلی درایشان بود ورفت * تنك بود آن خانه وآن وصف زفت
مرده کردد جان کو بیجان شود * خرشود چون جان او بی آن شود
زانکه جانی کان ندارد هست پست * این سخن حقست وصوفی کفته است
او زحیوانها فزونتر جان کند * درجهان تاریك کاریها کند
پس ایمدی

﴿ نظم ﴾

اشاراتنا شتی وحسنك واحد * وکل الی ذاك الجمال یشیر
فحواسنجه کشف وعیان وذوق و وجدان صاحبلرینك کفتار بلاغت آثارلرنده اختلاف وجدل اولمز

﴿ نظم ﴾

حدیثنده بولارك یوق جدل هیچ * بناسنده بولارك یوق خلل هیچ
بولرده نه او کمك وار نه دعوی * بولارك صورتیدر جمله معنی
ولکن

﴿ نظم ﴾

* آب حیوان خوان مخوان این را سخن *
* روح نو بین در تن حرف کهن *
مضمونی اوزره الفاظ وعباراتده هر بری تغییر شکل ایدوب زمانلرنده

موجود اولان طالبلرك فهمنه افاده ایده جك مرتبه استعداد لرنجه بیان ایوروب « کلم الناس علی قدر عقولهم » حدیث شریفی ایله عامل اولورلر

﴿ نظم ﴾

این رسولان ضمیر رازکو * مستمع خواهند اسرافیل خو
نخوتی دارند وکبری چون شهان * بندکی خواهند ازان اهل جهان
کی رسانند آن امانت را بتو * تا نباشی پیش شان راکع دوتو

پس سن دخی اکا کوره متیقظ اولوب و کندوکی تجسس ایلیوب قنغی زمره و قنغی فرقه دن ایدوکك بیلوب اکا کوره روی نیازی درکاه بی نیازه قویوب کوزکدن یاش برینه قان دوکوب آتش آه درونله نالان و پویان اولوب « اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم ولا الضالین » آمین دیوب اولیا کوکلندن حقه موصل اولان صراط قویمی دیلیه سن که « اجیب دعوة الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی » خطابنی سمع جانك کوش ایدوب مسعود ومظفر اوله سن والابطالت ایله اولماز کریه وزاری استر

﴿ بیت ﴾

نه در ای شه بونازیله لطافت دلر بالقلر *
* نیاز استرسك عاشقدن سکا یلوازی یلواری

﴿ مثنوی ﴾

* زاری وکریه قوی سرمایه است *
* رحمت کلی قویتر دایه است *
* تا نکرید ابر کی خندد چمن *
* تا نکرید طفل کی جوشد لبن *
* طفل یکروزه همی داند طریق *
* که بکریم تا رسد دایه شفیق *
* تو نمی دانی که دایهٔ دایکان *
* کم دهد بی کریه شیر او رایکان *

* رحمتم موقوف آن خوش کریه هاست *
* چون کریست از بحر رحمت موج خاست *
ماه وخورشید جهان ونجوم آسمان وجمله موجودات واکوان
❊ بیت ❊
* ابروباد ومه وخورشید وفلك درکارند *
* تاتونانی بکف آری و بغفلت نخوری *
مفهومنجه سیرودوران قلدقلری مرتبهٔ انسانیه ده بولنوب کمال معرفت حقه واصل اولمغیچون در . پس ایمدی خواب غفلتدن اویانوب طالب معرفة الله وراغب محبة الله اوله سن
❊ نظم ❊
بونعمتلر همان احسان ایچوندر * همان برصورت انسان ایچوندر
اوصورت مخفی اولمق اجلی ایچون * یراتدی بونجه صورت فرد بیچون
❊ باب ثانی طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیاننده در ❊
❊ فصل اول حب اصلی وجلای قلب بیاننده در ❊
کتاب کریم سبحانی وخطاب عظیم صمدانی ده تبشیر بیوریلان آیات کریمه « یحبهم ویحبونه » قیدی « واذاسئلك عبادی عنی فانی قریب اجیب دعوة الداع اذادعان » وعدی «والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » عهدی وحدیث شریف قدسیٔ « ماوسعنی ارضی ولاسمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی الورع » تخصیصنك تشریفی فحواسنجه محبة الله ایله قلبی مجلا ولوث ودنس بشریه دن پاك ومصفا اولمغه طالب عشاقه پوشیده اولمیه که مقام محبت جمله مقاماتك اعلی واسناسی اولوب حب الهی جمیع مقاماتده ساری وجمله موجوداتك ظهورنه بادیدر
❊ مثنوی ❊
دورکرد ونها زموج عشق دان * کرنبودی عشق بفسردی جهان
پس هرمقام وحال که محبة الله دن اوّل واقع اوله محبت اللهه وصول ایچوندر وبعد وقوع المحبه اولان هر حال ومقام کبروحبة اللهدن

مستفاد در . زیرا مقام محبت مبدأ موجودات ومصدر مصنوعات حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته اعطا اولنوب علواً وسفلا خلایقك کلیسی آنك حقیقتندن متفرعه اولمشدر . وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم صورت حب آلهی اولدوغیچون حق سبحانه وتعالی « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله » فرمانیله کندو محبتنی اتباع رسول الثقلینه تعلیق ایلمشدر . پس ایمدی

﴿ مثنوی ﴾

درطلب زن دائما تو هر دو دست * که طلب در راه نیکو رهبراست

مقتضاسنجه سن دخی طالب محبوب لم یزلی وراغب وصال ازلی ایسك

﴿ مثنوی ﴾

چون طلب کردی بجد آید نظر * جد خطا نکند چنین آمد خبر

ابلاغنی گوش هوش ایله قبول ایدوب محبة اللهه تشبث ایله زیرا « کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف » مفهومنجه ظهور حب الهی ایله اولدوغی کبی وصول دخی حب الهی ایله در . حتی سید الطائفه جنید قدس سره یه نهایت سلوکدن « وما النهایة » دیوب سؤال اولندقده « هی الرجوع الی البدایة » دیو بیورمشلر ولکن دکمه برکوکلده محبة الله اولمیوب حقیقتده انسان اطلاقی همان اول قلبدن عبارتدر

﴿ مثنوی ﴾

ای برادر تو همان اندیشهٔ * مابقی تو استخوان وریشهٔ

کر کلست اندیشهٔ تو کلشنی * ور بود خاری تو هیمهٔ کلخنی

﴿ ترجمه ﴾

ای برادر برفکرسن سن همان * ارتوغکدر کمو کیله آت وقان

کل اولورسه فکرك اولدك کلستان * خار اولورسه برحطبسن اوده یان

ایمدی کوکلنده محبة الله اولمین هوای نفسی عشق ظنی ایله بن دخی عارف بالله وواصل محبة اللهم دیو کندوسنی ارباب قلوبدن عد ایلین اشخاصك مدعاسی لغو اولوب عشق ومحبتدن خالی مضغهٔ مکدره یه

قلب اطلاقی بی معنی اولمغله کاشف اسرار کبریا حضرت مولانا
مثنوی شریفده بیوررلر که

﴿ مثنوی ﴾

آن دلی کو عاشق مالست وجاه * یاز بون این کل وآب سیاه
یاخیالاتی که درظلمات او * میپرستدشان برای کفت وکو
دل نباشد غیر آن دریای نور * دل نظرکاه خداوانکاه کور

پس ای مؤمن مقبل وای سالك قابل اکر « یاایهاالذین امنوااتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون » خطابنده اولان امر الهی یه امتثال وعالم فانیدن خلاصه اشتغال ایدوب عالم بقا ووحدته تحریك پروبال ایدرسك بوعالم کثرت ظلمانی یه کوکل ویرمکدن اتقا ایدوب چاه طبیعتدن خلاص اولمغیچون ولی کامل ومرشد مکملدن بروسیله ابتغا ایله که مشکوة ولایت محمدیه مظهریتنده قائم وصورت کالیهٔ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبهٔ « او ادنی » دن مقام قرب « قاب قوسین » ه مبعوث اوله بووجهله موصوف اولان اول وارث کامل حقیقت محمدی یی مرشد اتخاذ ایدوب سندخی مجلای حق اولمغه لایق برقلب صاف اله کتور . وآب وکل فکرنده بولانمش مضغهٔ مکدره یی قلب قیاس ایتمه زیرا دریای نور اولان کوکل عوامده دکل دکه برخواصده دخی اولمزانجق برده اولور اول قنده در قنده بیل یعنی ارایوبن بول دیو بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

نی دل اندرصدهزاران خاص وعام * دریکی باشد کدام است آن کدام

بوتقدیرجه علی وجه الاکملیه وارث عامهٔ ولایت محمدیه اولان قطب الاقطابدر که جمیع قلوبه نور محبت الهی انك اعطاسندن بخش اولور . واول برشمس حقیقتدر که انده ودیعه اولان نور محبة اللهدن جمیع عالم مقتبس اولسه ذره قدر نقصان پذیر اولمازوزجاجه مشابه سنده اولان ابدان مردان خدا متلاشی اولسه اول نور مقتبس اصل اولان دریای نوره ملحق اولدقده برقطره ارتمز . زیرا انفصال

بوقدر که اکسله وخارجدن متصل بوقدر که زیاده اوله ونفحات الانسده مسطوردر که ابوالحسن نجار قدس سره « لاتطلع الشمس الاباذنی » دیو بو مقامدن خبر ویرمشدر یعنی شمس حقیقت محمدیه‌نك قلوبده طلعتی بنم اذنمله اولور دیمکدر • اکرچه زمان واحدده افراد تعبیر اولنان نیجه آحاد کمل بولنوب حال قطبك تحت تصرفنده دخی دکللر ایسه قبل تحصیل الفناء والفردیة ابتداء سلوکده زماننده موجود اولان قطبدن بیعت ویاخود جانب غوثدن ارشاد ایله مأمور اولان برکاملك دامننه تشبث ایتمکله تحصیل فناوفردیت ایتمشدر • پس اویسی اطلاق اولنان کملینه نه دیرسن دیو سؤال اولنورسه جواب بودر که فیاضده بخل یوقدر اولدخی من حیث لایشعر قطبك تربیه سی ویااقطاب سالفه دن برینك روحانیتندن تربیه ایله اولور ابوالحسن خرقانی بایزید بسطامی حضرتلرینك روحندن تربیه بولدیغی کبی بوتقدیرجه ظاهرا وباطنا اولا وبالذات هرکسك غوث اعظمدن حاجتی واردر ولئن سلم بواسطة اولدیغی تقدیرجه دخی نور محبة اللهی مشکات محمدیه‌دن اقتباس ایلین ارباب قلوب اولا وآخرا نیجه کمسنه اولمق ظاهر ایکن دریکی باشد قیدی نیجه موافق اولور دیو سؤال اولنورسه

﴿ بیت ﴾

وما الوجه الاواحد غیر انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا

موجبنجه جواب ویریلور که اعتبار حجب وتفرقه‌دن واختلافدن خلاص اولوب تجلی وحدت ذات مطلقه ایله مزکی اولان قلبه‌در یوخسه تعدد کثرات واشخاص وصوره دکلدر

﴿ مثنوی ﴾

* تفرقه در روح حیوانی بود *

* نفس واحد روح انسانی بود *

* چونکه حق رش علیهم نوره *

* مفترق هرکز نکردد نوراو *

* کرهزاراننده یك کس بیش نیست *

* چون خیالاتی عدد اندیش نیست *

﴿ بیت ﴾

* تموج ایلین دریایه باق موجینه الدانمه *

* کونش تابنده چون شبنم بیلورسنکم اولورزائل *

ایمدی نسق مزبور اوزره جمیع انبیا واولیا عشق الهی دریای نامتناهیسنك امواجی اولوب وحدت ذات مطلقه ده مستغرق اولمشلردر . وحق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده بیوردیغی « الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لاشرقیة ولاغربیة » آیت کریمه سنده اولان اشارت اوزره عشاق الهی قنادیل قلبی مشکوة نور محمدیه ووراثت ولایت احمدیه دن اشعال ایتدکلرنده

﴿ مثنوی ﴾

عشق آن شعله است کوچون برفروخت * هرچه جز معشوق باقی جمله سوخت

بیتی لسان حال وزبان مقاللرینه جاری اولوب پرتو آتش عشق یزدان وجذبهٔ رحمان ایله قید انانیت واثنینیتدن نجات بولوب فنای محض مطلق اولدقلرنده

﴿ مثنوی ﴾

مؤمنان معدود لیك ایمان یکی * جسمشان معدود لیکن جان یکی

چون از ایشان مجتمع بینی دویار * هم یکی باشند هم ششصد هزار

برمثال موجها اعداد شان * در عدد آورده باشد باد شان

مفترق شد آفتاب جانها * در درون روزن ابدانها

چون نظر درقرص داری خود یکیست * وانکه شد محجوب ابدان درشکیست

مفهومی اوزره جمله سنك جانی بر وجسملری بدن واحدك اعضا وقواسی مثابه سنده اولوب متحد اولورلر . اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه شاننده حضرت فخر عالم صلی الله علیه

وسلم « لحمك لحمي جسمك جسمي » بيوردوغى اتحاد مز بورى مبيندر

لمؤلفه

* قدك طوباء جنتدر خرامان يارسول الله *
* جبينك نور قدر تدر درخشان يارسول الله *
* كوزك هاء هو يتدر قاشك نون والقلم حقا *
* نولا يس اوقنورسه اودندان يارسول الله *
* يوزكدر والضحى ظاهر صاچك والليل اذا يغشى *
* مژكده رمز طه اولدى پنهان يارسول الله *
* دهانك ميم رحماندر كلامك محيي الموتى *
* سنكله زنده در تنلرده هرجان يارسول الله *
* علومه كرسيدر صدرك فوأدك عرش رحماندر *
* كتوردك امته فرقانى برهان يارسول الله *
* سنك نوركله جمله انبيا بدر منير اولدى *
* اوزك شمس رسالتدر زهى شان يارسول الله *
* قدومك رحمت حقدر ظهورك نور مطلقدر *
* محقق دعوتكدر فضل رحمان يارسول الله *
* ديدك چون من رآنى قد رأى الحق بومبيندر *
* سنى كورن كورر حقى نمايان يارسول الله *
* وجودك امته جاندر عناصر چار ياركدر *
* كه انلردر بناى دينه اركان يارسول الله *
* ابوبكر وعمر عثمان عليدر افضل اصحاب *
* كه بولمشلر سنكله عز وعنوان يارسول الله *
* لدنى علمنه سن شهر وبابيدر على آنك *
* واران اول بابه اولدى كامل انسان يارسول الله *
* على نهر معارفدر كه جمله اولياء الله *
* مسلسل چشمه لر اولدى فراوان رسول الله *

* قوای جسم دین اولدی صحابی هر بری بشقه *
* سن اولدك فیض حقله جان جانان یارسول الله *
* حسین ایله حسن عشقینه لطفکدن سبیل ایله *
* ایچـه لم تاقانجه آب حیوان یارسول الله *
* بو عاشق امتکدندر سکا اقرار ایدر دائم *
* قپوکده برکدادر ایله احسان یارسول الله *

فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم وکیفیت طلب انسان کامل بیانندهدر

قلب سلیم وطبع مستقیم اوزره اولان اخوانه معلوم اوله که الله سبحانه وتعـالی غیب هویتنده مستکن اولان کمالنك جمـالنی اظهار ایچون « لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم » فحواسنجه نوع انسانی احسن تقویم اوزره خلق « ثم رددناه اسفل سافلین » دیو عالم طبیعته رد بعده « الا الذین آمنوا وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون » دیو اول چاه اسـفلدن اخراج واجرنا محدوده وصولی ایمان ایله عمل صـالحه شرط ایتدی . ایمدی چاه طبیعتدن نجاته مستعد اولان انسـانه لازمدر که غیر محدود اولان محبة اللهیه طالب ووحدت حقه مؤمن اولوب قبول حقه صالحه اعمال اتیانندن صکره آنك خلقیتنه ارادت حقك تعلقنی موجب اولان شیئه که معرفة الله وجلای کلیدرا کا توجه ایلیه زیرا عبدك سعادتی آندهدر . وجلاء واستجلا میسر اولمز الا کمال انسانی ایله وکمال انسانی دخی میسر اولمز الا مرتبهٔ انسان کامل اولان حضرت واحدیت ومرتبهٔ قاب قوسینه وصول ایله اولور . وحضرت واحدیت وکمال انسـانی‌یه دخی وصول ممکن اولمز الا بیت الله اولان قلب مؤمنی ماء طهور توجه واخلاص ایله غسل ایدوب علایق کونیه وعوایق تکوینیه دن مجلا ومن کل الوجوه حضرت وحدته مجلا ایدوب وماسوایه نظر والتفات ایتمیوب الله تبـارك وتعـالی‌یه اعتماد واعتصام وتحت احکام الهیه ده انقیاد واستسلام ایله اولور کما قال تعـالی « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » وکما قال تعالی « ومن احسن دینا ممن اسلم وجهه لله

وهو محسن واتبع ملة ابراهيم حنيفا » وصراط قويم توحيددر وجميع
انبيانك دينى واحددر زيرا امر دعوتده جمله سنك ارشادى توحيدبارى يه
اولمغله حق سبحانه وتعالى « لانفرق بين احد من رسله » ديو عيان بيوررلر
ودخى «فطرت الله التى فطر الناس عليها لاتبديل لخلق الله ذلك الدين
القيم» ديو بيان بيوررلر. پس ايمدى ناس ازلده دين واحد اوزره مفطور
اولوب نشأهٔ عنصريه‌ده انك اوزره ظاهرلردر . فلهذا مرتبهٔ عظمى
اولان وحدتك علو قدرن عارف اولوب بوطريق امم وصراط اقوم
اولان توحيد ذاتى اوزره سلوك ممكن دكلدر الاواسطهٔ رسول ونبى
وياخود خليفة الله اولان اكملك واسطهٔ سيله اولور كقوله تعالى
« وماكان لبشر ان يكلمه الله الاوحيا اومن وراء حجاب اويرسل
رسولا » الحالة هذه رسالت ونبوت تشريعيه خاتم الرسل عليه السلام
بعثتى ايله مختومتان اولوب نبوت تشريعيه ايله من بعد رسول ونبى
كلمز كما قال صلى الله عليه وسلم « لانبى بعدى وانا خاتم النبيين » ولكن
ولايت عامهٔ محمديه ابدا منقطعه وجميع ازمانده مظاهر انسانيهٔ كامليه دن
زائله اولمز كما قال عليه السلام « لايزال طائفة من امتى ظاهرين
على الحق حتى يأتى امر الله » وانلر اشرف واكمل محمدييندن اولان
اقطاب وخلفادر كه حقيقتده « واولى الامر منكم » انلرك شاننده
نازله وشمس حقيقت واحده انلرك سيرتنده متجليه در

❊ كلشن راز ❊

درين راه اوليا بار ار پس وپيش * نشانى داده اند ازمنزل خويش
بحد خويش چون كشتند واقف * سخن كفتند از معروف عارف
نبى چون آفتاب آمدو لى ماه * مقابل كردد اندر لى مع الله
نبوت دركمال خويش صافيست * ولايت اند رو پيدا نه مخفيست
ولايت درولى پوشيده بايد * ولى اندر نبى پيدا نمايد
ولى از پيروى چون همدم آمد * نبى را در ولايت محرم آمد
زان كنتم تحبون يابداو راه * بخلو تخانهٔ يحببكم الله
دران خلو تسرا محبوب كردد * بحق يكبارکی مجذوب كردد

پس اول مقامه ارشاد انك يدينه مخصوص اولوب اندن غيرى فردك
يدى يوقدر صاحب اعطا وقدرت امر حقله انجق اولدر زيرا انك يدى
يدالله‌در كما قال تبارك وتعالى « ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله
يدالله فوق ايديهم »

مثنوى

دست پيراز غايبان كوتاه نيست * دست اوجز قبضهٔ الله نيست
واول شخص واحد غوث اعظمدر « قال الشيخ محيى الدين العربى
قدس سره فى الباب السادس والثلثين وثلثمائه من الفتوحات المكية
اعلم ان المبايعة العامة لاتكون الا لواحد الزمان خاصة وان واحد الزمان
يظهر بالصورة الالهية فى الاكوان هذا علامته فى نفسه ليعلم انه هو
انتهى كلامه » وينه شيخ قدس سره باب مزبورده مبايعهٔ قطب
بياننده بيوررلركه معلوم اوله كه چونكم حق سبحانه وتعالى عالمه نظر
ايتمكى اعطا ايلديكى قطب وواحد الزمان وغوث وخليفه ايله تعبير اولنان
كمسنه‌يى والى ايلسه حضرت مثالده انكيچون برسرير نصب ايدر
واكا جميع اسمالباسنى الباس ايدوب اول اسمانك تاجى زينتى ايله متوج وانلرك
حللى ايله علواً وسفلاً وظاهراً وباطناً مدملج اولديغى حالده ظاهر
اولور . ووقتاكم حق تعالى عالمه آنك بيعتى ايله سمع وطاعت اوزره امر
ايدوب اول سريراوزره قعود ايلسه كرك اعلى كرك ادنى هرمأمور منشطا
ومكرها انك بيعتنه داخل اولور الامهيمون دكل . زيرا مهيمون عابد
بالذات اولوب عابد بالامر دكللردر وبيعتده اكا اول داخل اولان
ملأ اعلى‌در مرتبه‌لرى اوزره مرتبه‌ده اقدم اولان اوّل بيعت ايدر
اندنصكره آنك اردنجه اول اولان سمع وطاعت اوزره انك يدندن
اخذ بيعت ايدوب منشط ومكره اوزره تقيد ايتمزلر . زيرا بوايكى
صفتك بريسنى كندولرده بلمزلر الاضدنى ذوقله زيرا انلر مكرهى
ذوق ايتميوب منشط ايچنده اولمغله منشطك ذوقنى بلمزلر . ومبايعيندن
بر روح يوقدركه غوثك بيعتنه داخل اولدوغى حالده علم الهيدن
اكا برمسئله سؤال ايدر واول مسؤل اولان شى اول حينده حق تعالى

غوثك خاطرینه کتورر که اول شی اکا مبایع اولان کمسنه ایچون
جاری اولمشدر ۰ پس سائله دیر که یاهذا سن بویله می دیرسن اولدخی
اکا نعم ایله جواب ویرر غوث دخی علم اللهه متعلق اکا بروجه بیان
ایدر که اول سائلك ذهننده اولان وجهدن اعلی اوله ۰ پس اکا بیعت
ایدن هرکس اندن مستفید اولور وتکمیل خلقه اندن مأذون اولور
بیعت شان قطب بودر ۰ پس قطبه مبایعك اولکیسی عقل اولدر
اندن نفس دربعده موت ایله اجسامی مفارقه اولان ملائکه وهیاکلی
مدبره اولان عمار سما وارضدن ارواح مدبره وملائکهٔ مسخرهٔ
مقربوندر اندنصکره جن اندن مولدات ومعادن ومکان ومتمکندن
اللهی تسبیح ایلین هرشی اکا بیعت ایدر اماعالون که انلر مهیموندروافراد
که بشردندر قطبك دائرهٔ تصرفی تحتنه داخل اولمزلر وقطبیتده غوث
نائل اولدیغی شیئه بونلردخی مؤهل درلر ۰ لکن امر انکله قائم اولماغیچون
زمان واحده واحددن غیری موجود اولمغه امر الهی اقتضا ایتمدی
ولکن اول واحد اولویت ایله متعین اولمادی بلکه اول واحدك
والی اولماسنه علم الهی سبق ایلدی ۰ وحالا افراددن علم بالله ده اندن
دخی اکبر موجود واردر مفهوم کلام شیخ قدس سره بومقدار ایله
اتمام اولدی

﴿ کلشن راز ﴾

چواو ازخواجه یابد نسبت عام * از وبا ظاهر آید رحمت عام
شود او مقتدای هردو عالم * خلیفه کردد ازاولاد آدم
پس ایمدی مبایعهٔ قطب بیانی تحقیق اولندیسه اول مقامه ارشاد انك
یدی ویاخود اول مقامه واصل خلفادن ارشاد ایله مأمور اولانك یدیله
اولور ۰ لکن انلرك تربیهٔ سنده مهتدی اولان غوث تربیه سنده
مهتدی اولان کبی دکلدر زیرا اکا اصابت ایدن عینه وغیره اصابت ایدن
صفته ایدر ۰ اصحاب مقاماتدن اولان عارفین بوسردن اغماض عین
ایدوب بومرتبه یه اصابت ایتمدین خلقی دعوت ایتمکه جرأت ایتمزلر ۰
وبعضیلری دعوت ایتسه دخی مناسب کورمزلر مکرکم مرشد

کامل اولان مکمل طرفندن مأمور اوله حضرت مولانا بیورر

✤ مثنوی ✤

اوچو نورست وجود جبریل اوست * آن ولی کم ازو قندیل اوست
وان کزین قندیل کم مشکات ماست * نور را درمرتبه ترتیبهاست
زانکه هفصد پرده دارد نور حق * پرده های نوردان چندین طبق
از پس هر پرده قومی را مقام * صف صفند این پردهاشان تاامام
اهل صف آخرین ازضعف خویش * چشمشان طاقت ندارد نور پیش
وان صف پیش از ضعیفیٔ بصر * تاب نارد روشنایی بیشتر

پس سعید شول کمسنه درکه کندو وقتنك امامنی عارف اوله وکندو نفسنده واهل وعیالنده ومالنده انی تحکیم ایلیه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « لایکمل ایمان العبد حتی اکون احب الیه من اهله وماله والناس اجمعین» وقال تعالی « واتبع سبیل من اناب الی » وطالب اولان سالکینك اکثری بوسردن غفلت ایدوب وقیاس ایدرلر که هرولی وهر انسان کامل غیر مکمل حقه ارشاد ایدر

✤ بیت ✤

* نه هر که چهره برافروخت دلبری داند *
* نه هر که آینه سازد سکندری داند *
* نه هر که طرف کله کژ نهادوتند نشست *
* کلاه داری وآیین سروری داند *

ودیرلر که « الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق » موجبجه هرمخلوقده حقك یدی واردر . نعم هرمخلوق اسماء الهیه دن بر اسمك تجلی سنه مظهردر لکن لابطریق الکلیة والکمال صددکلیت وکمالده در والااسماء جزئیه مظهری اولانده ظهور کلی یوقدر . واکر هر شخصده ید الهی اولیدی وانده وجه واحدك مشاهده سی کفایت ایدیدی پس سلوك قصدنده اولان شخصده دخی حقك یدی واردر . پس طالب کندوده اولان یدی قویوب غیرده اولان وجه ویدحقه تشبث ایتمکدن ترجیح بلامرجح لازم کلور . کذلك کندو

وجودنده تجلئ حق مشاهده ایتمین شخص واحد بر آنك كبی كندو وجودنده حق تجلیسی مشاهدی اولمین محجوب آخر مظهرنده حقی نیجه مشاهده ایدر . لكن بو سر سر یلك طالبك دون همت وقلیل البضاعه اولوب طالب مجهول مطلق اولدیغندن مقصود بالذات نیدوكن بیلیوب نیجه وهم وخیال ایله راه حیرتده سر كردان اولور «انما الاعمال بالنیات» موجبنجه اولا طالبه لازم اولان بودر كه طالب حق نه دیمكدر ومرشددن مقصودنه در وطلبی نه در بیلوب اندن مقصودینه عزیمت ایلیه مرشد طلبندن مقصود بن دخی صاحب كشف و كرامت وخلقك ایچنده تحصیل رغبت ایدوب خیر دعاءه مراجعت ایلسونلر دیمك دكلدر . زیرا طالب بونلرك فكرنده اولسه یولدن قالور . وبوكا دلالت ایلین طالبك یولن اورر . زیرا بونلرك جمله سی نفسك هواسی وماسوانك سوداسی وظن وخیال و بر قوری قیل وقالدر

﴿ كلشن راز ﴾

* رها كن ترهات وشطح وطامات *
* خیال نور واسباب كرامات *
* كرامات تو اندر حق پرستیست *
* جز آن عجب وریا وكبر هستیست *
* درین هر چیز كان ازباب فقراست *
* همه اسباب استدراج ومكرست *
* زابلیس لعین بی شهادت *
* شود صادر هزاران خرق عادت *
* كه از دیوارت آید كاه ازبام *
* كهی دردل نشیند كه در اندام *
* همی داند زتو احوال پنهان *
* درآرد در تو كفر وفسق وعصیان *
* كرامات تو كراز خودپرستیست *
* تو فرعونی واین دعوی خدایست *

* کسی کوراست باحق آشنایی *
* نیاید هرکز ازوی خودنمایی *
لمؤلفه

* شولرکیم قالنی حالهدکیشوب طاتمدی لذت *
* قناعت ایتدیلر رسمه صونك اوچلری ندامتدر *
* دخی زهاد اولنلرك عبادتده رجاسی نفس *
* و بر یله حوری قوجاغی کوره اوچاغی جنتدر *
* کرامات اهلینك دخی نه دیلرسه سوزی کچه *
* تصرف قیله هرشیده بوده نفسه علامتدر *
* خراباتوزدیوب بعضی عجب امنیه یه دوشمش *
* که دیرلرکیم بزه لازم اولان عالمده وحدتدر *
* تجلی ایتمش اشیایه قو کور دوکز اولدر *
* بزه بو اکلایش ییتر یولیمزهب سلامتدر *
* بونی قاله کتورمکه کشی اهل مذاق اولمز *
* بوعلمك نفعی هیچ یوقدر کوررلرصکره آفتدر *
* کرکدر کیم سکا اوّل تجلی ایده اول وحدت *
* بولاسن عشقنی جانده کورهسن اوز که قدرتدر *
* یناسن عشقی اودینه خلیل آسا اولوب تسلیم *
* دیوب یانار کونی برد بونك ایچی سلامتدر *
* قومایه کوکلنه عشقك سواسن رفع ایده کلی *
* صیامن وصل ایله آچه بولراهل ریاضتدر *
* کدسنده قالمیه کثرت کیدهبنلك ایله وارلق *
* حقك اوله قو وارلق مراد اولان بووحدتدر *
* خلاص اوله تنزلدن ترقیدن فنا بوله *
* اولهحقله ابد قائم کرامت بو کرامتدر *
* الهی عبدك آیرمه بوعشاقك کروهندن *
* سنك افنای عشقکله بقا بولمق سعادتدر *

پس طالبك مقصودی خیالات فاسده وافكار كاسده اولمیوب بالاده شرح اولندیغی اوزره مبدأ ومعادی بیله وطلبی حق سبحانه وتعالی نك عشق ومحبتی اوله وآیت كریمهٔ «ان بعض الظن اثم» وعیدندن متنبه اولوب عباد اللهدن هیچ فردی نظر حقارت ایله كورمیوب ودخی علم ظاهر وفضل باهرینه غره اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

محومی باید نه نحو اینجا بدان * كر تو محوی بی خطر در آب ران

بیتنی یاد ایلیه ودخی

﴿ مثنوی ﴾

بشنواز اخبار آن صدر صدور * لا صلوة تم الا بالحضور

فرماننك ماصدقی اولمین عباداتنه الدانمیوب دائما كندو نفسنك عیوب وزلاتنه وعجز وتقصیراتنه اعتراف ایله لوازم شریعت محمدیه مراعاتنی یرینه كتوروب هر ایام ولیالیده درگاه عزته یوز سوروب تضرع ونیاز ایله وصلت حقه وسیله اولان مرشد كامل وهادیٔ مكملك ملاقاتنه توفیق وعنایت واهل بدع وضلالدن نفسنی صیانت ایچون حقدن هدایت دیلیه «من طلب وجد وجد ومن قرع الباب ولج ولج» مفهومی اوزره (ع) عاقبت جوینده یابنده شود . دینشلمدر ومرشدی طالب اولان مجرد تاج وخرقه وسجاده وپشمینه قیدینه تخصیص ایتمیه

﴿ بیت ﴾

كر تاج ونمد كمال ایشان باشد * مانیز ازان نمد كلاهی داریم

پس زی مسلمیندن هرنه لباسده اولورسه اولسون همان آتش عشقله فتیلهٔ دل طالبی اویارسون والا طالب صورت اولوب راغب سیرت اولمزسن

﴿ بیت ﴾

كر انكشت سلیمانی نباشد * چه خاصیت دهد نقش نكینی

اما حاشا اویله دكلدر كه زی فقراده اولنلرك عمومنی سلب اوله لكن مراد طالبی قیددن اطلاقدر زیرا طالب صورته قید اولنجق

﴿ مثنوی ﴾

حرف درویشان بدزدد مرد دون * تابخواند برسلیمی زان فسون

فحواسنجه زمانه‌ده لاجل الاکل تغییرشکل ایدوب لباس صوفیه ده ستیر وعباداتی مرغ دله دانهٔ دام صغیراولمش مقلدلك نهایتی یوقدر ایمدی هر کوردیکك صورته طاپیوب حزم وتحری یی الدن قومیه‌سن حضرت جلال الدین رومی قدس سره انکیچون بیوررلر که

﴿ مثنوی ﴾

چون بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید داد دست

کار مردان روشنی وکرمیست * کار دونان حیله وبی شرمیست

وطالبه لازم اولانك بریسی دخی بودرکه نتیجه‌سی اولمین مواعید عرقوبیه‌یه قاتلانمیوب ﴿ مثنوی ﴾

صوفی ابن الوقت باشد ای رفیق * نیست فردا کفتن از شرط طریق

دیو طالب نقد اولوب نسیئه وفردایه فریفته اولمیه

﴿ مثنوی ﴾

وعده‌ها باشد مجازی تاسه کیر * وعده‌ها باشد حقیقی دلپذیر

وعدهٔ اهل کرم کنج روان * وعدهٔ نااهل شد رنج روان

رایت واکرام ودادافراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته

قوانجه برجواد ومنعم وکریم ومتنعم که انك جود وسخاسی وبخش وعطاسندن بحروکانه زلزله . واحسان ولطفی ومروت وکرمی امیدنه قافله برقافله پویان وهروله ایدنلر جهانه ولوله ویروب عرب وعجم وترك وروم‌دن محروم قالمش وتهی دست کتمش . بوبای وکدا یوغیکن درسعادتن قبلهٔ حاجت قیلان محتاج وآجی فردایه قومق اولورمی وفیاض مطلق مظهری اولاندن بخل وعجز کلورمی طالب صدق وایمان ایله کلوب خلوص ایله تسلیم اولدیغی حالده بهرتقدیر تجلی‌یه مظهر دوشمکه چاره یوقدرزیرا « المؤمن مرآت اخیه المؤمن » فحواسنجه شمس حقیقت محمدیه مطلعنه مقابل دوشن مرآته پرتو عشق الهی تابان اولمامق نیجه قابلدر شیخ علوان شیرازی ترجمهٔ کلشن رازده مقلد ایله محقق بیان بیوررلر

﴿ ترجمهٔ کلشن راز ﴾

جهانده ایکی درلودر مرایی * که الدارلر بولار یوخسول وبایی
بریسی یور راسکی کسوتیله * که زاهدلر اولور بو صورتیله
عوام الناسی بولاری یمك استر * بولار که اشتمك دیمك استر
کیرلر پاره پاره کهنه جامه * دیلرلر کیم سویله لر عوامه
یکی طون کی دیمك کیمزاولورسه * بو دیدیکك سوزء اویمزاولورسه
که یعنی دنیا ترك ایتمش دیسونلر * جهانده نفسی اور کتمش دیسونلر
فتلنورسه طارا مز صقالن * که دیسونلر اونتمش کندو حالن
دیسونلر کیم حقه مشغول اولوبدر * عوام ایچنده بومقبول اولوبدر
ایکنجیسی بودر اهل ریانك * ایشت ایمدی علامتلرین انك
یلر اردنجه دائم نیك نامك * دیلر مقبولی اوله خاص وعامك
دیلر کیم کیره سلطان صحبتینه * دخی هم واره خاتونلر قتینه
اکر کهنه کیرسه کندو زینه * اوشانور خوار اوله سلطان کوزینه
اکر یکی کیر ایسه عوامی * اوشانور منکر اوله دیر نامی
بهلوصوف آلورد کدیرر اینجه * مطوق کسدیر رد کدیر رایجه
زیارت اولنوب عزت بوله لر * دعاسن الهلر خدمت قیله لر
کوررلر بونلری تعظیم ایدرلر * اوکینه اردینه دوشوب کیدرلر
کیردین اهلی هر لبس حلالی * حق ایچون چوقه وهم صوف وشالی
ریا اولور عبادتدء وسوزدء * بدنده وکیه جکده ویوزده
عبادتده ریا شرك خفی در * ریا غفلت دکیزینك کنی در
ایشتدك حالنی اهل ریانك * که بونلر مشرکیدر کبریانك
همان طالبلره بونی دیمکدر * غرض دین اهلی ایچون غم یمکدر
حق اهلینك ایشتکل وصف وحالن * که بونلر عرض ایدرلر حق کمالن
لباسی کاه تاج وکه عبادر * کهی دستاری وکاهی قبادر
دکل مخصوص بونلر برلباسه * قبایه شاله ویاخود پلاسه
اولوبدر بونلرك نفسی مسلمان * قمو فعلی وقولی دین وایمان
غرضدن شبهه دن پاك ومطهر * ایچی وطیشی شرعیله منور

حق انی قوللره ایلر وسیله * که رحمت ایده خلقه آنکله
نه کیم وارسه ولیلر اول زمانده * الی التنده درانك جهانده
جهانده غفلت اولمز اکا طاری * کیم اونوتدیرر اکا کرد کاری
نظر قلماز جهانده ملك وماله * نه طاقی واردر انك کشف حاله
باشنده وار انك ربانی تاجی * بوخلقه یوقدرانك احتیاجی
انك بر همتی واردر جهانده * که برذره دکل کونین انده
علوم اولین وآخرینه * اولوبدرسینه‌سی انك خزینه
اکر اقرار وانکاری بوخلقك * حقیقت بلکه هرحالی بوخلقك
جمیعی لعبه ولهوه بکزر * خطایه ظن ومکره سهوه بکزر
مقامی یوق آنك عالمده معلوم * تك وتنها یوررمسکین ومظلوم
ادی خلق ایجره درویش وکدادر * ولی معنی یوزنده پادشادر
حق انی نوریله پنهان ایدوبدر * اکرچه صورتا انسان ایدوبدر
انی زیرك لکیله کیمسه بیلمز * هواسینه طپانلر اکا ایرمز
یوق انك ظاهرنده اشبو حالت * کیم اولولیغنه ایلر دلالت
کمسه صورتندن نسنه طویمز * انکچون اکثر خلق اکا اویمز
عوام الناس کبیدرهم صفتده * یمکده ایچمه‌ده بکزده بتده
ال ایرمز آنك ایاغی توزینه * که سرمه اوله جان ودل کوزینه
مکر حق بیلدیره آنی قولینه * کچن بو پرده لردن اول بیلینه
صقین نااهل ایله همصحبت اولمه * بو لاروکیله مردار اولوب اولمه
جهانده ترك عادت ایلیه‌رك * حقه خالص عبادت ایلیه‌رك
وار ایله ترك عادت قیل عبادت * جمع اولمز عباداتیله عادت
دیلرسك کیم اوله‌سك بندهٔ خاص * کرك کیم اوله سنده صدق واخلاص
که معنی بو اراده ختم اولنسون * کیمی فاش وکیمیسی کتم اولنسون

﴿ فصل ثالث جذبه وعشق بیاننده در ﴾

«جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» حدیث شریفی اکرچه طائفهٔ صوفیه بیننده مذکور در لکن سیمرغ وعنقا واکسیر وهما کبی وجودی دکه برکنج وآشیانه ده بولنماز اکرچه جذبه‌یه مشابه نیجه

شيد ر · وجنونه بعض نااهل جذبه تعبيرنی عرف ایدوب حقیقتده جذبه ندر کور میوب وکندولری قادر اولمدقلری ایچون طالبلری صرف ومنع ایتمشلردر · لکن « من جذبات الرحمن » ایله قید اولنان جذبه اوزکه جذبه در « من لم یذق لم یعرف » مصداقنجه انی ذوق ایتمیان بیلمز · اول جذبه یی اعطا مرشد کامله قدرتدر اول جذبه یه راغب اولان سعیده استعداد انك رغبتی یتر اول طالب هرقنده وارسه آنسز قرار ایتمز وتسلی بولمز جان وجهان اول کرم وقدرته قربان اولسون

﴿ لمؤلفه ﴾

* بنم جانم سکا قربان قبوله قیل آنی فرمان *
* نه دیرلك واربکا سنسز که سنسن جانمه جانان *
* اکر سن اولمسك خانم بنم جسمده کی جانم *
* کلورمیدی اکا رونق اولوردی خانه سی زندان *
* سنك زنجیر عشقکله مقید اولالی کوکلم *
* دولاشدی زلفکه عقلم خلاص ایتمه انی برآن *
* کوزم دریاسنك موجی وجودم غرقه ویردی *
* اکر سینه مده اولمسه بواشکم آتش تابان *
* یقردی سوزش آهم نه سینه م قوردی نه جسمم *
* اکر بوعینمك دمعی انی ایلمسه اسکان *
* دله مز دردینه درمان شولر کیم عین درد اولمش *
* نه بیلسون دردی اولماین بوکا درد اولدوغن درمان *
* سنك عشقك شرابنی اووجه ذی الجلالکدن *
* فاسقینا ادر کأسا عجب شدتده در عطشان *
* ایا غیب هویتدن دین احببتُ ان اعرف *
* خلایق ایچره انسانی سن ایتدك مظهر عرفان *
* بوکوزله کیمسه کورمزسه کور ینورسرّیمه نورك *
* عیان ایکن کورنمزدیرسکا کیمدر ایدن کفران *
* ایدنجه جلوه نور النور خفاء سرّ سرمده *

* همان باش اکدیروب عشقه کتوردم وجهکده ایمان *
* بیل عاشق رمزینی یارك بو اسرار تجلیدن *
* مرایادر کوکل حقه نظر ایدر اکا سبحان *

پس اول جذبه برجذبه درکه امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه یه حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ستر وکتم ایله امر ایتدکده تحمل ایده میوب

﴿ مثنوی ﴾

* رفت عقل ورفت صبر ورفت یار *
* این چه عشقست این چه درداست این چه کار *

مفهومنی کویان وچاه معهوده پویان اولوب نظر ایتدکده آب چاه جوشان ونی اندن نمایان وچفت وقرینلرینه ماجرایی کویان ودرونی سوزان وبریان والی الآن کریان ونالان وآه وافغان قیلدیغی خاص وعامك مسموعی در

﴿ مثنوی ﴾

بشنو این نی چون حکایت میکند * از جداییها شکایت میکند
کز نیستان تا مرا ببریده اند * وزنفیرم مرد وزن نالیده اند
سینه خواهم شرحه شرحه از فراق * تا بکویم شرح درد اشتیاق

واول جذبه برجذبه درکه حضرت عمر بن الخطاب ٠ رضی الله عنه التواب ٠ قبل التشرف بالاسلام نیچه بحث واقدام ایله مفخر موجودات علیه اکمل التحیاتی امر دعوتدن منع ایچون حدت ایله واروب جمال باکمال حضرت حبیب المنان ذی الجلالی دیدهٔ جان ایله کوردکده (ع) چونکه فاروق آیینهٔ اسرار شد * مصداقنجه پرتو نور ایمان وعکس جذبهٔ رحمان نظر پاك حبیب یزداندن مرآت قلبنده نمایان اولوب عشق دریاسی جوشوب تراب قدم پاك رسوله دوشوب حسب حالی بو اولدی

﴿ مثنوی ﴾

حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین وآسمان

جست‌وجویی از ورای جست وجو * من نمیدانم تو میدانی بگو
عقل وحالی از ورای حال وقال * غرقه گشته در جمال ذی الجلال
غرقهٔ نی که خلاصی باشدش * یا بجز دریا کسی نشناسدش
پس قطره ایکن دریا وذره ایکن آفتاب عالمتما اولدی . واول جذبه
برجذبه درکه رسول قیصر روم معدلت کستر عرب وعجم وروم
حضرت فاروقه علی الوجه المرسوم کلوب اوظل خدایی خلقدن جدا
سایهٔ درخت خرماده خفته مشاهده قیلدقده

﴿ مثنوی ﴾

هیبتی زان خفته آمد بر رسول * حالتی خوش کرد بر جانش نزول
قول شریفی اوزره رسالت وپیامن اونودوب دل تاریکن محبت وایمان
نوریله یاقوب وعقلنی دریای عشقه آتوب اول وارث احمدی ومظهر
عدل الهی نك همم عالیه سندن بهره مند اولدی نتکیم مثنوی
شریفده بوحکایت لطیفه لسان پاك جلال الدین رومیدن
جاریدر

﴿ مثنوی ﴾

آن رسول از خود بشد این یك دوجام * نی رسالت یاد ماندش نی کلام
واله اندر قدرت الله شد * آن رسول اینجا رسید وشاه شد
سیل چون آمد بدریا بحر گشت * دانه چون آمد بمزرع کشت گشت
موم وهیزم چون فدای نار شد * ذات ظلمانیٔ او انوار شد
ای خنك آن مرد کز خود زنده شد * در وجود زندهٔ پیوسته شد
واول جذبه برعشقدرکه نیجه ابراهیم ادهمك تاج وتختن یغمایه ویروب
ونیجه منصور ونسیمیٔ « اقتلونی یاثقاتی * ان فی قتلی حیاتی »
مناجاتنی ایدرك بردار ایلدی

﴿ قطعه ﴾

* هرذره زخورشیدت کویای انا الحق *
* هرکوشه چومنصوری آویخته ازداری *

* این طرفه که از یك خم هر کس زمی مستند *

* وین نادره کز یك کل درهر قدمی خاری *

﴿ نظم ﴾

* نیجه منصور ایله عشاق اصلمش زلفی دارینه *

* جمالن قان بهـا استر کلوب دیوان عشقنده *

« من عشق وعف وکتم ومات قدمات شهیدا » پس ایمدی روندکان راه حقیقت اولنلره عشق واجب وفرضـدر زیرا هرقنغی واسطه که عبدی مولایه ومحبوب اعلایه اولا شدیره مذهب عشـاقده وطریق خلانده اول فرضدر . پس عبدی مولایه موصل اولان عشق واندن غیریسی علاجی یوق مرضدر

﴿ مثنوی ﴾

آن جـلال رومی مولانای ما * کاشف اسرار غیب کبریا

دخی مبدأ ومعـاد عشق خالق جواد اولدیغنی اثبـات ایچون ابتـداء مثنوی شریفی عاشق کنیزك اولان شاه وانتهـاسنی قلعهٔ ذات الصورده وجود وهمیسن تباه ایلین پسر شاهك حکایات پرانتباهلری ایله اتمام واختتـام ایتمشلردر . پس ای طـالب صـادق چونکـه مقصـداقصی ومطلب اعلی محبةالله اولدیغی معلوم اولدیسـه اول نشان بی نشـان قنغی برجده طلوع ایتدوکن کورسك مرآت قلبی مقابل ایدوب تسلیم کلی ایله عتبهٔ علیاسنه بندهٔ کتراوله‌سن ومکمن هوای نفسـده مختفی اولان غیـلان افکار فاسده القـاسیله راه بعد وبیابانه دوشمیوب

﴿ حافظ ﴾

* فضول نفس حکایت بسی کند ساقی *

* توکار خود مده ازدست ومی بساغر کن *

﴿ نظم ﴾

* اویوب غول بیـابانه ندامت اودینه یانمه *

* عبث امنیه لرایدوب ملوث لونه بویانمـه *

بیتلرینـك حرزلرینی حمائل ایدوب وعشق هـادی دلالت ایلدیکی صراط مستقیمدن سور چیوب

﴿ بیت ﴾

ادب کوزله صقین شمدنکروسن * بو یولده قرق یارا کور برقلی سن قولیله عامل اولوب توفیقات الهی رفقاسندن مهجور ودور اولمامغیچون رب معین و کریم ورحیمدن مدد وعنایت رجا ایلیه سن ۰ دریغا عشق خالقدن نصیبك یوغیسه عشق مخلوقه مبتلا وشیفته اولکه بو کفتارك قدر وقیمتن بیله سن تکیم امیرخسرو رحمة الله علیه بحر الابرار نام قصیده سنده بیوررلر

﴿ نظم ﴾

* کرند اری کیمیای عشق نامی هم خوشست *

* ورتراخود عشق حاصل کشت عمری بی مرست *

* عاشق رنجست مرد انرابسینـه راحتست *

* سلسـله بندست شیرانرا بکردن زیورست *

هیهات هیهات تقریرات قال ایله عشقدن نشان ویرمکه کیمده قدرت وعبارات ومقال ایله عیان ایتمکه کیمده مکنت واردر ۰ عشقه قدم نهاده اولان شول بی سرو پادر که ناموس انانیتی تمزیق وخرق ووجود وهمیسنی دریای عشقه غرق ایلیه شیخ عطـار علیه رحمة الغفـار ۰ دریای ابرار نام قصیده سنده بیان بیوروب دیرلرکه

﴿ نظم ﴾

* جذبهٔ عشق اررسداز قید عقل آیی برون *

* مهرراچون نقش نیك آمد کشادوشش درست *

* عشق چون غالب شود عاشق نیند یشدزسر *

* مسـت لایعقل بجادربند حفظ سـاغرست *

* دل زعشق ازغرق خون خواهی بروهمت کار *

* سرخیٔ اجزاء آهن ازدم آهنکر سـت *

* ای که مرد راه عشقی بهرمردن کومترس *

* بهر قربانی بودآن کوسفندی کوترست *
عشق برآتش سوزاندر که هرنه‌یی بولسه یقر وکندو رنکنه چکر

قطعه

* درعشق کسی قدم نهد کش جان نیست *
* باجان بودن بعشق سامان نیست *
* وامانده‌ٔ عشق را ازان درمان نیست *
* انکشت بهرچه می نهی عشق آن نیست *

عشقدن غیریله تسلی بولمق مردان راه خداوسالکان طریق هدانك کاریدر وجود عاشق عشقله حیات بولیجق عشقسز نیچه دیریلور . حقا که حیات عشقدن وممات بی عشق اولمقدندر (ع) اولن حیواندر عاشقلر اولمز . عشق عقله جلاویرر عشقی اولمین مجنون وبی نوا اولور

مثنوی

هرچه کویم عشق راشرح وبیان * چونکه عشق آید خجل باشم ازان
شرح عشق ارمن بکویم بردوام * صد قیامت بکذرد وآن ناتمام
زانکه تاریخ قیامت راحد ست * حدکجا آنجا که وصف ازدست

باب ثالث ارباب سلوکك اقسامی بیانندەدر

فصل اول ارباب سلوکك ایکی قسمی اولوب اولدخی درت قسمه منقسم اولدیغی بیانندەدر

سروران طریقت راه حقیقتك وصولنه رغبت ایدنلره افهام وارباب بصیرته اعلام ایچون قدم نهادهٔ ولایت اولان اولو الالبابی ایکی بابه تقسیم ایتمشلردر . قسم اول اولیاءالله انلر درکیم جذبه وسلوك بینن جمع ایدوب تلویندن خلاص ومقام تمکینی مناص قیلمشلردر . وبرقسمی هنوز سیروسطده اولان اهل تلوینلردر که مقام دعوته لایق دکللردر

کلشن راز

ولی وقتی رسد کارش باتمام * که با آغاز کردد بازانجام
بقایی یابد اوبعداز فنا باز * رود زانجام ره دیکر باغاز

پس قسم ثانیدن قسم اول اتم در زیرا ارباب طریقت دخی درت قسمدر .

قسم اول سالك مجذوب . قسم ثانی مجذوب سالك . قسم ثالث سالك غیر مجذوب . قسم رابع مجذوب غیر سالك در . اما قسم اول اولدر که سلوکی جذبه یه وفناسی بقایه تقدم ایتمش اواوب مرشد مکملك ارشادیله راه سلوکده تحقق فنا ایتمش اوله ومقامات توبه وزهد وتوکل ورضا ومحبتده کذری سیر درست ایله اوله . پس اول وقتده « من تقرب الی شبرا تقربت منه ذراعا » حدیث شریفك مدد وعنایتی اثناء محبتده آنی قبول ایتمکله بکلیته کندو لکندن قورتاروب حقیقت ذاتنه ایرشدیره وکندو بقاسیله ابقا قیله پس بوندنصکره مقام قرب اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون بر قاچ کون بو عالمده قید اولنه . وقسم ثانی اولدر که جذبه سی سلوك وراه فنایه تقدم ایتمش اولوب « جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین » حکمنجه اولا بحر فناده غرق اولور بعده ساحل بشریته رد اولنوب طرفةً واجمالا جذبه ایله کچرلدیکی مقاماتك حقایق ودقایقن تفصیلا کوروب بیلك ایچون مرشد مکملك صحبتنه محتاج اولور . پس بو ایکیدن غیریسی مقتدا وپیشوالغه قنده لایق اولور اما ایکنجی ذکر اولنان قسم که مجذوب سالکدر قسم اول اولان سالك مجذوبدن اعلادر . اوچنجی قسمی اولدر که سلوکده مقاماتدن برمقامده قالمش اوله‌لر وجذبه یه ایرشمیه‌لر . دردنجی قسم اولدر که مقام جذبه‌ده مغلوب اولوب جذبه دنصکره سلوکن دوزمیه‌لر بو ایکی قسمه اقتدا اولنمز مکر اهلنه دلالت ایلیه‌لر اول زمان انلره رهبر اطلاق اولنور

❊ فصل ثانی مجذوب سالك سالك مجذوبدن نه وجهله ❊
❊ ترجیح اولندیغن بیان ایدر ❊

قسم ثانیدن اولان مجذوب سالك قسم اولدن اولان سالك مجذوبدن اعلادر دیو نه وجهله ترجیح اولندیغی سؤال اولنورسه الجواب باعث ترجیح اولدر که جذبه دن اول سلوك ایلیه نك مقاماتده سیر وحرکتی بطیء اولوب هر مقامك مشاهده سنده تفصیلاتنه تحصیل اطلاعه زمانی کچوب وکاه مشاهده سی خوشنه کلوب محبت ذاتی یه حجاب

اولان برمقام نورانيده، قالوب مثلا صراطى بطئ الحركه كچنلر نیجه
مواقفده سؤال ايله مكث اولندقلرى كبى بودخى سريع السير
اولمزسه سالك غير مجذوب زمره سى ايله مكث ايتديكى
مقامده قالوب مافوقندن محروم اولور وكاه اولوركه مدد
وعنايت جذبهٔ رحمان دسترس اولمادن عمر پايانه ايروب مقام محمود
ودار الخلد ديداردن ادنى همتان « ماتشتهيه الانفس » ده قالوب

﴿ ترجمهٔ كلشن راز ﴾

صراطه بكزه ديكى انك اولدر * كه يوللر ايچره بو برايجه يولدر
بو يول كيم اينجه ليكندن سچامز * قولايلق ايله بو يولدن كچلمز
قليج كبى كسر قيل كبى اينجه * نه لركور ربو يولدن اركچنجه
اما مجذوب سالك اولا و بالذات عنايت منان اولان پيك جذبهٔ رحماندن
« يحبهم » پيغامن ايشتديكى كبى صبره مجالى قالميوب

﴿ بيت ﴾

* هماى اوج قربت اول اوچوب بالاى وحدتده *
* سوار اول رفرف عشقه انكله هوشكه پرور *

مضمونني كويان اولوب صراطى كالبرق الخاطف پران وداخل
دار الجنان اولنلر كبى جميع مقاماتك ارفعى اولان « ويحبونه »
مرجعنده قرار ايدر وديدار وبقادن غيره مألوف اولمز ووجود
مطلقدن غيرى شيئ كورمز

﴿ ترجمهٔ كلشن راز ﴾

فنا اولور بولر قوجهانده * بقا حقكدر اندن صكره انده
سكابر قرب اولوراول دمده حاصل * كه سن سنسز اولورسك اكا واصل
قچنكم غير كتورلسه نظردن * وصال اولور همان بيل بو خبردن
بلكه محو محض وحدت ذات بحت ايكن من حيث الاسرار طرفة
بحرلديكى مقاماتى « لنريه من آياتنا » فحواى شريفنجه مفصلا
تفرج ايچون اجمالدن تفصيله رد اولنان عاشق برمقامه قيد اولمز
وبلكه انك جذبه سى نورندن صدد سيرده تحت اقدامنده اولان نيجه

مقـام ذی الانوار « جز یاعاشق استعجـل بحق نو رك » نداسن
ایدوب کندی رونق نورینك کسادی غمنه دوشر . نتکیم حضرت
مولانا بومقام عالیدن خبرویرر که

﴿ مثنوی ﴾

کویداین جنت کذر کن همچوباد * ورنه کردد هرچه دارم من کساد
که توصاحب خرمن من خوشه چین * من بتی ام تو ولایتهـای چین
هست زو لرزان جحیم وهم جنان * نه مرا این را نه مر آنرا ز وامان

مثلا بر پادشاه عالمپناه برعبد مقبولن مطلوبی ایدینوب بلاخدمـة وغیر
مشقة صحبت خاص وقربت اخصنه کتوروب خزائن وکنوزن اکا
نثار ومحبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار
اولوب بیك جان وبال ایله اول پادشـاه معدلت پناهك حسن جمـال
وفضل وکمالنه عاشق پامال وبلبل شوریده حال وپروانهٔ سوزنده بال
اولمغله هیچ برحال ایله سیرجمال وقرب وصالدن هجروانفصال دیله مز ایکن
اثنای ناز ونیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامتثال
صـادر اولوب ای بنم عبـد فایق ویولمده صادقم بنم ارادت علیهٔ
پادشاهانم جنابکه تقلید وکالت سلطنت وتفویض وراثت ولایت ایتمکه
جاری اولدی دیو کمال فضل ولطفندن انواع نوازش واحسانلر ایلیوب
لکن « معرفة المعلوم علی ماهو به » مصداقنجه تفصیل حال ولایتمه
وقوف کلی حاصل ایدوب وهر ولایتمی کوروب اهالیسنك لسـان
وتوره لرین بیلوب بعـده امر حکومتده هر برینك استعدادنجه جلوه
وحرکت ایلیه سن دیو « فاوحی الی عبده مااوحی » قول کریمنجه
نیجه اسرار وصـایا بیوروب ایمدی واروب عـلی طریق التفرج
جمیع ولایت وامارتمی فردا فردا تشریف وسیر ایلیه سن دیوالینه برات
« قد جاءکم من الله نور وکتاب مبین » ویریلوب اما کلیت ایله
بر یرده اکلنموب ایابه استعجـال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری
ابلاغه ترجـمان اولوب وهر برینـه دیلنجه وعقـل واذعانجـه
اکلادوب سنك سوزیکی بنم فرمانم بیلهلری اوزره کلوب سریر خلافت

ومسند وكالتده مستقر اوله‌سن ديو جانب پادشاهيدن ولايتنى سيرايلين اومقبول ومطلوب عبد مقبل ومرغوب هيچ برمقامه فريفته اولوب قالورمى . ويامقام اعلادن غيره قناعت قيلورمى

﴿ علوان شيرازى ﴾

ملك زاده‌سن وشهزاده سن سن * كدا كبى نيچون افتاده سن سن
چو اويدك كاربان لامكانه * بولار وكيله كلدك بومكانه
بيله قوشلدى طاپكله ملكلر * كه حاصل ايده‌سنكچون ديلكلر
بو وجهله كه‌سن روشن كهرسن * نيچون يولداشلركدن بيخبرسن
وطندن كوندرلدى سكا نامه * كه مشغول اولمه بوفانى مقامه
اوقودك نامه‌يى اكلايمادك * چو يردك يوزيكى دكلايمادك
جهان نقشنه الداندك اولامى * يره ديدك قوعارى ونامى
صقين كوكلكده قومه‌غيرى صورت * چو صورتدن اوله‌سن بى كدورت
كوكل كوكنده طوغاردولت آيى * ملكلردن طوله كوكلك سرايى
چوعلم اوكرنه‌سن هر برملكدن * مقامك اوله اعلا هر فلكدن
كوزكدن كوتره غفلت حجابى * اوقونه سكا اولدم حق كتابى
مزين ايده‌سنى خوب اخلاق * بيلينه علم انفس علم آفاق
صفاتى ترك ايلرسك صفاتى * همان تبديل ايدرسك ذاته ذاتى

وسالك مجذوبك مثالى دخى شول عبد سلطان كبى در كه كندى جد وطلبى وخدمت وامكنى سرمايه وترفع وسعادتنه خيرمايه قيلوب مرتبة بعد مرتبة كمال استقامتله جميع مناصب ومقامات ومملكت و ولايتده وقوف تام وشعور مالا كلام حاصل ايدوب پادشاهك مجرب وممتحنى اولمغله كوكلن آلوب اقرب مقربين اولان عبد دولتمند كبيدر لكن بينهماده فرق بودر كه بونسق اوزره وارانلرك بيكده برى مقام وكالت مطلقه‌يه نائل اولميوب كيمنك عمرى آخره ايروب « فى مقعد صدق عند مليك مقتدر» مأواسنى بولميوب «ومنهم مقتصد» زمره‌سيله قالور وكيمى دخى مناصب سلطانى دن استعدادينه نظر ايله اعلا و« فضلنا بعضهم على بعض » رتبه‌سنه نظر ايله مقام اوادنى دن ادنى مقامده قالوب

برمنصب قليله قناعت ايليان كبي بو دخي بالاده مسطور اولديغي اوزره صفاتده قالور

﴿ بيت ﴾

برقيله قيله نظر قالمه كرو * يوخسه باغلر يولوكي سنك اوقيل

﴿ مثنوى ﴾

غيرمعشوق ارتماشايي بود * عشق نبود هرزه سودايي بود

﴿ فصل ثالث مجذوب غير سالك سالك غير مجذوبدن اولى ﴾
﴿ اولديغن بيان ايدر ﴾

مجذوب غيرسالك دخي سالك غير مجذوبدن اولى در زيرا مجذوب غير سالك مقصود اصلى اولان مقام قرب قاب قوسينه ارتقا ايدوب وحدت ذات حقده مستهلك اولمشدر ٠ وجذبه سى غالب اولمغله شعور صفاته مانع اولوب جانب اعلايه صعود ايله قبل الفنا خلقله حقدن محجوب اولديغي كبي بعد البقا دخي حقله خلقدن محجوب اولوب آيت كريمهٔ « الم نشرح لك صدرك » فحواسنجه كثرتي وحدت ووحدتي كثرتده مشاهده ايتمكه قابي واقع اولميوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب دريايي ذات احديت قعرندن باش كوستر ميوب وساحل بشريته كلميوب كمسنه حالندن خبر المامغله حد استواده بولنميوب حقله خلقدن مستور اولديغي من وجه برقيد اعتبارى ووراثت كمالية دن عارى اولمشدر ﴿ ع ﴾ عشق دريايست قعرش نابديد ٠ وسالك غير مجذوب كندى طلب وجدانيله تجلئ صفاتده انواع سير سلوك ايدوب واسماء صفاتك مظاهرى مشاهده سنده متلاشى اولوب « من عرف نفسه فقد عرف ربه » موجبنجه حقك صفت ربوبيتنى عارف اولوب وخالق المصنوعاتك كمال قدرت وتربيه سى مراتبنى « سنريهم آياتنا فى الآفاق وفى انفسهم » مضمون شريفنجه آفاق وانفسه اطلاعله مطالعه قيلمغه حجب ظلمانى يى كچوب لكن « ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة لو كشفها لاحرقت سبحات وجهه كل من ادركه بصره » حديث شريفي مصداقى اولان حجاب

نورانیده قالوب جذبهٔ رحمان ایله « ویبقی وجه ربك ذوالجلال والاکرام » بقاسندن ذوق المامشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیر سالك ایله سالك غیر مجذوبك فرقی بو اولور که مجذوب غیر سالکه قبل رد التفصیل بعد الاجمال اجل مسمی آجل اولورسه طرفةً کچرلدیکی مقاماتی تفصیلا سیر ایله تکلیف اولنمدیغن کندی اطلاقنه قید اولمز نار عشقله مشتعل اولان وجودی شعله سی دریای نور وحدته غرق اولوب حقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور وبلا حساب دارالخلده داخل ودیداره واصل اولوب « الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن » آیتنی تالی وقائل اولور ٠ ولکن وراثت کمالیهٔ محمدیه مظهریتنده قائم اولمدیغی اجلدن خلقه کلیت اوزره نفعی اولماز وسالك غیر مجذوب وجه مشروح اوزره تجلیٔ صفاتده قالوب تجلیٔ ذاتدن بی نصیب اولمغله قیود صفاتیه دن اطلاق مقدر اولمدیغیچون وجوه کثیره ایله نفسنه کلیت اوزره نفعی اولمز ٠ قنده قالدیکه غیریلراندن منتفع اوله ومستهلك فی الذات اولان مجذوبلره ارباب خرابات دخی دیرلر ٠ شیخ محمود شبستری قدس سره طائفهٔ مزبوره نك احوالن کلشن رازده وصف ایدوب علوقدرلرین بیان بیورررلر

﴿ مثنوی ﴾

خراباتی شدن از خود رهاییست * خودی کفراست کو خود پارساییست
نشانی داده اندت ازخرابات * که التوحید اسقاط الاضافات
خرابات ازجهان بی مثالیست * مقام عاشقان لا ابالیست
خرابات آشیان مرغ جانست * خرابات آستان لامکانست
خراباتی خراب اندر خرابست * که در صحرای او عالم سرابست
خراباتست بی حد و نهایت * نه آغازش کسی دیده نه غایت
اکرصد سال دروی می شتابی * نه کس راو نه خود را بازیابی
کروهی اندرو بی پا و بی سر * همه نه مؤمن ونه نیز کافر
شراب بیخودی درسر کرفته * بترك جمله خیروشر کرفته

شرابی خورده هریك بی لب وکام * فراغت یافته ازننك وازنام
حدیث ماجرا وشطح وطامات * خیال خلوت ونور وکرامات
ببوی دردیٔ ازدست داده * زذوق نیستی مست اوفتاده
عصا ورکوه وتسبیح ومسواك * کرو کرده بدردی جمله راپاك
میان آب وکل افتان وخیزان * بجای اشك خون ازدیده ریزان
دمی ازسرخوشی درعالم ناز * شده چون شاطران کردن افراز
کهی ازرو سیاهی رو بدیوار * کهی ازسرخ دو یی برسردار
کهی اندرسماع شوق جانان * شده بی پاوسرچون چرخ کردان
بهر نغمه که ازمطرب شنیده * بدو وجدی ازان عالم رسیده
سماع جان نه آخرحرف وصوتست * که در هر پردهٔ سری نهفته است
زسر بیرون کشیده دلق ده توی * مجرد کشته ازهر رنك وهر بوی
فروشسته بدان صاف مروق * همه رنك سیاه وسبز وازرق
یکی پیمانه خورده ازمی صاف * شده زان صوفیٔ صافی زاوصاف
زجان خاك مزابل پاك رفته * زهرچه آن دیده ازصد یك نکفته
کرفته دامن دندان خمار * زشیخی ومریدی کشته بیزار
چه شیخی ومریدی این چه قیداست * چه جای زهد وتقوی این چه شیداست

﴿ فصل رابع ﴾

﴿ طالبان ایکی قسم اولوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه ﴾
﴿ مطلوبان تسمیه اولندیغی بیاننده در ﴾

عین القضاة همدانی علیه رحمة الصمدانی زبدة الحقایق نام کتابنده طالب حق ایکی قسمه تقدیر ایدوب برقسمنه طالبان وبرقسمنه مطلوبان تعبیر ایدرلر · وبیوررلر که طالب اولدرکه حقیقتی طلب ایدوب « من طلب شیئا وجد وجد » موجبنجه مطلوبنه واصل اوله · ومطلوب اولدر که حقیقت انی طلب ایدوب انکله انس ایلیه · وانبیا علیهم السلام طالبلردن برجماعت ایله طالب خدا اولوب انلرك سرچشمه سی ابراهیم خلیل الله وموسی کلیم الله در · زیراحق سبحانه وتقدس انلرك شان شریفلرنده کلام مجیدنده « ولما جاء موسی ·

واتخذالله ابراهيم خليلا » ديو توصيف بيوردی يعنی وقتا كه موسی كلدی وحق تعالی ابراهيمی دوست اتخاذ ايلدی ديمكدر . پس كلدی ودوست اتخاذ ايلدی حكمی طلب ايله حاصل اولور . « ومايعلم تأويله الاالله » و بو طلبه فقروفنا تعبير اولنور اول فقرك اولی « الفقر فخری » وآخری « اذاتم الفقر فهوالله تعالی » معناسنك نقديدر اما مطلوبلر كروهنك سرچشمه سی حضرت حبيب خدا وسيد انبيا وسند اصفيا محمدالمصطفی عليه اكمل التحياتدر وانك امتی اول كريم انخصاله تبعيت ايله « يحبهم ويحبونه » كلام شريفی وجودلرينه اصل دوشمشدر و موسی عليه السلامه جاء خطابی واقع اولوب حضرت محمد عليه الصلوة والسلامه « سبحان الذی اسری بعبده ليلا » نازل اولمشدر كتورلمش كلمش كبی دكلدر . وانبيا عليهم السلام حق سبحانه وتعالی نك اسما وصفاتنه قسم ايدوب وحق تعالی حبيبنك جاننه وسرومويته سوكند ايدوب « لعمرك . والضحی والليل اذاسجی » بيورر . وحضرت موسی عليه السلامه « انظر الی الجبل » بيوريلوب . حضرت بدر دجا . وحبيب خدايه ای شمس ضحا بز عظمتمز ايله سكا نظر ايدهلم وسن كليتكله بزه ناظر اولديو بيوريلور كما قال تعالی « الم ترالی ربك كيف مدالظل » الآيه وحق تعالی حبيبنه امتی ايچون تبشير بيوروب « من تقرب الی شبرا تقربت اليه ذراعا ومن اتانی يمشی اتيته هرولة » بيورر طالبك بر روشی اولورسه مطلوبك ايكی كتور يشی اولور اماحقيقت يوزندن طالب خود عين مطلوب در زيرا طالبك طلبنه ارادت حق تعلق اتمسه طالبك طلبی وجوده كلورميدی واكر غفلتدن ايقاظ اتمسه متيقظ اولورميدی « الاطال شوق الابرار الی لقائی . وانی الی لقائهم اشد شوقا » مفهوم شريفی دخی مطلوبلره اولان مبشراتدندر شوق خود حضور ورؤيتدن اولور غيبتدن دكل « واشوقاه الی لقاء اخوانی » بوكا شاهددر

﴿ مثنوى ﴾

عاشق كرزين سر و كرزان سراست * عاقبت مارابدان سر رهبراست

﴿ فصل خامس طريق ايكى نوع اولوب بريسى من العبد الى الرب
و بريسى من الرب الى العبد اولديغن بيان ايدر ﴾

اى طالب صادق معلوم اوله كه ره روندكان حقيقت ايكى نوع اولديغى كبى راه حقيقت دخى ايكى قسم اولمشدر نجم الدين دايه عليه رحمة ذى العنايه بحر الحقايق نام تفسيرنده سورهٔ سبع المثانيده « صراط الذين انعمت عليهم » آيت كريمه سنى تحقيق بيوردقلرى محلده تكرار صراط قيدندن طريق حقيقتك ايكى قسم اولديغنه اشارت بارى واردر ديو بيوررلر كه صراط حقيقى ايكيدر بريسى من العبد الى الرب و بريسى من الرب الى العبددر. شول صراط كه من العبد الى الرب اوله برطريق مخوفدر كه اول يولدن سالك اولان قوا فلك نيچه سى مقطوعه ورواحلنك اكثرى منقطعه اولمشدر اول زمره يه « الطلب رد والسبيل سد » نداسى كلمكدن زائل دكلدر نتكيم خداى متعال بو طريقك قاطعى وبو فريقك مفرقندن « لاقعدن لهم صراطك المستقيم » آيت كريمه سيله حكايت بيورر وشول طريق كه من الرب الى العبد اوله طريق امن وعيان ودرهمه حال كائن بالامانذر اول طريقك مراحلنده اولان سياره انواع نعم الهيه ايله محفوظه ومحفوفه ومنازلنده سيرايدن روندكانك اجساد اختيارلرى سلاسل عنايت جذبات ايله مقوده ومقيده در . وحق سبحانه وتعالى اول رهروانك نفوسنده اولان هوانك قمع وقهرى وشرع شريفك رعايت وحفظنه توفيق ومراقبه وكلايت ايله مكايد شيطانيه دن وعايت ايتمكين سررلرينى انواع رعايت وعنايت وروحلرينى اسرار هدايت وقلبلرينى آثار ولايت ايله پرزينت ايتمشدر . وهدايت ايلديكى صراط مستقيمك كذر كاهنى اصناف نعم ظاهره وباطنه ايله توسيع وتتميم ايلمشدر . كما قال تعالى « واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة » اما نعم ظاهره ايله اتمام بعثت انبيا وانزال كتب واحكام شرايع وقبول دعوت رسل واجابت حق واتباع

سنت واجتناب بدعت ونفسی شرع شریفك اوامرینه انقیاد ونواهیسندن اتقا واحتیاط وقدم صدق اوزره عبودیتده اثباته توفیق ازلیسن عنایتدر. اما نعمت باطنه ایله اسباغ واتمام اول عباد منعم علیهمك بدایت فطرتلرنده ارواح طیبه‌لرینه نورالهینك اصابت ایلمسیدر. کما قال علیه السلام «ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن اخطأه فقد ضل» پس ایمدی هدایت بیوریلان صراط قویمه فتح باب اول رش اولنان نورك اصابتی اولدی ومغضوب وضالین اولنلر ذکر اولنان نور مرشوش انلره اصابتدن خطا ایدوب محروم قالمغله تیه هوای نفسده ضالین ودشت ظلمات طبع وتقلیدده مغضوبین وهالکین اولوب شرع وتحقیقه مهتدی وصراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان مرتبهٔ انسانیه‌دن روکردان اولنلر درکه یهود جحود واول طبیعتده اولان عنودلرکبی که حق تعالی انلری ملعون ومغبون ومردود ومطرود ایدوب صورتلرینی سیرتلرنده مرکوز اولان قرده وخنازیر وسبعیاته صورةً ومعنیً مسخ وتبدیل ایلدی . وطائفهٔ نصارا که الطاف ربوبیتی فراموش ایدوب صراط غیرمستقیمه عزیمت ایتمکله چاه تاریك بشریته دوشوب طریق قویم توحیدی ناسی اولدقلریچون شیطان علیه اللعنه شبکهٔ شرك شرکله انلری صید ایدوب «افرأیت من اتخذ الهه هواه» مقتضاسنجه هوای نفس ودنیایی اله اتخاذ ایتدکلریچون «ثالث ثلثة» قوللریله «نسوا الله فنسیهم» طردینه مستحق اولدیلر . وکذلك شول فسقه وفجره که وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره غیبت وسرور دنصکره محنت ونور دنصکره ظلمت ایچنه دوشوب صراط مستقیمدن رجوعله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن ضالین وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنات نعیم دن محرومین ومستحق عذاب الیم اولدیلر «نعوذ بالله من الحور بعد الکور» وکذلك شول مقتصدین که منازلده قوافلدن انقطاع ایله محتبس وباز کشتهٔ مقصود اولدقلریچون ضالین اولدیلر . الهی صراط

مستقیمه هدایت سندن . الهی طریق قویمه توفیق وعنایت سندن
بز عاجز قوللریکی یولدن دوندرمه . ومقصود اصلی یه ایرشدر مینجه
برمنزلده اکلندرمه

﴿ لمؤلفه ﴾

خدایا قوللرك سن سن الهی * قوقالمشلرك یولده پناهی
یویوب کوتور کوکللردن سیاهی * مدد سندن مدد سلطانم الله
بنم اکسکلکم چوقدر یولکده * نیازه ال آچوب طوردم طپوکده
کلنلر اغلیو کولر قپوکده * مدد سندن مدد سلطانم الله
یتش فریادمه آل طوت الیمی * یتوردم کندیمی کوستر یولیمی
کورهیم یوزیکی شادایت قولیکی * مدد سندن مدد سلطانم الله
نظام ملك دیندر پس شریعت * اکا راه هدایتدر طریقت
بزه بلدرنه در سر حقیقت * مدد سندن مدد سلطانم الله
بقارمی عاشق اولان قیل وقاله * دکشمشدر مقالی جمله حاله
کرم قیل لایق ایله سن وصاله * مدد سندن کرم سلطانم الله
نچور بو عبدیکی یارب سوادن * فنا ایله نصیب آلسون بقادن
آیرمه محض فضلکله لقادن * مدد سندن مدد سلطانم الله

﴿ فصل سادس طریق نه دیمکدر و یول قنده درانی بیان ایدر ﴾

ای طالب طریقت وراغب حقیقت چونکه حقه موصل اولان صراط مستقیم ومانع وصول اولان طریق سقیمك اوصافن واول یولده نیجه سی نجات بولوب ونیجه سنك دخی هلاکن ایشیدوب « الرفیق ثم الطریق » فحواسنجه بو یوله بردلیل فایق ورفیق صادق و بودرده برطبیب حاذق وبرعیسی دم مشفق لازم ولابد اولدیغن بیلوب سن دخی اول راه بی پایانك اسباب ومهماتن کوروب توجه ونیت وقصد وعزیمت قیلدکسه (ع) سیاحت قیل سلوك ایله وجودکدن ایدوب عزلت * مضمونجه کرکدر که حق زمان وجهتده ودنیا وجنتده قید ایله طلب ایدوب ودور ودراز کتمیوب « وفی انفسکم افلا تبصرون » فحواسنجه راه خدا کوکل اولدیغن بیلوب دفع شبهه قیله سن زیرا

حقه کوکلدن یقین بو قدر « قلب المؤمن بیت الله » خود مصدقدر
وکوکل الله نورندن ودیعه در کماقال علیه السلام « اول ما خلق الله
نوری » وحضرت داود علیه صلوات الله الودود . الهی سنی قنده
بوله یم دیدکده « انا عند المنکسرة قلوبهم » جوابی ویرلدی
« ماوسعنی ارضی ولا سمائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن التقی النقی »
حدیث شریفن اشتمدکمی آسمان آنی قنده حامل اولور وزمین اکانیجه
مکان اولور اول خود لامکاندر کماقال تعالی « انا عرضنا الامانة علی
السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان » پس ایمدی اول جلیل وجمیلك محب ومونسی قلبدر « قلب
المؤمن عرش الله » انك مخبریدر . بو تقدیرجه یول کوکلدر .
ویولجی سن سن وکتمك کندولکگدندر . وکلمك سنلکسز سکادر .
وبیلمك حقیقتکی اکلامقدر . وبولمق شهود وعیان ایله انی کورمکدر .
واولمق ایکیلك سز واتصال وانفصالسز برلکه یتمکدر .
زیرا اتصال وانفصاله حال ومحل وظرف ومظروف اعتباری لازم
کلور حق تبارك وتعالی آخرشیء ایله متحد اولمقدن منزهدر انك غیری
نه واردر که اول اوله واول نه نك غیری درکه انکله اتحاد ایلیه . پس
ایکیلك سز برلك اولور . حکی عن الحضرمی انه کان یقول ان
الناس یقولون انی حلولی وانی اقول بسقوط التکلیف عن عبادالله
وکیف اقول بالحلول ولا اری فی الوجود سوی الله وکیف اقول بسقوط
التکلیف ولی وردان حال صبائی مافاتنی الی هذا الوقت ولکن اقول
لا کلفة فی عبادة عباده الخواص

﴿ کلشن راز ﴾

جناب حضرت حق رادویی نیست * دران حضرت من وماوتویی نیست
حلول واتحاد اینجا محالست * که در وحدت دویی عین ضلالست
هر انکو خالی از خود چون جدا شد * انا الحق اندر وصوت وصدا شد
شود باوجه باقی جمله هالك * یکی کردد سلوك وسیر وسالك
حلول واتحاد از غیر خیزد * ولی وحدت همه ازغیر خیزد

تعـین بود کز هستی جدا شـد * نه حق بنده نه بنـده باخدا شـد
وجودخلق و کثرت در نمودست * نه هر چه آن مینماید عـین بودست
« هوالاول والاخر والظـاهر والباطن وهو بکل شیٔ علیم » حسین
ابن منصور الحلاج بیوررلر

﴿ نظم ﴾

ءانت ام انا هذا العین فی البین * حاشای حاشای من اثبـات اثنین
هـویة لك فی لائیـتی ابدا * کل علی الکل تلبیس بوجهـین
فاین ذاتك عنی حیث کنت اری * فقـد تبـین ذاتی حیث لا این
واین وجهك مفقودا بناظرتی * فی ناظر القلب ام فی ناظر العـین
بیـنی و بینـك انی یزاحـمنی * فارفـع بانك انّی من البـین

﴿ مولانا جامی ﴾

* نحن اقرب کفت یعنی قطره در دریا یکیست *
* عاشق ومعشوق وساقی مستی وصهبا یکیست *
* ای که دور افتادهٔ ازخویش اکر داری خبر *
* مشهد ومشهود شاهد مولی ومولی یکیست *
* کرچه عالم مظهر اسمـاء حسنیٔ خـداست *
* اسم اعظم در میـان جملهٔ اسمـا یکیست *
* هستیٔ مطلق تویی دیکر خیـالی بیش نیست *
* زانکه اندر نشاهٔ توجـلهٔ اشیـا یکیست *
* حسن عالمکیر تو از بهر اظهار کمال *
* مینمـاید در هزاران آینـه اما یکیست *
* باهمه خـوبان اکرچه حسن تو همراه بود *
* در حقیقت دلبر یکتای بی همتـا یکیست *
* این همه آشوب وغوغا در جهان ازعشق اوست *
* کشت معلوم این زمان سر فتنهٔ غوغا یکیست *

﴿ لمؤلفه ﴾

* دیده مك انواری هودر عقلمك فرمانی هو *

* دیلمك ذكاری هودر ناله مك افغانی هو *
* كوكلمك سیرانی هودر جانمك جانانی هو *
* سرمك اسراری هودر مهرمك تابانی هو *
* عاشق سرمست اولنلر هو یله در هو یله *
* صومی هودر عیدی هودر زهد یله اركانی هو *
* نقد وارین خرج قیلمش یو لنه دلدارینك *
* وصلی هودر فصلی هودر دردایله درمانی هو *
* وارایسه عشقدن نصیبك عبدیا هودی مدام *
* آشنا اول بحر هویه كورنه در عمان هو *

﴿ نظم ﴾

سر توحیداول زمان اولور عیان * قورتیله اشبو قفصدن مرغ جان
قیله ترك كلشن وطبع وحواس * بی خیال ووهم كوره بی قیاس
اوش بو عالمده نه كیم وار بیش وكم * اوله یكسر غرقهٔ بحر قدم
ای برادر كیمكه كوردی اول یوزی * هیچ برشی كوره مزانك كوزی
كیمكه اشبو سر كذشتدن دم اورر * عاقبت حیران اولوب ابكم اولور
نه اشارت وار بورادە نه بیان * زیرا محو رسم ایلر بو عیان

﴿ باب رابع دنیادن ترهیب وطریق حق ومرشد كامله ترغیب ﴾
﴿ وفقرایه سوء ظندن احتراز واعراض وارباب سلوكه ﴾
﴿ توضیحی لازم بعض اركان وشرائطی توصیه بیانندەدر ﴾

« قال الله تعالى یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله ان الله خبیر بما تعملون . ولا تكونوا كالذین نسوا الله فانسیهم انفسهم اولئك هم الفاسقون لا یستوی اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون . صدق الله العظیم وبلغ رسوله الكریم ونحن على ذلك من الشاهدین بالتصدیق والیقین »

﴿ الوصایا ﴾

ای سالك طریقت وراغب حقیقت « الدنیا مزرعة الآخرة » فحواسی اوزره

قطعه

فوت فرصت مکن که وقت صفاست * که بسی هست درجهان آفات
حاصلی نیست عمر فانی را * جز ملاقات ذات پاك وصفات

ابیاتنی سمع جان وجنان ایله استماع واصغا ایدوب دنیای فانی یه کوکل ویرمه وزیب وزیورینه فریفته اولمه که بی وفاو بی ثباتدر

مثنوی

این جهان وساکنانش منتشر * وان جهان وسالکانش مستمر
این جهان وعاشقانش منقطع * اهل آن عالم مخلد مجتمع

عشق الهی باده سنی دست ساقیٔ بزم وحدتدن نوش قیل که (ع) واعجل فالوقت سیف قاطع * موجبنجه وقت بچر وایام کیدر

مثنوی

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت * از دویدن درشکار سایه تفت

ایمدی اکر عشق الهی ایله حضور قلب وقتن اله کتوردکسه اضاعت ایلمه هرزمان وقت صفا وراحت قلب محلی اله کیرمز « لی مع الله وقت » بیورلمشدر هرنفسی غنیمت و بهاسی یوق نعمت بیل

نظم

کلدیککدن بریره ای خوش نهاد * آدمیلك حاصل ایتمکدر مراد
حاصل ایتمزسك بوطونی شویله بیل * سندن الورلر اولیسر سن خجل
بونده هرنه طونه لایقسك اینان * یارین اول کسوتده قالورسن همان
اوز تعلق بندنی آزاده اول * رنك وبودن کچ فقیر وساده اول
هرنه کیم مشغول ایدرحقدن سنی * پوتدراول زنهارا وده صالسن انی
نیجه لر دیدی بنمدر بومکان * اکا بنم دیدیکی قالدی همان
نیدهین حالکدن اکاه اولمدك * نفسه اویدك عشقه همراه اولمدك
درد حاصل قیل کرایسترسك دوا * درد ایله اولور قمو حاجت روا
لیك رازك دیمه بی درده ای یار * دردی اولاندن صاقلمه سن زنهار

پس سكا حقدن اعطا وعنايت اولنان خلعت صورت انسانيه نك قدر وقيمتن بيلوب بو فرصت بردخی دوشمر صانمه پستر خواب وراحتی كنديكه حرام قيل وصراط مستقيم اوزرينه ثابت قدم وراسخ دم اولوب « تخلقوا باخلاق الله واتصفوا بصفات الله » فرمانيله ذاتكی متصف قيل ودخی « افمن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه » قول كريمی اوزره صفات ظلمانيه وكدورات نفسانيه دن مزكی ومجلی اولوب قلبكی محل نور ايمان ايله ووطن اصلی يه رجعت قيل وعلم ظاهر وباطن واسرار الهيه يی شامل برمرشد كامل اله كتور كه قلوبه فيض ربانی القا وجذبهٔ رحمانيه عشق وشوق ووجد وذوق اعطا ايليه (ع) مرشد كاملك نشانی بودر * بو جوهر بولنميان كنج خالی و بونك غيری اولان آشيانهٔ قلب تهی در

﴿ مثنوی ﴾

من غلام موج آن دريای نور * كه چنين كوهر درآرد درظهور
هرچه جز عشق خدای احسنست * كر شكر خواريست آن جان كندنست
چيست جان كندن سوی مرك آمدن * دست در آب حياتی نازدن

پس شمديه دكين وصف اولنان كمالات وحالات اول مطلع نور احديتك مزيد رأفت ومزيت عاطفتلرندن احسان وعنايت اولنمشدر

﴿ بيت ﴾

درپس آينهٔ طوطی صفتم داشته اند * آنچه استاد ازل كفت بكو ميكويم

هر قيودده بربسته اولان نارسيدهٔ كمال وبلكه دكمه بر كامل بو اعطا وقدرته قادر اولمز

﴿ نظم ﴾

* يوقدر نصيبی عشق حقيقتدن ای كوكل *
* شول سالكك كه مرشدی ناقص عقول اوله *
* ای خالقك امانتن ضايع ايليان *
* لايقميدركه آدك ظلوم وجهول اوله *

پس بو جهتدن مرشد کاملسز لاف سلوك و دعوای وصول ایتمك ارباب تحقیق حضورنده ممنوعدر انکچون « لولا المربی لماعرفت ربی » بیوریلوب ودخی « من لاشیخ له لادین له ومن لا شیخ له فالشیطان شیخه » ایله تنبیه بیورلمشدر

﴿ مثنوی ﴾

یا تبر بر گیر ومردانه بزن * تو علی وار این در خیبر بکن
یا بکلبن وصل کن این خاررا * وصل کن با نار نور یار را
تا که نور او کشد نار ترا * وصل او گلشن کند خار ترا
تو مثال دوزخی او مؤمن است * کشتن آتش بمؤمن ممکنست

پس ای عاشق صادق وراثت حقیقت محمدیه ایله مشرف اولان کامل ومکملی بولدقده تسلیم کلی اولوب آنك قلبنده تابان اولان نور ربانی وفیض مثانی ایله بعد رفع الهوی وتحصیل افناء بشریت وسوی نورانیت وروحانیت برله مستعد کمالات الهیه اولهسن

﴿ ترجمهٔ گلشن راز ﴾

قوعقلی ویر الیکی عشق الینه * کیم التـه وادیٔ ایمن ایلینه
سنك بو وار لغکدر خار وخاشاك * کیدریولدن بولاری جست وچالاك
چیقار کل سنلکی سنلك اوندن * که پر توسن آنك بر پرتوندن
آریت پاك ایله آنك جلوه کاهن * مصر قیل یوسفه بو نفس باغن
کیدنجهسن کلور اول ظاهر اولور * بو شرطیله که مظهر ظاهر اولور
سکاسنسز جمالن روشن ایلر * قودیکنلر یکی گلشن ایلر
موانع اولمیجـه آره دن دور * کوکل اوینه دوشمز پرتو نور
بو عالمده موانع درت اولور بیل * بولاری دفع ایچون تدبیرلر قیل
اول آری اوّل انجاس وحدثدن * کذر ایله کل افعال عبثدن
ایکنجی معصیتدن اجتناب قیل بول * دخی وسواس شرندن امین اول
اوچنجی اشبو اخلاق ذمیمه * کیم آدم بکزر انکله بهیمه
بودر دردنجی اشبو ماجرادن * که پاك ایلیه سرّین ماسوادن
کوزندن کوتر ولیجك صورت غیر * همان دم منتهایه ایریشور سیر

که ذاتك پاك اولەسندن كيدرشين * نمازك انده اوله قرة العين
همان برلك نصيب ايدر يرادن * ايكيلك پرده سى كيدر ارادن
اولور معروف وعارف شئ واحد * حقيقت براولور مشهود وشاهد
كمالى بوكا دكيندر كلامك * بو منزلدر مقالى هر مقامك
اما شول كمسنه لركه پير طريقت ومرشد راه حقيقته وصولدن صكره اول ذات محمدت صفاتك مبارك نفسنه وامرينه امتثال ايتمزلر ايسه پسماندهٔ راه اولوب رسيدهٔ منزل مقصود اولمزلر ۰ ونائل رضاى حق اولوب تحصيل كمال ايتمزلر مكر كيم اقتضاء بشريت ايله صدور ايدن جرايم وخطايا سنه معترف اولوب « حاسبوا قبل ان تحاسبوا » فرمانيله طريق راستى طلب ايليه ويول كوسترلدكده جان وباش ايله مطيع ومنقاد اولوب

﴿ مثنوى ﴾

آنكه از حق يابد او وحى وجواب * هرچه فرمايد بود عين صواب
آنكه جان بخشد اكر بكشد رواست * نايبست ودست او دست خداست
همچو اسمعيل پيشش سر بنه * شاد وخندان پيش حكمش جان بده
مضمونجه صدور ايدن امره تسليم اولەلر ۰ اما شول پسمانده وپيش رانده لردن وبربسته وبركشته لردن كه امر الهى اوزره آداب شريعت واركان طريقت مراعاتنى ايتميوب اعمال خبيثه وافعال شنيعه ايله آلودهٔ هواى نفس اولورلرسه حقدن وخلقدن انلره لوم وملامت ايريشوب تشبث ايتديكلرى مرشد كامله واصحاب طريقته دخى انك اعمال ميشومه سندن وافعال مشؤمه سندن سنك طعن ملامت رمى اولنوب هم كندى نفسلرينه وهم خلقه ظلم صريح ايتمش اولورلر

﴿ مثنوى ﴾

هرچه پرتو آيد از ظلمات غم * آن ز بى باكى وكستاخيست هم
هركه بى باكى كند در راه دوست * رهزن مردان شد ونامرد اوست
از ادب پرنور كشتست اين فلك * وز ادب معصوم وپاك آمد ملك
پس بو وجهله ضال ومضل اولان « الا لعنة الله على الظالمين » طردينه

مستحق اولوب بلکه کفره ملحق اولور « اعاذنا الله الملك المتعال من كل سوء الخلق والافعال ربنا لاتزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب » الهی سکا التجا ایلدم عنایت سندن الهی سکا کلایت ایلدم توفیق وعنایت سندن . پس ایمدی بومقوله لر اطاعت حق ایتمیوب مجرد برعزیزك برویا ایکی کره مجلس شریف وصحبت منیفنه داخل اولمغله طریق شریفی مقتضاسنجه حرکت ایتمیان وحاشا بو ناپاکلکله کندوبی اول ذات ملك سماته مرید اسناد وادعا ایلیان اشخاص ظالمین سببلریله نقایص نالایقه دن ظاهر وباطنلری پرنور ومطهر اولان رجال اللهه سوء ظن وزبان درازلق ایلمك هیچ بر وجهله مناسب ولایق دکلدر . حاشا ثم حاشا که اول اعزهٔ کبارك شان شریفلرینه اومقوله اوصاف ردیه ملایم اوله

﴿ مثنوی ﴾

جسم شانرا هم زنور اسرشته اند * تاز روح واز ملك بکذشته اند

مضمونی اوزره حق تبارك وتعالی نك ولیلری نور محض ومهر طالع پرفیض درلکن سوزین طوتمیوب ایزینه کتمیان نامستعد وبی بهره بی نیلسونلر « انك لاتهدی من احببت ولکن الله یهدی من یشاء » فحواسنجه هدایت حقکدر اکر مستعد واکر نامستعد حضور شریفلرینه کلانلری « وما علینا الا البلاغ » قول کریمی اوزره حق ابلاغ ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

لیك دعوت واردست از کردکار * باقبول وناقبول اوراچه کار

مضمونجه البته حق قبول ایتدیرمك انك اوزرینه واجب دکلدر . پس اهل انصافه لازمدر که تابع شریعت وطریقت اولمیوب مردود ومطرود اولان ظلمه دن بعض آثار ناشایسته دخی مشاهده ایدرلر ایسه پیر کامله اسناد ایتمیه لر . حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم رحمة للعالمین اولوب وعامهٔ ناسی ظلمت کفردن خلاص ونور ایمان ایله نجاته چیقارمق ایچون مبعوث اولمش ایکن شریعت شریفه وسنت

منیفه یه متابعت ایتمیوب واهل سنت وجماعت یولنی کوتمیوب طریق ضلالده هالکین اولان فرق ضاله امت محمد نامنده دکلمیدر قصد کرزند رخنه کردن اساس شرع مبین خال پذیر اولورمی . وتطرق دخل واعتراض ایله کمال شان شارع رتبهٔ نقصان بولورمی . متعرض شارع یامنافقدر یا کافر پس اولیا واصفیایه دخی مالایعنی سویلینلر عند الله معاتب اولمق مقرر در خصوصا هر طریقك ایچنده اغواء شیطانی ایله غوی اولمشك نهایتی یوقدر ایمدی فلان کمسنه ازغوندر اول خود فلان عزیزایله صحبت ایدر دیوانك فسادنی عزیزینه اسناددن حذر ایلمیه سن وسکا شفاء صدر حاصل اولمزسه واروب اول عزیزك غیری فقراسن یاخود کندوسن کوروب بیله سن ممکن اولدیغجه کندیکی سوء ظندن منع ایده سن حضرت مولانا قدس سره العزیز « ولا تجسسوا ولا یغتب بعضکم بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتا فکرهتموه » آیت کریمه سنده اولان نهی دن اجتناب ایتمیانلر علی الخصوص اولیاء اللهی غیبت ایلیان ظالملری خورند کان پیل بچه یه تشبیه ایدوب وزبان در ازلقدن نهی ایدوب بیوررلر که

﴿ مثنوی ﴾

پیل هست اکنون که این سومیروید * پیل زاده مشکنید وبشنوید
پیل بچکانند اندر راهتان * صیدایشان هست پس دلخواهتان
بس ضعیفست ولطیف وبس سمین * لیك مادر هست طالب در کمین
از پی فرزند صد فرسنك راه * اوبکردد در حنین وآه واه
آتش دود آید از خرطوم او * الحذر ازکودك مرحوم او
اولیا اطفال حقنداى پسر * غایبی وحاضری پس باخبر
غایبی مندیش ازنقصان شان * کوکشد کین ازبرای جانشان
کفت اطفال منند این اولیا * درغریبی فرد ازکار وکیا
ازبرای امتحان خوار ویتیم * لیك اندر سر منم یار وندیم

پشت دار دجله عصمتهای من * کویا هستند از اجزای من
هان هان این دلق پوشان منند * صد هزار اندر هزار ویك تنند
* تنبیه * بودخی معلوم اوله که عشاق الهی جذبهٔ رحمانله وجد وحالات وعشق و وحدت حقنده استغراقلری حالنده عشق غالب وحکم انك اولوب اول مستانه لکك اچنده « رمیة من غیر رام » لسانلرندن بعض شطحیات صدور ایدوب ظاهراً شرع شریفه تطبیق متعسر اولورسه همان اول حینده انی مؤاخذه ایتیوب عالم صحوه کلد کده انك احوال وافعالنه واعمال واقوالنه نظر ایلیه‌سن بشریتی حالنده اول سویلدکلری اقوالدن کندوده اثرقالمیوب مراعات شرع شریف ایدرسه اکا انکار اولنمیه زیرا سلفده چوق واقع اولمشدر . مولانا جلال الدین رومی قدس سره حکایت بیوررلر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی روح الله روحه احبا واوداسی ایله حقانی صحبت ایدرکن لسان شریفلرندن بعض کلمات غیر مشروعه صدور ایتدکده حالت صحونده احبابی کندودن وارد اولان کفتاری عرض ایتد کارنده

* مثنوی *

کفت این بار ار کنم این مشغله * کاردها برمن زنیدآن دم هله
حق منزه از تن ومن باتنم * چون چنین کویم بباید کشتنم

بردخی بو کلمات نامربوطه بندن صادر اولورسه قتله مبادرت ایدیکز دیو وصیت ایتمشکن

* مثنوی *

مست کشت او باز ازان سغراق رفت * آن وصیتها ش از خاطر برفت
نقل آمد نقل آو اواره شد * صبح آمد شمع او بیچاره شد
عقل چون شحنه است چون سلطان رسید * شحنهٔ بیچاره در کنجی خزید
عقل سایهٔ حق بود حق آفتاب * سایه را با آفتاب اوچه تاب

مضمونی اوزره چونکه عشق وجودنی یغمایه ویروب مستغرق اولدقده اولکیدن زیاده شورشلر ایلدیکی کبی مجلسنده حاضر اولانلر اللرنده

بولنسان تیغ و خنجرلرایله وصیت مزبوره اوزره اول فنای مطلقك وجود وهمیسنه هجوم ایدوب هرنه عضونه اثر جرح قصدین ایتدیلرسه اول جرح کندولرك اول محلنه واقع اولوب هر بری وجودلرینی شرحه شرحه ایدوب باذن الله اول ظل خدانك برقیلنه خطا کلمدیکنی مفصلا نقل بیورمشلردر (ع) اولیا را هست قدرت ازاله * وعشاق الهیدن بونك امثالی کلمات صدورینه حکمت نه ایدیکن بیان بیوروب دیررلر که

﴿ مثنوی ﴾

چون پری غالب شود برآدمی * کم شودآن مرد و وصف مردمی
هرچه کویدآن پری کفته بود * زین سری زان آزسری کفته بود
چون پریرا این دم وقانون بود * کرد کاران پریرا چون بود
اوی اورفته پری خود اوشده * ترك بی الهام تازی کوشده
چون بخود آید نداندیك لغت * چون پریراهست این ذات وصفت
پس خداوند پری وآدمی * ازپری کی باشدش آخرکمی

وبوندن غیری بوتمثیل طریقنه دخی توجه بیوروب مثلا برکمسنه ام الخبائث اولان خمر مداری نوش ایدوب بخاری دماغه صعود وعقلی مختل ایتمکله اختیاری کندی کیفیتی مقتضاسنجه دوندردکده کوکلنده وکوزنده اولان حیا وحجابی مرتفع اولوب . نیجه سخن پردازلقلر ایلیوب ونیجه ببرو پلنك وشیرژیانه مقابله ایتدکده انی مستانه کورنلراندن وجوده کلن اکرقال وقیل واکرشجاعت وشورش وحالی باده یه اسناد ایدوب بوکابوایشی ایتدیرن وکفتارین آرتورن باده در دیو تحقیقلر ایدرلر

﴿ مثنوی ﴾

بادهٔ رامی بوداین شر وشور * نورحق رانیست این فرهنك وزور
کرترا ازکل بکل خالی کند * توشوی پست اوترا عالی کند

مفهومنجه شراب عشق الهیدن مست ومدهوش وبی عقل وبی هوش اولان اهل وجددن بونك امثالی شطحیات ظهورینی ابعاد ایلیه سن

لکن بومقوله حالات دکه بر اوقاتده وقوعبولماز . عاشقلر * باخدا دیوانه باش وباخمد با ادب * دیمشلردر

علوان شیرازی

دیلرسك کیم سکا آسان اوله بو * دلیل وحجت وبرهان اوله بو
قولاغکدن صنولر پرده سن چك * یقین اودینه یانسون پردهٔ شك
نداسن واحد القهارك ایشت * کوتورستری سوزین ستارك ایشت
سکا حقدن ندا کلور همیشه * کدمی رنکیله بویاندی بوشیشه
نیه کیم باقدك ایسه باکه باقدك * قیامت کوننه نیچون براقدك
کورینور جمله اشیاده جمالم * منزهدر نقایصدن کمالم
ندا ایلدم اوددن موسی یه بن * اول ایشتدی ولی ایشتمدك سن
انا الله دیدم آکا بن شجردن * ندا ایتسم عجب میدر بشردن
کوکادر وادیٔ ایمن بدنده * ایشیدن حق نداسن کلی سنده
کرك تیز ایشت وکرك ایشت کیج * که بردن اوزکه بوقدر بردخی هیچ
بیلن کشی برك کوکك خداسن * ایشیدن کندیدر کندی نداسن
بنم دیمك یراشور اول خدایه * که غیر اورمز قولاق اشبو ادایه
اکر غایب اکرچه حاضر اولدر * قوغیب وحضوره ناظر اولدر
کلور حق نوری بویوزدن ظهوره * بوسن اکلادیغك غیب وحضوره
بوکیم سن براولاسن اول اولابیر * ایکی لکدن قوپار بو زشت تدبیر
سنك بو بنلکك بکزر خیاله * که دوشورر سنی درلو وباله
ایکیلك اولمز انك برلکنده * اولوم بولنمز انك دیرلکنده
بنه برلیکن انك کندی برلر * موحدلر بو سوزی بویله دیرلر
کورنور اول ولی سن کورهمزسن * انی پنهان صنورسن ایرهمزسن

اماجذبه وعشقدن ووجد وفنادن خبر وآکاهی اولمیوب تبدیل شکل وتغییر جامه ایله کندیلرینی اهل حاله تشبیه وروشلرینی شید وجنونه تقلید ایدوب متشبه مبطل اولان ملاحده دخی بومقوله شطحیاته جرأت ایدرلر لکن بوکتابك اولندن بومحله کلنجه ذکر اولنان اذواق وحالاتدن انلرده بر اثر اولمزسه اومقوله لر بالاخره دنیاده وعقباده

جزا لرين بو لوب الله ورسولی و جمله اوليـاء الله انلرك كبيلردن بيلر وآ نجلين ظالمره عدولردر « البغض لله والحب لله » فحواسنجه ملاحده يه بزدخی عداوت ايدرز انلرك معلمی نفس وشيطـان در وانلردن بعيد اولان حقه يقين در

علوان شيرازی

طشنه كيديلر كهنه پلاسی * ايچی طوبطلودر نكری بلاسی
قبـاحتلر صلارلر ملك وماله * كه قويه خلق آنی كندولراله
صلاتی دانه صومی دام ايدرلر * بونكله خلق كوكلن رام ايدرلر
دماغن ديلن ايل ايچون قوريدر * بمز ايچمـز وبدعتلر دوريدر
يكرلر صدره صبرولر كبی هب * باشی اشـاغه ايرولر كبی هب
زنالر كزلو كوزی شيشه سنده * اولوبدر عزوجاه انديشه سنده
دماغنده طولو كبر وریاست * مرايلق درر فكری رياسـت
ورع اهلی كبی در خلق ايچنده * ولی دين يقيجيدر دلق ايچنده
بولارك ايچی طيشی بردكلدر * بولر جاهلدر اهل سر دكلدر
ديريدر نفسی جانلاری اولوبدر * بولاری ايكی سرخوشلق آلوبدر
بری بوكيم صيقارلر نفس تمرين * هوسدن نوش ايدرلر جهل خمرين
ايكنجی بونلری اسرتدی دينی * اوچنجی دنيـه در بونلره دينی
كيمی شبلی ديريلور كيمی مصری * كيمی كرخی ديريلور كيمی بصری
كيمی دعوی قيلور نور كرامت * كيمسی غيب سويلر بی ندامت
قراكو ايچلری قلبی فسرده * بولاربكزادی قويون باشلو قورده
بولارك ذمی معصيت دكلدر * مفـاجر غيبتی غيبت دكلـدر
ولی كرچك اولور يلانجی اولمز * كوكلدن بای اولور ديلنجی اولمز

حضرت جلال الدين رومی قدس الله سره بونك كبی تغيير شكل ايدوب بی ذوق وحال ايكن شيد وعشقدن دم اوران مقلدلری خم رنكه دوشوب رنك آلود اولمقده طـاوسلق ادعا ايليـان شغـاله تشبيه ايدوب بيورلر كـه

مثنوی

وان شغـال رنك رنك آمد نهفت * بر بناكوش ملامت كر بكفت

بنکر آخر در من ودر رنك من * يك صنم چون من ندارديك شمن
چون کلستان کشته ام صد رنك خوش * مرمرا سجده کن ازمن سرمکش
مظهر لطف خدایی کشته ام * لوح شرح کبریایی کشته ام
ای شغالان هین مخوانیدم شغال * کی شغالی را بود چندین جمال
پس چه خوانیمت بکوای کوهری * کفت طاوس نرم چون مشتری
پس بکفتندش که طاوسان جان * جلوها دارند اندر کلستان
تو چنان جلوه کنی کفتا که نی * بادیه نارفته چون کویم منی
بانك طاوسان کنی کفتا که لا * پس نهٔ طاوس خواجهٔ بو العلا
خلعت طاوس آید ز اسمان * کی رسی ازرنك دعویها بدان
همچوفرعونی مرصع کرده ریش * برترازعیسی پریده ازخریش
های ای فرعون ناموسی مکن * توشغالی هیچ طاوسی مکن
سوی طاوسان اکر پیدا شوی * عاجزی ازجلوه ورسواشوی

❋ توصیه ❋ پس ایمدی ارباب طریقت واصحاب حقیقت اولانلره لازم اولان بودر که « ولاتر کنوا الی الذین ظلموا » فرمان شریفی اوزره اومقوله اعمال فاسده مباشری اولانلره بروجهله نظر والتفات ایتمیوب جمیع وجوه ایله اجتناب ایده لر واهل طریقدن برکمسنه نك بحکم البشریه شرع شریف وطریق منیفه مغایر ونالایق بروضع وعملی صادر اولورسه اول شخصی رد ایدوب عملن قبول ایتمیه لر . اکر اول کمسنه جرم وخطاسنه اعتراف وعمل فاسدندن توبه واستغفار وانواع ندامت ایله بردخی ایتمکه عهد وایمان ایدوب اولکی منزلن طلب ایدرسه اول زمانده اهل حق اولانه لازمدر که اکا یول کوستروب طریقته چکه لر اول دخی هرنه اقتضا ایدرسه اطاعت ایدوب قبول قیلورسه اللهك امری ورسول الله علیه السلامك قولی واولیانك طریقتی اهلنه معلومدر « لایکلف الله نفسا الاوسعها » اکا کوره جزاسی نه ایسه چکدیره لر بعده « التائب من الذنب کمن لاذنب له » حدیث شریفی اوزره آنی قبول ایدوب کمافی الاول محبت اوزره اوله لر واکر اول کمسنه سرکشلك ایدوب بحسب الطریقه لازم کلان حکمی

قبول ایتمزسه آنی رد ایدەلر وعیاذا بالله تعالی اهل توحیدنا مندە اولوب
کانه وحدت وجود مشاهدە سیله مزلقة الاقدام اولان الحادە دوشوب

﴿ مثنوی ﴾

هر که کوید جمله حقست احمقیست * آنکه کوید جمله باطل اوشقیست

موجبنجه صدور ایدن اعمال باطله سنه حقدر ونسنه لازم کلمز دیوب
« البیت بیت الله والزیت زیت الله والعبد عبدالله » مثلی کبی حاشا
بوحال وبو ضلالت واعمال ایله اهل حقك صحبتنه واررسه اول شخصك
اومقوله احوال پر ضلالتنه واقف اولدقدنصکره لازمدرکه حسن
خلق واداء لطیفه اکا ضلالت وقباحتن والحادە دوشوب طریق
امم وصراط اقومدن عدول ایدوب اعتقادات باطله کردابنه کرفتار
اولدیغن اعلام وافهام ایدەلر وما دامکه سن بوحالدە وبو عملدە سن
من بعد بزدن دکلسن « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
یحببکم الله » والا « فقل لی عملی ولکم عملکم انتم بریئون مما اعمل
وانابرئ مماتعملون » آیتلرینی اوقیوب طریقتدن وکوکلدن رد ایدوب
من بعد برکسنه اکا میل ایتمیه لر وکوردکاری یردە حیّات وعقاربدن
احتراز اولندیغی کبی آندنخی احتراز وفرار ایدەلر مکرکیم آیت کریمهٔ
« یمحوالله مایشاء ویثبت وعنده ام الکتاب » مفهوم شریفنجه ودخی
« السعید قدیشقی والشقی قدیسعد » حدیث شریفی مضمونجه
حق سبحانه وتعالی کمال فضل واحسانندن اکا لطف ایدوب اول دخی
توبه واستغفار ایله درونی انصافه کلوب اوامر شریعت مطهره اوزره
جرم وخطاسنك جزاسن حکمکه تسلیم اولوب واول اعتقادات باطله دن
دخی رجوع ایدوب « لاتقنطوا من رحمةالله » قول کریمی اوزره اللهك
امری ورسول علیه السلامك قولی ومرشد کاملك حکمی وعلم وعملنه
اتباع ایدوب مقبول اهل طریقت اولمغیچون کلوب یولن طلب ایدرسه
اکا کوره قاعدهٔ اهل طریقت اوزره لازم کلان جزاسن بیلدیروب
طریقن کوسترەلر هرنه ایسه اطاعت ایدوب راضی اولورسه
« ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان أسأتم فلها » حکمنی یرینه کتوروب

اجرای حق ایدەلر و بالجملە سیاست صوفیەنك انواعی چوقدر هر كسك جرمنجە لازم اولان حدود مرشد واهل طریقتك معلوملریدر اكا كورە اجرا ایدەلراندن صكرە قبول وداخل صحبت ایدوب اسلوب سابق اوزرە محبت ایلیەلر و « الماضی لایذكر » قولیلە عامل اولەلر

❊ مثنوی ❊

پس كجا زارد كجا نالد لئیم * كرتو نپذیری بجزنیك ای كریم

اما حق تعالی حفظ ایلیە دائرۀ الحاد بر كرد ابدر كە كرفتار اولانلرك بیكدە بری نجات بولوب سلامتە چیقماز مشهوردر (ع) جهود ایمانە كلمز مرد ملحد توبە كار اولمز * دیمشلر حق كلامدر لكن حق سبحانە وتعالینك عنایت وهدایتنە وپیرك همتنە دخی اندازە اولمز كما قال تعالی « قل یاعبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله یغفر الذنوب جمیعا انە هو الغفور الرحیم » اما « ان رحمة الله قریب من المحسنین » فحوای شریفنجە رحمت محسنلرە در ایمدی « وأتوا البیوت من ابوابها » فرمان شریفی اوزرە باب رحمتە داخل اولمق كركدر كە رحمت بولەسن

❊ مثنوی ❊

لطف شە جانرا جنایت جو كند * زانكە شە هر زشت را نیكو كند

رومكن زشتی كە نیكو های ما * زشت آمد پیش آن زیبای ما

ایمدی یولدن ضلالتە دوشنلری ایزینە كتورمك ویولدە اولانلری منزلە ایرشدرمك وهر برسالك نە منزلدە ونە حالدە دربیلمك ونور ولایتلە مشاهدە قیلوب جملە اشیانك مراتب وحقایقنی كماهی كورمك نور ولایت محمدیە وسر حقیقت احمدیە مظهریتندە قائم اولان كامل ومكملارە مخصوصدر زیرا « قلب الولی مرآت الله » قولی اوزرە انك وجود شریف وقلب لطیفی آینۀ تجلیٔ خدادر وجمیع آثار مقامات واسرار حقایق موجودات اول قلب صافدە تابان اولان نور محمدیدن نمایان اولور

❊ علوان شیرازی ❊

یورای جشمله صد پاره ایلر * لبی بیچاره لره چاره ایلر

انك اول چشمه چشمندن اولوبدر * كه هر بر كوشه‌ٔ ميخانه طولوبدر
جهانى غمزه‌سيله قيلسه غارت * لبيله دونر ايلر اول عمارت
انك چشمندن ايلرسينه لر جوش * انك لعلندن اولور عقل مدهوش
انك لعل ولبيدر روح افزا * كيم اندن آب حيوان اولدى پيدا
كوزينك لمحه سيدر رحد عالم * لبينك نفخه سيدر روح آدم
كالمح بالبصردر اوش بيانى * نفخت فيه من روحى عيانى

❊ توصيه ❊ پس ايمدى طريقت خود شجره‌ٔ مباركهٔ شريعتك ازهارى ومعرفت ثمراتى وحقيقت لبى وثمراتك لذتيدر اولا شجر غرس اولنوب بعده انى سقى ايتمك كركدركه اول نهال نشو ونما بولوب در ختلك مرتبه سنه ايره وشكوفه‌لرى كشاده اوله بعده ميوه‌لر زين اولوب اهل مذاق تناول ايتدكده دماغى لذت بوله زيرا شريعت تن غداسى وطريقت نفس زاكيه غداسيدر ومعرفت عقل معاد وحقيقت روح غداسيدر وبونلرده بشقه معنوى حلق خلق اولنمشدر حسى دكلدر حضرت مولانا بو محلده ❊ مثنوى ❊

حلق بخشد جسم راوروح را * حلق بخشد بهر هر عضوت جدا

ديو بيان بيورلر ٠ پس شريعت جمله‌يه وقايه اولدى مثلا بر بادمه تمثيل اولنمشدركه شريعت بادمك خارجنده اولان پشل ظرفى وطريقت اندن ايچرو اولان ظرفى ومعرفت اوچنجى مرتبه اولان ظرفى وحقيقت اوزذاتى وبونلردن بهره المق اول بادم اكل اولنوب لذتى ذوق اولنمقدر ٠ اكثر اشيايه نظر اولنسه درت شى اوزره مبنيدر پس « فاعتبروا يا اولى الابصار » مصداقنجه ارباب بصيرتدن اولانلر متنبه اولوب بهر تقدير شريعت بولنمايجق طريقت ومعرفت وحقيقت بولنمق دخى ممكن اولمديغن بيلوب بر برينك لازمه‌سى اولديغن مشاهده قيله زيرا اول بادمى طشره سنده اولان ظرفى وقايه وحفظ ايلمشدر ٠ لكن مقصود بالذات بادمك لبيدر ماعداسى اول لبك حفظى ايچوندر وانلرك وجودنه اول لب بادى اولمشدر عجبدركه لب دخى انلرسز كمال بولمز

﴿ کلشن راز ﴾

تبه کردد سراسر مغز بادام * کرش از پوست بخراشی کهی خام
ولی چون پخته شد بی پوست نیکوست * اکر مغزش برآری برکنی پوست
شریعت پوست مغز آمد حقیقت * میان این وآن باشد طریقت
خلل در راه سالك نقض مغز ست * چو مغزش پخته شد بی پوست نغز ست
بلی بی پوست ناپختـه است هر مغز * زعلم ظـاهر آمد علم دین نغز
چو عارف بایقین خویش پیوست * رسیده کشت مغز و پوست بشکست
وجـودش اندرین عالم نیـاید * برون رفت ودیکر هرکز نیاید
ایمدی برکمسنه که ظـاهره اقرار و باطنی انکار ایتسـه معاند وناقابلدر
و باطنه اقرار وظاهری منکر اولسه ملحددر وظاهر و باطنی جمع ایتسه
و یاخود ایکیسنه دخی ایمان بالغیب ایلسه مؤمن وموحد در طریقت
حکمنه داخل اولان عاشقلر یجوز ولایجوز مرتبه سنه قناعت ایتمیوب
شریعتك احوطیله عمل ایدرلر ﴿ حکایت ﴾ برکون برعزیزك فقراسی
ایام صیفده ذکرالله صحبتی ایتمك ایچون تفرجه چیقدقلرنده اخواندن
ایکی کمسنه کلورکن یول اوزرنده برباغه ملاقی اولوب یولدن طشره
برصالقم اوزوم کوردکلرنده مقتضای طبعه اویوب خوشهٔ انکوری
قوپاروب تنـاول ایدرلر بعده صحبت ذکراللهه کلوب داخـل مجلس
اولدقلرنده مرآت قلبلرنده غبـار ونفسلرنده کدورت واقع اولوب
نورمحبت کمافی الاول متجلی اولمغله بوسـببدن بونلرك عمـلی سؤال
اولنوب باغ وقعـه سنی اقرار وجرملرینه اعتراف ایتدکلرنده صحبته
داخل ایتمیوب سزشرعیتدن دوشمش سزدر واروب اول باغ صاحبنی
بولوب اوزومك قیمتنی ویروب استحلال ایتدکدنصکره طریقتده کله سزکه
لازم کلان اجرا اولنه دیو طریقت اختیـارلری حقی ابلاغ ایلدکلرنده
انلر دخی واروب باغ صاحبن بولوب انکورك بهاسن ادا ایدوب انواع
مسکنت واصناف معذرت ایله حلاللق دیلدکـدنصکره داخل
طریقت اولدقلرنده طریقت حکمی دخی اجرا اولنوب بعـده داخل
صحبت ایدرلر و بومرتبه دنصکره تقوی رعایت اولنور . کذلك

﴿ حکایت ﴾ اولئورکه برقاچ اخوان تفرجه مأذون اولدقلرنده برقاچ کشی بررسمته کیتمکه عزیمت ایدوب بربلوکی قصاب دکاننه اوغرایوب برمقدار لحم آلوب اول بربلوکی لحوم قسمندن نسنه لری اولمیوب وبونلر الدقلری کوشت پاره دن انلره حصه ویرمك خاطرلرینه کلمیوب بعده منزللرینه کلدکلرنده بوخصوصك اصلنی عزیز حضرتلری سؤال ایدوب واقف اولدقلرنده «انما المؤمنون اخوه» دکلیدر نیچون بری بریکزدن لقمه آیردیکز دیو انلره اجرای طریقت بیوردیلرزیرا «لایؤمن احدکم حتی یحب لاخیه المسلم مایحب لنفسه» حدیث شریفی مصداقنجه حقیقت ایله مؤمن اولدر که کندی نفسنه دیله دیکنی برمسلم قرنداشنه دخی آنی لایق کوره بلکه صاحب ایثار اولوب نفسندن آنی تقدیم ایلیه وتفوق وترفع بولنمیه . بوخصوصده ایسه طرفینده ترجیح ونوع ترفع بولنمغله اجرای طریقت لازم کلمش ایدی

﴿ بیت ﴾

عمل کان از سراحوال باشد * بسی بهتر زعلم قال باشد

وتقوادن اتقا برمقام دخی واردر که عاشق صادقك کوکلنه حق محبتندن غیری هرنه خطور ایدرسه اول کسنه اول حینده حقیقت جنبی اولوب اول جنابت معنویه ایچون عندالله مسؤل اولور واندن طاهر اولمغیچون ایام ولیالی یوزین یردن وباشن سجده دن قالدرمیوب اشك چشم خونفشانیله باطننی غسل وتطهیر ایدر . وبالجمله طریق مستقیم قلدن اینجه وقیغدن تیزدر «ان اکرمکم عندالله اتقاکم» موجبنجه الله قتنده مقبول کمال تقوی ایله متصف اولوب برآن محبةالله دن جدا اولمغه بذل همت ایلیانلردر «اللهم یسرلنا بحرمة سرالانبیاء والاولیاء» ﴿ توصیه ﴾ طریق حق سالکلری وواحد مطلق عاشقلری اکرایکی اکراوچ یادخی زیاده بریره کلوب ویاخود توحید وذکرالله صحبتنه داخل اولدقلرنده خلقله اختلاطدن قلبلرینه ماسوادن هرنه صورت پذیر اولمش ایسه منزلندن انلره وارنجه یه دکین فکر ماسوایی قلبندن اخراجه کمال خلوص اوزره توجه ویبردن

استمداد ایدوب داخل صحبت اولدقده صغار وکبار جمله یه علی السویه
تواضع وتنزل ایله مصافحه ایدوب اندنصکره لوجه الله کوکل حالنه
واروب حقك لطفنه ومحبة اللهك طلوعنه متوجه اولوب دنیا کلامن
اکرلسانا واکر فکراً وحالاً ظهوره کورمیوب کمال جلا واستجلا ایله
توحید شریف وذکراللهدن صکره دعا اولنوب قاعدهٔ طریقت
اوزره هرکس بولندیغی یرده اوطوروب ایچلرندن برخوب نفس قرآن
عظیمدن برعشر شریف تلاوت ایدوب وانبیا واولیا مناقبندن
والهیاته متعلق کلمات اکا براسماع واستماع اولنوب دنیا کلامنه رغبت
قیلمیه لر بعده « وابتغوا من فضل الله » قول کریمی اوزره هرکس
طاغیلوب کارلرینه مشغول اوله لر وهرنه کاروکسبده ایسه لرجهد ایدوب
کوکل حالندن ومحبة اللهدن ایرو دوشمیه لر وقلبه ماسوا غالب اولسه
النده کی ایشی قویوب اهل فنا اولان فقرا ایله صحبت وتجلیه وتصفیهٔ
درون ایده لر . والحاصل بارماسوایی قلبلرندن کیدرمکیجه اول
کیجه آرام ایتمیه لر ومتصل بر بریله کوریشوب للّه سویشه لر وهرکس
کمسنه دن کندویی اعلا کورمیوب کندودن افقر واحقر کمسنه وار
ایدیکن بلمیه بلکه برقرنجه ایله میزان اولنسه آغر کلمیه بواسلوب اوزره
یولن کوزلیوب ممکن اولدقجه خلقدن عزلت ایلیه وکسبن حلالدن
ایدوب ظاهراً وباطناً خلوت معنوی اوزره اوله وحالنی هیچ فرده
آچمیه بلکه اجنبیٔ حال اولدقدنصکره اهل وعیالندن دخی صاقلیه
مکر طالب صادق اوله وسندن مدد طلب ایدوب طریق حقه دلالت
ایسته یه اول زمان طالبه ظلم اولمز وظالمه رضا یوقدر اما طالب دخی نادردر
﴿ توصیه ﴾ اهل سلوکه اولان عاشقلرك بودخی ارکانندندر که اکر اخوانله
اکر منفرداً طعام یندیکی وقتده کوکلی حاضر بولنوب بعد الطعام شکر
لسانی ایتدکدنصکره حق طعامی یرینه کتورمك ایچون صمت ذکرالله
ایله کوکل حالنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتی تجلی نوریله
امحا ایلیه زیرا هرلقمه زبان حال ولسان استعدادیله الهی سن بزی
برعبد مؤمن وموحدك نصیبی قیل دیو درکاه حقه نیاز ایدرلر

پس ایمدی اول نعمته حقیقت اوزره شکر اول طعامی معده‌ده محبةالله نوریله محو ایتمکدر والا اول طعامك حقیقتنه ظلم ایتمش اولورسن اولدخی سندن شاکر اولمیوب الهی « کلوا واشربوا ولاتسرفوا » دیو بیورلمش ایکن بوظالم بنی ضایع قیلدی دیو حضورحقده سندن حق طلب ایدر اکرمأکولات قسمی یا نباتات در یاخود حیواناتدر انلرده نطق وارمیدر دیرسك « وان من شیء الا یسبح بحمده » آیت کریمه سن ایشتمدکمی انلرك نطقن استماع ایلیانلر تنلری جان وظاهرلری باطن اولان اهل عشق وکامل ومکملردرکه اقتضا ایتدکده عوامدن دخی نیجه منکره ایشتدررلر اول زمانده بونك امثالی حالات انبیادن صادر اولدقده معجزه واولیادن صادر اولدقده کرامت دیرلر اماانبیا علیهم السلام حین دعوتده منکرلری تبکیت ایچون اظهار معجزه ایله مأمورلردر امااولیاءالله اظهار کرامت ایله مأذون اولمیوب بلکه ستریله مأمورلردر اظهار کرامته حریص اولان انلرك قتنده مقبول دکلدر مکر اقتضا ایلیه اول وقت امر الهی ایله اظهار لازم کلور بومقوله نوادره شاذ تعبیر اولنور

﴿ کلشن راز ﴾

کرامت آدمی را اضطرار یست * نه‌زان کورا نصیبی زاختیار یست

حقك قدرتیله اولیاء الله حیوان ونبات وجمادی نطقه کتورمکه قادرلردر بومقوله حالاتك ظهوری خود مناقب اولیاده چوقدر

﴿ مثنوی ﴾

سیل وجوها برمراد او رود * اختران زان سان که خواهد آن شود
زندکی ومرك سرهنکان او * برمراد او روانه کوبکو

﴿ حکایت ﴾ حضرت فخرعالم صلی الله علیه وسلم ابتداء ظهور اسلامده اصحاب کزین رضی الله عنهم اجمعین کثرت بولمامش ایکن حنانه نام ستونه اتکا بیوروب مسجد شریفده اصحابه خطبهٔ بلیغه ایله معارف الهیه واحکام شرعیه بیان بیوررلرایدی صکره دین اسلام قوت بولوب هرجانبدن مهتدیلر فوج فوج کلوب ظلمات کفردن نجات ونور ایمان ایله حیات بولوب اصحاب چوغالدقده حبیب اکرم علیه السلام مبارك

صوتلرین مستمعینك سمعلرینه ایرشدرمكیچون اوچ پایه برمنبرشریف وضع اولنوب اول ذات مكرمت سمات سعادتله منبره صعود ایلدكده ستون حنانه زبان فصیح ایله آه وانین ایدوب انك فغانن عوام وخواص ایشیدوب جكرلرین دلدیلر . وستون حنانه فریاد ایدوب یارسول الله علیك صلوات الله سنك فراقكده صبر ایتمكه طاقتم یوقدر دیو نالش ایلدكده حضرت سید الانبیا صلی الله علیه وسلم اول ستونی دفن ایدوب جنت درختلرندن بر درخت معتبر اولمق ایچون دعا ایلدی

﴿ ترجمهٔ گلشن راز ﴾

دیدی اول دیرك ایچون كیم پیمبر * بهشت اوزره اوله سن بكا منبر
دیرك چون آنی ایشتدی آوندی * ایكلدیسنی كسدی وسوندی
كراول دیركك اولماسیدی جانی * نیچون ایدر ایدی اول بو فغانی
رسولك معجزاتیدر ولیكن * كنورمك كرك ایمان بوكا مؤمن

﴿ مثنوی ﴾

آن ستون را دفن كرد اندر زمین * تاچو مردم حشر گردد یوم دین

﴿ حكایت ﴾ بر كون ابو جهل لعین آویجی ایچنه برقاچ دانه سنك ریزه قویوب یا محمد عالم ملكوت وجبروت وعرشدن وحقدن خبرویروب حق رسولم دیرسن دعواده صادق ایسه ك كفمده اولانلری بیل دیو تكلیف ایلدكده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم كفكده اولانلر دنمی خبر ویره یم یوخسه اول سنك ریزه لر بقدرة الله بنم نبوتمه ورسالتمه شهادتمی ایتسونلر دیو اشارت بیوردقده سنك ریزه لرك هر بری لسان ظاهر ایله فصیح وبلیغ بیانه كلوب «اشهدان لا اله الا الله واشهدان محمدا عبده ورسوله» دیو كلمهٔ شهادتی اعلان ایتدیلر نیجه سی اول معجزه یی كورد كده هدایت بولوب شرك شرك ودرك ناردن خلاص ونور ایمان ایله تابان اولدیلر لكن « ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور » فحوای شریفنجه ابو جهل لعین كفری زیاده اولوب جحود وعنود اولدیغندن حاشا اول معجزه یی سحره حمل ایلدی «اللهم یاهادی اهدنا الصراط المستقیم » ومولانا قدس سره مثنوی شریفده

نظم لطیفله بیان بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾

سنکها اندر کف بوجهل بود * کفت ای احمد بکو این چیست زود
کر رسولی چیست در مشتم نهان * چون خبر داری ز راز آسمان
کفت چون خواهی بکویم آن چهاست * یا بکوید آنکه ما حقیم وراست
کفت بوجهل این دوم نادر ترست * کفت آری حق ازان قادر ترست
از میان مشت او هر پاره سنك * در شهادت کفتن آمد بی درنك
لااله کفت الا الله کفت * کوهر احمد رسول الله سفت
چون شنید از سنکها بوجهل این * زد ز خشم آن سنکها بر زمین

پس « کرامات الاولیاء حق » موجبنجه ذهنك ایمان بالغیب ایله مزین اولوب حقیقت محمدیه وریثه‌سندن دخی بونك امثالی خوارق عاده ظهوری ممکن اولدیغنه درست اعتقاد اوله سن ومنکرینـدن اولوب تابع جهل اولمیه سن ﴿ توصیه ﴾ سالك طریق محبة الله اولان صادقلر وجه معاش وکفاف نفس ایچون « الکاسب حبیب الله » موجبنجه مشاغل دنیویه دن بر کار مشروعه مشغول اولوب کثرت کسب ایلمه کرکدر که منزلنه کلدکده و زر کثرتی قلبندن رفع ایچون درکاه حقه توجه ونیاز وتواجد ایله قلبی آینه‌سی مجلا اولوب وحدت اله کتورمك ایچون کوکل حالنـه وار، وتواجد ایله وجـدك فرقی واردر وجد اولدر که جانب حقدن ومرشد طرفندن قلبکه نظر اولندقده صفای درون حاصل اولوب بی اختیار اول ذوقك ایچنده بولنه‌سن پس وجد جانب حقدن دعوت وقبولدر وتواجـد اولدر که ذکر اولنـدیغی اوزره دلده اولان کثرتی رفع ایچون توجه و نیاز ونالش وزاری وذکر الله وحرکت شدیده واسم هو ایله وجده وصولی طلب ایدوب اثناء طلبده فتح باب اولوب وجذبهٔ رحمان کلوب مستغرق ذوق اوله . تواجدك نهایتی وجد ووجدك نهایتی وجوددر اما تواجد اجنبی وخلق یاننده اظهـار اولنمق حرامدر لکن اغیاردن خالی کوشهٔ وحدتده عاشق اولانه جلای قلب ایچون تواجد واجبدر. وتوحید صحبتنـده، ودخی فقرا ایله جمع اولوب کوکل حالنه واردقلرنده جائزدر امابین الاخوان

بکا اهل شوق دیسونلر دیو تواجد ایتسه صورةً ریادر ریاایسه نفاق
ونفاق شرکی مستلزمدر زیرا اول اقتضاوخواطر نفسکدر هر تقاضانك
ابتداعلتی تجسس ومحاسبهٔ نفس اولندقده حیلهٔ نفس بفضل الله هویدا
ولبن شهبا ایچنده اولان موی سیاه کبی پیدا اولور ٠ امابودیدکلریمز
سیر وسطده اولانلرك حاللرنده در ٠ والا اهل فنا مخلصین زمره سندن
اولوب بو مقوله غایله لردن مخلصلردر حتی انلر جوارح ظاهره لرین
امور دنیویه یه مشغول قیلسه لر قلبلرین برآن محبة اللهدن خالی
کورمزلر اهل فنامنزلی طورعقلدن خارجدر انلرك حالنه دست عقل
ایرشمز ٠ نفحات الانسده مسطور در که ابو سعید ابوالخیر قدس
سره یه فلان کمسنه ماش علی الماء در دیدکلرنده صعوه دیدکاری مرغ
وبط دخی صو اوزرنده یورر دیو بیوردیلر وفلان کمسنه هواده طیران
ایدر دیدیلر زغن ومکس دخی بویله در دیدیلر وفلان کمسنه برلحظه ده
برشهردن برشهره وارر طی مکان ایدر دیدیلر شیطان دخی برنفسده
مشرقدن مغربه وارر دیدیلر ٠ پس بونلرده قیمت اولمیجق اهل الله
کیملردر دیو سؤال ایتدیلر بیوردیلرکه ناسله مختلط اولوب وبیع
وشرا ایلیوب برلحظه خدادن غافل اولمیه مرتبهٔ ولایت بودر دیدیلر
تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر هر بلدیکك فراموش وقیل وقالی
ترك ایلیه سن وحقدن نه کلورسه قبول ایده سن «الله بس ٠ وماسواه
هوس ٠ وانقطع به النفس» بنده ایله خدابینده حجاب زمین
وآسمان وعرش وکرسی دکلدر بلکه سنك پندار کدر و بنلککدر (ع)
ازمیان برکیر وخداوند رس * دیو بیورمشلر طیب الله انفاسه پس
سالکلر کوکل بکلمك ایله مأمورلرایکن کوکل انلری بکلمکه مأمور اولور
«اللهم یسر لنا بحرمة اهل الفناء والبقاء» مقام بقا بوفناده حاصل اولور
وجود دیدکاری بودر قال الله تعالی «رجال لاتلهیهم تجارة ولابیع
عن ذکر الله» اماساوك اوزره اولانلر بسیار کوشش ومجاهده ایله
بو مقامه نائل اولمغه سعی ایدوب ودائما نفی خواطر دنیویه وشیطانیه
بلکه نفی خواطر ملکیه ایدوب خاطر رحمانی که محبة الله در اندن

غیری قلبده برنسنه قالمیه . زیرا خواطر درت قسمدر حتی کمال سالفه تعریفنده بیورررلر که «الخاطر وارد یخطر بالقلب نازلامن باطنه المسمی بالسر الی ظاهره المسمی بالصدر و یقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره وکل خاطر یردبمصاحبة مایتعلق بالسر من محبة الله والنفس والدنیا والعقبی عندظهوره فلذلك انقسمت الخواطر الی خاطرالحق والنفس والشیطان والملك» پس وقتا که سر طالبده محبةالله ظاهر اولوب وقوای روحانیه وجسمانیه سکونت بولسه اول زمان تجلیٔ الهی پرتوصالوب دل سالکی مجلا ومصفا ایلرا اکا خاطر رحمانی دیرلر . وچنکیم محبت نفس ودنیا ظاهر اولوب قوای جسمانیه اوزرینه غلبه ایلسه اکا خاطر نفس دیرلر وصورت شهوت ومعصیتده ظاهر اولسه اکا خاطر شیطانی دیرلر . وچنکیم محبت آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه یه غلبه ایلیوب صورت طاعتده ظهور ایتسه اکا خاطر ملکی دیرلر یعنی طاعتدن مرادی جنان «ماتشتهیه الانفس» ده تنعم اوله حوروقصور وغلمان و نعم جنته متعلقه مرادات هرنه ایسه تجلیٔ جمالدن غیری

﴿ نظم ﴾

ما که دردی کشان خماریم * جام جم درنظر نمی آریم

کشته درفکر دوست مستغرق * وزدوعالم فراغتی داریم

کر بجنت تجلیٔ نکند * ازنعیم بهشت بیزاریم

وردرآتش رویم همچوخلیل * باخیالش درون کلزاریم

پس عشاق الهی محبةالله دن غیری خواطر ثلثه نك دفعنه کوشش ایدوب محبتده ثبات واستقرار بولدقده اهل فنا اولور . بلکه فناده برمرتبه دخی واردر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی قدس سره یه واقع اولدیغی کبی بونلرك دخی سرنه سؤال اولنسه آرزوی دیداردن دخی کچر . زیرا رؤیت دیدار طلبنده اولمق انلره کوره اثنینیتدن خالی دکلدر محض فناده حق مرادندن غیری شی قالمز عاشق خود فنای محض اولیجق عین عشق اولوب حب وحبیب ومحبوب قیدلری اطلاقه واروب حقدن غیری نه قالور

﴿ نظم ﴾

الله اکبران یقیده الحجی * بتعین فیکون اوّل آخر
هو واحد لاغیر ثانیه ولا * موجود ثمه فهو غیرمکاثر
هواول هوآخر هوظاهر * هو باطن کل، ولم یتکافر

قال علی کرم الله وجهه « الحقیقة کشف سبحات الجلال من غیراشارة »

﴿ نظم ﴾

احدست وشمار ازو معزول * صمدست ونیاز از و مخذول
آن احدنی که عقل داند وفهم * وان صمدنی که حس شناسد ووهم

محمد ابو نصر حبیبی نیشا بوردن مکتوب یازوب دیار مروده ابو سعید ابو الخیر روح الله روحه یه سؤال ایدوب آثاره محو وارمیدر دیو اعلام ایتدکده انلر دخی جوابنده بو ابیات شریفه یی یازوب کوندررلر

﴿ قطعه ﴾

* چشم همه اشك کشت وچشم مکریست *
* درعشق تو بی چشم همه بایدزیست *
* ازمن اثری نماند این عشق ازچیست *
* چون من معشوق شدم عاشق کیست

ابو سعید الخراز قدس سره العزیز دخی بو مقامدن بر قطعه ایله نه خوش جواب ویرمشلر

﴿ قطعه ﴾

الوجدیطرب من فی الوجدراحته * والوجدعند وجود الحق مفقود
قدکان یطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤیة الوجدمن بالوجدمقصود

بو ابیات شریفه نك جمله سی کمال فنا وذهول ووجود حقانی و بقابالله مقامنده اولانلرك حاللریدر

﴿ محمدیه ﴾

* ایره حقانی وجود آندن سکا کشف اوله حال *
* کیم اودرمذ کوروذ کروذاکرواذکارحق *

﴿ توصیه ﴾ معلوم اوله که طریق حقه سلوك ایدنلرك منازلی یا توکل

ویاخود کسله‌در اما توکل اهل فنادن غیره جائز دکلدر اولدخی اهل فنانك جمله‌سنه دکل بلکه زمانه‌ده نادر اولوب « النادر کالمعدوم » دیمشدر توکل شول کمسنه‌نك حقیدر که طریقه داخل اولدقده کندوبی میت حکمنده بیلوب درونده اولان داعیه کلیت اوزره فنا اولمغله ظاهرًا و باطنًا پیر کامله جمیع وارلغنی تسلیم ایدوب اصلا بر وجهله کندویه قید ویرر اهل وعیال واولاد واتباعدن برشی قالمیوب و یاخود اصلی ایله اولمیه هر بغا من الحساب ترك اسباب ایدوب عزیز وهاب جانبنه توکل ایلیه وعلایقدن مجرد اوله اول زمانده انك قیدی الله امر یله پیر اوزرینه لازم کلور کندوسی دائما فناده اولور بو اساوب اوزره حرکت زمانه‌ده عسیر اولوب ونفسه حرج یوقدر « لا یکلف الله نفسا الا وسعها » الآیة و بونلرك حقنده حضرت فخر کائنات بیورمشدر قال صلی الله علیه وسلم « یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب وهم الذین لا یکتون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون لم یأمنوا انفسهم ان تجرهم الی الاسباب دون المسبب بل رفضوا الاسباب اعتمادا علیه وتفویضا الیه »

﴿ مثنوی ﴾

نیست کسبی از توکل خوبتر * چیست از تسلیم خود محبوبتر

پس فی زماننا توکل صرفه قدرت عبد اولمدیغی معلوم اولدیسه « الکاسب حبیب الله » فحواسنجه کسب حلال مقاماتك اولاسی اولدیغی مقرردر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « اعقلها وتوکل » یعنی ناقه‌یی باغله بعده توکل ایله دیو بیورمشلر پس ایمدی اسبابه مباشرت اولنور بعده اول اسبابه نائل اولمغیچون مسببه توکل اولنور عاشق صادقلر اسبابه مباشرت ایتدکاری لاجل انفسهم دکلدر بلکه مسببه عبودیت محضه ایچوندر وجمیع حرکات وسکناتی الله ایچوندر ودخی عباد اللهك هر حالده ربلرینه علی الدوام افتقارلری اولدیغی معلوملریدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « ان الله یحب ان یری المؤمن محترفا وان الله یحب العبد المحترف ولم تزل الرسل تحترف . وقال

عليه السلام . لكل نبی حرفة ولی حرفتان الفقر والجهاد فمن احبهما فقد احبنی ومن ابغضهما فقد ابغضنی فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر حرفة باطنة لایعرفها الامن ذاقها » یعنی حق تبارك وتعالی محترف كوردیكی مؤمنی وصنعتی اولان قولنی سور وجمیع مرسلار بر صنعتسز اولمامشدر وهر نبینك بر صنعتی واردر بنم ایكی صنعتم واردر بری فقردر و بریسی جهاد شول كمسنه كه بو ایكیسنی سوه بنی سور وشول كمسنه كه بو ایكی صنعته بغض ایلیه بكا بغض ایتمش اولور . پس جهاد حرفت ظاهره‌در وفقر حرفت باطنه‌در اول حرفتی بیلمز الاذوق ایدنلر بیلور او یله اولسه اول جهاد وفقرنه مقوله صنعت اولدیغی اهل ذوقه معلومدر كما قال صلی الله علیه وسلم « رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاكبر » وانبیا علیهم السلامدن بعضیسنك حرفتلری سؤال اولنورسه . حضرت زكریا علیه السلام دورگر ایدی . وحضرت داود علیه السلام صباوتنده اكنجی ایدی صكره زره‌چیلك حقدن اكا معجزه ویرلدی . وحضرت سلیمان علیه السلام زنبیل اورجی ایدی . وحضرت ابراهیم وموسی علیهما السلام چوبان ایدیلر . وحضرت ادریس درزی ایدی . وحضرت صالح وجرجیس علیهما السلام تجارت ایدرلر ایدی صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین . بركون عمر بن الخطاب رضی الله عنه برجماعتك اوزرینه اوغرادقده بیكار كوروب سز كیملرسز دیو سؤال ایلدی بز متوكللرز دیو جواب ویردیلر عمر رضی الله عنه انلرك جوابلرین رد ایدوب بلكه سز متأكللرسز متوكل اولدر كه حبه‌یی زمینه القا ایلیه بعده توكل قیله دیو بیوردیلر اكابر صحابه وصدیقین رضی الله عنهم هر بری برصنعت و بر كسب ایله مشغوللر ایدی ابو المكارم علاء الدولة السمنانی بیوررلر كه عجبدر كه خلق عالم درویشلری محتاج اعتقاد ایلیوب والبته محتاج وبی نوا اولمق گركدر دیرلر اما خبرلری یوقدر كه حق تعالی فقراسنی آج وخلقه محتاج ایتمز بلكه آفرینش جهاندن مقصود انلردر نیجه محتاج ایدر كه انلر حقدن غیره مشغول ومحتاج دگللردر . حتی مجد الدین بغدادی حضرتلری سفره‌لرنه سنوی ایكیوز بیك دینار خرج ایدرلر ایمش

وعلاء الدوله بيوررلر كه بن حساب ايلدم فقرايه بشـيوز بيك التونلق املاك وقف ايلدم ديديلر « نعم المال الصالح للرجل الصالح »

مثنوى

چيست دنيا ازخدا غافل بدن * نى قماش ونقره وفرزند وزن

پس ايمدى ممكن اولدقچه لوجه الله بر كسبله تقيد كركدر . امابعض كاهللر و بطـاللر تكاسللرندن بر كسبله مقيـداولميوب انك نامنى ترك وزهد ديو تسميـه ايدرلر اومقوله لر تسـويلات شـيطانيه يه تابع اولمشلردر آدمك جمـله دن اسفل وكمترى بيكار اولانلردر و بنه انلر بيورمشلردر كه حق تبارك وتعالى اولياسنى بر پرده التنده كيز لمشدر « اوليائى تحت قبابى » بومعنادر يعنى غضا كـر پاس وغيرى دكلدر بلكه قبابدن مراد صفات بشريه وبعض كار و كسب وعيوب ظـاهره دركه اول لباس وعيوب ظاهره ايله چشم ظاهر بين انلرى ادراك ايتمز « لايعرفهم غيرى » بو معنادر كه مادامكه بركسنه نك ديدهٔ بصيرتى انلرده تابان اولان كحل نور محمديدن مكحل ومجلا اولمايجه اولياء اللهى حقيقتله ادراك وفهم ايتمز . پس انلرك حقيقتلرينى اول نوردن غيريسى كور مز و اكلامز انكچون عشاق الهى اسباب ريادن فراغت ايتمشلردر . ايمدى بوتفصيل اولنان اوصاف جليله واخلاق جميله ايله آراسته اولوب برلك وديرلك ايليان طائفهٔ عليه حقنده عين القضاة همدانى زبدة الحقايق نام كتاب لطيفنده بوذكر اولنان حديث مفصلى ايراد ايتمكله بوعبد ناچيز دخى عاشقلرك سلسلهٔ عشقلرين تحريك وآتش شوقلرين مشتعل ايتمكيچون اول حديث شريفى عينيله ايراد ايلدك بركون حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم ابوذر غفارى رضى الله عنهه بيورديلركه « يا اباذران الله جميل يحب الجمال يا اباذر اتدرى ماغمى وفكرى والى اى شئ اشتياقى . فقال اصحابه رضى الله عنهم اخبرنا يارسول الله بغمك وفكرك ثم قال . آه واشوقاه الى لقـاء اخوانى يكونون من بعدى شانهم شان الانبياء وهم عندالله بمنزلة الشهداء يفرون من الآباء والامهـات والاخوة والاخوات ابتغـاء لمرضـات الله تعـالى وهم يتركـون

المال لله و يذلون انفسهم بالتواضع لا يرغبون فی الشهوات وفضول
الدنيا يجتمعون فی بيت من بيوت الله تعالی مغمومين محزونين من حب الله
قلوبهم الی الله وروحهم من الله وعملهم لله اذا مرض واحد منهم
هو افضل من عبادة سنة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلی يارسول الله
قال الواحد منهم يموت فهو كمن مات فی السماء لكرامتهم علی الله وان
شئت ازيدك يا اباذر • قال بلی يارسول الله • قال الواحد منهم يؤذی بقملة
فی ثيابه فله عند الله اجر سبعين حجة وغزوة وكان له اجر عتق اربعين
رقبة من ولد اسمعيل كل واحد منهم باثنی عشر الف وان شئت ازيدك
يا اباذر• قال بلی يارسول الله • قال الواحد منهم يذكر اهله ثم يغتم يكتب له
بكل نفس الف الف درجة وان شئت ازيدك يا اباذر • قال بلی يارسول الله
قال • الواحد منهم يصلی ركعتين فی اصحابه افضل عند الله من رجل
يعبد الله تعالی فی جبل لبنان مثل عمر نوح عليه السلام الف سنة وان شئت
ازيدك يا اباذر • قال نعم قال• الواحد منهم يسبح تسبيحة خير له يوم القيمة
من ان يسير معه جبال الدنيا ذهبا وان شئت ازيدك يا اباذر • قال قلت بلی
يارسول الله • قال نظرة تنظر الی احدهم احب الی الله من نظرة الی بيت الله
ومن نظر اليه فكأنما ينظر الی الله ومن سره فكأنما سر الله تعالی ومن
اطعمه فكأنما اطعم الله تعالی وان شئت ازيدك يا اباذر• قال بلی يارسول الله
قال • يجالس اليهم قوم مقصرين مثقلين من الذنوب ما يقومون من
عندهم حتی ينظر الله اليهم و يغفر لهم ذنوبهم لكرامتهم علی الله يا اباذر
ضحكهم عبادة ومزاحهم تسبيح ونومهم صدقة ينظر الله اليهم
فی كل يوم سبعين مرة يا اباذر انی اليهم مشتاق • ثم اطرق رأسه مليا ثم رفع
رأسه و بكی حتی دمعت عيناه فقال • آه واشوقاه الی لقاء اخوانی • و يقول
عليه السلام• اللهم احفظهم وانصرهم علی من خالفهم واقر عينی بهم
يوم القيمة ثم قرأ الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون » الهی
بو لطف و كرمك ذره سن نصيب ايله بزادنی و كمتر قوللركده لياقت يوق
احسان ولطف وهدايت سندن مدد وعنايت سنكدر كرم ورحمت سندن
﴿ توصيه ﴾ مرشد كامله تسليم نه وجهله اولديغن ارباب حقيقت

تعریف ایدوب بیوررلر که « الشیخ الکامل المربی للمرید کالغسال للمیت فینبغی للمرید ان یکون بین یدیه کالمیت بین یدی الغسال یتصرف فیه کیف یشاء لیغسله بماء الولایة عن جنابة الاجنبیة ولوث الاحداث » خلان صفا واخوان باوفانك علم شریفلرینه خفی اولمیه که طریق حقه سالك اولانلرك برکمالاری دخی بودرکه فنا اختیار ایدوب محو وجودده ثابت قدم وبقاباالله ده راسخ دم اولوب حق انك یوزندن انواع کرامت عالیه وولایت سامیه ظهور ایدوب ونظرندن نیجه طالبلر هدایت بولوب فیض الهی وجذبهٔ حقه واصل اولورلرسه دخی هیچ وجهله اصلا وقطعا وجود ویرمیوب درکاه حقده کندی نفسنی جمله دن احقر وافقر بیله تاکیم « موتوا قبل ان تموتوا » منزلنه ایریشوب مقتضای بشریه دن خلاص بولماغه لیاقت حاصل قیله زیرا نظر وقدرت وقبض وبسط وفیض وقوت حقکدر . وارباب طریقتدن برکمسنه برطالبی وحدت حقه ارشاد ایلسه اول کمسنه اول طالبك رهبری اولوب پس اول رهبره واجبدرکه طالبی حق اوزرینه تربیه ایدوب اولاجمله زلاتنه توبه ویروب دنیا ومافیها ولذات نفسانیه وشهوات شیطانیه وجمله آرزو وامنیه لردن بلکه « ماتشتهیه الانفس » اولان لذات اخرویه دن دخی کچوره حتی طالب جناب حقه یوزطوتمغه مستعد اوله وجان ودلدن اصناف شوق واشتیاق ایله مرآت قلبنی مشکات مرشده توجیه وجان وتنی اعتقاد وصدق وخلوص ایله تسلیم ایدوب کندی ارادن چیقه

﴿ مثنوی ﴾

چون رسید آن وعده گاه وروز شد * آفتاب از شرق اختر سوز شد

مضمونی اوزره اول حینده رهبر اولانه کرکدرکه طالبی کوکله کتوروب توجه حق تعلیم وتلقین ایلیه

﴿ مثنوی ﴾

مائده از آسمان در میرسید * بی صداع وبی فروخت وبی خرید

اول زمان طالب دخی کویا لسان حال ایله سویلرکه

﴿ نظم ﴾

* جان برقله دونمشدر اینجلدی اوزلمزسه *

* درکاه حقه طوغری طوتدم براولومیدان *

* جاننی فدا قیلن کیشی ایریشور حقه *

* حق یولنه جان ویردم جان اوینادم الدم جان *

چونکه قلب طالبه نور فیض الهی پرتو ایدوب « تجلیٔ حق ناکاه آید امابردل آگاه آید » مصداقنجه تجلیٔ مذکور تابان ودرخشان اولدقده رهبره واجبدر که اول حالك ظهوری ونور محمدینك پرتوی اللهك قدرتیله مرآت مرشددن طلوع ایلدیکن بیلدیره تاکه طالب غلطه دوشمیوب « فول وجهك شطر المسجد الحرام » فحواسنجه قبلهٔ حقیقی بی ادراك ایلیه زیرا مرشد کامل مرآت تجلیٔ حقدر دل طالب اندن یکا متوجه اولدقده اثر فیض الهی منعکس اولور فیاضده بخل اولمز شمسه مقابل دوشن آینه ده شمس درخشان اولمق نه ممکندر زیرا اول متوجه اولدیغی (ع) دل نظرگاه جلیل اکبرست * قبیلندن اولان کعبهٔ مقصود وقبلهٔ حقیقی اولیجق نام شریف وطریق منیفی مذکور واستمداد اولنسه نور تجلی وجذبهٔ رحمان بقدرة الله تعالی بهر تقدیر ظهور ایدر بوحال مرشدك کمالاتندندر سالکك انده مدخلی یوقدر لکن طالبه رهبر اولوب حقه دلالت ایدر پس بووجه اوزره سالکده کمالات الهیه دن هرنه واقع اولسه مرشدك شفاعتی بیلوب کندویه وجود ویرمیه ودائما یوقلقده اولوب حرکات وسکناتی مرشد رضاسنه موقوف اوله عاشق پاشا قدس سره بومحلده بیورر

﴿ نظم ﴾

هرنه قیلسه شیخ امریله قیله * شیخ امریله دونه حالدن حاله
هرکه شیخنی سوه دوستی اوله * سومینلر شیخنی دشمن بیله

﴿ مثنوی ﴾

سایهٔ یزدان بود بندهٔ خدا * مردهٔ این عالم و زندهٔ خدا

دامن اوکیر وزوتر بی کمان * تارهی دز دامن آخر زمان
کیف مدالظل نقش اولیاست * کودلیل نور خورشید خداست
اندرین وادی مروبی این دلیل * لااحب الآفلین کوچون خلیل
رو زسایه آفتابی رابیاب * دامن شه شمس تبریزی بتاب
پس ایمدی مرشدك سری وقدرت الٰهی هر برده حاضردر اکر
جهانك هر کوشه سنده نیچه بیك طالب مرشده توجه واستمداد ایلسه‌لر
حضرت حق اول عبد خاص وکامل ومکمله کمال فضلندن بر قوت
قدسیه ارزانی بیورمشدر که برآن ایچنده جمله سنك احوالندن آگاه
اولوب سرشریفی ایله جمله سنه امداد ایدوب هر بری مستفیض
اولورلر زیرا انك سری مظهر حقیقت محمدیه‌در اول بر نوردر که
عالم وعالمیان آنك قتنده ذره‌در (ع) ذره‌نك اولمز وجودی بی وجود
آفتاب * واول برساقیدر که برقطره باده سندن نوش ایدن ایکی
جهاندن ال یور

﴿ نظم ﴾

بو خمده درپیاله وجه باقی * سقاهم ربهم دیرآکه ساقی
ایچرسك اندن ایچکل که آریدر * سنی سنلك حدوثندن آریدر
ملوثلکدن اولدم پاك اولورسن * جمیع قورقودن بی باك اولورسن
مهیادر راول حقانی مجلس * غنی اولور اکا ایررسه مفلس
کوکل اقلیمنه اورر قدم اول * وجودن ایلیوب اندهٔ عدم اول
کذر قیلور طبیعت ظلمتندن * خلاص اولور ایکیلك شرکتندن
ایکیلکدن کچوب برلیکه برکور * حق اولوب حقله خلقی اونیدر
جنابینه چوحقك واصل اولور * دیلکلر دراو درلو حاصل اولور
ایچی وطیشی نوریله طولنار * حقك رحمتلرین کوروب کوار
چکیلور کوزینه کحل جواهر * حق کورر کوکل کوزیله ظاهر

﴿ تنبیه ﴾ اما حق سبحانه وتعالی حفظ ایلیه طالبه رهبر اولان کسنه
اغواء شیطانی والقاء نفسانی ایله انانیته دوشوب طالبده ظهور ایدن
حال بندندر وطالب بکا توجه ایتمکله حال حاصل اولور دیو غلط

ایدوب اثنیده اولسه اولزمان الله عز وجل انی قربدن بعده رد ایدوب
ومرشد کوکلندن دخی دوشوروب عیاذا بالله تعالی بی بهره
و بی نور اولور بو منزلده نیجه صاحب پندارك نیجه سی سرنکون اولوب
قارون مالیله زمینه خسف اولوب الی الآن قعرزمینه کتمکدن زائل
اولمدیغی کبی انانیته دوشنلر دخی ابد الآباد اسفل سافلینه کتمکده در
کما قال صلی الله علیه وسلم « وجودك ذنب لایقاس علیه ذنب »

مؤلفنك

* کنا همدندر افغانم درونم یاندی آهمدن *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* چیقار افلاکه افغانم ملکلر ایکلر آهمدن *
* بو یاندی قاره یه روی جهان دود سیاهمدن *
* اوصاندم وارلغمدن شرم ایدوب حال تباهمدن *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* دلا نوالك دیو صوروب بنی یوقلرمیسن برکز *
* فضای صدره اوددوشدی غمکله هر کون آهمدن *
* زجوع ایت توبه قیل ای دل که بیك کره کناهکدن *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* حجاب اولور کوکل حقه شو برقیلجه سکاسنلك *
* کیدر اول قیلی کوزکدن که رفع اوله بو ایکیلك *
* بهی عاشق ایکیلکله نیجه ممکن اولور برلك *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* کوکل آیینه سن ایلرمکدر ذنبله دیرلك *
* معاصی ظلمتنده خود مقرر در مکدرلك *
ایکیلك جرم ایمش بیلدم الهی ایسترم برلك *
* وجودم مش کناهم توبه یاربی کناهمدن
* مجلی کوز کیدر کوکلك سنك حسن دلارایه *
* کورر کندو یی اول محبوب کیره مز کیسه آرایه *

* زهی عز وسعادت کیم بو معنایی دل آرایه *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* قیاس اولورمی کیم هر کز وجود اوزره کناه اوله *
* وجودی ترکن اورمایان ایشی آخر تباه اوله *
* خلاص ایدن بزی قیددن مکر اول پادشاه اوله *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *
* اکر ایستر ایسك یاری وجودك عشقه یاق باری *
* زلال شوق آبندن سکا یاری قیله باری *
* وصالی غالب اولمشدر قومز هیچ فصلنه باری *
* وجودمش کناهم توبه یاربی کناهمدن *

ایمدی خود بینلك صفت شیطانیه در کاشف اسرار معنوی مولانا جلال الدین رومی قدس سره مثنوی شریفنده حضرت رسول الله علیه السلامك زمان شریفلرنده کاتب وحی ایکن کرداب انانیته دوشوب پرتو نور محمدی یی کندودن قیاس وخیال باطل ایتمکله کفر ظلمته دوشوب حسناتی سیئاته ونوری ظلمته وایمانی کفره تبدیل اولدیغن بوابیات شریفه ایله بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

چون نبی از وحی فرمودی سبق * او همانرا برنوشتی در ورق
پرتوآن وحی بروی تافتی * ازدرون خویش حکمت یافتی
عین آن حکمت بفرمودی رسول * زین قدر کمراه شدآن بوالفضول
کانچه میکوید رسول مستنیر * مرمراهست آن حقیقت در ضمیر
پرتواندیشه اش زد بر رسول * قهرحق آورد برجانش نزول
هم زنساخی بر آمد هم زدین * شد عدو مصطفی ودین بکین
مصطفی فرمود کای کبر عنود * چوسیه کشتی اکر نوراز تو بود
کر تو ینبوع آلهی بودهٔ * اینچنین آب سیه نکشودهٔ
تا که ناموسش به پیش این وآن * بشکند بربست این اورا دهان
اندرون میسوختش هم زین سبب * توبه کردن می نیارست این عجب

آه میکرد ونبـودش آه سـود * چون درآمد تیغ سر رادر ربود
کاتب مزبورك مرتد اولمسنه باعث بو در که کاتب مردودك اسمی
عبدالله بن سعددر حضرت عثمان رضی الله عنهدن اوّل کاتب وحی اول
ایدی اتفاقا سورهٔ مؤمنون نازل اولوب « ولقد خلقنا الانسان من سلالة
من طين ثم جعلناه نطفة فی قرار مكين ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة
مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر »
کاتب معهود مردود بو محله ایرشـدکده حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم قراءت بیورمزدن اول لسانته « فتبارك الله احسن الخالقين »
جاری اولـدی حضرت رسول علیه السـلام دخی نازل اولان بو در
« فاكتب » دیو بیوردقده اول بی دولت اغواء شیطـانی ایله مغرور
اولوب بنم قلبم دخی محل وحیمش دیو غلطه دوشوب شرك شرکه
کرفتار اولدیغی کبی رسول الله علیه السلامه نور نبوتله عیان اولوب کاتب
مردودك قلبنده نور ایماندن ذره وشمه قالمدی « او كظلمات فی بحر
لجی يغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحـاب » قول کریمی اوزره
ظاهر وباطنی کفر دریاسنه غرق اولدی وناموس انائیت دهانن توبه یه
کشاد ایتمیوب مدینه دن قالقوب مکه یه کیدوب اول حال ایله مرد اولدی

﴿ نظم ﴾

اندن ارتق واقف اسرار یوق * اندن ارتق دنیاده دیار یوق
کیجه وکوندز انك اسراریدر * هرنه کوررسك انك انواریدر
ای خـداوند زمین واسمـان * پادشـاها آشکارا ونهـان
رحمتك دریاسنه یو قدر کنار * فضل واحسانك چون ای پروردکار
عالمـا علم وکمالك حقیچون * مالکا عزوجلالك حقیچون
احمد مختار وعیسی حقیچون * نوح وابراهیم وموسی حقیچون
انبیـا واولیـا قرآن حـق * انجم وافلاك وچارارکان حق
عاشق صادقلر کدن قیل بزی * خدمته لایقلر کدن قیل بزی
قوللغکدن غافل ایتمه بر نفس * ای قو دوشمشلره فریادرس
قومه کیم قول اولاوز نفسمزه * همت عالی نصیب ایتکل بزه

سکا آساندر قول آزاد ایلمك * قیغولو کوکللری شاد ایلمك
قوللرکدن صای بزی یاذاالجلال * قولك اولمقدر کمال اهل حال
بودعامز مستجاب ایت یامجیب * لطفك اظهار ایت بدیدار حبیب

﴿ توصیه ﴾ ای عاشق ربانی بو عجب وانانیتلر نفس وشیطانك اغواسندن و بین الناس نامور اولمق ملاحظه سندن نشأت ایدوب انسانی کماله وصولدن محروم ایدر

﴿ مثنوی ﴾

خدمت خودرا سزا پنداشتی * تو لوای جرم ازان افراشتی
زان دعا کردن دلت مغرورشد * چون ترا ذکرو دعادستورشد
همسخن دیدی توخودرا باخدا * ای بسا کوزین کمان افتدجدا

آه که نفس شوم اهل سلوکی معصیت ایله فریفته ایتمکدن نا امید اولدقده زهدو صلاح که ریااوله و یاخود عباد تکدن کندویه عجب کتوره اکا شوق ووجدان ارائتیله اضلال ایتمکدن خالی اولمز نفس مشؤمه بهر روز تیغ صدقله نیچه کره کشته اولسه انواع سحر ایله هزار کوشه دن رونما اولوب افسونلر اوقور

﴿ مثنوی ﴾

نفس اژدرهاست اوکی مرده است * لیك از بی آلتی افسرده است
ایمدی تختهٔ بدن موتهٔ حقیقـه ایله تنشویه ارقه و یرمینجه حیـلهٔ نفسدن خلاصه مجال یوقدر همان « فاقتلوهم حیث ثقفتموهم » فرمانیله نفس کافری تجسس ایدوب جهادن خالی اولمیه سن ﴿ دقیقه ﴾ برکون سید الطائفه جنید بغدادی قدس سره نك فقرا سندن بریسی کندو حالنی استعلام ایچون حضور شیخه واروب مراسم تعظیم وتکریمه رعایت قیلدقدن صکره ای حلال مشکلات اولان عزیزم بکا بر مشکل واقع اولدی دیو حلنی التماس ایلدکده مشکلنی سؤال ایدوب بووجهله عرض حال قیلدیکه خلقـدن عزلت وکوشهٔ حجره ده سـکونت ایله کمربسته اولدیغمده انقباضه دوشوب بالاخره لاجل الانبساط صحرا وچمن زاره خرامان اولدقده مستغرق تجلی اولوب ذوق وشوق ایله

مست ومدهوش اولورم وحجره یه کلدکده تکرار منقبض اولورم دیدکده اول واقف اسرار ربانی وکاشف استار صمدانی تبسم ایدوب بیوردیلرکه ای درویش اول انبساط وشوق قبل نفسدندر تجلیٔ حق دکلدر زیرا تجلیٔ ربانی مکانه تخصیص اولمز اکر رحمانی اولیدی کوشهٔ زندان ایله صحن سرای یکسان اولوردی درون حجره ده خلقدن انقطاع ایله نفسك عزلتدن عسرت چکوب وسنی غیری وجهله فریبه مجالی اولمیوب دشت ونشیمن سیرینی القا ایتمکله جید اختیارك انجام و کندو داعیه سنه رام قیلدقده سرو وچمن زار وباغ وکلزار عنصریتده کندو ایله هم طبع اولمغله کسب انشراح ایدوب روحه تجلی وذوقلر عرض ایدر حتی سنی تدریجله مغلوب هوا وانواع بلایه کرفتار ایتمکه قصد ایتمشدر دیو حل اشکال وسحر نفسی ابطال بیورمشلر · ایمدی چنکال حیل نفسدن خلاص ایچون حق سبحانه وتعالیدن توفیق وهدایت ایستیه سن زیرا حضرت مبدأ موجودات علیه اکمل التحیات امته تعلیم ایچون «اللهم لاتکلنی الی نفسی طرفة عین» دیو بیورمشلر سندخی اکا کوره متنبه اوله سن

❊ نظم ❊

خلاص اولان بو خلقك شهرتندن * خلاص اولور بو نفسك آفتندن
چکیلور خلقدن عزلت قیلور جان * درون دلدن ایلر ذکر سبحان
شریعتدر طریقتدر حقیقت * شریعت اولمسه اولمز طریقت
اولورسه عشق حق دللرده حاکم * قرار ایتمز اوملکده نفس ظالم
حجاب نور وظلمانی قومز اول * سورر آنی برایکی اوچ دیمز اول
خدایا قیل میسر آنی جانه * که عشق ایچره اوله اول جاودانه
آلهی رحمتك نورین بزه صاچ * بو نفس شومه قیله جانی محتاج
آیرمه جانی شیخك همتندن * مشرف اولهلم خوش صحبتندن

❊ باب خامس ❊

نقشبندیه · وبیرامیه · وخلوتیه · ومولویه · وقادریه · وکبرویه ·

عموما عنعنه ایله سلسله لری ابو بکر الصدیق وامام علی دن حضرت محمد المصطفی علیه السلامه منتسب اولوب وهر بریسی نه محلده متحد اولورلر وائمهٔ صحابه وبعض تابعین وائمهٔ اثنی عشر وتذکرة الاولیا ونفحات الانس وبعض کتب معتبره دن مناقب اولیا ومسالك اصفیا قصه ومستمعینه حصه اولمغیچون بیان اولنمشدر

﴿ در بیان سلسله ﴾

چون حبیب الله اولور کوزدن نهان * سلسله ایکی اولوبدر بعد ازان
ایکیسندن ایشیلدی فیض رسول * چار یارك هر بریدر ر قبول
حضرت بو بکر صدیق یار غار * حال وحیرت اکا اولدی خوش نثار
چون دلیلدر اهل عشقه مرتضی * اول رضا ایله بولوبدر هم رضا
جان فدا قیلمشدی بونلر ابتدا * بونلرك اولدی مقامی منتها
اولدی اصحاب سابقون السابقون * امت ایچره اولدی انلر رهنمون
فیض وحالی انلره وردی خدا * انلره قیلدی مشایخ اقتدا
اولیا سر چشمه سیدر بو تراب * فیض علم من لدنه فتح باب
آقدی اندن نهری علمك بیکران * اهل عشقه خوش دلیل اولدی عیان
عزم قیلدی مرتضی چون از حجاز * پس عراقه کلدی قیلدی کشف راز
عشقله چوق کشف اسرار ایلدی * هم ولایت سرین اظهار ایلدی
اولدی پس سلمان حسن بصری مرید * ماه کشور هر بری مهر فرید
سیر قیلدی ملك شرقه سر حق * اولیاء اهل اسلام ماصدق
پرتو نور هدایت جام عشق * هر برندن ظاهر اولدی حال عشق
هم شریعت هم طریقت معرفت * اهل اسلام بولدیلر چوق منفعت
یوقدر ر تفصیله هرکز احتیاج * جان ودل دردینه قیلدیلر علاج
سیر قیلدی ملك رومه سر عجب * اولدی روم اهلی تمام اهل طلب
قنغی پرده سر عشق ایتسه قرار * روز وشب رونق بولیسر اول دیار
بولدی عاشقلر هدایت هم سرور * خانهٔ دللر تمامت طولدی نور
سالك مجذوب اولورلر عاشقان * مخزن کنج معارف عارفان
اهلنه دیرلر انك قطب زمان * جذبه وفیض وهدایتدر نشان

ای عاشق صادق وطالب طبیب حاذق و راغب عیسی دم مشفق رسول الثقلین وامام الحرمین وجد السبطین اعنی محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم «عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة» بیورمشلردر. بوعبدا حقر وچاکر کمتردخی حق جل وعلانك رحمت وعنایتی امیدنه اصحاب رسول اللهدن عشرهٔ مبشره واصحاب صفه دن بعضنك تبرکا اسم شریفلرین وچهار یار کزین رضوان الله علیهم اجمعینك مناقب جلیله لرین بطریق الایجاز ذکر ایدوب ابو بکر الصدیق وامام علی یه حضرت سرور انبیا ومسافر وادیٔ «سبحان الذی اسری» کرم رو «ماضل صاحبکم وماغوی» وراست کفتار «وماینطق عن الهوی» ومتعلم مدرسهٔ «علمه شدید القوی» یعنی محرم قرب «لی مع الله» صاحب توقیع «لااله الاالله محمد رسول الله» علیه صلوات الله ذکر خفی وذکر جهری یی نه وجهله تلقین بیوردقلرین بیان وبوآنه دك هر برندن تلقین ذکر الله نه طریقله متسلسل اولدیغن عیان ایدهلم ان شاءالله تعالی ﴿در بیان اسامیٔ عشرهٔ مبشره﴾ دوستان خداوند داور . محرمان احوال پیامبر . سرهنکان مهاجر وانصار . ومتوجهان خدای جبار . کنوز علم . وخزائن حلم . ابوبکر بن ابوقحافه . عمر بن الخطاب . عثمان بن عفان . علی بن ابی طالب . عبیدة ابن الجراح . سعد بن ابی وقاص . عبدالرحمن بن عوف . زبیر بن عوام . طلحة بن عبدالله . سعد بن زید . معلوم اوله که اصحاب حدیث نبوی وارباب ارشاد طریق مصطفوی اولان علمای کرام ومشایخ عظام بلکه عامهٔ امت محمد سید الانام اتفاق واجماع ایتمشلردر که اصحاب رسول اللهدن بر کروه پرشکوه وار ایدیکه ملازم عتبهٔ علیهٔ مسجد رسول الله ومداوم عبادت بالله اولوب دنیادن وکار و کسبدن کلیت اوزره اعراض ایتمشلر ایدی . وانلرحقنده حق سبحانه وتعالی حبیبنه انزال وحی ایدوب «ولاتطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی» دیو صدق وصفا وعهده وفالرین بیان بیورمشدر . وابن عباس رضی الله عنهما روایت بیورررلر که «وقف رسول الله صلی الله علیه وسلم عند اصحاب الصفة

فرأى فقرهم وجهدهم وطيب قلوبهم فقال ابشروا يا اصحاب الصفة فمن بقي من امتي على النعت الذي انتم عليه راضياً بما فيه فانه من رفقائي في الجنة » صدق رسول الله امالرك عددنده اختلاف اولمشدر لكن صاحب كتاب كشف المحجوب ابوالحسن علي بن عثمان بن علي الجلابي الغزنوي تقرير وبيان وكشف وعيان بيوريغي اوزره اصحاب صفه بونلر در كه ذكراولنور . زينتهاى ارباب وكزيدكان اصحاب وسالكان طريقهٔ عزلت وكريزندكان از اصابت زلت . ورا عيان مقام تقوى . وراضيان ببلا وبلوى . وطالبان بقا اندر لقا . وقاصدان دركاه رضاوخداوندان مجاهدات وبهره مندان مشاهدات . ومقيمان استقامت ومستقيمان متابعت . وصافيان همت . خاليان از تهمت اعني بهم . بلال بن رباح الحبشي . وابو عبد الله بن مسعود . وسلمان الفارسي . وابو عبيده عامر بن عبد الله بن جراح . وابومسعود عبدالله بن مسعود الهزلي . وابو اليقظان عمار بن ياسر . وعتبه ابن مسعود برادر عبدالله ومقداد بن الاسود . وحباب بن الارت . وصهيب بن السنان . و برادر فاروق زيد بن الخطاب . وابو كيسه مولى نبي عليه الصلوة والسلام . وابوالمدينه كنانه بن الحصين العدوى . وسالم بن حذيفة اليماني . وعكاشه بن محصن . ومسعود بن ربيع القاري . وابوذر جندب بن جنادة الغفاري . وصفوان بن بيضا . وابودردا عويم بن عامر . وابولبابه بن عبد منذر . وعبدالله بن منذر الجهني . وحامل اخبار نبوى . ناقل آثار مصطفوى . ابوهريره . ومتعلقان دركاه خدا . وكزيدكان اصحاب رسول مجتبا . اعني ثوبان . ومعاذ بن الحارث . وسايب بن خلاد . وثابت بن وديعه . وابوعيسى ابن عريم بن سالم . وسالم بن عمير بن ثابت . وابوالبشر كعب بن عمر . وهبيب بن يسار . وعبدالله بن انيس . وحجاج بن عمر الاسلمي رضي الله عنهم اجمعين . بونلر دخي جملهٔ اصحاب صفه دن اولوب لكن كاه بيكاه سيره دخي تعلق ايدرلرايدى . اما جملهٔ درجهٔ واحده ده موجود ومعدودلر ايدى وشيخ ابوعبد الرحمن محمد بن السلمي قدس سره خاصة

فضائل ومناقب اصحاب بيا ننده برتاريخ تصنيف ايدوب اول كريم
الخصالك اسامی وكنيتلرينی تفصيل ايتمشدر . طالب اولنلر اكا
مراجعت ايتسونلر و بالجمله قرن صحابه رضی الله عنهم خير قرون اولوب
هرنه درجه ده اولورلرسه قرون آتيه ده اولان خلقدن فاضلتر وبهترلر
در زيرا حق سبحانه وتعالی صحبت رسول عليه السلامی انلره ارزانی
قيلوب اسرار عليه لرين جمله عيوبدن محفوظ ومصون ايلدی كما قال
عليه السلام «خير الناس قرنی ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم» الحديث
وقال الله تعالی « والسابقون الاولون من المهاجرين والانصار والذين
اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوا عنه » پس اول رضای
« الا ابتغاء وجه ربه الاعلی » صاحب جاه « ولسوف يرضی »
رفيق شفيق « ثانی اثنين اذ هما فی الغار» سيد اهل تجريد . وشهنشاه
ارباب تفريد . مهاجروانصارك اولاسی . وحبيب پروردكارك خليفهٔ
اولی سی ﴿ ابوبكر عبدالله بن عثمان الصديق ﴾ رضی الله عنه معاملات
وحقايقده صاحب آيات ظاهره وذوالكرامات الباهره اولوب اخبار
صحيحه ده مسطور . وبين العلما مشهور دركه . حضرت ابو بكر
الصديق نماز قيلدقده آواز نرم ايله قرأت وحضرت عمر رضی الله عنه
صوت بلند ايله تلاوت ايدرلر ايدی . رسول الله عليه السلام يا ابابكر
نيچون نرم اوقورسون ديو سؤال بيوردقلرنده « يسمع من اناجی »
يعنی ياحبيب الله عليك سلام الله يقينم وار دركه مناجات ايلديكم
قاضی الحاجات بندن غائب دكلدر اكراخفا اكرجهر اول سميع وبصير
ولطيف وخبيرك قتنده مساويدر ديو جواب ويردی . وحضرت
رحمة للعالمين عمر فاروقدن سؤال بيوردقلرنده « اوقظ الوسنان واطرد
الشيطان » ديوجواب ويردی . بريسی مجاهده سنی بيان . وبريسی
مشاهده سنی عيان ايلدی . پس مقام مجاهده جنب مرتبهٔ مشاهده ده
بحره كوره قطره وشمسه كوره ذره در . زهری روايت ايدركه چونكه
جمهور اصحاب كزين باجمعهم ابو بكر الصديقه رضی الله عنه بيعت
ايلدكلرنده منبره صعود . وخطبهٔ بليغه بيوروب اثناء خطبه ده « والله

ما كنت حريصا على الامارة يوما وليلة قط ولا كنت فيها راغبا ولا سألتها الله قط فى سر وعلانية ومالى فى الامارة من راحة » ديو واقع ما فى الضمير مهرتنويرلرين بيان بيورديلر • يعنى اى اصحاب رسول الله رب العالمينه قسم ايدرمكه امارته حريص اولمدم • وهركز حريص دكلم وروز وشبده آنات وساعاتده قلبمه خطور ايتمدى • وامارته درونمدن رغبت اولمادى • وسرا وعلانية خدادن امارت ديله مدم وبكا اندن صفا وراحت يوقدر ﴿ الحصه ﴾ پس حق سبحانه وتعالى برعبد خاصنى كمال صدقه نائل ومحل تمكينه واصل ايلسه منتظر امر حق اولوب نه وجهله صدور ايدرسه رام اولور فرمان اولورسه فقير • وامر اولورسه امير اولوب خود رأى اولمز • وذره قدر كندوده اختيار كورمز وتجريد وتفريد وتمكين وفقره رضاده پيروابو بكر الصديق اولور • وبالله التوفيق والهداية وله العصمة والعناية • سرهنك اهل ايمان • صعلوك ارباب احسان امام اصحاب صفوت • غريق دريای معدلت ﴿ ابو حفص عمر بن الخطاب رضى الله عنه التواب ﴾ انلرك كراماتى مشهوره وفراساتى كتب معتبره ده مسطوره در وفطانت وصلابت انلرك شان شريفنه مخصوصدر وحضرت سيد المرسلين حضرت عمر حقنده « قد كان فى الامم محدثون فان يك فى امتى احد فعمر » ديو بيوردیلر • وعمر الفاروق طريقتده اول قدر اشارات بيورمشلردر كه قابل احصا دكلدر دريادن قطره سى بودر كه بيورر لر « العزلة راحة من خلطاء السوء » يعنى عزلت ايدن همنشينان بددن راحت اولور ديمكدر ﴿ الحصه ﴾ عزلت ايكى نوعدر بريسى خلقدن اعراض • وبريسى دخى انقطاعدر • وخلقدن اعراض برمكان خاليده ظاهرا صحبت اجناسدن تبرأ ايدوب وكندى ايله مأنوس اولوب • واعمالنك عيوبنى رؤيت ومخالطت ناسدن كندويه رها طلب ايليوب وخلقى كندى مضرتندن امين ايتمكدر • اما خلقدن انقطاع قلب ايله اولور • وكوكلى ظاهره متعلق اولميوب كرچه اختلاط ايدر لكن خلقدن وحيد • وهمتى انلردن فريد

اولور • پس عزلت ایله انقطاع بیننده رتبهٔ عالیه ودرجهٔ سامیه واردر
وحضرت عمر رضی الله عنهك قدر عالیسی همان شوندن معلوم اوله که
ابتدا عهد اسلامه داخل اولدقده جبریل علیه السلام کلوب « یا محمد
قد استبشر اهل السماء الیوم باسلام عمر » دیو خبر ویرمشدر • کنج حیا •
وعابدترین اهل صفا • ومتعلق بدرکاه رضا • ومتولی طریق مصطفی •
﴿ ابو عمر عثمان بن عفان ﴾ رضی الله عنه معانئ کلیه ده مناقب
وفضائلی ظاهره در عبد الله بن رباح وابو قتاده رضی الله عنهما
روایت ایدرلر که بز ایکمز یوم حرب الدارده عثمان یاننده ایدیك اول
سرورك درکاه سعادت دستکاهنده آتش غوغا مشتعل اولدقده
عثمان رضی الله عنهك درتیوز نفر عبد مشتراسی وار ایدی هر بریسی
آراستهٔ سلاح اولوب حرب وقتال ومعارضلر ایله جداله کلدیلر حضرت
عثمان انلره خطاب بیوروب هر کیم سلاحدن عاری وجدالدن بری
اولورسه آزاد اولسون بزخود غائلهٔ خوف خودیدن فارغ البالز دیو
وصیت قیلدیلر • پس بزدخی حضور شر یفلرندن مفارقت ایدوب
کیتدك ناکاه امام حسن رضی الله عنهه یولده ملاقی اولدق تکرار انلر ایله
دونوب حضور عثمانه واردق امام حسن بن علی کرم الله وجههما سلام
ویروب وتعزیهٔ بلیه قیلوب فرمان ایدیکز تا که سزدن بو قومك
بلاسن دفع ایده لم دیو توقع ایلدیلر حضرت عثمان « یا ابن اخی ارجع
واجلس فی بیتك حتی یأتی الله بامره فلا حاجة لنا فی اهراق الدماء » دیو
بیوردیلر یعنی ای فرزند اخی امام علی ونور دیدهٔ بنت نبی واروب خانه
نشین اولوب بنی حالمه ترك ایده سن که تقدیر فرمان منان عزشانه هرنه ایسه
ظهور ایده اهراق دماء مسلمینی دیله مزم دیدیلر بارك الله تعالی حقا
نزد ورود بلاده کمال تسلیمی علامت ونشان درجهٔ خلتدر ﴿ نکته ﴾
حضرت ابراهیم خلیل علیه صلوات الله البر الرحیم دخی کفهٔ منجنیقه
وضع اولنوب جبریل علیه السلام « هل لك من حاجة » دید کده
« اما الیك فلا » دیو جواب ویرمکله پس خدای متعالدن مسئلت ایله

دید کده « حسبی من سؤالی علمه بحالی » دیو بیوردی . کذلك عثمان رضی الله عنه دخی خلیل آسا منجنیق بلا ایله آتش غوغایه دوشمکه راضی اولوب مانند جبریل اولان امام حسن رضی الله عنهك امدادندن استعفا قیلدی لکن حضرت ابراهیم نبی یه آتشدن نجات وعثمان تقی یه بلاده هلاك مقدر اولوب نجات بقایه وهلاك فنایه اشارت اولندی ﴿الحصه﴾ پس عاشق صادقلر بذل مال ووجودده وحیاده وتسلیم ورضاده حضرت عثمان رضی الله عنه المنانه پیرواولمق کرکدر . وصی مختار مصطفی . غریق بحر بلا . حریق نار ولا . مقتدای اتقیا . پیشوای اصفیا ﴿ابوالحسن امام علی المرتضی بن ابی طالب کرم الله وجههما﴾ طریقتده انلر واصل اولدیغی مرتبهٔ منیعه ودرجهٔ عظیمه یه هیچ فرد نائل اولمیوب واصول حقایقده انلرك تحقیق ایلدیکی خطبه وبیانك عباراتی دقیقه سی کبی هیچ احد کویا وقائل اولمامشدر حتی روندکان اثر رسول الله اولان مجموع اولیا « ان شیخنا فی الاصول والبلاء علی المرتضی » دیو شهادت ایتدیلر پس بو جهتدن امام علی خاتم الاولیا اولدیلر یعنی جمیع اصفیا طریقتده بلاکش اولمقده علی المرتضی امام ومقتدامزدر دیدیلر پس بویوله سالك اولان عشاقك معامله سی بلاکش اولمقدر . مرویدر که بریسی امام علی رضی الله عنهك حضورنه کلوب یاعلی بکابر وصیت قیل دیدکده « لاتجعلن اکبر شغلك باهلك وولدك فان یکن اهلك وولدك من اولیاء الله فان الله لایضیع اولیاءه وان کانوا اعداء الله فما همك وشغلك فی اعداء الله » دیو وصیت بیوردیلر یعنی اهم اشغالکی زن وفرزندیکه مصروف قیلمه سن اکرزن وفرزند حق دوستلرندن ایسه حق تعالی دوستلرین ضایع ایتمز اکر اعداء حق ایسه لر نیچون الله دشمنلرینك اندوهن چکرسن دیمکدر . پس اصول صوفیه ده بومسئله قلب سالکك ماسوادن انقطاعنه متعلقدر حق سبحانه وتعالی عبادنی حافظدر . همان سنك حقه یقینك صادق کرکدر ایشتمدکمی که حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام دختر شعیب علیه السلامی اصعب حالت ایله قویوب حقه تسلیم ایلدی وابراهیم

علیه السلام هاجر واسماعیل علیه السلامی وادیٔ غیر ذی زرعه ایلتوب
حقه ودیعت قیلدی وکندولری کوکلرین حقه بند ایدوب لازم
اوله جق کارنه ایسه اکا مشغول اولمغله سعادت دارین انلرك اولدی
* الحصه * پس نامراد اولوب جمله اموری حقه تسلیم ایدنلر
انبیاء عظام واولیاء کرام اثرینه کتمش اولورلر . برکون حضرت علیدن
پاکیزه ترین کسب ندر دیو سؤال اولندی « غناء القلب بالله » دیو
جواب باصواب بیوردیلر . ایمدی هر کیمکه قلبی حقله غنی اوله دنیایو قلغندن
فقیر وغناسـاك وارلغندن دخی فرحناك اولمز غم وشادی صفتلرندن
خلاص اولمدقچه فنادیدکلری حاصل اولمز زیرا ایکیسی دخی مقتضیات
بشریه دندر طبیعت بشریه فنابولوب اقتضاسی برطرف اولمدقچه
بقا باللهده دوام اولمز . پس طریق حق سالکلری ومحبوب مطلق عاشقلری
حقایق عبارات ودقایق اشارات وتجرید دنیا وتخییر عقبی وشادی
وغمومدن رهاده امام علی المرتضی رضی الله عنهه اقتدا ایتمشلردر .
وبالجمله اول سروران طریقت وپیش روان حقیقتك هر بری معدن
نور محمدیدن انتخاب اولنمش بر جوهر کرانمایه وکوهر بی بهالردر

* نظم *

چون ابو بکر آیت توفیق شد * باچنان شه صاحب وصدیق شد
چون عمر شیدای آن معشوق شد * حق وباطل را چودل فاروق شد
چونکه عثمان ازعیان راعین کشت * نور فائض بود وذی النورین کشت
چون زرویش مرتضی شد درفشان * کشت او شیر خـدا وموج جان
آفتاب امت شمع دین وملت * اویس قرنی رضی الله عنه * حضرت
فخر کائنات علیه اکمل التحیات ایله هم عهد اولوب لکن چشم ظاهر
ایله رسول علیـه السلامی کورممشلر ایدی وملاقات صوری واقع
اولمادیغنه باعث ایکی وجه بیان اولنوب بریسی غلبـهٔ حال وبریسی
حق مادر مشفقه بالدر دیمشلر اماسید الانبیاء والمرسلین وسند الاولیاء
والمؤمنین صلی الله علیه وسلم انلرك علوشان وسمومکانلرندن خبر ویروب
اویس قرنی نام برمرد کامل واردر ربیعه ومضر قبیله سنك تعدادنجه

ایتمه قیامتده شفاعت اید، جکدر دیو بیوروب وامام علی کرم الله وجهه یه
نظر ایدوب یاعلی سن آنی کوروب صحبت ایدرسن دیو بشارت وحلیهٔ
شریفه سنی اشارت بیوردیلر واکاملاقی اولدیغکده بزم سلاممزی ایصال
ایدوب شفاعت ایستیه سن دیدیلر امام علی کرم الله وجهه بعد ازوفات
النبی الهاشمی الابطحی مکهٔ مکرمه یه واروب اهل نجددن سزکا، قرندن
کلمش کمسنه وارمیدر دیو سئوال بیوردیلر انلردخی نعم واردر دیو خبرو یروب
اویس قرنی نك احوالندن استفسار بیورد قلرنده بلی اویس نام بر کمسنه
واردر لکن دیوانه در آبادانه کلمز وهیچ کس ایله مصاحبت ایتمز وغم
وشادی نیدیکن بیلمز و بزم کبی خوار وآشامیده قیلمز خلق عالم خنده اولسه
اول کریان وناس اغلسه اول خندان اولور دیو تحقیق ایدوب امام علی
دخی بنم ایستدیکم اولدر دیو بیورمغله حالا صحراده در دیدیلر حضرت
علی زمام اشترین اول جانبه معطوف قیلوب روانه اولدی واویسه
قریب اولدقده قائم علی الصلوة بولدی پس فارغ اولنجه توقف
بیوروب بعده سلام الله علیك یا اویس دیوب حضرت محمد رسول الله
علیه السلامك سلامن ایصال وامته دعا ودیعت قیلدیغن خبرو یردی
و بر زمان کوریشوب جان صحبتن ایتدیلر بعده اویس قرنی یاعلی
بزم ایچون قدم رنجه قیلدیکز شمد نکرو عودت ایدیکز که قیامت
قریبدر بزی آنده کوره سز اوله که باز کشته لردن اولمیه لم . حالا
زاد راه قیامت تهیئه سنه مشغولز دیوب بر بریله معانقه قیلوب
وداع ایتدیلر بعده اویس قرنه واروب خلقدن کندویه توقیر واحترام
مشاهده ایتمکله قرندن نقل ایدوب کوفه یه کلدکلرنده، تابعینك کزیده سی
هرم بن حیان بر کون اویسی کوروب بعده آفتاب طلعتن چشم
مردمدن پوشیده ایتمکله امیر المؤمنین علی مرتضی ایله واقع اولان
حروب وفتن وقتنه دك اویسی کیمسه کورمدی وقت فتنده کلوب
امام علی مرتضایه موافقةً اعداسیله جنك ایدوب یوم حرب الصفینده
نائل شهادت اولدی « عاش حمیدا ومات شهیدا » انلرك کلام معجز
نظامندندر دیو روایت اولنور « السلامة فی الوحدة » یعنی سلامت

تنها لکده‌در . زیرا هر کیمک که قلبی تنها اوله اندیشهٔ غیردن رسته وسر آمد اولور . وجمیع احوالده خلقدن نا امید اولان آفات مخلوقدن سلامت بولور . ویوزین جمله خلقدن پوشیده قیلور وانلر که مشغولدر عزلت دخی ایدرلرسه سبب فراغت اولمز ❊ الحصه ❊ ایمدی انقطاع عن الانس انسدن غیریله اولمز حقله مأنوس اولانك مخالطت انس انسنه مضرت قلمز . اکر موانست انس قورت ودیوی انسه کتورسه دخی مادامکه اول داعیه دن چکلمیه انسدن خبرکاولمز «لان الوحدة صفة عبد صاف سمع قوله الیس الله بکاف» مخزن صفا . معدن صدق ووفا ❊ هرم بن حیان ❊ رضی الله عنه صحابهٔ کرام ایله صحبت ایدوب واویس قرنی یی زیارت ایچون قرنه واروب اویس رضی الله عنه قرندن نقل ایلمش بولمماغله نا امید اولوب مکهٔ مکرمه یه کلدکده اویسك کوفه ده اولدیغندن خبر الوب کوفه یه کلدی کوفه ده دخی بولمیوب برمدت مکث ایلدی بعده بصره یه متوجه اولوب لب فراتده آبدست الورکن اویسه دوش اولدی وحضورینه واروب سلام وردی اویس دخی علیك السلام یاهرم بن حیان دیو مرحبا قیلدی هرم بن حیان یا اویس بنی ندن بیلدك دیدی «عرف روحی روحك» دیو بیوردی . روایت ایدرلر که برمقدار اویس ایله جلسهٔ خفیفه ایلدك «علیك بحفظ قلبك یاهرم» دیو بیوردیلر یعنی فکرماسواذن قلبکی حفظ ایتمك اوزریکه واجب اولسون دیمكدر . پس بو اشارتك ایکی معناسی واردر بریسی مجاهده ایله قلبی متابع حق قیل وبریسی مشاهده ایله کندیکی متابع قلب قیل دیمك اولور . پس قلبی متابع حق ایتمکه ایکیسی دخی اصل قویدر ❊ الحصه ❊ ایمدی کار مرد اول زمان تمام اولور که مکاید شهوت وموانست طبیعتدن کسسته دل اوله وافکار ناموافقدن من کل الوجوه منقطع اوله وتدبیر صحبت وحفظ اورده نظرنی آیات حقه بند ایلیه حتی قلبی صفوت بولوب محل تجلیٔ نور محبة الله اوله ❊ ذکر اهل بیت النبی واولاد السبطین وائمهٔ اثنی عشر صلی الله علی نبینا وشفیعنا محمد وآله واصحابه اجمعین ❊ معلوم اوله که امام علی کرم الله وجهه نك اوتوز التی اولادی وجوده

كلوب اون سكزی پسر واون سكزی دختر واقع اولمش شیخ شرف الدین عبید نسابه ارككـ اون طقوز ماعداسی انثی ایدی دیو تحقیق ایتمشلر الله اعلم • وامام علی رضی الله عنه دنصكره • امام حسن • وامام حسین • ومحمد حنفیه • وابو بكر • وعمر • وعثمان • وعون • وجعفر • وعبدالله • وعباس • باقی قالوب وبونلردن دخی ابو بكر كه اسمی • محمد اصغردر • وعثمان • وعون • وجعفر • وعبدالله • وعباس كه التی نفردر وبرقولده عمر بن علی كربلاده امام حسین رضی الله عنه ایله بیله اولوب حائز شرف شهادت اولدیلر • رضوان الله تعالی علیهم اجمعین • پس جكر بند مصطفی • وریحان دل مرتضی • وقرة العین زهرا ﴿ ابو محمد حسن ابن علی رضی الله عنهما ﴾ اكبر اولاد علی وامام ثانیدر لقب شریفلری مجتبادر امام حسن الشهیدكـ ولادتی هجرت نبویه نك اوچنجی سنه سنده واقع اولوب • وشرف شهادتلری هجرتك اللنجی سنه ده صفرینك یكرمی طقوزنجی یوم السبتك كیجه سنده واقع اولوب • مدت عمر شریفلری قرق التی یل وبش بچق آی اولمشدر • وزید • وحسن • مثنی • وطلحه • واسمعیل • وعبدالله • وحمزه • ویعقوب • وعبدالرحمن • وعمر • وقاسم • امام حسنك فرزند ارجمندلریدر • وعبد الله ایله قاسم عم بزركوارلری امام حسین شهید ایله كربلاده حاضر اولوب مستسعد عرشهادت ودار القراره خرامان وعزیمت ایتمشلردر وسادات حسنی زید وحسن مثنی رضی الله عنهما شجرهٔ وجودلرندن مثمر اولمشلردر امام حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهمانك وصیتی حالنده «علیكم بحفظ السرائر فان الله تعالی مطلع علی الضمائر» دیو بیورمشلردر یعنی ظواهر كزی حفظ ایتدیككز كبی سرائر كزك حفظی دخی اوزریكزه واجب اولسون زیرا تحقیقا حق تعالی ضمائره مطلعدر دیمكدر ﴿ الحصه ﴾ پس اغیاره التفاتدن حفظ اسرار ومخالفت جباردن حفظ اظهار لازمدر • روایت اولنور كه چونكه معتزلیلر جهانه پراكنده اولوب وقدریلر غلبه ایتدیلر

حسن بصری رضی الله عنه امام حسن بن علی کرم الله وجههمایه
بومکتوبی یازوب « بسم الله الرحمن الرحیم . السلام علیك یا ابن رسول الله
وقرة عینه ورحمة الله و برکاته امابعد فانکم معاشر بنی هاشم کالفلك
الجاریة فی اللجج ومصابیح الدجی واعلام الهدی والائمة القادة الذین
من تابعهم نجـا کسفینة نوح المشحونة التی یرد الیهـا المؤمنون وینجو
فیها المتمسکون فما قولك یا ابن رسول الله عند حیرتنـا فی القدر واختلافنا
فی الاستطاعة لتعلمنا بما تأکد علیه رأیك فانکم ذریة بعضها من بعض
بعلم الله علمتم وهو الشاهد علیکم وانتم شهداء الله علی النـاس » یعنی
ای فرزند نبی ونور چشم هاشمی القریشی حق تعالی نك رحمت و برکاتی
وسلام سعادت آیاتی اوزریکزه اولسونکه جمله بنی هاشم دریاده روان اولان
کشتیلر کبی سز . ونجوم زاهره واعلام هدایت وامام الامتسز . پس
حقه مؤمن اولانلر کشتیء نوحده نجات بولدقلری کبی سزه دخی هر کیم
متابعت ایدرسه نجات بولورلر و بزم قدرده اولان حیرتمز وقدریلرله
استطاعتده اختلافمز خصوصنده سزنه بیورر سزتا که بزدخی حقیقت اوزره
بیله لم که سز بو بابده نه نك اوزرینه سز وسز فرزند پیغمبرسز هرکز نسلکز
منقطع اولمز وسزك علمکز تعلیم خدا وسزك حافظکز حق جل وعلا در
وسز نکاه دارندهء خلق سز چونکه نسق مزبور اوزره حسن بصری
حضرتلرینك مکتوبی امام حسن رضی الله عنهه واصل اولدقده بووجهله
جواب باصواب تحریر وارسال بیوردیلر که «بسم الله الرحمن الرحیم . امابعد
فقد انتهی الی کتابك عند حیرتك وحیرة من زعمت من امتنا والذی علیه
رأیی ان من لم یؤمن بالقدر خیره وشره من الله فقد کفر ومن حمل المعاصی
علی الله فقد فجر ان الله لا یطاع باکراه ولا یعصی بغلبة ولا عمل العباد
من الملکة لکنه المالك لما ملکهم والقادر علی ما علیه قدرلهم فان ائتمروا
بالطاعة لم یکن لهم صادّا ولالهم عنـًا مثبطا وان اتوا بالمعصیة ان یمن
علیهم فالحول بینهم وبینها فعل اولم یفعل فلیس هو حملهم علیها اجبارا
ولا الزمهم ایاها باحتجاجه علیهم اذعرفهم ومکنهم وجعل لهم السبیل
الی اخذ مادعاهم الیه وترك مانهاهم عنه ولله الحجة البالغة والسلام »

معنای اجمالیسی بودر که شومکتوبی که حیرتکدن یازمش سن وشونلر که قدر ایچنده اولوب بزم امتمزدن اولدقلرینی زعم ایدرلر اول نسنه که بنم رأیم انك اوزرینه در هر کیمکه قدر خیر وشر خدادن اولدیغنه ایمان کتورمیه کافردر وهر کیم معاصی یی خدایه حواله قیلسه فاجردر یعنی انکار تقدیر مذهب قدر وخدایه حوالهٔ معاصی مذهب جبردر پس بندهٔ عاجز خدا عزوجلدن استطاعتی مقداری کندی کسبنده مختار در ودین اسلام جبر ایله قدر بیننده در ❊ الحصه ❊ پس بو مکتوبلرك صورتلرین ثبت ایتمکدن مراد لابد دین اسلام بین الجبر والقدر اولدیغن بیان وحسن بصری رضی الله عنهك علوم دینده امام حسن رضی الله عنه ایله اولان معامله سنی عیان ایتمکدر ٠ وحکایتده وارد اولمشدر که اعرابیدن بری کلوب امام حسنه وپدر ومادرینه دشنام قیلدی وحضرت امام یا اعرابی مکرسن کرسنه سن ویاخود تشنه سن ویا بودر که سکا بر حالت واقع اولمشدر دیو بیوردی اعرابی دیدیکه یا امام سن بویله سن وپدرك ومادرك دخی بو خلق عظیم اوزره ایدیلر امام حسن رضی الله عنه غلامنه امر ایدوب بربدره درهم کتوروب اعرابی یه عطیه قیلدی وخانه مزده بوندن غیری نسنه قالممش معذور طوت والاسندن دریغ دکلدر دیو بیوردیلر اعرابی امامك چونکه بومروتن کوردی ومعذرتن ایشتدی «اشهد انك ابن رسول الله» دیوب بن همان سنك حسن خلق وحلم شریفك تجربه یه کلمش ایدم دیدی ٠ پس بوصفت مشایخ محققانده دخی مقرردر خلقك جفاسندن متغیر اولمیوب ناسك مدح وذمی انلرك یاننده یکساندر

❊ عطار ❊

امامی کو امامت را حسن بود * حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن وهمه خلق وهمه حلم * همه لطف وهمه جود وهمه علم
شب از روی سیاهش تیره مانده * ز رویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر * که بودی چشمهٔ نوش پیمبر
چنان نوشی بزهر آلوده کردند * دلش خون وجگر پالوده کردند

زهرش چون جکر شد پاره پاره * زغصه کشت خونین سنك خاره
کمالش کرچه نزد ماست ظاهر * زبان ما زمدح اوست قاصر
دو کیتی را وجودش زیب وزینست * نظیر او اکرجویی حسین است

﴿ بيت ﴾

بسبطی رسول الله صدر منور * وحبهما فی حبة القلب ازهر

شمع خاندان نبوت وعلایق کونیه دن مجرد محقق اولیا قبلهٔ اهل بلا وقتیل کربلا ﴿ امام حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه ورضی الله عنه ﴾ کنیتلری ابو الحسن ولقبلری شهید وسید در امام ثالث وابو الائمه در ولادتلری هجرتك دردنجی سنه سنده واقع وشرف شهادتلری التمش بر سنه سی محرمینك اونجی کونی واقع اولدی . وامام حسنك ولادتندن امام حسینك حملی اللی کون صکره واقع اولدی وعباس بن عبد المطلب رضی الله عنهك زوجه سی ام الفضل رضی الله عنها امام حسینك دایه سی اولمشدر وامام حسین رضی الله عنهك درت اوغلی وایکی دختری اولوب اولاد کرامندن بریسینك اسمی علی اکبر . وبریسی علی اوسط که زین العابدیندر . وبریسی علی اصغردر . وبریسی عبد الله در وبر روایتده التی اوغلی اولدی دیرلر بریسی محمد وبریسی جعفردر وبعضیسی محمد یرینه عمر ثبت ایتمشلردر . وامام حسین رضی الله عنهدن صکره امام زین العابدین قالمشدر زین العابدینه دخی بعضلر علی اصغر دیمشلردر

﴿ روضه ﴾

پسر مرتضی امام حسین * که چو او نبود در کونین
مصطفی مر اورا کرفته بدوش * مرتضی پروریده در آغوش
عقد در بند عهد وپیمانش * بود جبریل مهد جنبانش

حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات سید وسعید امام حسین شهید رضی الله عنهك سر انجامندن اشارات کثیره ایله انواع تنبیهلر بیورووب روضة الشهدا وشواهد النبوه ونیجه کتب معتبره ده تفصیل اولنمشدر . روایت اولنور که برکون امام حسین صباسی حالنده

حضرت رسول عليه السلامك مبارك دوشنده اوطورووب و بر رشته‌نك
براوجى حضرت رسول مجتبانك دهان مباركنده اولوب وسر رشته‌نك
بريسى دخى امام حسين شهيدك النده اولمغله امام حسين رضى الله
عنه سررشته‌يه ياپشوب كيتدكجه حضرت مقدس نبوى دخى امام
حسينه تبعيت ايدوب مبارك زانولرى اوزره كيدرلر ايدى اصحابدن
بريسى كلوب بو حاله دوش اولدقده « نعم الجمل جملك يا ابا عبدالله »
ديدى حضرت رسالت پناه « نعم الراكب هو » ديو بيورديلر لكن روضة
الشهداده بو حكايتى سنن ترمديده مرفوعا ابن عباس دن منقولدر ديو امام
حسن رضى الله عنهه تعيين ايتمشلردر . كشف المحجوبده امام حسينه
واقع اولديغن تحقيق ايتمشلر هر قنغيسى اولورسه اولسون مقصود اول
سلطانلرك علوشانلرينى بياندر

﴿ روضه ﴾

هست بر اهل معرفت روشن * صفت حضرت حسين و حسن
آن يكى اختريست تابنده * وان ديكر كوهريست رخشنده
آن يكى نور ديدهٔ نبوى * وين يكى شمع جان مصطفوى
روى آن صافتر ز لمعهٔ بدر * كيسوى اين نمونهٔ شب قدر
آن يكى ماه آسمان كمال * وين ديكر سرو بوستان جمال

امير السعدا سلطان الشهدا امام حسين قتيل كربلا رضى الله عنهك كلام
معجز نظامندندر كه « اشفق الاخوان دينك » يعنى اشفق اخوان دينكزدر
﴿ الحصه ﴾ حقائجات دينه متابعت وهلاك مخالفتنده در پس
مرد خردمند اولدر كه مشفقانك كندويه اولان شفقتن ادراك واذعان
ايدوب فرمانه رام اوله ومتابعتندن روكردان اولميه و برادر دخى
اولدر كه نصيحت كوى اولوب مجرد شفقت بند اولميه حقيقت شفقت
اولدر كه مؤمن قرنداشنك خلاف مرضى اولان اوضاعنه رضا
كوسترميوب منعنه سعى ايليه ﴿ حكايت ﴾ بر كون بر مرد غريب امام
حسينك حضور سعادتنه كلوب يا ابن رسول الله فقير الحال واهل عيال
اولوب حتى بو كيجه‌لك قوته مالك دكلم ديو اعلام حال ايلدى حضرت

امام کمال رفقـله جواب ویروب برمقـدار بزمله مأنوس اول کله جك رزقمز وار یولده‌در ان شاء الله کلد کده دفع ضرورت اولنور دیو بیوردیلر ناکاه بر کمسنه کلوب بش عدد صره وهر صره ده بیکر دینار کتوروب حالا بونلری سزه معاویه کوندروب انواع معذرت دیلدی دیو ابلاغ سلام ایلدی حضرت امام حسین دخی اول فقیره اشارت و بش صره التونی عینیـله عنایت ایلـدی ۰ وای درویش سنی عوق ایلدك اکر بو مقـدار اولدیغن بیلیدك سزه بو قدر مکثی روا کورمزدك معذور طوت بزاهل بلایز وکم کردهٔ مراد و بازماندهٔ رجایز مراد اوزره زندکانی بی غیریلره فارغز دیو اصداف حروف مقالندن انواع درر ولآلی نثار قیلدیلر زهی سخـا وکرم زهی خلق وشیم

روضه

* جدمن خـیرالوری فاضلترین انبیـاست *

* آفتاب اوج عزت شمع جمع اصفیـا ست *

* منقبتهـای پدر کر برشمـارم عیب نیست *

* در درج لافتی و بدر برج هـل اتی است *

* مادرم خیر النسـا فرزند خاص مصطفی *

* بر کمال او کلام بضعـة منی کواهست *

* وزبرادر کر بپرسی هست شاه دین حسن *

* آنکه سبط مصطفی ونور چشم مرتضاست *

* هست عم جعفر طیار کاندر باغ خلـد *

* دائمـا پرواز او تا آشیان کبریاست *

* حمزه سر خیل شـهیدان باشدم عم پدر *

* اینچنین اصل ونسب در جملهٔ عالم کراست *

* ای ستمکاران سنکین دل که اخلاق شمـا *

* بی وفایی ونفاق وحیـله وجور وجفاست *

* جمله فرزندان وخویشـان وعزیزان مرا *

قتل کردید این چه آیینست واین طغیان چراست

* این زمان بهر هلاك من کمر بر بسته اید *
* کشتن من در کدامین مذهب وملت رواست *
* تشنه لب رفتند یاران ومن از بی میروم *
* در قیامت حضرت حق حاکم ما وشماست *

حضرت سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلانك یزیدیلر الندن کوردیکی جور وستم نیجه کتابلرده تفصیل و بیان ومشهور جهان اولمغله تطویل کتابت اولنمدی

﴿ نظم ﴾

* سهل کاری نیست خون آل احمد ریختن *
* خاك غم بر فرق فرزند محمد ریختن *

وارث نبوت چراغ امت زین عباد شمع اوتاد ﴿ ابو محمد علی بن الحسین ابن علی بن ابی طالب رضی الله عنهم ﴾ امام رابعدر کنیتلری ابو محمد ولقب شریفلری زین العابدیندر ولادتلری هجرتك اوتوز التیسنده ووفاتلری یتمش بش تاریخنده واقع اولمشدر طقوز فرزند ارجمند وطقوز دخترلری وجوده کلوب فرزندلرندن التیسی کندولردن صکره باقی قالدیلر اسملری بونلردر . امام محمد باقر . وعبدالله . وزید شهید . وعمر اشرف . وحسین اصغر . وعلی اصغر . رضی الله عنهم . بر کون امام زین العابدیندن سؤال اولنوب سعید ترین دنیا وآخرت کیمدر دیدیلر « من اذا رضی لم یحمله رضاه علی الباطل واذا سخط لم یخرجه سخطه عن الحق » دیو بیوردیلر ﴿ الحصه ﴾ پس اوصاف کمال راستان باطله رضا ویرمیوب وخشمنه غالب اولوب خارج از امر حق غضبن استعمال ایتممکدر وغضب حالنده حقدن عدول ایدوب مغلوب غضب اولمق باطلدر مؤمن خود مبطل اولمز پس صفت ردیهٔ مزبوره صفت راستان وخلق پارسایان دکلدر ﴿ حکایت اولنور که ﴾ امام حسین شهید کربلاده قتل اولندقده یانده اولان اصحاب رسول الله واولاد حبیب الله باجمعهم شهید اولوب مذکوردن امام زین العابدیندن غیری کمسنه قالمیوب واهل بیت اولان نسوان قالدی . زین العابدینك مزاج

شریفلری دخی ضعیف وشکسته ایدی . پس امام حسین شهید رضی الله عنهك اهل بیتی وامام زین العابدین عریان وبرهنه وکریان اشتر سواران شامه کتوریلوب انواع اهانت ایله یزید علیه مایستحقك حضور پرغرورینه کتوردیلر اتباع یزیددن بریسی « کیف اصبحتم یاعلی ویااهل بیت الرحمة » دیو سؤال ایلدی امام زین العابدین « اصبحنا من قومنا بمنزلة قوم موسی من آل فرعون یذبحون ابناءهم ویستحیون نساءهم فلاندری صباحنا من مسائنا وهذا من حقیقة بلائنا » دیو جواب ویردیلر یعنی سائل یاعلی ویااهل بیت الرحمة نیجه صباحلدیکز دیو سؤال ایلدکده امام دخی کندو قومنز جفاسندن بزم صباحمز آل فرعوندن قوم موسانك صباحی کبیدر فرعون انلرك فرزندلرین قتل ایدوب زنلرینی الیقویوب کوتوردیلر نه ر وزمزی بیلورز نه خود شبمزی فرق ایدرز وبوحال بزم حقیقت بلامز در دیو جواب ویردیلر یعنی حق تعالی نك نعمتلرینه شکر وبلالرینه صبر ایدرز دیمکدر

❊ نظم ❊

* هرسال تازه میشود این درد سینه سوز *

* سوزی که کم نکرد دودردی که بی دواست *

* اندر شفق هلال محرم ببین که هست *

* چون نعل اسب شه که بخون غرقه کشت راست *

* ای تشنهٔ فرات یکی دیده بازکن *

* کز آب چشم برسر قبر تو ذجلهاست *

❊ حکایت اولنورکه ❊ هشام بن عبدالملك بن مروان بریل حجه کلوب طواف بیت الله ایدوب حجر الاسودی بوس ایتمك ایستدکده ازدحام ناسدن ممکن اولمغله واروب منبره چیقوب خطبه اوقودی اول اثناده امام زین العابدین رضی الله عنه دخی کلوب طوافه سعی ایلدی حجرالاسوده قریب اولدقده حجاج مکه وطواف بکه اول ذات کریم الخصالك جمال فرخنده فالنی کوردکلرنده تکریم واقبال وتعظیم

واجلال ایدوب حجرالاسودی خالی قودیلر ۰ امامالهدی بی ازدحام
وتنها واروب حجرالاسودی بوس ایلدی شامیلردن بریسی بو هیبت
عظیمه یی مشاهده ایتمکله هشامه واروب یاهشام سن حجرالاسودی بوسه
واردقده سنکچون هیچ فرد توسیع طریق ایتمیوب مقید اولمدیلر
حتی حجره قریب اولمغه مجالك اولمدی ۰ حالا بر وجه مقمّر ۰
وخدمنور ۰ وجامهٔ معطر ۰ کویا نور آفتاب انك جمالیله مزهر ۰
برشاب مطهر ۰ طوافه کلوب ۰ حجرالاسوده قریب اولدقده خلق
انواع توقیر واحترام ایله توسیع راه ایدوب حجرالاسوده واروب منفردا
بوس ایلدی دیو حکایت ایلدی هشام تجاهل ایدوب نه مقوله شخصدر
بن آنی بلمم دیدی سلطان الشعرا فرزدق اول مجلسده حاضر بولنوب
بن آنی بیلورم دیدکده اول کیمدر یا ابافراس دیدیلر فرزدق دخی نطقه
آغاز ایدوب سمع جان وکوش جنان ایله اصغا ایدیکز تا که اول شمس
ضحاونور ارض وسمانك اوصاف علیه ونسب سمیه سندن خبر ویرهیم
دیوب بو قصیدهٔ بلیغه یی انشایه سخن پرداز اولدی

هذا الذی تعرف البطحاء وطأته * والبیت یعرفه والحل والحرم
هذا ابن خیرعباد الله کلهم * هذا التقی النقی الطاهر العلم
اذا رأته قریش قال قائلها * الی مکارم هذا ینتهی الکرم
ینمی الی ذروة العز التی قصرت * عن نیلها عرب الاسلام والعجم
یکاد یمسکه عرفان راحته * رکن الحطیم اذا ما جاء یستلم
فی کفه خیزران ریحه عبق * من کف اروع فی عرنینه شمم
یغضی حیاء ویغضی من مهابته * فما یکلم الاحین یبتسم
ینشق نور الهدی من نور غرته * کالشمس ینجاب عن اشراقها القتم
مشتقة من رسول الله نبعته * طابت عناصره والخیم والشیم
هذا ابن فاطمة ان کنت جاهله * بجده انبیاء الله قد ختموا
الله شرفه قدرا وعظمه * جری بذاك له فی لوحه القلم
ولیس قولك من هذا بضائره * العرب تعرف من انکرت والعجم
کلتا یدیه غیاث عم نفعهما * یستوکفان ولا یعرو هما عدم

سهل الخليقة لاتخشى بوادره * يزينه اثنان حسن الخلق والشيم
حمال اثقال اقوام اذا اقترحوا * حلو الشمايل يحلو عنده نعم
ما قال لاقط الافى تشهده * لولا التشهد كانت لاءه نعم
عم البرية بالاحسان فانقشعت * عنها الغياهب والاملاق والعدم
من معشر حبهم دين و بغضهمو * كفر وقربهم منجى ومعتصم
ان عد اهل التقى كانوا ائمتهم * أو قيل من خير اهل الارض قيل هم
لايستطيع جوابا بعد غايتهم * ولايدانيهم قوم وان كرموا
هم الغيوث اذاما ازمة ازمت * والاسد اسد الشرى والبأس محتدم
لاينقص العسر بسطامن اكفهم * سيان ذلك ان اثروا وان عدموا
مقدم بعد ذكر الله ذكرهم * فى كل بدء ومختوم به الكلم
يأبى لهم ان يحل الذم ساحتهم * خلق كريم وايد بالندى هضموا
اى الخلائق ليست فى رقابهم * لأولية هذا اوله نعم
من يعرف الله يعرف اولوية ذا * فالدين من بيت هذا ناله الامم

پس فرزدق اول امام فحول اهل بيت رسولك مدح وثناسنده بوكا مانند نيچه ابيات بى مانند انشا ايتمكله هشام فرزدقه خشم ايدوب مكه ايله مدينه بيننده عصفان نام موضعده فرزدقى حبس ايتديلر قضيهٔ مز بوره امام المهديين زين العابدين رضى الله عنهك معلوم همايونلرى اولدقده فرزدقه اون طقوز بيك درهم معدود كوندروب وفرزدقه بعد السلام اعلام وافهام ايليه سز كه معذور طوتسون بوندن ماعدا شى بولنمدى وبزم تحيز اكر زياده اولايدى دريغ ايتمزدك ديو سپارش بيوردى . پس فرزدقه امام رضى الله عنهك هديه سى وسلامى واصل اولدقده هديه يى قبول ايتميوب اى فرزند رسول مجتبا بو عبد احقر وبندهٔ كمترلرى براى زروسيم نيچه اشعار نظم ايدوب دروغ بيشمار سويلدم وحالا اول غفار وستاردن سزك مدحكزده اولان كفتارى ذنوب ماضيه مه كفارت ديله دم وحق مدحكزك دريادن قطره سن ومهردن زره سن ديمدم ديوانواع چاكرى ايله نيازلر ايلدى . حضرت امام بيوردیلر كه تكرار واريكز و بوسيمى اكا و يريكز وسلامد نصكره

اعلام ایدیکز که یاابا فراس سنك خاندان نبوته اولان کمال محبت وفرط
مودتك ضمیر بزه ستر دکلدر لکن عطیه مزی دوندرمیوب وملکمزدن
افراز اولنانی کیرو یه الماغی بزه مستحسن کورمیه سن دیو بیوردیلر ·
پس فرزدق حضرت امامك کلمات معجز آیاتندن وارد
اولان فوایح مسکیه دن دماغ جان وخانهٔ جنانی معطر ومجمر قلبی
آتش عشقله منور اولوب وجود بهبودی مانند عود بوی
محبت ایله مبخر اولدی وآه دروننددن شررلر صاچوب وچشمهٔ
چشمیله سینهٔ سوزانن صولادی وهدیهٔ امامی قبول ایدوب کلن
رسوللرین یوللادی رضی الله عنه · نورحدیقهٔ رسول ونورحدقهٔ زهرا
وبتول بدر دجانورهدا ❊ ابو جعفر امام محمد الباقر بن علی بن الحسین
ابن حیدر کرار رضی الله عنهم ❊ امام محمد الباقر امام خامس در کنیتلری
ابو جعفر ولقبلری باقردر ولادتلری مدینهٔ منوره ده هجرتك اللی یدنجی
تاریخی صفرینك اوچنجی کونی یوم جمعه ده واقع اولوب وفاتلری
دخی هجرتك یوز اون درت سنه سنده واقع اولدی · والده لری
ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علی در وسادات حسینی دن ولادت
حسن وحسین جمع اولانك اولکیسی امام محمد الباقردر قبر متبرکلری
مشهده قریب بقیعده در امام محمد الباقرك درت فرزند ارجمندی
وجوده کلوب اسم شریفلری بونلردر · امام جعفر الصادق · وعبدالله ·
وابراهیم · وعلی · وامام محمدك عقبی امام جعفر الصادقدن منتشر
اولمشدر وباقر دیو ملقب اولمغه باعث علوم کلیه وعالیه ده کمال وسعتی
اولدیغیچوندر و بعضلری بولقبی انلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تعیین
بیورمشدر دیرلر ❊ روایت اولنور که ❊ جابر بن عبدالله رضی الله عنهك
چشم روشنلری آخر عمرلرنده تیره اولوب صورهٔ کمسنه یی بیلمز ایدی
برکون اول ثمرهٔ شجرهٔ طیبهٔ محمدی امام محمد الباقر مبادئ شبابنده
جابرك یاننه واروب سلام ویردی جابر دخی علیك سلام الله ورحمته سن
کیمسن دیدی محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو جواب
ویردی جابرك چشم دلی روشن وروضهٔ جنانی کلشن وبلبل زبانی

نعمه‌زن اولوب ای ولد سید بنی آدم ایلروکل ومبارك الکی بو اختیار
غمکسار که ویردیدی اول روح الانام وسید همام دخی دست مبارکن
مانندید بیضا چیقاروب جابره ویردی • جابر بن عبدالله دخی الوب
انواع شوق ومحبت ایله تقبیل ید بیضا قیلوب بوی لطیفن استشمام
مشام جان ایتدی وخاکپاینه محاسن شریفه‌سن مالیده قیلوب تلثیم
مراد ایتدکده حضرت امام قدم مبارکن کشیده قیلوب بوس
ایتمکدن منع ایلدی • پس جابرك مانند سحاب چشم تیره سندن
قطرات رحمت دوکیلوب قلهٔ رأسندن فضای سینه سنه سیل فراوان
روان اولوب دل تشنه‌سی صولاندی وکلشن باغ وجودنده معارف
وحقایق کللری آچیلوب عندلیب وار کفتاره کلوب « یا ابن
رسول الله ویاقرة عین حبیب‌الله ان محمدا رسول الله یقرؤك
السلام » دیدی امام محمد دخی « وعلی رسول‌الله السلام ورحمة الله
وبرکاته » دیوب ای جابر بو بشارت نشانك تفصیلن بیان ایله دیو
بیوردی • جابر دخی نطقه آغاز وهتك استار راز ایدوب یاامام بر کون
رسول الثقلین وامام القبلتین حضرت محمد سید الکونین علیه السلامك
حضور سعادتلرنده ایدم بن بندهٔ عاشق وعبد صادقنه خطاب مستطاب
بیوروب ای جابر شایدسن شول وقته قاله‌سنکه اولادا کبادمدن محمد بن
علی بن الحسین نام برفرزندار جمند نورنهاد ودل آباده ملاقی اوله سن
حق سبحانه وتعالی اول ولدمکرمه نور حکمت وکمال فطنت ارزانی
قیلمشدر بنم سلام سعادت فرجامم اکا ایصال ایلیه سن دیو ودیعت
بیور دیغن اعلام ایلدی • پس امام محمد الباقرك سلام رسول‌اللهدن
قلب مجلا ومرآت مصفاسی نور علی نور شعشعه بازاولدی ودرون
وبیرونی نور السموات والارض ایله طولدی امام محمد الباقرك کرامات
علیه وبراهین سنیه سنه حد وغایت یوقدر رضی الله عنه وعن اهل بیت
رسول‌الله اجمعین • سلطان ملت مصطفوی برهان حجت نبوی
جکر کوشهٔ سید الانبیا قرة عیون الاولیا عاشق صادق ❊ ابو عبدالله
جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن الحسین رضی الله عنهم ❊

انلر امام سادس اولوب وجمله علوم واشاراتده كامل و مكمل اولوب
مشايخ عظام انك پيروى وارباب ذوق واصحاب شوقك پيشروى
وعشاقك پيشواسى وعباد وزهادك مقتداسى اولمشدر. كنيتلرى
ابوعبدالله وابو محمد واشهر القابى صادقدر . ولادتلرى مدينهٔ منوره‌ده
هجرتك سكسانجى سنه‌سنده ربيع اولك اون يدنجى كونى يوم
الاثنين‌ده واقع اولوب وفاتلرى دخى مدينهٔ منوره‌ده هجرتك يوز قرق
سكزنجى تاريخنده رجب الفردك اون بشنجى بازار ايرتسى كونى واقع
اولدى . وبعضيلر يوز قرق سكز شوالنك اون بشنجى روزدوشنبه‌ده
وفات ايلدى ديمشلر . وامام جعفر الصادق رضى الله عنهك يدى فرزند
سعادتمندى وجوده كلوب اسم شريفلرى بونلردر . امام موسىٰ
كاظم . واسمعيل . وعبدالله . واسحق مؤتمن . ومحمد مأمون
. وعباس . وعلى عريض . وامام جعفرك عقبى بش اولادندن ثمره
اولوب اسم شريفلرى بونلردر . اماموسى دن . واسمعيل دن .
وعليدن . ومحمددن . واسحق دن . امااسحق موسىٰ كاظمك
برادر اعيانندن اولوب صورت وهيئتده حضرت رسالت پناهه
مشابهت تامه‌سى واردر ديو تحقيق ايدرلر . وچوق احاديث
شريفه روايت ايدوب حتى سفيان بن عيينه حدثنى ابو الرضا اسحق
ابن جعفر بن محمد بن على بن الحسين بن على بن ابى طالب ديو بوطريق
ايله انلردن نقل حديث ايلمشدر . نقل اولنوركه امام جعفر
الصادق برمدت خلوت وعزلت اختيار ايدوب وخورشيد تابان
سحابده پنهان اولديغى كبى مهر جمالنى اعين ناسدن پوشيده قيلمشيدى
سفيان ثورى رضى الله عنه بركون حضرت امامك سعادتخانه لرينه
واروب آفتاب جمال فرخنده فالكز طلعتنه احباب مشتاق وشوريده
حال اولمشلردر فوائد انفاس نفيسه‌كزدن انلرى محروم ايتمكى
روا كورميه‌سز ديو نيازايتدكده شمدى عرض جمال وقتى كچدى
احوال احبا متبدل وكون فساده متحول اولدى ديو كلام معجز
نظاملرندن بو قطعهٔ جكرسوز لمعان ايلدى

قطعه

ذهب الوفاء ذهاب امس الذاهب * والناس بين مخايل ومحارب
يغشون بينهم المروة والوفاء * وقلوبهم محشوة بعقارب

زيرا امام جعفر الصادقك وجود شريفلرينه عبا سياندن سوء قصد اولنمشدی٠ نقل اولنور كه بر كون جعفر صادق امام ابوحنيفه رضی الله عنهدن سؤال ايدوب يا ابا حنيفه عاقل كيمدر ديديلر ابوحنيفه دخی عاقل اولدر كه خير ايله شرك بيننی فرق ايليه ديو جواب ويرديلر امام جعفر الصادق رضی الله عنه يا اباحنيفه خير ايله شرك بيننی تميز امر سهلدر عند اهل التحقيق عاقل اولدر كه خيرينك خيرنی وشرينك شرنی تميز ايدوب خيرك خيرنی اختيار وشرك شرندن فرار ايليه ديو بيورديلر امام جعفر رضی الله عنهك معجز آياتندندر كه بيوررلر توبه سز اولان عبادت درست اولماز زيرا حق تبارك وتعالی كلام مجيدنده توبه يی عبادت اوزره تقديم ايتمشدر قال الله تعالی « التائبون العابدون » مؤمن اولدر كه نفسله طوره عارف اولدر كه حقله طوره شول كمسنه كه كندو نفسيچون مجاهده ايليه كرامته ايريشور وحق ايچون مجاهده ايليان واصل حق اولور٠ و بيوررلر كه مقبولان دركاه خدانك اوصافی هر مشكلی الهام ربانی ايله كشف ايتمكدر و بغير الالهام استدلال ايله بيلنلر مردودلر علامتيدر بكا معاينهٔ سر اول زمان ميسر اولدی كه اوزريمه رقم جنون يازديلر و بيوررلر كه لاجرم بش كمسنه دن احتراز كركدر٠ اولكيسی كذابدنكه هميشه دروغ كفتاريله مغرور اولورسن٠ ايكنجی احمقدنكه سكا فائده ظن ايلديكی زيان اولور زيرا صاحب تميز دكلدر٠ اوچنجی بخيلدنكه وقت ضرورتده سندن رو كردان اولور٠ دردنجی بدخلقدنكه وقت حاجتده سنی ضايع ايلر٠ بشنجی فاسقدنكه سنی بر لقمه يه فروخت ايلر بلكه بر لقمه دن كمتره تبديل ايلر٠ يا امام بر لقمه دن كمترندر ديديلر اول لقمه يه طمعدر ديو بيورديلر٠ و بيورديلر كه حق سبحانه وتعالينك دنياده دخی جنتی ودوزخی واردر دنياده عافيت جنت وعدم عافيت جهنمدر جنت اولدر كه كندی كاركی حقه تفويض ايليه سن دوزخ اولدر كه

حق مرادین قویوب نفسك مرادینه كیددسن وحق ذكر ایدركن توبه ذكر ایتمك حقدن غافل اولمقدر دیو بیورمشلر حقیقةً ذكر اولدركه حق محبتیله جمیع اشیا بالكلیه فراموش اولنه زیرا محبت الله جمله شیدن عوض در • پس حق ذكر محبت اللهه مستغرق اولوب صفات بشریه‌دن نسنه قالمامقدر توبه ایسه نفسه ونفسك زلاتنه عذر در تجلیٔ جمالده خود اعذار بر طرفدر • كل بوستان نبوت • در دریای ولایت ناقد علی وارث نبی ✤ ابو ابراهیم امام موسیٔ كاظم بن جعفر بن محمد الباقر رضی الله عنهم ✤ انلر امام سابعدر كنیتلری ابو ابراهیم ولقبلری كاظمدر كاظم الغیظ وحلیم النفس اولمغله كاظم دیو ملقب اولمشلردر • ولادتلری بین المكة والمدینه ابوا نام منزلده هجرتك یوز یكرمی سكزنجی تاریخی صفر ینك یدنجی كونی یوم الاحدده واقع اولوب هجرتك یوز سكسان التی رجبنك بشنجی كونی یوم الجمعه‌ده هارون الرشیدك حبسنده مسموما نائل شرف عز شهادت اولمشدر • قبر متبركاری بغدادده در انلرك صلب پاكندن التمش فرزند واوتوز التی دختر وجوده كلوب ویكرمی اوچ اوغلندن عقبی اولمیوب وبعضنك دخی عقبنده اختلاف اولنمشدر واولادنك بشندن سادات كثیره متولد اولوب دردندن چوق وبرندن از عقب اولمشدر • امام موسیٔ كاظمك كرامات وولایاتنه نهایت یوقدر • غصن درخت باغ مصطفا • میوهٔ بوستان علی المرتضا ✤ ابو الحسن امام علی الرضا بن موسی بن جعفر رضی الله عنهم ✤ انلر امام ثامن در كنیتلری ابو الحسندر ولادتلری مدینهٔ منوره‌ده هجرتك یوز اللی اوچ تاریخی ربیع الاولنك اون برنجی كوننده یوم الخمیسده واقع اولوب شرف شهادتلری بلدهٔ طوسده ایكیوز اون سكز رمضاننك اولكی كونی یوم الجمعه‌ده واقع اولمشدر • انلرك مناقب علیه وفضائل منیعه سنه حد وغایت یوقدر • وابن یمین بو قطعه‌یی انلر ایچون دیمشدر

✤ قطعه ✤

چه بنده ابن یمین كفت دوستی كه تو یی * كه شعر تست بر آسمان رسید سرش

بكفتمش كه بنـامی ستود امامی را * كه جبريل امين بودجامهٔ پدرش
قره عـين حبيب الله جكر كوشـهٔ اسدالله جواد وقانع وتقی * امام
محمد التقی بن علی رضا بن موسیٔ كاظم رضی الله عنهم * انلر امام تاسعدر
كنيتلری ابو جعفر ولقبلری تقی و جواد وقانعدر ولادتلری هجرتك يوز
طقسان بش سنه سنده واقع اولوب ووفاتلری ايكيوز يكرمی ذی الحجه سنك
التنجی كونی يوم الثلثاده معتصم بالله عهـد خلافتنده واقع اولمشدر ·
ومسموماً شهيد اولمشدر دخی روايت اولنور · قبر متبركلری بغداده در
ومأمون خليفه حضرت امامه صغر سننده ام الفضل نام بر دختر تزويج
ايتمشدر وحضرت امام حال صغرنده يحيیٔ اكثم ايله مباحثهٔ علم ايدوب
فضائل عظيمه سی ظـاهر اولمشدر · وانلرك عقبی ايكی فرزندندن
اولمشدر بريسی · امام علی الهادی · وبريسی · امام موسیٔ مبرقعدر ·
سيد موسی قم نام محلده وفات ايدوب انك اولادينه رضوی ديرلر · كل
كلزار نبوت · غنچهٔ شكوفه زار رسـالت * ابو الحسن امام علی
الهادی بن محمد التقی بن علی رضا رضی الله عنهم * انلر امام عاشردر
كنيتلری ابو الحسن در وانلره ابو الحسن رابع ديرلر · زيرا ابو الحسن
اول علی مرتضی در · ايكنجی علی بن حسين در · اوچنجی علی بن موسی
الرضا در دردنجی علی الهاديدر وانلرك لقبی نقی در عسكری دخی ديرلر
· ولادتلری مدينهٔ منوره ده هجرتك ايكيوز اون تاريخی رجبنك اون
اوچنجی كوننده واقع اولوب ووفاتلری منتصر خليفه زماننده سر من رای
نام شهرده هجرتك ايكيوز اللی اوچ تاريخی جمادی الآخره سنك
آخرنده يوم الاثنين ده واقع اولوب قبر متبركاری سر من رأی ده در ·
انلرك اوچ فرزند سروقدی وجوده كلوب اسم شريفلری حسن
وحسين وجعفردر وانلرك عقبی حسن عسكری وسيد جعفر دندر كنيتلری
ابو عبدالله در · سرو آزاد جنـان احمدی · ونور آباد جنان محمدی
* امام حسن الزكی بن علی الهادی بن محمد التقی رضی الله عنهم *
انلر امام حادی عشردر كنيتـلری ابو محمـد ولقبلری زكی وخالص
وسراجدر عسكری دخی ديرلر انلرك ولادتی مدينهٔ منوره ده هجرتك

ایکیوز اوتوز برتاریخنده‌در ووفاتلری هجرتك ایکیوز التمش تاریخنده
واقع اولوب قبر شریفلری سرمن رای‌ده پدرلرینك جنبنده‌در ۰
وانلرك تازه‌نهال باغ وجودی ❊ امام محمد المهدی بن حسن الزکی بن
علی الهادی بن محمد التقی بن علی الرضا بن موسی کاظم بن جعفر الصادق
ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله
عنهم اجمعین ❊ امام الحسن الزکی دن انجق امام محمد المهدی وجوده
کلمشدر امام ثانی عشردر ۰ کنیتلری ابو القاسم ولقبلری امامیه قولنجه
حجت وقائم ومهدی ومنتظر وصاحب الزمان در وخاتمهٔ ائمهٔ اثنی
عشردر ۰ ولادتلری سرمن رای‌ده هجرتك ایکیوز سکزنجی تاریخی
رمضاننك یکرمی اوچنجی کوننده واقع اولوب وایکیوز التمش برتاریخنده
آفتاب طلعتلری سحاب عنایت ربانیده تیره دلاندن مختفی اولوب
نه‌برجده غروب ایتدیکندن کمسنه خبردار اولمادی ۰ پس اون ایکی
امامك هربری روشن چراغ دین مبین وانوار عیون مؤمنین اولوب
کرامات علیه‌لرینه حد وغایت یوقدر اکرهربرینك مناقب سنیه سی
سلك تحریره کشیده قیلنسه نیجه مجلد کتاب اولوب بیکده بری بیان اولنمز
جمله سی برحال وبرقدم اوزره اولوب ❊ ع ❊ جسمشان معدود
لیکن جان یکی * مضمونجه بربرندن فرقلری یوقدر انلر ایله صحبت
ایدن صادقلر ودرونی محبت ایدن عاشقلردن مشکات قلبلرنده نور
محمدی فروزان اولمامش فرد یوقدر ۰ ابراهیم ادهم قدس سره محمد
باقر ایله صحبت ایتمشدر ۰ وسراج الامت مقتدای اهل سنت وجماعت
امام ابوحنیفه امام جعفر صادق ایله صحبت ایتمشدر ۰ وامام العرب
والعجم محمد بن ادریس الشافعی موسی کاظم ایله صحبت ایتمشدر ۰
حتی امام شافعی حب اهل بیت مصطفویده برمرتبه افراط ایتمشلردرکه
اول ذات محمدت صفاتی حاشا رفضه نسبت قیلوب حبس ایتدیلر
اول زمانده لسان شریف وطبع لطیفندن حب اهل بیته متعلق برشعر
جریان ایدوب بربیتی بودر

﴿ بيت ﴾

ان كان رفضى حب آل محمد * فليشهد الثقلان انى رافض

يعنى اكر حب آل محمد رفض ايسه انس وجن بنم رفضمه شهادت ايلسونلر ديمكدر . اى ذهن پاك صاحبى چونكه خاتم النبيين . وسيد المرسلين . عليه السلامه صدق ايله ايمان كتوروب اول شفيع المذنبين . ورحمة للعالمين . دنيا وعقبى پادشاهى اولديغى مشهودك اولديسه چهار يار باصفا واصحاب باوفانك وزرا واعوانى اولوب وجكر كوشه لرى كندونك وارث حقيقتلرى اولديغن بيلوب شك وكماندن برى اوله سن . امام اعظمدن حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم دن صكره پيوستهٔ حيات اولنلرك قنغيسى افضلدر ديو سؤال اولنوب پيرلرده صديق وفاروق شابلرده عثمان وعلى نسوانده عايشهٔ صديقه بناتده فاطمة الزهرا ديو بيور ديلر رضى الله عنهم اجمعين . ايمدى حق تعالى جل شانه نك رسول وحبيبى محمد المصطفى عليه الصلوة والسلامه امت مقبوله اولان اول بدر دجانك اصحاب واولادنى سور وقلبندن ظن وكمانى سورر

﴿ نسيمى ﴾

* سنسن اول ذات مطهر يا محمد مصطفا *

* سنسن اول شاه ولايت يا على المرتضا *

* اول حسن خلق رضادر سرور شكر كشا *

* هم حسين كربلادر نورعين مصطفا *

* شاه زين العابديندر مظهر سر على *

* هم محمد باقر اولدى اهل فقره پيشوا *

* جعفر صادق كيم اولدر پيشواى اوليا *

* موسىٔ كاظم حقيقت دين يولنده رهنما *

* شاه سلطان خراساندر ولايت معدنى *

* هم تقى وبا نقى در قبله كاه انبيا *

* اول حسن العسكريدر قبله وايمانمز *

* مهدىٔ صاحب زمانسن يا على المرتضى *

* چون نسیمی در حقیقت بندۀ لطف خدا *
* دستکیر شاه مردان اولیا وانبیا *

امام اما مان مقتدای سنیان شرف فقهاء عز علما ❊ ابو حنیفه نعمان بن ثابت الخراز رضی الله عنه ❊ انلرك مجاهده وعبادتده قدم درستی واصول طریقتده شان عظیمی وار ایدی ابتداء حاللرنده قصد عزلت وخلقدن انقطاعه نیت ایدوب دل پاکی جاه ورياستدن بری اولمش ایدی بر کیجه واقعه سنده حضرت رسالت پناهك عظام شریفه لرین لحد مبارکندن جمع ایدوب بعضیسن بعضیسنه اختیار ایدر کوردی وبو واقعۀ مهیبه دن بیدار اولوب ابن سیرین اصحابندن برینه واقعه نك تعبیرین سؤال ایدوب اولدخی تعبیر ایلیوب سن علم شریعتده وحفظ سنتده درجۀ عالیه یه نائل وموجبیله عامل اولوب صحیحی سقیمدن تمییز ایدرسن دیدی وحضرتی بردفعه دخی رؤیاده كوروب یا اباحنیفه سنی سبب زندکانیٔ سنت ایتمشلردر عزلتدن فراغت ایله دیو بیوردیلر وابو حنیفه ابراهیم ادهم وداود طائی وبشر حافی وبونك امثالی مشایخ کرامك استادی اولوب بین العلماء علم اولمشدر وابو جعفر منصور دوانقینك خلافتی زماننده ابو حنیفه وسفیان ومسعر بن كرام وشریك علماء فحولدن اولمغله بودرتدن بریسی قاضی اولمق كركدر دیو تدبیر اولنوب احضارلرینه آدم تدارك ایتدیلر امام ابو حنیفه مشار الیهمه خطاب ایدوب بن بو بابده فراستمله بعض نسنه ملاحظه وهر بریكزك فراستن مشاهده ایلدم اعلام ایده یمی دیدی انلردخی لطف ایدرسز یاامام دیدیلر . ابو حنیفه بیوردیلر که الله اعلم بن حیله ایله بلاء قضایی اوزرمدن دفع ایدرم وسفیان فرار ایدر ومسعر تجنن ایدر وشریك قضایه رضا ویروب قبول ایدر دیو بیوردیلر فی الحقیقه سفیانی كتورورلر ایكن یولده فرار ایدوب وبر كشتی یه واروب « من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سكین » تأویلی اوزره بنی سر بریده ایتمك استرلرمدد پنهان ایدیكز دیوب كمیجیلر سفیانی پنهان ایتدیلر .

وابو حنيفه ومسعر وشريكي اوچنی دخی منصورك حضورنه
كتورديلر منصور ابوحنيفه يه خطاب ايدوب سن قضايي قبول
ايتمك كركسن ديدی . ابو حنيفه بن عرب دكلم موالی وسادات
عرب بنم حكممه راضی اولمزلر ديو جواب ويروب ابو جعفر منصور
امر قضا نسبه متعلق دكلدر بلكه علم كركدرسن خود مقدم علماسن
ديدی ابو حنيفه تكرار جواب ويروب بن قضايه لايق دكلم
باخصوص بو قولمده راست كوايسه‌م خود لايق دكلم والا بوسوزم
دروغ ايسه دروغ كويه خود قضا لايق دكلدر پس دروغ زن
اولانی كنند وكه خليفه ايدوب دماء واموال وفروج
مسلمانانی اوزرينه نيچه تحميل ايدرسن ديوب بواداء نازك
ايله قضادن نجات بولدی بعده مسعر منصورك اوكنه واروب
الن طوتدی ویامنصور نيجه سن وفرزندان وستورانك نيجه‌در ديوب
ديوانه وار پريشان سوزلر سويلدی منصور مسعرك بوحالن كورد كده
بونی طشره چيقارك ديوانه ايمش ديوب مسعری طشره چيقارديلر بعده
منصور شريكه توجه ايدوب امر قضايی سن قبول ايتمك كركسن
ديدی شريك دخی بن مرد سودايی‌يم ودماغم خفيفدر ديوب منصور
دخی ياشريك طبعكه موافق بعض عصيدهٔ مهرا ونبيذهٔ مربا ايله
علاج ايله عقلك كامل ومزاجك معتدل اولور ديوب شريكه تقليد
قضا ايتديلر ابو حنيفه من بعد شريكی مهجور ايدوب هر كز انكله
صحبت ايتمدی . پس ابوحنيفه رضی الله عنهك قبول قضاده شريكه اولان
صدق فراست وكندوبی ملامت ايله جاه دنيادن اعراض وعدم
ملاينتی كمال نظافتنه دلالت ايلدی . پس ذكر اولنان علماء دين وعظماء
متقين وجه مشروح اوزره حيلهٔ مقبوله ايله خلق كندولرندن منع
ايتديكری صحت ملامته حجت قاطع وبرهان ساطعدر وكشف المحجوبده
مسطور دركه هوا جس هوا ايله آراميده وطريق مستقيمدن
رميده اولمغله جميع زمانده باب امرايی قبله وسرای ظالمانی حاجتلرينه
كعبه ايدنلر علماء عاملیندن بومقوله معاملات صدوريني منكرلردر قنده

قالدیکه تکلیف قضایه عدم رضا اوله‌دیو بیوروب و قضایه رضا دیمشلر

﴿ بیت ﴾

بوحنیفه قضا نکرد و بمرد * تو بمیری اگر قضا نکنی

روایت اولنور که • داود طائی امام ابوحنیفه‌دن تحصیل علم دین ایدوب صدر فقها اولدقده ابو حنیفه‌یه کلوب پس دخی نه کاره شروع ایده‌یم دیو سؤال ایلدی امام ابوحنیفه «علیك بالعمل فان العلم بلا عمل كالجسد بلا روح» دیو بیوردیلر الحق علم عمله مقرون اولمسه صاف اولمز وهر کیم علم مجرد ایله قناعت ایتسه عالم اولمز عالم خود مجرد علمه قانع اولمز زیرا عین هدایت مقتضئ مجاهده اولدیغی کبی عین علم دخی عملی مقتضی اولور ومجاهده سز مشاهده اولمدیغی کبی علم دخی عملسز اولمز پس علم اولدر که مورث عمل اوله

﴿ بیت ﴾

* خوانش برای دانش ودانش برای دید *

* چون دیده نیست خوانش ودانش برای چیست *

مقتدای امت • پیشوای ملت ﴿امام مالك رضی الله عنه﴾ انلر دخی خصال حمیده وافعال جمیله ایله محلی ونور شریعت وضیاء فقاهت ایله مجلی اولمشلر ایدی • حجة الاسلام امام محمد غزالی کتاب احیاء علومنده بیوررلر که «سئل مالك فقیل یا مالك ما تقول فی طلب العلم فقال حسن جمیل ولکن انظر الذی یلزمك من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه» یعنی طلب علم حقنده نه دیرسز دیو امام مالکدن سؤال اولندقده خوب وجمیلدر لکن نظر ایله شوکا که صباحلد یغك حیند ن کیجه‌لدیکك حینه وارنجه سکا لازمدر اکا ملازمت ایله • یعنی عبادت خالق وجواده مداومت وقلبکی فکر ماسوی الله دن تخلیه قیل دیمکدر • امام مالك حضرتلری تعظیم علم دیننده مبالغ اولوب حتی برحدیث شریف روایت ایتمك ایسته سه تجدید وضوء وتسریح لحیه واستعمال رایحهٔ طیبه ایدوب صدر فراشنده وقار وصلابت وآدابی رعایت اوزره اوطوروب بعده نقل حدیث ایدردی یا مالك

نیچون بو یله ایدرسن دیدیلر « احب ان اعظم حدیث رسول الله »
دیو جواب ویردی یعنی حدیث نبوی یه تعظیم ایتمکی سوریم دیمکدر
« وقال المالك العلم نور یجعله الله حیث یشاء ولیس بکثرة الروایة »
یعنی علم بر نور در حق تعالی انی دیلدیکنه عنایت ایدر یوخسه
کثرت روایت ایله دکلدر ٠ محمد غزالی امام مالکك بوتوقیر
واحترامی معرفت جلال الله ده کمال قوتنه ودخی « الجدال فی الدین
لیس بشیء » بیوردیغی علم ایله مرادی الحق وجه الله اولدیغنه
دلالت ایدر دیو بیورمشلر ٠ روایت اولنورکه ابو جعفر منصور
دوانقی طلاق مکرهده حدیث روایتندن امام مالکی نهی ومنع
ایدوب بعده مالکدن طلاق مکرهی سؤال ایتمکیچون امتحاناً برکسنه
کوندروب کندی دخی خفیةً واردی پس اول سائل مسئلهٔ مز بوره یی
مالکه آواز نرم ایله سؤال ایلدی مالك دخی « لیس علی مستکره
طلاق » دیو ملاء ناسده روایت ایلدی ٠ پس منصور تازیانه ایله
امامی ضرب شدید ایدوب وامام مالك ترك روایت ایتمدی « ماکان
رجل صادقا فی حدیثه لایکذب الامتع بعقله ولم یصبه مع الهرم آفة
ولاخرف » دیو بیوردیلر ٠ روایت اولنورکه امیر المؤمنین مهدی
یامالك ملك سکنا کز وارمیدر دیو سؤال ایلدی یوقدر ولکن
« احدثك سمعت ربیعة بن عبدالرحمن یقول نسب المرء داره » دیو
بیوردیلر ٠ یعنی سکا برحدیث روایت ایده یم ایشتدم ربیعة بن
عبدالرحمن دیرکه مردمك نسبی خانه سیدر پس بوکمال زهدینه دلالت
ایدر ٠ امام مالکك علم وفضلی جهان وجهانیانه منتشر واصحاب
واحبابی بسیار ووافر اولمغله اطراف واکنافدن اموال کثیره اهدا
اولنوب جمله سنی وجوه خیراته صرف وانفاق فی سبیل الله ایدرلر
ایدی ٠ بودخی جود وسخاسنه ودنیایه قلت محبتنه علامتدر ٠
حجة الاسلام محمد غزالی « ولیس الزهد فقد المال وانما الزهد فراغ القلب
عنه فلقد کان سلیمان علیه السلام فی ملکه من الزهاد » دیو بیورمشلر
یعنی زهد فقد مال ایله فقیر الحال اولمق دکلدر ٠ بلکه مالدن فراغ

بالدر زیرا سلیمان علیه السلام بو قدر سلطنتده ایکن زهاددن اولدی دیو بیوردیلر . وامام مالکك دنیایی استحقارینه بوذکر اولنه‌جق حکایت برهان واضحدر که امام مالك روایت ایدر که بر کون بنی هارون الرشیده دعوت ایتدیلر واردم یا اباعبد الله بزم صبیانمز سزدن استماع موطأ رجا ایدرلر سز ایسه کلمز سز روامیدر که بزه مخالفت ایلیه سزدیدی اعزك الله یاامیرالمؤمنین اکر سز علمی عزیز ایدرسه کز عزت بولورسز واکر تذلیل ایدرسه کز ذلت کوررسز « والعلم یؤتی ولایأتی » دیو جواب ویردم دیدیلر . یعنی علم طالبی کتورر کندوسی کلمز دیمکدر . امام مطلبی . وابن عم نبی ﷺ ابو عبدالله محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه ﷺ زمانه‌سنك کبارندن اولوب جمله علوم وفنونده وزهد وورعده امام ومعروف انام ایدیلر مناقبنه نهایت وفضائلنه غایت یوقدر امام مالکك مدینه‌ده ایکن شاکردی ایدی عراقه کلدکده امام محمد بن الحسن ایله بعض مسائلده اختلاف ایلدی وطبیعتنده عزلت غالب وشریعتك حقیقتنی طالب وعلم لدنه راغب اولوب کبارك اکثری انلره اقتدا ایدوب واحمد حنبل دخی امام شافعی‌یه تبعیت ایدوب بعده اجتهاد وورزش امامته اشتغال ایتدیلر امام شافعی رضی الله عنه ابتداء حالنده طائفهٔ صوفیه‌دن طبعنده خشونت کلیه‌سی اولوب سلیم راعی‌یه تقرب ایتدکدنصکره قنده کتدیسه جوینده‌ٔ حقیقت اولدیلر امام شافعی « اذارایت العالم یشتغل بالرخص فلیس یجیٔ منه شیٔ » دیو بیورمشلر یعنی قچان برعالمی تأویل ورخص جانبنه مشغول کوره‌سن معلوم اوله که اندن برشی وجوده کلمز « قدهلك المأولون » دائرهٔ شرعدن تجاوز ایتمك ایچون رخصت طلب ایتمك عوام درجه‌سیدر وشجرهٔ سرلرندن ذوق مشاهدهٔ ثمرات ایچون اختیار مجاهده خواص مرتبه سیدر . پس عالم مجاهده‌دن فرار ایتدکده طالب رخصت اولور « وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا وحب خالقها فی قلبه فقد کذب » یعنی شول کمسنه که حق محبتی ایله دنیا محبتی قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیق کاذبدر دیو بیورمشلر .

حمیدی روایت ایدر که امام شافعی رضی الله عنه ولایتمندن بعضیسی ایله یمنه کیدوب بعده مکهٔ مشرفه یه کلدکده اون بیك درهمه مالك اولمشیدی خارج مکه ده برخیمهٔ پشمین نصب ایدوب فقراء مکه امام شافعی یه ازدحام ایدوب موجود اولان اون بیك درهمك کلیسن نثار اتمینجه اول محلدن کتمدی و بر کون تازیانه‌سی دست مبار کندن زمینه دوشوب بریسی قالدیروب امامه ویردی امام اول شخصه اللی عدد دینار عطیه قیلوب معذرت دیلدی جود وسخا ولطف وعطاسنه غایت اولمز امام شافعیدن ریا ندر دیو سؤال اولندی «الریاء فتنة عقدها الهوی بحبال ابصار قلوب العلماء فنظروا الیها بسوء اختیار النفوس فاحبطت اعمالهم وقال اذا انت خفت علی عملك العجب فاذکر رضاء من تطلب وفی ای نعیم ترغب ومن ای عقاب ترهب وای عافیة تشکر وای بلاء تذکر فانك اذافکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینك عملك» یعنی ریا برفتنه‌در که هوا اول فتنه یی حبال ابصار قلوب علما ایله بند ایدوب فتنهٔ مزبوره یه سوء اختیار نفوسله نظر ایدوب عمللری حبط اولنور پس قچان عملك اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلسك کیمك رضاسنی دیلرسن وقنغی نعیمه رغبت ایدرسن وقنغی عقابدن قورقارسن وقنغی عافیته شکر ایدرسن وقنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه سن قچان خصال مزبوره دن برینی ذکر ایلیه سن چشم دلکه عملك صغیر وحقیر کورینور . پس ارباب بصیرت قتنده حقیقت ریا وعلاج عجبی بوندن زیاده بیان اولمز حقا ایکیسی دخی کبار آفات قلبدندر دیو بیوزمشلردر . صلحاء رجالدن بریسی امام شافعی رضی الله عنهدن سؤال ایدوب صبر ومحبت وتمکین بواوچدن قنغیسی افضلدر دیدی . تمکین درجهٔ انبیادر محبتدنصکره اولور زیرا امتحان اولنسه صبر ایدر وصبر ایلسه تمکین بولور کورمزمیسن حق تعالی انبیادن ابراهیم وموسایه وایوبه علیهم السلام بعدالامتحان تمکین ویردی وسلیمانه دخی امتحاندنصکره ملك ویردی . پس تمکین افضلدر جاندر کما قال تعالی «وکذلك مکنا لیوسف» وایوبه بعدالمحنة العظیمه تمکین ویروب کتاب کریمنده «وآتیناه اهله

ومثلهم معهم » ديو كمال لطف واحساننی بیان بیوردی

﴿ نظم ﴾

ای همه هستی زتو پیداشده * خاك ضعیف ازتو توانا شده
زیرنشین علمت کائنات * ما بتو قائم چو تو قائم بذات

ایدی امام شافعی رضی الله عنهك بو کلام اعلا مقامی اسرار قرآنیه ده تبحرینه وسائرین الی الله اولان انبیای عظام واولیای کرامك مقاماتنه اطلاعه دلیل واضح وبرهان لایح اولوب مجموع اشارات مزبوره علوم آخرت اولدیغی مقرردر شیخ سنت وقاهر بدعت ﴿ ابو محمد امام احمد حنبل رضی الله عنه ﴾ حامل احادیث نبوی . وکامل در شریعت مصطفوی . وصاحب ورع وتقوی اولوب حنفیه وشافعیه آنی مبارك طوتمشلردر ومشایخ ایله صحبت ایدوب بشر حافی وسری سقطی یه ملاقی اولوب ظاهر الکرامت وصحیح الفراست ایدی حالا بعض مشبهلر کندیلری انلره تعلیق وبهتان ایدرلر اصول دینده انلرك اعتقادی پسندیدهٔ علما اولمشدر روایت اولنور که معتزلیلر غلبه ایدوب قرآنه مخلوق دیسون دیو احمد حنبله هجوم واللرینی بند ایدوب ضعف وپیریده بیك تازیانه ضرب ایتدیلر هنکام ضربده بندا زاری کشاده اولوب حالا که دست مبارکی محکم بند ایکن ایکی آخرال دخی ظاهر اولوب ازارین بند ایتدی اول معاندلر احمد حنبلدن بو کرامتی عیانا کوردکلرنده ضرب ولتدن فراغت ایلدیلر لکن اول ضربك جراحتندن حق امرینه تسلیم اولوب وفات ایلدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة روایت اولنور که برجماعت آخر عمرلرنده احمد حنبلك حضورینه واروب سزی ضرب ایلیان قومك حقینه نه دیرسز دیدیلر نه دیسه‌م کرکدر که کندیلری حق وبزی باطل قیاس ایدوب حق اوزره اوردق ظن ایتدیلر مجرد بنی زخمدار ایتدکلری چون قیامتده انلره خصومت ایتمزم دیو بیوردیلر زهی حلم وکرم . وهر کیم احمد حنبلدن برمسئله سؤال ایلسه اکر مسؤل عنها معاملاتدن ایسه جواب ویروب اکر حقیقتدن ایسه بشر حافی یه حواله ایلر ایدی برکون بریسی کلوب

اخلاصدن سؤال ایلدی « الاخلاص هو الخلاص من آفات الاعمال »
دیو بیوردیلر یعنی اخلاص اولدر که آفات اعمالدن خلاص اوله سن
یعنی عملك بی ریا و سمعه اوله توکل ندر دیدیلر « الثقة بالله تعالی » دیدی
یعنی نصیبکده حقه اعتماد در دیمکدر رضاندر دیدیلر « تسلیم الامور
الی الله تعالی » دیو بیوردی یعنی جمیع کاری حقه سفارشدر . پس
محبتدن سؤال ایتدکلرنده انی بشر حافیدن سؤال ایدیکز که مادامکه
بشر حافی حیاتده در بن محبتدن جواب ویرمزم دیو بیوردیلر

فصل در ذکر سلسلهٔ طریقهٔ نقشبندیه

وقتا که حضرت حبیب الله علیه صلوات الله اذیت مشرکینندن
مدینهٔ منوره یه هجرت ایله امر اولندقده قرب مکهٔ مکرمه ده حجاج
ذوی الابتهاجك زیار تکاهی اولان غار معروفده ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه ذکر قلبی بی زانو نشین اولوب مبارك چشملرین غامض
اولدقلری حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب طریقهٔ نقشبندیه
انلره متسلسل اولور « کما روی انه لقنه رسول الله صلی الله علیه وسلم
الذکر الخفی القلبی فی الغار المعروف جالسا علی فخذیه المبارکتین وغامضا
عینیه المتبرکتین وکان ذلك التلقین علی وجه التثلیث » حدیث مزبور
فصل الخطابده وجه مشروح اوزره مسطوردر وقال علیه السلام
« یا ابابکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة ولك تجلی خاصة »

بیت

* هرچه در صدر نبی ریخت خداوند ز فیض *
* او ز شفقت همه در سینهٔ صدیق بریخت *

نسئل الله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه

رباعی

* آنکس که طریق خواجکان کرد طلب *
* سر در ره شان نهاد از روی ادب *
* زین سلسلهٔ شان بما نماید معلوم *
* هم معرفت نسبت وهم علم نسب *

پس طریقهٔ نقشبندیه ابن ابو قحافه ابو بکر الصدیق رضی الله عنهدن سلمان الفارسیدر رضی الله عنه سلمان فارسی دیار اصفهاندہ رامهرمز نام قریه دندر ایکیوز اللی ییل عمر سوردی دخی زیاده اولمشـدر دیرلر وفاتلری عثمان رضی الله عنهك اول خلافتنده واقع اولمشـدر دیرلر اما بر روایت دخی واردر که امام علی کرم الله وجهه دن تکمیل طریقت ایتمشـدر حتی مذهب مالکیدن علی بن محمد الصبـاغ المکی مناقب ائمهٔ اثنی عشر ده تألیف ایلدیکی فصول المهمه فی معرفة الائمه نام کتابنده سلمان فارسی رضی الله عنه امام علی کرم الله وجهه‌نك بوابی اولمشدر دیو تحقیق ایلمش العهدة علی الراوی ۰ وسلمان فارسیدن قاسم بن محمد بن ابی بکر الصـدیق در اکابر تابعین وفقهـای سبعـه دندر و کنیتلری ابوعبد الرحمندر ۰ وقاسم بن محمددن امام جعفر الصادقدر ۰ قاسم ابن محمد جعفر صادقك جدمادریدر قاسم ایله صحبت ایدوب لکن سر امانت وشرف امامت والدماجدلری امام محمـد الباقر دن میراث اولمشدر ۰ وجعفر صادقدن شیخ ابو یزید بسطامی درلقبلری سلطان العارفین واسملری طیفور ٧ بن عیسی بن آدم بن سر وشاندر و کنیتلری بسطامندر و بسطام ولایت خراسانك عراق جانبندهدر وقبر متبرکلری بسطامده‌در قدس سره امام جعفر صادقك روحانیتندن تربیه بولمشدر ۰ زیرا امام جعفرك انتقاللرندن صکره وجوده کلمشدر امابعضلر امام جعفرك صغری حالنه ایرشمشدر دیرلر ۰ وابو یزید بسطامی دن شیخ ابوالحسن خرقانیدر حسن خرقانی ابو یزید بسطامی نك روحانیتندن تربیت بولمشدر زیرا ابا یزید بسطامی نك وفاتلرندن نیچه زمان صکره وجوده کلمشدر ابو یزید بسطامی نك وفاتی هجرتك ایکیوز اوتوزدرت بعضـلر ایکیوز التمش بر تاریخنده واقع اولدی دیرلر ۰ ابوالحسن خرقانی نك وفاتی هجرتك درتیوز یکرمی بش عاشورا سنك یوم الثلثاسنده واقع اولوب قول اول اوزره ابو یزید بسطامی ایله ابوالحسن خرقانی نك وفاتلری تاریخنك بیننده یوزطقسان برسنه مرور ایدوب قول ثانی اوزره یوز التمش درت سنه مرور ایتمش اولور ۰

٧ بایزید بسطامینك تاریخ وفاتلرنده اختلاف واردر بعضلر ایکیوز التمش برسنه سنده وفات ایتمشدر دیرلر و بعضلر ایکیوز اوتوزدرت تاریخنده وفات ایتمشدر دیرلر امام جعفر صادق ایسه یوز قرق سکز سنه سنده وفات ایتمشدر قول ثانی اوزره جعفر صادق ایله بایزید بسطامینك وفاتلری تاریخنك بیننده سکسان التی سنه مرور ایدوب جعفر صادقه ملاقی اولمق صحیح اولور اما قول اول اوزره ما بیننده یوز اون اوچ سنه مرور ایدوب ملاقات ممکن اولمز سنه

وابو الحسن خرقانینك اسم شریفلری علی بن جعفر در • پس ابو الحسن خرقانیدن • شیخ ابو علی فارمدی در تصوفده انلرك انتسابی ایکی طرفه در بریسی • ابو القاسم کرکانیدن جنید بغدادی حضرتلرینه منتسب اولور وبریسی دخی • شیخ ابو الحسن خرقانیدر قدس سرهم • وابو علی فارمدیدن خواجه یوسف همدانیدر • خواجه حسن انداقی • وخواجه عبدالله برقی • وخواجه احمد یسوی یوسف همدانینك خلفاسیدر • واحمد یسوی یوسف همدانینك اوچنجی خلیفه سی اولوب • منصوراتا • عبدالملك اتا • سلمان اتا • تاج خواجه • وسعید اتا • وحکیم اتا • خواجه احمد یسویدن اولوب • زنکی اتا • وسائر اتالر عنعنه ایله احمد یسوی یه منتسبلردر • وخواجه عبد الخالق غجدوانی خواجه یوسف همدانینك دردنجی خلیفه سی اولوب سرور طبقهٔ خواجکان در • وطریقهٔ نقشبندیه ده بونلری حضرت خضر علیه السلامه منتسب ایدرلر • خواجه سلیمان کرمینی • خواجه احمد صدیق • خواجه اولیاء کبیر • خواجه خباز • بونلر عبدالخالق غجدوانی خلفاسی اولوب هر بردن نیجه خلفا منشعب اولمشدر • وعبد الخالق غجدوانیدن • خواجه عارف ریوکر دیدر وانلرك خلیفه سی • خواجه محمود انجیر فغنوی در • وبونلر ذکری جهر ایله ابتدا ایدوب نقشبندیه ده بوندن اول ذکر جهری غیریسی ایتمشدر • امیر کلان • وامیر خورد آبکینوی بونلرك خلیفه سی اولوب هر بردن نیجه خلفا منشعب اولمشدر • وخواجه عارفدن بر خلیفه دخی • خواجه علی رامتینی در • بونلره منتسب اولان خواجکان عزیزان دیو ملقب اولمشلردر • خواجه خرد دیکر • وخواجه ابراهیم • وخواجه محمد کلان • وخواجه محمد باوردی • وخواجه محمد حلاج • بونلرك خلیفه سی اولوب منشعب اولمشلردر • وخواجه علیدن بر خلیفه دخی • خواجه محمد بابای سماسی اولوب عزیزان ملقب اولنلرك جمله سی بونلری اختیار ایتمشلردر • خواجه محمود سماسی •

وخواجه صوفی سوخاری . ومولانا دانشمند . بونلرك خلفاسیدر . خواجه محمد بابانك بر خلیفه سی دخی . سید امیر کلالدر . امیرحمزه . وامیرشاه . وامیرعمر . وامیر برهان . ومولانا عارف دیك کرانی . امیر کلالك خلفاسیدر . وبوندن ماعدا . شیخ یادکار . وشیخ جمال الدین دهستانی . وامیر کلان واشی . وشیخ شمس الدین کلال . ومولانا علاء الدین کن سرونی . وشیخ محمد خلیفه وشیخ ایمن کرمینی . وخواجه محمد آبکینی . وخواجه درازونی . ومولانا بهاء الدین طوایسی . وبابا مبارك کرمینی . ومولانا جلال کشی . وشیخ بدر الدین میدانی . وخواجه سلیمان کرمینی . جمله سی سید امیر کلال قدس سره نك خلفاسندن اولوب هر برندن نیجه شعبه لر یوریمشدر . وخواجه بهاء الحق والدین محمد نقشبند قدس سره نك دخی پیری سید امیر کلالدر وایام طفولیتنده خواجه محمد بابانك دخی نظر شریفلرینه مظهر اولمشدر . اما حقیقتده اویسی اولوب وعبد الخالق غجدوانی روحا نیتندن تربیه بولمشدر دیرلر . ومشایخ ترکدن دخی بعضیسنه ملاقی اولوب طریقهٔ نقشبندیه ده بونلری خواجه بزرك وخواجه نقشبند دیمکله ملقب ایتمشلردر وبو بیت شریف انلرك مدحنده در

❊ بیت ❊

سکه که در یثرب وبطحا زدند * نوبت آخر ببخارا زدند

. خواجه علاء الدین عطار خواجه بهاء الدینك برنجی خلیفه سی اولوب سید شریف جرجانی . خواجه علاء الدینه ارادت کتورمشلردر . ومولانا عبدالرحمن جامی دخی . مولانا سعدالدین کاشغری . ونظام الدین خاموشدن . خواجه علاء الدینه منتسب اولوب . خواجه بهاء الدینه متسلسل اولور . وخواجه بهاء الدینك خلیفهٔ ثانیه سی . خواجه محمد پارسا قدس سره در کبار نقشبندیه دن اولوب چوق تصانیفی واردر فصل الخطاب خواجه

محمد پارسانکدر بونلردن دخی نیچه خلیفه‌لر ظهور ایدوب قول قول اولمشــدر • وخواجه علاء الدین غجدوانی • وخواجه افضــل خالدی • وخواجه مسافر خوارزمی • وشیخ خسرو • ومولانا محمد فغانزی • ومولانا سیف الدین مناری • ومولانا سیف الدین بخاری • وشیخ سراج الدین کلال یرمستی • وشیخ شادی • ودرویش نیك روز • وشیخ عبــدالله خجنــدی • ومولانا عبدالعزیز • وخواجه علی داماد • ومولانا عزیز بخاری • وشیخ محمد درزی طوایسی • وابو بکر افسخی • وخواجه محمود قصرمغانی • • وشیخ قطب الدین • ومولانا لطف الله بونلرنگ جمله‌سی خواجه بهاء الدین نقشبند قدس سره اصحابندن اولوب هر برندن نیچه آثار ظهوره کلمشدر • وخواجهٔ بزرك بهاء الدینك برخلیفه سی دخی مولانا یعقوب چرخی در علوم ظاهره وباطنه صاحبی اولوب چوق تصانیفی واردر • وسورهٔ تبارك دن آخر کلام عزته دکین برتفسیر یازمشلردر • خواجه ناصر الدین عبیدالله احرار • مولانا یعقوب قدس سره نك خلیفه سی اولوب طبقهٔ خواجکانك رابطهٔ انتظامی انلره متسلسلــدر • وخواجکان بینــده بونلری خواجهٔ احرار دیو ملقب ایتمشــلردر ﴿ بیت ﴾

* هر طالبی که رخت طلب سوی او کشــید *

* اول قدم بغــایت مقصود خود رســید *

بو بیت انلرك تعریفنده دیمشدر خواجکان عبیدالله احرارك فرزنداولی در وخواجه محمد یحیی فرزند دوم وخواجه محمــد امین دخی فرزندی اولوب هر بری صاحب طریقت اولمشلردر • وشیخ عیان کازرونی • ومولانا سید حسین • ومولانا قاسم • ومیر عبد الاول • ومولانا جعفر • ومولانا برهان الدین • ومولانا لطف الله • وشیخ رحمة الله • ومولانا سلطان علی • ومولانا ابو سعید اوبهی • وخواجه علی تاشکندی • ومولانا موسی • ومولانا نور الدین تاشکندی • ومولانا زادهٔ اتراری • وناصر الدین اتراری وهنــدو خواجهٔ

تركستانى . وشيخ حبيب تاشكندى . ومولانا نجم الدين وعبد الوهاب سمرقندى . وعبد الله سرملى . وخواجه محمد امين بلغارى . وميرقناد هروى . وخواجه مصطفى الرومى . ومولانا اسماعيل فركتى . واسماعيل قمرى . واسماعيل شمسى . واسماعيل شروانى . وفخر الدين على واعظ . بونلرك جمله سى خواجه عبيد الله احرار قدس سره نك اصحابندن اولوب هر برى انواع آثار جليله صاحبلريدر . وعبيد الله احرارك برخليفه سى دخى شيخ عبد الله الهى در مولد ومنشألرى قصبهٔ سماوده در وامير احمد بخارى شيخ عبد الله الهينك خلفاسندندر ديار عجمدن رومه بيله كلوب خواجه احرار ايله دخى صحبت ايتمشدر . وساداتدن اولوب حسينى النسب در طقوز يوز يكرمى ايكى تاريخنده استانبولده وفات ايدوب حالا مرقد شريفلرى استانبولده سلطان محمد غازى جامع شريفنك جانب غربيسنده در طيب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم

﴿ نظم ﴾

نقشبنديه عجب طائفهٔ مختارند * كز سعادات ولايت همه برخوردارند
نقش بندند بدل زان شه بى نقش مدام * نقش غيرى چو ببينند در ان نكذارند
نقش الله بلوح دل خود نقش كنند * نقش چيزى كه نه آنست ازان بيزارند

معلوم اوله كه طريقهٔ خواجكان ذكر اولنديغى اوزره بتمامه خواجه عبد الخالق غجدوانى يه منتهى اولور عبد الخالق ايسه انتسابى خواجه يوسف همدانى يه اولوب انلر دخى ابو على فارمديدن تربيه بولوب خراسانك كبار مشايخندن اولمشدر . انلر خود تصوفده انتسابلرى ايكى جهتدن اولوب برجهتى ابو قاسم كركانى وابو عثمان مغربى وابو على كاتب وابو على رودبارى وسيد الطائفه جنيد بغدادى وسرى سقطى دن بواسلوب اوزره حضرت على يه متسلسل اولور . وبر جهتى بالاده بيان اولنديغى اوزره . ابو على فارمدى . وعلى بن جعفر ابو الحسن خرقانى . وابو يزيد بسطامى . وامام جعفر الصادق . وقاسم ابن محمد بن ابى بكر الصديق . وسلمان فارسيدن ابو بكر الصديقه منتهى اولور . بو تفصيلدن مراد بودركه حقيقت بين اولانلر حضورنده

نقشبندیه ایله خلوتیه جمله‌سی متحد اولوب امام علی کرم الله وجهه آخرین خلیفهٔ فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولدیغی جهتدن جمله طرق ظاهرا و باطنا انلره منتهی اولور ٠ وابو علی فارمدیدن تربیهٔ ظاهره ایله معنعن اولان سلسله جنیده واحداً بو احد واصل اولوب ابو الحسن خرقانی حضرتلرینه ظاهرده مربی اولمیوب ابو یزید بسطامینك روحانیتندن وابو یزید بسطامی دخی امام جعفر صادقدن تربیه بولدقلرندن اشارت اولنور که معنیً انتسابلری اول جانبه ایسه دخی حقیقةً بحسب السلسله امام علی کرم الله وجهه یه رسیده اولوب عموما ارباب طریقت متحد اولدیغنده اشتباه یوقدر

﴿ مثنوی ﴾

* تفرقه درروح حیوانی بود *

* نفس واحد روح انسانی بود *

* چون نظر در قرص داری خود یکیست *

* وانکه شد محجوب ابدان در شکیست *

٠ روایت اولنور که خواجهٔ بزرك بهاء الدین نقشبنددن سلسله کز نه جانبه ایریشور دیو سؤال اولنوب « ازسلسله کسی بجایی نمیرسد » دیو بیورمشلر فی الحقیقه حق بیورمشلر ﴿ نکته درسر عبادت نقشبندیه وخلوتیه ﴾ (نون) ماسوادن نفی خواطر ونفی آلههٔ موهومه (قاف) فناده قدم راسخ (شین) شهود شعاع جمال لایزال (با) بقابالله (نون ثانی) نور تجلیٔ وحدت ایله شب تیرهٔ کثرت برموجب قول کریم « الله نور السموات والارض » ضیابخش وجود حقانی اولمق (دال) بعد الفنا بقاده دوام (یا) یمٔ احدیتده استغراق کلی (ها) هویت حقده استهلاك ٠ پس لفظ نقشبندیه نك روح معناسی بونلردن عبارتدر ﴿ خلوتیه ﴾ (خا) فکر ماسوادن خلو قلب (لام) لذت ذکر (واو) غیر رضادن وقایهٔ ظاهر و باطن وعهده وفا (تا) تمکین بعد التلوین (یا) یسر بعد العسر کما قال الله تعالی « فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا » (ها)

هیمان فی المشاهده . پس لفظ خلوتیه نك دخی روح معناسی بونلره اشارتدر بوتقدیرجه سیروسلوکده مقامات مزبوره یه نائل اولنره اکر نقشبندیه واکرخلوتیه اطلاقی صحیح اولوب اسم مسمایه موافق اولور والا مجرد نقشبندیه وخلوتیه دنم دیو رعنالنمك نبی مفید اولور مادر وپدرك اولادنه تسمیه ایتدکاری نبی وصالح وولی وعابد اسملرندن شخص مسماده انلره مناسب عمل اولمسه مجرد تسمیه‌ده اثر وارمیدر

﴿ بیت ﴾

* چون نهٔ همکار بانیکان زهمنامی چه سود *

* یك مسیح ابراء اکمه کرد ودیکراعوراست *

ایمدی مرید اولدرکه تأثیر آتش ارادت ایله سوزان اوله وکندی مرادندن هیچ شی قالمیوب جمال مرادی دیدهٔ بصیرت ایله مرآت پیرده مشاهده ایلیه وکوکلی یوزنی هواسی قبله سندن دوندیروب وجه پیری قبله ایدینه وپیرقوللغندن هرکز آزادی دیله‌میه وروی نیازی عتبهٔ پیردن غیره سورمیوب مجموعدن اعراض ایلیه وکندی سعادتنی پیرك کندوبی قبولنده بیلوب شقاوتنی دخی ردنده فهم ایلیه وناصیهٔ وجوده رقم نیستی چکوب وجود پیردن غیره تفرقهٔ شعوردن خلاص اوله حقیقت مریدبودر

﴿ بیت ﴾

* انکس که درسرای نکاریست فارغست *

* ازباغ وبوستان وتماشای لاله زار *

ارباب تحقیق طریقهٔ عشاقدن بعض اصولی طالب صادق اولنلره افاده وافهام ایچون نقش کلمات قدسیه لرین رقم زدهٔ خامهٔ مسکیة الختام ایدوب بیوررلرکه قلب سالك ماسوی اللهدن تهی وبریده اولمسی دل طالبك وصف احدیت ایله تجلیٔ ربانی یه مظهر اولدیغنه دلالتدر زیرا نیل معارف حقایق اسما وصفات تخلیهٔ باطن اولمینجه متعذر درشو وجهله که قابلیت قبول عکوس انوار تجلیات ذات وصمت پذیر اولان هرحد وثه التفاتدن بری وکسسته اولمینجه میسر اولماز

باخصوص خلو قلب وصف احدیت ایله تجلیٔ ذاته موقوفدر و بو معنانك
حصولی الله و رسولنه و ما جاء من عند الله و رسوله اولان مجموعه
علی مراد الله و رسوله ایماندنصکره حبل متینه اعتصام ورسول مبینه
کمال خضوعله متابعت واستسلام ایله اولور لکن بو وجهله اولان
انتساب تامك تحصیلنه سبب قوی بلکه علت مستقله برمرد خدانك
مجالستنی التزامدرکه باطنی تجلیٔ مزبورك مظهری اولوب سطوت
تجلی ایله حسبان وجود غیر پیش بصیرتندن مرتفع وشهود غیردن
بتمامه آزاد وفناء حقیقی ایله مزاحمت شعور خودی وغیر خودیدن
خلاص اولمغله بعد از تحقق فناء مذکور حق سبحانه وتعالی کندی
وجودندن وجود موهوب حقانی ایله کندولکسز ایدوب وسکردن
صکره صحوه کلوب واسطهٔ وصول حقایق اوله ۰ پس فنادن صکره
بقابوندن عبارتدر ور جال کملینی بو مقامده ممکناتدن برشی شهود
حقدن محجوب ایتمز پس اذکیایه واجب اولان بودرکه حقیقت حجاب
بندانانیت اولدیغن اذعان ایدوب قلبی وجود وهمی کرفتارلغندن
خلاص اولمغیچون سبب آزادی اولان آشنالق آشیانته قبل الموت
پرواز وصحبت مردان خدایی دمساز ایلیه ۰ ایمدی حقیقت اوزره
ماسوی اللهه کرفتار اولان دل افسرده نك زمان خلاصی
زمان وصول شهود دن غیریله اولمز وسطوت نفی مادون حقله
قلب سالك غیرحقه اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده
اثبات حقدن غیری شی قالمز

✻ رباعیه ✻

تیغ لادر قتل غیر حق براند * پس نکرزان پس که غیرحق چه ماند
ماند الا الله باقی جمله رفت * شادباش ای عشق شرکت سوز رفت

پس برموجب « انما الاعمال بخواتیمها » ارباب کشف شهود قبل التمکین
ارباب ذوقی بو مقام عالیه زمرهٔ بالغیندن عد ایتمزلر ۰ زیرا مدار
کار خاتمه یه‌در ۰ حال تاوینده خود خاتمه معلوم دکلدر ۰ پس
بو معنا برمقدمهٔ فنا ومبشر بقادرکه مُطلع احدیتدن بروز ایدن صبح

سعادت وصولك تأثیریله شهود ذاتده وجود غیری بی مزاحمت
شعور استغراق واستهلاك قدر بلكه بو مقامده بر ترقی واردر كه مترقینك
شعوری ذوق تجلیات اسمادن دخی منقطع اولور ارباب مشاهده
دیمشلردر كه سالكه اوصاف حقله اتصاف یوز كوستررلكن
هنوز غیر واصل زمرهسندندر . زیرا وصلدن مقصود بی مزاحمت
شعور بوجود كثرتی شهود ذاتیدرو بی كثرت اوصاف مرتبهٔ
تجلیات صفاتله مرتبهٔ اتصاف من وجه متعذر در . پس اكر مقام
انس وشهود حقده حضورایله مكرو وسوسهٔ شیطاندن آزاد ودخی
« لایسع فیه ملك مقرب » دنویله دلشاد اولمق ایسترسك بر قرب
وحضور كه كندی نفسك دخی مطلع اولمیه كركدر كه همنشین
مردخدا اولوب وتوجه وجذبهٔ مرشدی قبول وكلیت ایله پرورش
وورزشلرینه كندیكی تسلیم ایدوب مافوقی متصور اولمیان دولت
عظمی وسعادت كبرایه ایرشهسن « لیس وراء الله المنتهی والی ربك
المنتهی » ❊ بیت ❊
عاشقانرا شادمانی غم اوست * مزدكار واجرت وخدمت هم اوست
پیران حقیقت ورهروان طریقتك قبول جذبهده وپرورش نسبت
باطنیده قاعدهلری بودر كه هركاه كه اشتغاله نیت ایتسهلر
اولا منتسب اولدقلری پیرك صورت شخصیهسن خیال بند ایدوب
آنك اثری اولان حرارت واهل ذوقك معهودی اولان كیفیت ظهور
ایتدكده من بعد اول خیالی درونندن ازاله ایلیوب چشم كوش
وجمیع قوی ایله توجه وملاحظه اوزره اوله زیرا علواً وسفلاً
جمیع كائنات حقیقت جامعهٔ انسانیه وانده ودیعت اولان لطیفهٔ
ربانیهدن عبارتدر . امازنهار كژ فهم اولمیهسن كه ❊ ع ❊ حلول واتحاد
اینجا محالست * مفهومنجه اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر
لكن انكله لحم صنوبری میاننده برنسبت واقع اولمشدر كه ذكر حق
وتوجه ونیاز ونفی ماسوا ایله صقاله اولندقده نور آفتاب مرآت مجلی
وآیینهٔ مصفاده عكس ایلدكده حلول تصور اولنمدیغی كبی بو دخی
حلولدن عاریدر

﴿ بيت ﴾

وحدتى كشته كثرتش طارى * درهمه سارى ازهمه عارى
پس حالت كيفيت غيب وبيخودى يوز كوستردكده بر حال خيال
بند ايتديكى صورت دخى نفى اولور . اما شخص متوجه كنديلكيله
صورت شخص مرشدى نفى ايتمك كركدرحتى دخول وخروج
نفسه واقف اولوب نسبت حضور مع الله ده بر فتور واقع اولميه .
تا كه بر درجه يه قدم نهاده اوله كه بى تكلف انك نكاه داشتى اولوب
هميشه نسبت مزبوره قلبنده حاضر اولوب تكلف ايله صفت مزبوره يى
قلبندن دور ايتمكه قادر اولمز . كاه اولور كه انى كليت ايله
كنديلكندن الورلر . نه كنديدن خبرى اولور ونه مقصود قلبندن .
پس طريقهٔ مقرره اوزره چونكه كنديلكنه كله نكاه داشتىٔ نسبت
آكاهى بى كمال سعى ايله يرينه كتوروب واسطهٔ عوارض نفسانيه ايله
اكا فتور يول بولمز ﴿ نظم ﴾

* كرشود كون ومكان جمله حجاب رهشان *
* بتوجه همه درپيش نظر بردارند *
* چون نشينند مراقب بنشينند بدوست *
* چه مقاميست كه برترهمه ازاطوارند *
* همه شب محرم خلوتكه يارند ولى *
* چون شود روزتوكويى كه همه اغيارند *
* همه جاباهمه كس درهمه حال وهمه كار *
* ظاهر وباطن اكر فهم كنى بايارند *
* پاى دركشتىٔ وحدت چونهادند همى *
* دستكيرند ولى نفى كن ديارند *
* نار در وادىٔ ايمن چواناالله كويد *
* چون كليم ازهمه سو درطلب آن نارند *
* منكر احول اكر نپسند شان از انكار *
* ليك ايشان زصفا باهمه بى انكارند *

* اشتری الله بجنات لهم انفسهم *

* تاشنیدند پی سود درآن بازارند *

﴿ درذکر سلسلهٔ طریقهٔ خلوتیه ﴾ حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم امام علی کرم الله وجههیه بر حجرهٔ دربستهده مربع نشین وعینین مبارکتینی غامض اولدیغی حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب جمیع طرق انلره متسلسل اولمشدر «کما روی انه علیه السلام لقنه الذکر الجهری اللسانی فی البیت المغلق بابه جالسا علی وجه التربیع غامضا عینیه المبارکتین بالتلقین علی وجه التثلیث ۰ وقال علیه السلام علی منی وانا منه ۰ وقال انت منی بمنزلة هارون من موسی ۰ وقال انا مدینة العلم وعلی بابها»

﴿ نظم ﴾

محرم او بوده کعبهٔ جانرا * محرم او بوده سر یزدانرا

کاتب نقش نامهٔ تنزیل * خازن کنج نامهٔ تأویل

هم نبی راوصی وهم داماد * جان پیغامبراز جمالش شاد

﴿ شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره بیورر ﴾

مصطفی کفتا که حیدر جان من * مرتضی کفتا نبی ایمان من

مصطفی کفتا که حیدر پاك زاد * مرتضی کفتا که علمم او بداد

مصطفی کفتا علی بابها * مرتضی کفتا که یاخیر الوری

مصطفی کفتا که ای شیر خدا * مرتضی کفتا که ای نور لقا

مصطفی کفتا که دیدم دیداوست * مرتضی کفتا که عیدم عیداوست

مصطفی کفتا چراغ شرع من * مرتضی کفتا که حب زرع من

مصطفی کفتا شریعت جان ماست * مرتضی کفتا طریقت زان ماست

مصطفی کفتا که شرع دین شده * مرتضی کفتا دلم حق بین شده

مصطفی کفتا که نور کل علیست * مرتضی کفتا که نام من ولیست

امام ومقتدا می دان علی را * امیرالمؤمنین می خوان ولی را

تمام اولیارا اوست رهبر * تمام اصفیا را اوست مهتر

این سخن رازان زبان عطار کفت * اینچنین درها همه عطار سفت

کرتومردحقی این سرکوش کن * وززبان خامشی خاموش کن
کین زبانرا خود زبان دیکرست * وین سخن راخودعیان دیکرست
چار عنصر راکذار وفرد باش * درمیان اولیا چون کرد باش
مصطفی ختم رسل شددرجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
الهی چون مراتوفیق دادی * که کارایچنین راکردم انجام
بحق مقبلانی کاندر اینجا * زمجمل بامفصل هستشان نام
کزان می جرعهٔ بامن کنی لطف * که ایشانرا ازان پرساختی جام
بود کردم خلاص ازخویش وکیرم * بکوی نیستی باعشقت آرام

پس معلوم اوله که اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن سرحقیقت احدیه علی وجه الاکملیه حسن بصری رضی الله عنهک جبین مبارکنده درخشان اولوب ٠ برشعبه دخی ٠ کمیل بن زیاد رضی الله عنهدن متسلسل اولوب شیخ ٠ اسمعیل قیصری ٠ شیخ محمد مابکیل ٠ شیخ داودبن محمد ٠ وابوالعباس بن ادریس ٠ وابوالقاسم ابن رمضان ٠ وابو یعقوب طبری ٠ وعبد الله بن عثمان المکی ٠ وابو یعقوب نهرجوری ٠ وابو یعقوب السوسی ٠ وعبد الواحد بن زیدن بواسلوب اوزره اونجی بیعتده کمیل بن زیاده منتسب اولوب ٠ اخی علی لالا ٠ وشرف الدین بن جلال الدین ٠ ونجم الدین محمد الاسفرائینی اسمعیل قیصرینک خلفا سندندر ٠ مالك بن دینار ٠ ورابعة العدویه حسن بصری حضرتلرندن استفاضه ایتمشلردر ٠ پس نور محمدی علی وجه الاکملیه ٠ حبیب عجمی ده ظهور ایدوب اندن ٠ داود طائی ٠ اندن ٠ معروف کرخی ٠ حضرتلرنده ظاهر اولوب امام احمد حنبل انلر ایله صحبت ایتمشلردر ٠ وسهل بن عبد الله تستری دخی معروف کرخی ایله صحبت ایدوب کبار اولیادن اولمشدر ٠ سید ابوالوفا قدس سره ایکنجی خرقه ده انلره منتسبدر معروف کرخیدن سر حقیقت محمدیه علی وجه الاکملیه ٠ سری سقطی ٠ قدس سره ده طلوع ایدوب ابو سعید الخراز وحسین بن منصور الحلاج انلر ایله صحبت وتحصیل

فنا وفردیت ایتمشلردر . وسری دنصکره . جنید بغدادی . قدس سره مطلع شمس حقیقت محمدیه اولوب انلرك استعداد ذاتیسنده حددن بیرون وقیاسدن افزون کمالات باهره ظاهره اولوب مجمع نقشبندیه وخلوتیه وسید الطائفه اولمشلردر

نظم

چون جنید ازجنداو دیدآن مدد * خود مقاماتش فزون شداز عدد

وحسین بن منصور الحلاج انلرك زمان شریفلرنده بردار اولمشدر . وابو سعید ابو الخیر ابو العباس آملی واسطه سیله جنیده منتسبدر . وابو علی کاتب . وابو القاسم . وابو محمد رویم مشکات قلبلرین مصباح جنیددن منور ایدوب بونلردن ماعدا چوق کمسنه تکمیل طریقت ایتمشلردر . واخوین محترمین امامین همامین . احمد غزالی . ومحمد غزالی ابو علی رودباری . وابو علی کاتبدن جنیده منتسب اولور . وابو اسحق کازرونی ابو الحسن البان یار . وعبد الله خفیف شیرازی . وابو محمد رویم وساطتلریله جنیده ملحق اولورلر . ابو بکر خطیب . وابو قاسم خطیب ابو اسحق کازرونی یه منتسبلردر وجنیددن برشاخ دخی ابو بکر شبلی دن نمودار اولوب ابو الفضل عبد الواحد اندن ابو الفرج طرسوسی وابو الحسن علی قرشی . وابو سعید المخزومی . وعبد القادر کیلانی . ویونس الفضل المکی . وابو مدین . ومحیی الدین العربی . وصدر الدین القنوی . وسعید الدین الفرغانی قدس الله اسرارهم بواسلوب وبوسلسله ایله اون برنجی بعتده جنید بغدادیده جمع اولورلر سعدی ورفاعی دخی انلردندر پس جنیددن سر حقیقت احمدیه علی وجه الوراثة الکمالیه . ممشاد دینوری یه انتقال ایدوب . اندن محمد دینوری . اندن محمد البکری . اندن وجیه الدین القاضی . اندن ابو النجیب السهروردی ده ظاهر اولوب . شهاب الدین سهروردی قدس سره ابو النجیبك اقرباسندن اولوب انلردن تکمیل طریقت ایتمشلردر . شهاب الدیندن دخی برشاخ یوریوب زین الدین حافی حضرتلری عبد الله مصری ویوسف کورانی وحسن شمشیری وبدر الدین محمود اصفهانی وعبد الصمد نظیری وعلی ابن البزغش

الشیرازی وساطتلریله شهاب الدین سهروردیدن ابو النجیبده جمع اولورلر . وابو النجیبدن عماردخی برقول اولوب نجم الدین کبراء شهیدانلردن تکمیل طریقت ایدوب . مجدالدین بغدادی . ونجم الدین دایه . وسعدالدین حموی . وخواجه فریدالدین العطار . ومولانا جلال الدین رومینک والدماجدی بهاء ولد که سلطان العلماء دیمکله معروفدر و بونک امثالی کبار مشایخ نجم الدین کبراء شهیددن تکمیل طریقت ایتمشلردر . پس وراثت کمالیه علی وجه الاکملیه . قطب الدین ابهری یه انتقال ایدوب اندن . رکن الدین محمد سجاسی یه منتقل اولوب . شمس الدین تبریزی بونلرك اشارتیله محروسهٔ قونیه ده حضرت مولانا جلال الدین رومی قدس سره یی ارشاد ایدوب طریقهٔ مولویه رکن الدین سجاسی ده جمع اولور . اوحد الدین کرمانی . ووجیه الدین اصفهانی دخی رکن الدین سجاسی حضرتلریله صحبت ایتمشلردر . بعده وراثت کمالیه رکن الدیندن . شهاب الدین محمد تبریزی یه نقل ایدوب اندن . جمال الدین تبریزی . اندن ابراهیم زاهد کیلانی یه منتقل اولوب خلوتیه ایله بیرامیه ابراهیم زاهد ده جمع اولور * خلوتیه قولی اخی محمد خلوتی الحاج عزالدین خلوتی صدرالدین خیاوی خیامی دخی دیرلر وسید یحیای شروانی سید یحیادنصکره نیجه شعبه لر اولوب خلفایه اذن اولمغله خلوتیه قولی جمله دن چوقدر . وطریقهٔ بیرامیه ابراهیم زاهد دن . شیخ صفی الدین اردبیلی . اندن ولد مکرمی شیخ صدر الدین اردبیلی بعده . خواجه علاءالدین اردبیلی . اندن ابو حامد اقسرایی . اندن الحاج بیرام انقروی طیب الله انفاسهم وقدس الله ارواحهم هر بری تموج دریای محمدیدن ساحل شهادته چیقارلمش برردر یتیم اولوب تلاطم بحر محیط احدیتدن دم چکوب قعر دریای وحدت مطلقه یه غوطه ایتمشلر . وجوهر فرد اولان نور محمدی وجمع احدیته محشور اولمشلردر

✻ بیت ✻

هر کس که باین طائفهٔ پاك درافتد * ناچیده کل راحتی ازبیخ برافتد

بوآنه کلنجه طریق حق نسق مزبور ونسبت مذکوره اوزره امام علی

ابن ابی طالب وحضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه واصل اولوب
هر بری قلبلری مرایاسنی پرتو نور محمدیدن مجلا قیلمشلردر وهر قنغی
طریقك سلسلهٔ انتسابلری عدا ولنسه دست بیعتلری اوتوز برنجی ده
غالبا حبیب اکرم صلی الله علیه وسلمه ملاقی اولور اوتوز بردن زیاده یه
چیقمـاز والی قیام الساعه انتساب تامهٔ مزبوره دن زائل اولمز
دنیاده وعقباده دولت عظمی وسعادت کبری اول عاشقلره که
در رجلا یل همتنی بو حبل متینه منتظم قیلوب نور محمدیدن بهره منداوله

بیت

هر کس که طریق ایشان رفت دمی * زیشان نشود جدا بهر بیش وکمی
پس سید یحیای شروانیدن درت قول خلفا منشعب وهر قولدن نیجه
خلیفـه لر منتشر اولوب جوانب اربعه ده اعلان کلمهٔ ذکر الله ایدوب
انواع آثار جلیله لری وجوده کلمشدر . سید یحیای شروانینك بر خلیفه سی
مولانا علاء الدین رومی اندن . شیخ حمزه اندن . شیخ حسام الدین . وکمال
خلیفه بر قول اولوب . وینه سید یحیادن . شیخ عمر روشنی اندن . شیخ
ابراهیم کلشنی . بشقـه قول اولوب حالا انلره کلشنی دیو تسمیـه
اولنمشدر . ودده عمر روشنی نك دیار بکر وارضروم جانبلرنده طریقتی
سوریلوب شیخ حاجی ارضرومی عمر روشنی یه منتسبدر . وسید
یحیادن بر خلیفه دخی شیخ پیری اندن . ابراهیم قیصری اندن . علاء الدین
عشاقی که قبـاقلی علاء الدین دیمکله مشـهوردر اندن شیخ احمد
صاروخانی که یکیت باشی دیمکله معروفدر . انك چوق خلفاسی ظهور
ایدوب الحاج قرمان صاروخانی وقاسم لارندی یکیت باشی دندر .
وامی سنـان قاسم افندیدندر ومحیی الـدین قره حصـاری دخی قاسم
افندیدندر ورمضان افندی محیی الدین قره حصاری خلفاسندن اولوب
بر پیر نورانی واول طریقـه نك اختیاری نیـك خوی عزیز ایدی .
حالا استانبولده شغل ایتدکلری خانقاه باز رکـان تکیه سی دیمکله
معروف اولوب قبر متبرکلری محل مزبورده در وامی سنـاندن چوق
خلفـا آریلوب حسـام الدین عشـاقی امی سنان خلفـاسندن اولوب

مصلح الدين افندی اندن خلافت الوب ظاهر وباطنی قوی کمسنه
اولمغله خلافت ویرلدکده محمیهٔ ادرنه‌یه کوندریلوب آخر عمرلرینه دك
ادرنه ده ساکن اولمشلردر · حالا انلره طریقهٔ عشاقی دیرلر ·
اول طریقده اولانلر صائم الدهر اولوب عبادات بدنیه وخلوت وعزلتی
مقدور بشر اولمیه‌جق مرتبه‌یه ایلتوب تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ باطن
ایله مقیدلردر · وقاسم پاشاده مدفون شیخ ابراهیم المعبر دخی یکیت
باشی‌یه منتسب اولوب صحبتلری لطیف کمسنه‌لردر وحسام الدین
عشاقی دخی قاسم پاشاده مدفوندر · پس سید یحیادن برخلیفه دخی
پیر محمد ارزنجانی‌در انلردن چوق خلفا آیریلوب لکن چلبی خلیفه
حضرتلری سلطان بایزید ولی زماننده محمیهٔ قسطنطینیه‌یه کلدکده
سلطان بایزید وزراسندن مصطفی پاشا چلبی شیخه ارادت کتوروب
ومعبد قدیم اولان دورعیسادن قالمش برکنیسایی جامع شریف
ایدوب اقامت صلوة جمعه وعیدین اولنوب وجامع مزبورك
اطرافنی حجرات ایلیوب چلبی خلیفه قدس سره طریقه سنده
اولان خلفانك اکلنه شرط ایتمشلر · استانبولده طاعون عظیم
اولمغله چلبی خلیفه حضرتلری دفعنه دعا ایچون بیت الله
الحرام وروضهٔ مطهرهٔ سید الانام علیه السلام زیارتنه جانب
پادشاهیدن مأمور اولمغله اسکداره کچدکلرنده بفضل الله تعالی
خیر دعالری برکاتنده طاعون دفع اولوب بعده استانبوله عودت
بیورمه‌لر ایچون تکلیف اولندقده یولیمزدن رجوع ایتمزز دیو متوجه
حج اولوب کیدرکن طریق حجده شام شریفه قریب تابوت
قوروسی نام منزلده دنیای فانیدن سرای باقی‌یه رحلت ایدوب
حجاج ذوی الابتهاج ذهاب وایابده یوزم اوزرندن عبور ایتسونلر
دیو وصیت ایتمشلر علیه رحمة الله وبرکاته وچلبی خلیفه بیت الله
الحرامه متوجه اولدقده مصطفی پاشا خانقاهنده · سنبل سنان
افندی مرحومی خلیفه نصب ایدوب اندن · مرکز افندی اندن
· یعقوب افندی اندن مرحوم · نجم الدین شیخ حسن افندی

حضرتلری خلیفه اولوب عبادات وریاضاتده انلرك مجاهده سنه
طاقت کتورر فرد یوغیدی . زمان شریفلرنده تفرد ایدوب
چوق کراماتی ظهوره کلمشدر وصلبندن چوق اولادی وجوده
کلوب آخر عمرلرنده اون طقوز اولادی موجود اولوب لکن ابراهیم
ادهم وار جمله سندن ترك وتجرید اولوب دیار بکر و بغداد یولندن
حج شریفه واروب انبیاء عظام واولیاء کرام مراقد مطهره لرین
زیارت وسیاحت طریقیله یمن حجاجی ایله یمنه واروب عودت ایتدکده
ارض یمندن اولان یریم نام محلده وفات ایدوب حالا قبر متبرکلری خواص
وعوامك زیارتکاهی اولوب تراب قبرلری خسته لره شفا ودیده
رمدیده یه دوادر رحمة الله علیه رحمة واسعة وانلرك یرینه . عدلی
افندی خلیفه اولوب صاحب ترك ومجذوب مشرب واهل بذل برعزیز
ایدی . سنبل افندی . ویعقوب افندی . وعدلی افندی
مصطفی پاشا جامعنك حرمنده مدفونلردر . قاسم افندی . وشیخ
سنان افندی وصوفیه لی . بالی افندی . وقسطمونیلی . شعبان افندی
وممالك عثمانیه ده واعظ وناصح اولان افندیلر اکثریا پیر محمد
ارزنجانی یه منتسبلردر . پس طریقهٔ خلوتیه وجه مشروح اوزره
قول قول اولوب لکن بو حقیرك ضبطی بومقدار اولمغله علی قدر
الطاقه بیان اولندی . پس قطب زمان ومرکز دوران ٭ الحاج
بیرام انقروی ٭ قدس الله روحه زمان شریفلرنده بشقه خلیفه
چیقارمق دأب شریفلری اولمیوب دار فنادن سرای بقایه خرام قیلدقده
کندولردن صکره التی نفر اهل فنا ظهور ایدوب بو آنه کلنجه هر بری نیچه
شعوب وفروع اولمشدر . حاجی بیرام سلطاندن برقول . اینجه
بدر الدین وقرنجه بدر الدین . واوزون صلاح الدین که بونلر .
ابو حامد ایله دیار عجمدن بیله کلمشلردر بونك طریقه سنده قویون ذکری
دیمکله معروف برنوع ذکر الله اولور صوتی سماعه موقوفدر و برقول
آق بیق المجذوب و برقول . آق شمس الدین وبردخی . عمرده ده
البرسوی که امیرسکینی دیمکله معروفدر . واشرف زاده ابتداء

حاجی بیرام ولی یه ارادت کتوروب . حاجی بیرام حضرتلری اشرف زاده نك مشرب شریفلرین کمال زهد وریاضت اوزره مشاهده ایتمکله فقراسی بیننده تربیه سنده صعوبت مشاهده بیورمغله طریقهٔ قادریه دن . شیخ حسین حموی یه کوندروب مقتضای مشربی اوزره پوتهٔ مجاهده ده قال ودنس بشریه دن پاك بال اولوب نه مرتبه مجاهده چکدیکی مزکی النفوس نام کتابنده مسطوردر بعده ینه . حاجی بیرامه کلوب جام عشقدن شراب حب الهی سقی ایلدکده سلطانم بنی بو قدر زمان نیچون کزدردیکز دیمکله اول چکلین مجاهدات سزه لازم ایدی فقرامزده مشربکزه موافق کمسنه بولنمامغله حسین حموی دخی معنی جهتندن بزه منتسب ومشربکزه موافق اولدیغیچون انلره کوندردك دیو بیورمشلر . اشرف زاده مرحومك کمال لطافتده آلهیاته متعلق بر دیوانی اولوب کلمات عجیبه ونکات غریبه بیان ایلمشدر . وامیر سکینی ایله اق شمس الدین بیننده برمقدار قیل وقال اولمغله تاج وخرقه سیله آتشه کیروب خرقه وتاج یانوب کندولر سالما مستغرق عرق چیقوب من بعد تاج وخرقه قبول ایتمیوب طریق ملامته ذاهب اولمغله حالا اول طریقهٔ شریفه ده اولان ارباب سلوك وپیران طریقت قباب التنده وملامت سمتنده « اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری » زمره سنده داخل اولمشلردر . امیرسکینی حضرتلرینك حکایه سی ان شاء الله الملك الاعز محلنده مفصلا ذکر اولنور . زبدة العارفین . شیخ محمود اسکداری . حضرتلری دخی افتاده افندیدندر وانلر . خضر افندیدندر . اق بیق المجذوبدن . حاجی بیرام سلطانه منتسبلردر . وابراهیم تنوری القیصری آق شمس الدیندندر . وشیخ محمد شامی آق شمس الدین قولندندر صوم وریاضتده انلرك فوقنده کیمسه اولمز . وابراهیم تنورینك کلزار معنوی دیمکله مسمی بیان سلوکده بر منظوم کتابی واردر مقبول السالکیندر . فقراء بیرامیه ده . عاشق پاشا . وکلزار معنوی متداولدر . وخلفاء سائرهنك بروسه وبولی وانقره ولارنده

جانبلرنده خلفاسی وبسیار فقراسی واردر • پس امیر سکینی قدس سره دن صکره مطلع نور محمدی • بنیامن اپاشی حضرتلری اولوب انلردن • خواجه علاء الدین اقسرایی اندن • اسماعیل کمال معشوقی اندن • احمد ساربان خیره بولی قدس سره برج آفتاب حقیق اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول ویزه‌لی • علاء الدین افندی اندن • غضنفر افندی اندن دخی ایکی قول اولوب بریسی ویزه لی • بالی افندی وبریسی قاسم پاشاده مدفون • امیر افندی یوریوب بعده نور الدین زاده دن تاج قبول ایتمشلردر • وساربان احمد افندیدن سر حقیقت محمدیه • شیخ حسام الدین انقره وی ده درخشان اولوب انلردن دخی ایکی قول یوریوب برقول • شیخ حسن قبادوز بروسه وی وبرقول • بالی افندی • وخواجه علی الرومی الخیاط طیب الله انفاسهم وقدس الله اسرارهم • مرشدان طریق حق اولوب بونلرك پرورشلری وراه حقه روشلری سباق سلسله ده بیان اولنان ورزش جذبه وتوجه قلب وعشق وتجلیٔ وحدت ذات مطلقه ده استغراق وتحت قباده متواری وملامت اختیار یله عجب وانانیتدن عاری وچشم ظاهر بیندن مستور وبری اولمشلردر • اما ملامت اختیار ایتدکلرندن مرادکار نامشروعی ارتکاب دکلدر • بلکه بی شال وخرقه زی عایده بیع وشرا وکار وکسبه اشتغال الله مرئی اولمغله اعین ناس خیاللرینه ایرمیوب وهواجس وسواس کوکللرینه یول بولمیوب ظاهراً خلقله مختلط لکن قلبلری ماسوادن وحید وهمتلری جمله دن فرید اولمغله خلوت درانجمن قیلوب ناسك مدح وذمی یانلرنده برابر اولوب ولباس شهرتی خلع ایدوب احرام ملامت کیوب مقدم یاره کاشانهٔ قلبلرین تخلیه ایتدکلری ایچون خلوتیه تعبیری موافق ولوح دللرنده نقشبند محبة الله اولدقلری ایچون نقشبندیه تسمیه سی لایق ومقتضای طبعه مخالفت ومشتهیات نفسه عدم متابعت ایله خواطر شیطانیه یی رمی حجارهٔ منع ایله طردورد ایدوب میان شریعت وطریقت میاننده سعی ایدوب طواف کعبهٔ جماله

واصل وعرفات كماله نائل اولمغله سكين فنا ايله كبش انانيتی عيد وصله الله اكبر ديو قربان ولبيك وسعديك نيازيله رضايه تسليم اولندقلريچون بيراميه اطلاقی حاللرينه مطابق اولوب نور محمدی مشاهده سی ايله مجاور روضهٔ جنان اولدقلريچون حاج الحرمين ديمكله نامور اولمق مناسبدر و بيراميه نك جمله سی بو يله ميدر ديو سؤال اولنورسه سوز يمز صفات مزبوره ايله متصف اولنلره‌در

﴿ شيخ عطار ﴾

اكر دانی تو ناجی را خلاصی * وكرنی هالك دريا تو باشی
اكر دانی توناجی اندرين راه * هرآنكس كو شده از حال آكاه
توناجی دان هرآنكو واصل آمد * مراد هرد وكونش حاصل آمد
توناجی دان محقق رادرين راه * برون ازراه تودد دان وروباه
توناجی دان هرآنكودين حق داشت * طريق احمدی رادررمق داشت
توناجی دان هرآنكو يارحق شد * محمد را بطاها همسبق شد
توناجی دان هرآنكواحمدی است * زجان ودل محب آن ولی است
توحاضردان ولی حق هم اينجا * ميفكن اين نظر راخود بفردا
اضاء ناالله بنور اسرار هم آمين يامعين

﴿ نظم ﴾

الاای طالب جويای اسرار * معانی قلزمی دريای انوار
هدايت بيله سن قال ايله اولمز * مجرد خرقه وشاليله اولمز
ظهور جام جذبه فيض حقدر * كرامات وكشف برهانی چوقدر
معارف كالدر رچيچكلری قال * ولايت فيض معنی دردخی حال
بولانلر حالی قاله قالمديلر * بوقيل وقاله هم الدانمديلر
سقاهم ربهم خمرين ايچن جان * اولانلر اوليا بزمنده حيران
شراب عشقله معتاد اولانلر * ظهور فيضله دلشاد اولانلر
انی الدايه مز مرد فسونساز * سماع حرف وصوت ولحن وآواز
كرك طالبلره فيض وهدايت * ظهور ايده بدنده بی نهايت
طلوع ايده كوكل ملكنده اول نور * اوله عرش الهی بيت معمور

کهی حیران ومست اوله کهی شوق * ظهورایده معارف فیض اوله ذوق
ارادت کوسترنلر اوله مجذوب * شوجذبه کیم اوله عالمده محبوب
اکر بولدکسه محکم طوت اتکن * زیارتکاه ایدین انك یتاغن
جهانك ترکن اورترك ایتمه آنی * اله کیرمز بیلورسن هرزمانی
صفا بولسون دل وجان اول نظردن * کرملر حاصل ایتسون کرچك اردن
مرادینی بولوب قیلسون قراری * قفسدن قیلدین بلبل فراری
شراب جام عشق کار مردان * درونی نوش ایدن جان اوله حیران
اول ایچمکده نه لب واردر نه خود کام * نه ساقی وارنه می واردرنه خود جام
شراب عشقله مست اولمسه جان * بولورمی دردنه عالمده درمان
بوحالدر جانلرك دائم امیدی * بو آشفته قیلوبدر بایزیدی
تصرفده اولان فردایه صالمز * شب وروزایله اولان آیه صالمز
ولایت نقد معنی دردخی حال * همانتك مشتری اول جانله آل
نشانی بودرر قطب زمانك * محبت ایلسك مست اوله جانك
اوله خمخانهٔ وحدتده مهمان * بودر آخرنشان کامل انسان
هدایت ایستهین قیلسون ارادت * ارادتدن ندر حاصل هدایت
بوسوزلر سریدر فیض قدیمك * بولردر قطره سی بحر عظیمك
دل عارفدرر دریای مواج * کاری نطق وحرفی درهم امواج
معارف بخش اولوبدر اولیادن * خلاص ایتمشدر رجانی هوادن
انکچون نظمه کلدی بونجه کفتار * حقایق درلرندن نیچه اسرار
الهی قیل بزه عشقی قولاوز * اویوب عشقه واروب سرلك طوباوز
اوله لم عشقله عالمده خندان * معارف فیض اوله لطفکدن احسان
اشیدنلر اوله حیران ومدهوش * کورنلر جام عشقی اوله بیهوش
بوراده قالسون اشبو در شهوار * قیلالم بحر عشقه ینه رفتار
سلسلهٔ مزبوره دن اولان اولیاء کرامدن بعضنك مناقب وآثار وکلمات
جواهرنثارلری بیاننده در روح الله روحهم ❊ ذکر مناقب حسن بصری
رضی الله عنه ❊ پروردهٔ نبوت . خوکردهٔ فتوت . کعبهٔ
دانش وعلم . خلاصهٔ ورع وحلم . حسن بصری قدس الله

سره‌نك مناقب جليله سى بسيار · ومحامد جميله سى بيشمار درحسن بصرى حضرتلرينك والده‌سى زوجات نبويه دن ام‌سلمه رضى‌الله عنهانك معتقه‌سى ايدى · بركون حسن بصرينك والده‌سى بركاره مشغول ايكن حسن بصرى كريه ايتمكله ام سلمه پستان مباركن دهانه وضع ايدوب حسن بصرى امرايكن برقطره لبن چكيده اولوب آنك بركاتيله حق سبحانه وتعالى حسن بصرى‌يه انواع علوم ظاهره وباطنه اعطا ايلدى · روايت اولنوركه حسن بصرى حضرتلرى رحم‌مادردن دنيايه قدم نهاده اولدقده حضرت فخر عالم صلى‌الله‌عليه وسلمك حضور شريفلرينه كتورديلر نظر فرخنده‌اثرلرى متعلق اولدقده زياده حسن الوجه وكريم المنظر مشاهده بيورمغله بونى اسم حسن ايله تسميه ايديكز ديو فرمان ايتديلر ديو مرويدر · العهدة على الراوى · پس ام‌سلمه رضى‌الله عنهانك پرورشن كندى اوزرينه تعهد ايدوب دائما دركاه بى نيازه نياز ومناجات ايليوب الهى بو پسرى امام عالم ومقتداى بنى آدم ايله ديو دعا ايدرلردى · حسن بصرى اصحاب كزيندن يتمش نفر بدرى واوتوز نفر دخى سائر صحابى‌يه ملاقى اولوب صحبت ايلدى · وابتداء حالده جوهرفروشلق ايدوب ديار رومه تجارت ايدردى اول جهتدن حسن لؤلؤى ديرلرايدى بعده جمله دن فارغ اولوب علمه مشغول اولدى وحضرت على كرم‌الله وجهه‌دن بيعت ايدوب وضويى تعلم ايلدكده تطهير باطنى دخى تحصيل ايلدى · نقل اولنوركه بركون حسن بصرى حضرتلرى برجنازه ايله كورستانه كيدوب ميت دفن اولندقدنصكره او زرنده اوطوروب اولقدر كريه وزارى قيلديكه تراب يابس چشمهٔ چشميله صولانوب كل اولدى بعده بيورديلركه اى بنى آدم اوليكز وآخريكز قبردر اكر دنيانك آخرينه نظر ايتسه كز قبردر واكر اوّل آخرته نظر قلسه كز قبردر زيرا «القبر منزل من منازل الاخرة» نه ديلرسز شول عالمدنكه آخرى كور اوله سؤال ايتمزسز شوعالمدن كه‌منزل اولى قبر اوله

﴿ نظم ﴾

عاقبت بایدز عالم رخت بست * هیچکس ازموت این دنیا نجست
روتو ترك این جهان کن ای پدر * تا بیابی همچو ایشان خود نظر
هر که او اهل دلست ترکش کرفت * هر که او اهل کلاست برکش کرفت
عاقبت راه فنا خواهی کرفت * زین جهان آخر هبا خواهی کرفت
روتو جام از بادهٔ ما نوش کن * وین سخن ازراه معنی کوش کن

ایمدی چونکه اول وآخر معلوم اولدی خواب غفلتدن بیدار اولوب اوله وآخره لازم اوله جق کار وعمله مشغول اولیکز دیو کلام معجز نظامندن دررو جواهر نثار ایدوب انده اولانلرك در ونلرینه تأثیر ایتمکله کریه وزاری قیلقده جمله سی یکرنك اولدیلر

﴿ نظم ﴾

مرد آنست کو بود همرنك من * نه بدو رنکیش باشد جنك من
مرد آنست کو فنای خویش دید * بعدازآن نورلقای خویش دید
مرد آنست کز جهان بیزار شد * بعدازآن درکوچهٔ اسرار شد
مرد آنست کوزنی حالش کرفت * نه برفت ونالهٔ زارش کرفت
مرد آنست کو بحق واصل شود * این مراتب خودورا حاصل شود

نقل اولنور که برکون احباب واصدقاسیله صحبت ایدرکن یاران فی زمانناسز اصحاب رسول الله علیه السلامه مشابه سز دیو تبشیر بیوردقلرنده جمله سی خندان اولوب بلکه بعضیلری کرمیت وبشاشت کوستردیلر حسن بصری دخی لالاریش خنددر یوخسه سزانلره قچن بکزرسز اکرسز شمدی انلری کوریدیکز مجنونلردر درایدیکز وانلرسزی کوریدی مسلمان دیمزلردی دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

کار آسان نیست ای دلدار من * جان بباید باختن ای جان من

و بیوررلر که رمهٔ کوسفندان آدمیلردن آکاه تردر زیرا برسوری قیونی برچوبان چراکاهدن دوندروب منزلنه کتورر بنی آدمی کوریکز کیم مرادات نفسانیه ایچون خدا عز وجل نك فرمانی دوندرر .

بنی شرب خمره دعوت ایلیان طلب دنیایه دعوت ایلیاندن یامده یکرکدر دیو بیورمشلر « حب الدنیا رأس کل خطیئة » حسن بصری حضرتلرینك کفتار جواهر نثارلرندندر که معرفت اولدر که کندکده خصومتدن برذره کورمیه‌سن بهشت جاودان بی پایانه دخول انجق عمل بسیار وصیام بیشمار ایله دکلدر بلکه نیت نیکو ایله‌در

﴿ بیت ﴾

ور بهر روزی کذاری صد نماز * ور بروزه باشی خود عمر دراز .

کفتاری بی حکمت عین آفتدر . وسکوت بی فکرت شهوت وغفلتدر . عزلت ایلیان سلامت بولور . شهوته غالب اولان آزادلق بولور . حسددن ال چکن صاحب مروت اولور . نظر بی عبرت لهو وزلتدر . توراتده مسطوردر که قناعت ایلیان محتاج اولمز . برقاچ کون صبرایدن برخوردار اولور هزار مثقال روزه ونمازدن مثقال ذره ورع بهتردر ظاهری باطنه وباطنی ظاهره موافق اولمیان منافقدر . مسکین بنی آدم برسرایه راضی اولدیلر که حلالی حساب وحرامی عذابدر . حیفا ودریغا . وبیوررلر که بنی آدمك جانی دنیادن مفارقت ایتمز الا اوچ حسرتله کیدر . بریسی اولدر که جمع ایلدیکنه طویمز . ایکنجی اولدر که امید ایلدیکن بولمز . اوچنجی اولدر که درپیش اولان راه بی پایانه زواده وزاد دوزمز . برکون فلان کیمسه جان چکیشیور دیدیلر بیوردیلر که اویله دیمه کزیتمش ییلدر که جان چکیشیر حالا خلاصلق ایستر اماقنده خلاص اولور دیو بیوردیلر . سبکبارلر نجات بولور وکرانبارلر هلاك اولور خدای تعالی شونلری مغفرت ایدر که دنیایی کندیلرده امانت بیله وامانتی صاحبنه تسلیم ایدوب سبکبار کیده‌لر . مرد عاقل اولدر که دنیایی خراب وآخرتی آباد ایلیه . مرد نادان اولدر که آخرتی خراب ودنیایی معمور ایلیه . لجام اورمغه لایق هیچ نفسك ستورندن اولاسی یوقدر . اکر سندنصکره دنیانك عاقبتن بیلمك ایسترسك برکمسنه یه موت ایرشدکده نظر ایله دنیاسی نه حاله وارمشدر سندخی کندیکی اکا قیاس ایله . وبیوررلر که اکثر ناس خدایه

عبادت ایمزلر الابت پرستلر کبی حب دنیا ایچون پرستش ایدرلر کما قال علیه السلام « تعس عبد الدنیا تعس عبد الدراهم » سزدن اول اولانلر قرآن عظیمی کندیلرینه حقدن نامه بیلوب لیالیده تأمل ونهارده عمل ایدرلردی حالاسز قرآنك معانیسن خلقه درس دیوب عملن ترك ایدرسز واعراب وحروفن دوزوب بار نامهٔ دنیا ایدرسز خدای لایزال حق ایچون نه برکمسنه زر وسیمله عزیز اولدی ونه برکمسنه بی حق تعالی زر وسیمسز خور وذلیل ایلدی الهی عنایت سندن اول زمانده حال بویله اولیجق شمدی حال مکدردر

﴿ نظم ﴾

روتو علم حال را حالی ببین * تاکه روشن کرددت اسرار دین
روتو کاران جهان ایجاب ساز * ورنه آرندت به پوته درکداز

و بیوررلر که سنك حضورکده غیریلرك سوزین نقل ایدن سنك سوزیکی دخی غیریلره نقل ایدر پس اومقوله کمسنه لایق صحبت رجال دکلدر نته که بو کلام معجز نظامك مفهومی نظم اولنمشدر

﴿ سعدی ﴾

* هر که عیب دکران پیش تو آورد وشمرد *
* بیکمان عیب تو پیش دکران خواهد برد *

و بیوررلر که اهل وفرزند بزدن اخوانمزه عزیزدر . زیرا اخوان حقانی دین دوستی در اهل وفرزند ایسه دنیا دوستی ودین خصمیدر کما قال تعالی « انما اموالکم واولادکم فتنة »

﴿ بیت ﴾

ولینك اوغلی کوکلندن طوغاندر * آنی صانمه که تختینه اغاندر

و بیوررلر که پدر ومادرك ایچون احضار ایتدیکك نعمتدن مسؤل اولورسن اما مهمان ایچون احضار اولنان نعمتدن مسؤل اولمزسن خصوصا الله دوستی اوله هر قیلدیغك نمازده که حق درکاهنده قلبك حاضر اولمیه عقوبته یقیندر . خشوع ندردیو سؤال ایتدیلر بیوردیلر که دائما قلبك حاضر اولوب انك اوزرینه ملازمت ایلمکدر

دیدیلر مشار الیه حضرتلرینه دیدیلر که بر کیمسه واردر یکرمی ییلدر که جماعته چیقماز و بر کوشه‌ده اوطوروب خلقله اختلاط ایتمز انلر دخی سعادت ایله قالقوب اول کیمسه‌نک اوزرینه واروب ای فلان نیچون ترك جماعت ایدوب وعزلت ایله اختلاطدن کندیکی منع ایلدك دیو سؤال ایلدکده مشغولم لطف ایله بنی معذور طوت دیو جواب ویروب حسن بصری نه‌یه مشغولسن دیو سؤال بیوردی جواب ویردیکه هیچ بر نفس یوقدر که حقدن بکا نعمت ایرشمیه و بندن ایسه هر نفس اکا معصیت ایریشور اول نعمتك شکرینه مشغولم اندن صکره معصیتك عذرینه مشغول اولسم کرکدر دیدکده حسن بصری حضرتلری خوب حالك واردر همان بونك اوزرینه ثابت اول خلقك سن یکرکی سن دیو جواب ویردیلر. نقل اولنور که حسن بصری حضرتلری یوم عیدده بر قومی خنده وبازیچه اوزره کوروب بیوردیلر که عجبلرم شول کیمسه‌لری که حقیقت کارلرینك عاقبتی نه‌یه منجر اوله‌جغین بیلمدین خنده وبازیچه ایدرلر. نقلدر که بر کیمسه حسن بصری حضرتلرینه ندر حالك ونیجه‌سن دیو سؤال ایتدکده نیجه اولسون شول بیچاره‌نك حالی که دریاده کشتی‌سی شکست اولوب بر تخته اوزرنده قالمش اوله دیو بیوردیلر. حسن بصری حضرتلری بر کمسنه‌یی کورستانده اوطورمش طعام تناول ایدر کوردی بو کمسنه منافقدر دیو بیوردیلر نیچون دیو سؤال ایتدیلر انکیچونکه موتی نظرنده طورر کن اشتهاسی نیجه حرکت ایدر کویا آخرتی وموتی منکردر بو خود منافق نشانیدر دیدیلر. حسن بصری بو وجهله نالش ومناجات ایدرلر دیکه الهی نعمت ویردك شکر ایده‌مدم مبتلا قیلدك صبر ایده‌مدم حال آنکه عدم شکرم سببی ایله نعمتك اکسك ایتمدك وعدم صبرم مقابله سنده بلایی دائم ایتمدك الهی سندن کرم وعنایتدن غیری نه کلور

☙ نظم ❧

ای منزه از همه بود ونبود * وی مبرا ازهمه کفت وشنود
جسم را ازخاك قدرت نقش داد * روح را از آتش وازباد زاد

هیچکس زان سان بکنهش بی نبرد * تا بظاهر او یقین از خود نمرد
ای بخود مغرور در ملك جهان * کی نیابی تو زکنه او نشان
حسن بصری حضرتلری وفات ایلدیکی کیجه کورديلر که ابواب سموات کشاده اولوب منادیلر ندا ایدرلر که حسن حقه واصل اولدی وحق اندن راضی اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعه

ذکر حبیب عجمی قدس سره

ولی قبهٔ غیرت ٠ صفی پردهٔ وحدت ٠ صاحب یقین بیکمان ٠ خلوت نشین بی نشان ٠ فقد محض عدمی ٠ حضرت حبیب عجمی ٠ قدس الله سره ابتداء حالنده مالدار ورباخوار ایدی

نظم

هر که دنیا دار شد مرکش کرفت * هر که عقبی دار شد ترکش کرفت
هر که دنیا دار شد بی قدر ماند * او میان عاشقان بی درد ماند
در کذر از جیفهٔ دنیای دون * تا بر آری از صدف کوهر برون
اهل فقراست برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان
مضمونجه بر کون رباخوارلقدن قلبنه ندامت کلوب ارباب دیونی تجسس ایدرك طشره چیقدی روز آدینه اولمغله چوجقلر اوینارلر کن حبیب عجمی بی کوردکلرنده حبیب رباخوار کلیور قاچیکز تا که انك ایاقلری توزی اوزریمزه قونمسون شاید که بزدخی انجلین اولورز دیو بربرینه سویلیوب حبیبه اطفالك بو کلماتی غایت ثقیل کلوب

نظم

یا الهی عفو کن جرم مرا * زانکه در عالم بسی کردم خطا
کر زمن آید خطا عفو آن تست * خود بهشت یك ارزنی از خوان تست
هرچه خواهی آن کنی سلطان تویی * بر جراحتهای من درمان تویی
یا الهی من بتسلیم آمدم * من بفرمان تو چون میم آمدم
دیو کریان وهمان اول حینده حسن بصری حضرتلرینك عتبهٔ علیه سنه یوز سورمکه پویان اولوب واروب قدم پاکنه خاك اولوب توبه

واستغفار ایلدکده حسن بصری رضی الله عنه حبیبه برنظر ایلدی
حبیبك وارلغی یغمایه کیدوب عقل وهوشدن ال یودی وحسن بصری
کیم ایدیکن یقینا بیلوب

﴿ نظم ﴾

بلبل طبع از وکویا شده * چشم دید من از و بینا شده
ز وشنیدم نطق نطقم او بداد * وین همه اسرار درجانم نهاد
هست از نور خدا روشن دلم * زانکه از نور محمد خوش دلم

دیوب دامن شریفنه تشبث ایلدی چونکه حسن بصرینك مجلسندن
قالقدی مدیونلر حبیب عجمی یی کوردکاری کبی کریزان اولدیلر .
حبیب عجمی حضرتلری نیچون فرار ایدرسکز شمدی یه دکین سز بزدن
فرار ایدر دیکز شمد نصکره بزسزدن فرار ایتمك لازم کلدی دیو عودت
ایدوب ذکر اولنان اطفاله اوغرادی هنوز لعب وبازیچه ده ایدیلر
اطفال حبیبی کوردکلرنده بر برینه سویلیوب یولدن دور اولیکز
حبیب تائب اولمش بزم کرد دامنز اکا اصابت ایتمسون دیدیلر
پس حبیبك سوزش وحرارتی مشتد اولوب برمنادی یه ندا ایتدیروب
هر کیمك حبیبه ویره جکی وارایسه فراغت ایلدی کلوب رهنلرین
السونلر دیو اعلان وشمدی یه دکین ویردکاری ربحی طلب ایتسونلر
دیو اخبار ایتمکله اطرافنه مدیونلر جمع اولوب هرکسه رهنلرین
توزیع وتسلیم ایدوب وهرکیمدن ربح المش ایسه رد ایدوب جمله
مالملکنی بذل ایلدی صکره برکسنه کلوب دعوی ایدوب مالی قالمغله
زوجه سنك چادرین ویروب بعده برمدعی دخی کلوب پیراهنن
ویردی ولب فراتده برصومعه یه واروب عبادت وطاعت وحسن
بصری ایله صحبت ایتمکدن برنفس منفك اولمدی امی اولوب قراءت
قرآن بلمکله حبیب عجمی دیدیلر کرامات باهره سنه حد وغایت
یوقدر جمله سی تحریر اولنسه مستقلا برکتاب اولور لکن دریادن مقدار
قطره سمع جان مستمعینه حلقه زرین اولمغیچون ذکر اولنسون .
نقل اولنور که برکون امام احمد حنبل وشافعی رضی الله عنهما

بربرده صحبت ايدرلر ايكن حبيب عجمى بر كوشه دن ظاهر اولوب
امام احمد حنبل حبيبه برنسنه سؤال ايتمك ايسترم ديدى ٠ امام
شافعى بونلر بر عجب طائفه در حقيقتلرينى عقل ادراك ايتمز

﴿ بيت ﴾

كز علوم ظاهرى جز قال نيست * وز علوم باطنى جز حال نيست

سؤال ايلمه ديدكده ممنوع اولميوب يا حبيب بركمسنه اوقات خمسه دن
بروقتى تارك اولسه وترك ايلديكى قنغى وقت ايديكن بيلمسه نيلك
كركدر ديو سؤال ايتدكده « هذا قلب غفل عن الله فليؤدب » يعنى
بو مقوله قلب حقدن غافلدر لاجل التأديب اوقات خمسه يى قضا
ايلمك كركدر ديو جواب و يردى امام احمد حيرتده قالدى ٠ امام
شافعى حضرتلرى احوالى مقدم اعلام ايتمش ايدم بونلرى امتحان جائز
دكلدر ديو بيوردیلر ٠ رسالهٔ قشيريه ده بو سؤالى امام احمد حنبل
شيبان راعى يه ايتمشدر ديو بيورمشلر هر قنغيسى ايسه خوشدر مقصود
قصه دن حاصل اولان حصه يى جان قولاغنه منكوش قيلمقدر ٠
٠ نقل اولنور كه حبيب عجمى نك بر جاريه سى وار ايدى اوتوز يلدنبرو
هنوز يوزينه تمام نظر ايتمامش ايدى ٠ بر كون مذكور جاريه يه
اى مستوره بزم كنيزه خبر و يركلسون ديو بيورديلر بن سنك كنيزكك
دكلميم ديدكده اوتوز يلدر كه حقدن غيرى يى كورمدم سكا نيجه
نظر ايده يم ديو بيورديلر ٠ نقل اولنور كه حبيب بر كوشه ده منزوى
اولوب دير ايدى الهى هر كيمك قلبى سنكله خوش دكلسه هر كز روشن
چشم اولمدى وهر كيمك سنكله انسى يوغيسه هيچ فرد ايله انسى اولمدى

﴿ بيت ﴾

هر كه اورا ديدهٔ احول بود * دردو عالم كار او مهمل بود
هر كه با اهل جهان همراز شد * او چو شيطان نفس را همباز شد
هر كه او اسرار سبحانى شنفت * در حقيقت راه انسانى كرفت
هر كه با اهل معانى يار شد * ز و يقين ميدان كه او عطار شد

رضا ندر ديو سؤال ايتديلر بر كو كلدر كه انده غبار نفاقدن ذره اولميه

یورودیلرهربار که حبیبك یاننده قرآن کریم تلاوت اولنسه کریه وزاری قیلوردی یاحبیب سن عجمی وقرآن عربیدر معناسن فهم ایتمزسك باعث کریه ندر دیدیلر لسانم عجمی ایسه قلبم عربیدر دیو یوردیلر

﴿ نظم ﴾

توزدینت لفظ داری برزبان * خود نمیدانی معانی راعیان

روزقرآن صورة ومعنی ببین * تاشود روشن ترادنیا ودین

بر درویش حکایت ایدر که حبیب عجمی یی کوردم که مرتبهٔ عظیمه سی وار عجمی ایکن بو قدر مرتبه یه وصلت ندنکه دیو متفکر اولدم کرچه عجمیدر لکن حبیبدر دیو کوشمه ندا ایتدیلر قدس الله سره وروح الله روحه ﴿ ذکر مناقب ابراهیم ادهم قدس سره ﴾ سلطان دنیا ودین . سیمرغ قاف یقین . کنج عالم عزلت . کنج سرای دولت . شاه اقلیم آدم . ابراهیم بن ادهم . متقیٔ زمان وصدیق دوران ایدی کنیتلری ابو اسحقدر . جنید قدس سره ابراهیم ادهم مفتاح علومدر دیو یورررلر ایدی . برکون ابراهیم ادهم امام اعظم حضرتلرینه کلدی امام اعظمك اصحابی اکا چشم کوتاه ایله نظر ایتدیلر ابوحنیفه رضی الله عنه اصحابنك نظر حقارتلرین کوروب اهلا وسهلا سیدنا ابراهیم دیو تواضع تمام ایله تکریم قیلدیلر بعد المفارقه بوکسنه نه وجهله لایق سیادتدر دیو سؤال ایتدکلرنده انکچونکه علی الدوام حقه مشغو لدر بزایسه کار آخره مشغولز دیو هر برین ایقاظ ایلدیلر

﴿ بیت ﴾

علم اسرارلدنی پیش اوست * سالك اسرارحق درویش اوست

ابراهیم ادهم ابتداء حالده بلخده پادشاه ایدی ونیجه ممالك قبضهٔ دستنده وزیر فرماننده ایدی

﴿ نظم ﴾

بود شاه عادل وبس هوشمند * هیچ شیئی را نبوده زوکزند

صیت عدلش درجهان مشهوربود * زانکه ظلمت ازدل اودوربود

وشکاره سوارا ولدقجه قرق عدد سپر زرین وسرج مذهب ورکاب

مرصع اسب تازیلر وزرین کمرلو خدام وانواع حشم واحترام ایله کشت وکذار وصید وشکار ایدردی بر کیجه تختنده خواب وراحتده ایکن کوشی برکسنه‌نك حرکتن حس ایدوب سقف قصر متحرك اولدی کیمدر دیو آوازه ایتدکده آشنایم برقطار دوه اضاعت ایلدم آنی جست وجویه کلدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص ضایع اولان دوه یی بام سرایده‌می طلب ایدرسن دیدکده اول شخص ای غافل سندخی خدایی اطلس ودیباجامه زوزرین تخت اوزرنده‌می طلب ایلرسن دیدکده بو خود بام قصرده شترکم شده طلبندن عجب رکدر دیدی

✲ از کفتار عطار ✲

دولت حق پیش آن کامل بود * کوزبی خوابیش درد دل بود
هر که درخوابست اودولت نیافت * هر که بیدارست اورحمت بیافت
هر که درخوابست درغفلت بود * هر که بیدارست در عصمت بود
روتو بیداری کزین وختم کن * تودرون خواب چند کویی سخن
هر که او باخلق عالم آشناست * درجهان می‌دان که براو صد بلاست
کرهمی خواهی که باشی در امان * ازمیان خلق بیرون شو چوجان
روتو با اویار شو ازغیر بر * زانکه داری تو باوخود کار پر
روتو با ارباب معنی کن حضور * زانکه ایشانند چون دریای نور
کر تو اهل فضل رابشناختی * دین ودنیی رابیك جو باختی
تارسی در آنچه مقصودت بود * خود ببینی آنچه مطلوبت بود

دیو خطاب ایدوب کلمات مذکوره‌دن دل ابراهیمه هیبت عظیمه مستولی اولوب برزمان بحر فکرته طالدی چونکه صباح اولوب ارکان دولت یرلو یرنده قرار ایتدیلرناکاه بر رجل مهیب ظاهر اولوب هیچ فردك بکجامیروی دیمکه زهره‌سی اولمدی بالاخره ابراهیم ادهم نه حاجته کلدك ونه مراد ایتدك دیو سؤال ایتدکده ابناء سبیلدنم حالا بو کاربان سرایه تنزیل بار ایتمکه کلدم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص بونم سرایمدر رباط دکلدر دیو جواب ویردکده سندن اول کیمك ایدی

دیو سؤال ایدوب ابراهیم ادهم پدرمدن قالدی دید کده اندن اول کیمك ایدی دیو سؤال ایلدی ابراهیم ادهم دخی جدمك ایدی. دیو جواب ویردی بریسی کلوب بریسی کیدن خانه کاربان سرای دکلمیدر ای غافل

﴿ بیت ﴾

نیجه لر دیدی بنمدر بو مکان * اکه بنم دیدیکی قالدی همان

دیو کیدوب کوزدن نهان اولدی • ابراهیم بن ادهمه حیرت کلی مستولی اولوب من بعد صبره قراری قالمیوب جانب صحرایه روانه اولدی واول رجل کریمك عقبندن ایریشوب لله تعالی سز کیمسز بنم درونمه آتش یاقدیکز دیو نیاز ایلدی بن خضروقتم دیو کندوسن بیلدیروب جان ابراهیمه زیاده آتش دوشوب شعله سی باشدن اشدی سلطانم لطف ایله جزئیجه توقف بیوریکز اویمه واروب کله یم دیو استیذان ایدوب « الاجل اعجل من ذلك » یعنی اجل بوندن اقربدر غفلت ونوقف زمانی دکل وقت بیداریدر دیمکله ابراهیم ادهم بیدار اولوب

﴿ نظم ﴾

من درین مدت زتو غافل بدم * بلکه خود در علم دین جاهل بدم

هرچه فرمایی بجان فرمان برم * من ز پیش تو یقین ایمان برم

من ترا دانم بمعنی پیشوا * زانکه هستی در معانی مقتدا

یا الهی دور کردانم زخلق * تا روم با اولیادر زیر دلق

کوشهٔ کیرم بایشان درجهان * تاشود حاصل مرا مقصود جان

دیو بفی الحال سلطنت وممکلتندن ال یویوب انصار واعواننَدن جدا اولدی ناکاه هاتفدن برآواز استماع ایلدیکه وقت اجل داخل اولمزدن اول بیدار اول دیدیلر بوندنصکره نفس ووجودندن کلیت ایله ال یویوب طالب مطلوب حقیقی اولدی بعده نیشابوره عزیمت ایدوب اول دیارده برمشهور غاره داخل اولوب روزوشب حقه توجه ونیازاوزره اولدی یوم الخمیس اولدقده کوهدن هیزم کسوب ارقه سنه یوکلنوب کفاف نفس ایچون جمعه کون شهره کلوب فروخت ایدردی و بعد اداء صلوة الجمعه کرو غار مزبوره واروب کاملاً طقوز یل وجه مشروح

اوزره مجاهد، ایدوب بعده بادیه‌یه دوشوب کعبهٔ مکرمه‌یه واردی وامام محمد الباقر ایله ملاقی اولوب کبار اولیادن اولدی .

﴿ بیت ﴾

ترك دنیا کن اکر مرد حق * که نباشی در دو عالم توشق

نقل ایدرلر که ٠ ابراهیم ادهم حضرتلری بیور دیلر که بز درویشلك طلب ایتدکجه توانکرلك اوکیمزی الور غیریلر توانکرلك ایستدکجه درویشلك بولورلر . بریسی ابراهیمه بیك درهم کتوردی قبول ایتمیوب شیٔ حقیر ایله اسممزی دفتر درویشاندن حك ایتمك ایسترسن کبی دیدی ابراهیم ادهمك کفتار کهر بارلرندندر که طالب شهوت صادق دکلدر اخلاص حقه صدق نیتدر علامت عارف اولدر که خاطری تفکر وعبرت وکلماتی حقه ثنا ومدحت وعملی طاعت وعبادت ونظری صنع وقدرتده، اوله طریق حقه سلوکدن صکره نفسمه جمله‌دن زیاده کوج کلان کتاب مطالعه‌سندن مفارقت ایدوب من بعد کتابه نظر ایتمه دیدیلر

﴿ بیت ﴾

روتو چون منصور در دریای محو * چند خوانی پیش مفتی صرف ونحو

اوچ حجاب قلب سالکدن رفع اولمینجه در دولت کشاده اولمز بریسی اولدر که دوجهان دولتنی ویرسه‌لر شاد اولمیه زیرا موجودات ایله شاد اولان حریصدر پس « الحریص محروم » ایکنجی اولدر که دنیا وآخرتی الندن السه‌لر افلاسنه غم چکمیه ومحبة الله ایله اولان نشاطی اندوهه مبدل اولمیه پس « المسخوط خبیث » اوچنجی اولدر که مدحت ونواختده هیچ وجهله فریفته اولمیه مدحت ناسه فریفته اولان دون همتدر وقاصر الهمة اولان محجوبدر پس « علو الهمة من الایمان » ایمدی طالب عالی همت کرکدر ٠ اصحابندن بریسنه بیوردیلر که ولایت مرتبه‌سنه نائل اولیم دیرسك دنیا وآخرتدن برذره‌یه رغبت ایتمه ومستمراً حقه توجه ایدوب ماسوادن فارغ اول وحلال لقمه تناول ایله والاحقه وصول قیام شب وصیام روز ایله اولماز ٠ نقل اولنورکه معتصم بالله ابراهیم ادهمه سزك

صنعتکرندر دیو سؤال ایدوب دنیایی طالبلرینه وعقبایی راغبلرینه فراغت ایلدك وکندیمز بو جهانده ذکر الله واول جهانده لقاء الله اختیار ایلدك دیو جواب ویردکده تکرار نه صنعت ایله مقیدسز دیو سؤال ایلدی کارکنان ذکر خدانك پیشه یه احتیاجی اولمدیغنی بیلمزمیسن دیو جواب ویردی . برکون ابراهیم ادهمه سن کیمك بنده سیسن دیو سؤال ایتدیلر فی الحال لرزان اولوب زمینه دوشدی ووجه مبارکی خاك آلود اولوب بعد زمان بو آیت کریمه یی اوقودی « ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا » نیچون اول جواب ویرمدیکز دیدیلر عبدالله دکلم دیمکه قادر دکلم عبد فقیرم دیوسم قورقدمکه بندهلك حقنی طلب ایلیه لر دیو بیوردی . ابراهیم ادهم قدس الله سره برکون ارباب فنادن بربلوك عشاقك جمعیتنه واروب صحبتلرینه دخول رجا ایلدی هنوز سنده پادشاهلق رجاسی وار در دیو داخل صحبت ایتمدیلر الهی سیدی ومولای بو قدر ترك وفنا ایله ابراهیمه یول ویرلمیجه بیلمزم غیریلرك احوالی نیجه اوله مدد سندن یا کریم . ابراهیم ادهم دخی امام محمد باقر وزین العابدین وامام حسیندن حضرت علی یه منتسب اولوب ابراهیم ادهمدن شقیق بلخی وحذیفة المرعشی تکمیل طریقت ایدوب شقیقدن . شیخ حاتم اصم . وشیخ احمد خضرویه واندن . ابو بکر وراق . ومحمد الفضل الترمذی واندن . محمد بن علی الحکیم الترمذی قولی یوریوب . خواجه ابو علی الجرجانی . وابو سهل صعلوك . وابو ذرعهٔ اردبیلی . ومحمد زجاجی . وابو النصر قبانی . وابو القاسم نصر آبادی . واسماعیل نصر آبادی . وعبدالرحمن سلمی . وحسین السلقی حکیم ترمدیدن تکمیل طریقت ایدوب طریقهٔ ادهمیه بو اسلوب اوزره متسلسل اولور

❊ ذکر مناقب ذی النون مصری قدس سره ❊

پیشوای اهل ملامت . شمع جمع قیامت برهان مرتبهٔ تجرید . سلطان معرفت توحید . حجت الفقر فخری . ذوالنون مصری . قدس سره نك اسم شریفلری ثوبان بن ابراهیم . وکنیتلری ابو الفیض ولقبی ذوالنون در ملك ملوك ارباب ملامت اولوب اسرار توحیدده وریاضت

ومجاهدهده فريد دهر ايدى . اهالئ مصر اول ذات ملك سمانه زنديق اعتقادنده اولوب وبعضيلرى شك وحيرتده قالوب مادامكه حيوتده اولدقجه عموما اهالئ مصر اكا منكرلر ايدى وفاتنده دكين علو شاننده كمسنه اكاه اولمدى عجبدر فى زماننا دخى اولياء اللهك اكثرى طعن وتشنيع وبونك امثالى تهمتدن خلاص اولممشلردر ﴿ ع ﴾ ازلى بويله درر بويله زمانك حالى * دولت اول باشه كه اوليايه صورت انكار ايله ظاهر اولميوب سر فرو ايليه

﴿ نظم ﴾

روبسوى حق وبغض دل تراش * تاكه درعقبى بيابى تولقاش
روتو بغض اوليا از دل ببر * ورنه مى افتى تومغبون در سقر
حيف باشد كه توبى ايمان شوى * همچوشيطان راندهٔ رحمان شوى
اهل فسق آنست كه او بى اولياست * اسفل دوزخ ورابرك نواست
اى برادر غير اين ره نيست راه * وررو ى جز اين نيابى تو پناه
جمله درويشان حق اين ره روند * بصرى وبسطامى هم دوره شوند
سلسله در سلسله رفتند همه * تو بماندى در پى اين قافله

ذوالنون مصرى حضرتلرى بركون راكب فلك مشحون اولوب كيدركن كشتى ده اولان جماعتدن برينك بر كوهر ذى قيمتى ضايع اولوب اهل كشتى نك جمله سى ذوالنونه متوجه اولوب البته سن سرقت ايلدك ديو بالاتفاق رنجيده وشان شريفنى تخفيف ايتديلر

﴿ نظم ﴾

هر كه آزار دل دانا كند * در دوعالم خويش را رسوا كند
رومجو آزار دلهابى كناه * ورنه باشى در دوعالم روسياه
جهدكن دلهاى ايشان شادساز * تاشود در هاى جنت برتو باز
هركه يك دل رابيازارد بدان * جمله دلهارا بيازارد عيان

چونكه خلقك تعديسى حددن تجاوز ايلدى ذوالنون حضرتلرى اى دانندهٔ غيب وشهادت ديو توجه ونياز ايدوب سرعا نيجه ناز واقع اولدقده دريادن نيجه بيك ماهيلر سر برآورده اولوب ودريا

یوزینی طوتوب هر بری دهاننده بر ز کوهر کرانمایه چیقاروب قدم پاك ذی النونه نثار ایتدیلر ذوالنون دخی دیدهٔ عبرت دیده سندن اشك اعل کون ودمع در مکنون نثار ایدوب وکوهر یکتانك بریسن آلوب جوهری ضایع اولان بازرکانه ویردی اهل کشتی غرق بحر حیرت ومستغرق دریای خجلت اولوب « العذر مقبول عند کرام الناس » مضمونن کویان اولدقلری حالده معذرت دیلدیلر پس بوسببدن ذوالنون دیو ملقب اولدیلر انلرك کفتار نصیحت شعارلریدر که بیوررلر • سخت ترین حجب کشی نفسنی کور مکدر • عبداوزرینه غضب اللهك علامتی فقر اصابتندن خوف ایتمکدر کما قال تعالی « الشیطان یعدکم الفقر » علامت محبة الله اخلاق حبیب اللهه متابعتدر ماد امکه خلقله مأنوس اولهسن حقله انس طمع ایلمه ماسوادن فکری منقطع اولمیوب قلبی سوزان اولمیان محب خدایه کأس محبت صونمازلر هر شیئك عقوبتی واردر عقوبت محبت اولدر که حقدن غافل اوله سن عارف هر ساعت خاشعتردر زیرا هر ساعت نزدیکتردر معرفت اسرار الهیه یه اطلاعدر زیرا که عارف پیوستهٔ انوار ربانیدر آفتاب نور افتاب ایله کوریلور ﴿ ع ﴾ آفتاب آمد دلیل آفتاب * وبیوررلر که زاهدان پادشاهان آخرتدر عارفان پادشاهان زاهداندر • توبه ایکی قسمدر برقسمی توبهٔ انابت وبرقسمی توبهٔ استجابتدر توبهٔ انابت اولدر که عبد مولینك عقوبتی خوفندن تائب اوله توبهٔ استجابت اولدر که شرمندهٔ حق اولوب تائب اوله هر بر عضوك توبهسی واردر • توبهٔ دل ترك شهوته نیتدر • توبهٔ چشم محارمدن کوز یوممقدر • توبهٔ کوش غیبتدن احترازدر • توبهٔ پای مناهی یه عزیمت ایتمهکدر • توبهٔ دهان حرام خوارلقدن دور اولمقدر • توبهٔ فرج فواحشه قریب اولممقدر • صادق اولدر که لسانی حق وصواب نطق ایلیه صادق شمشیر خدادر شمشیره قرشو کیم طوردیکه ایکی شق اولمیه حقایق قلوب تعبیهٔ نفوسی فراموش ایتمکدر • نفسنه اعلم اولدرکه قسمت ازلی یه راضی اوله صبر ثمرهٔ یقیندر • علامت اخلاص اوجدر • اولکیسی جمله اشیادن منقطع اولوب حقه ناظر

اولمقدر . ایکنجیسی جمله کارلردن کسسته اولوب حقه راجع اولمقدر . اوچنجیسی جمیع احوالده حقدن مدد طلب ایلمکدر ﴿ ذکر مناقب داود طائی رضی الله عنه وقدس سره وروح روحه ﴾ شمع دانش وبینش . روشن چراغ آفرینش . عامل طریقت . عالم حقیقت . مرد خدایی . داود طائی قدس سره سید الاولیا . وسند الاصفیا ایدی . یکرمی ییل متوالیا امام ابوحنیفه رضی الله عنهدن تعلم علم ایدوب فضیل بن عیاض وابراهیم بن ادهم ایله صحبت ایتمشدر . بعده حبیب عجمیدن دولت سرمدیه یه ایرشمشدر

﴿ نظم ﴾

آن معلم بود وعالم در جهان * همچو خورشیدی که باشد او عیان
آن معلم بود وارث در علوم * حکمت لقمان نموده در نجوم
او تصوف را نکو دانسته بود * در بالماس معانی سفته بود

وسبب سلوکی بو بیت اولمشدر

﴿ بیت ﴾

ای خدّ یك تبدی البلا * وای عینیك اذا سالا

یعنی قنغی رو وابرو وقنغی چشم آهو در که خاك زمینه ریخته اولمیه

﴿ بیت ﴾

* شو توزلر کیم دونر یوللرده طورمز تند بادیله *
* کیمی قیصر کیمی خسرو کیمی اسکندر و جم در *

وبالجمله بو معنادن داود طائی حضرتلرینه دردبی درمان حاصل اولوب صبر وقراری الدن کیدوب وبو حیرت ایله درسه حاضر اولدی

﴿ بیت ﴾

* نشان عاشق صادق رخ زرد است وسوز دل *
* زعشقت سوزدل کرهست روی زرد می باید *

مفهومی اوزره امام ابوحنیفه حضرتلری داودك درونده حیرت و بشره سنده صفرت مشاهده ایدوب حالدن سؤال ایلدی اولدخی ماوقع نه ایسه تقریر ایدوب

﴿ بيت ﴾

لقد شربت شرابا حيوته ابدى * فصار متحدا ذلك الشراب بماهى
ديوب قلبمه دنيادن فراغ كلدى ودرونمده برسوزش ظاهر اولدى
اول دردك دواسنه ظفر بولمدم و بركتابده معناسن كورمدم واكا
فتوى ويرر بولمدم ديوب

﴿ نظم ﴾

داود طايى بكردش خود سلام * كفت اى در دين احمد بانظام
خود مرا اى نور عرفان پند ده * خود مرا با اهل دل پيوند ده
ديدكده ابوحنيفه حضرتلرى اى اوغل خلقدن عزلت ايله ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

تو برخيز اين زمان در را طلب كن * پس آنكه در ولايتها طرب كن

﴿ بيت ﴾

داود طائى از و بشنيد اين * كفت حقا كين چنين بايد چنين
ديو عزلت ايدوب معتكف خانه اولدى برمدتدن صكره امام اعظم
حضرتلرى واروب باداود حجره ده متوارى اولمق ايش دكلدر ﴿ ع ﴾
جانا بيا كه صحبت جان بى تو هيچ نيست * كلوب بين الائمه اوطورب
انلرك قال وكلمات وسخن ومعلوماتنى استماع ايليه سن لكن صبرايدوب
هيچ قال وقيل ديميه سن اول وقت مسائلى انلردن اعلى بيلورسن
ديو بيورديلر ﴿ بيت ﴾

ترا كرد د معانيها مسلم * شوى درقرب ابراهيم ادهم
داود طائى به بونكته وكنايه دن مشار اليه نه ايسه معلوم اولوب سنهٔ
كامله نها نيجه عند الائمه اوطوروب قال وقيلدن ساكت اولدى ٠
وهرنه بحث اولنديسه صبرايدوب سائله دخى جواب ويرمدى ٠
تمام سنه دنصكره برييل صبرم اوتوزسنه يه مقابل اولدى ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

اكر خامش نشينى تو چو مردان * نباشد خود تراز اسرار نقصان
پس داود طائى نفسنه خطاب ايدوب

﴿ نظم ﴾

بروای یار بادانا قرین شو * پس آنکه با ملائك همنشین شو
اکر دانا بیابی اندرین راه * ترا مظهر کند از حال آکاه
اکر در منزل اوراه یابی * بهر دو کون بی شك جاه یابی

دیو حبیب عجمی نك تراب قدمن سرتاج ودامن شریفنه تشبث ایلدکده خانهٔ قلبی پرتو نور محمدیدن تابان اولوب جمله کتابلرین نهر دجله یه آتوب خلقدن بالکلیه منقطع اولدی وعزلت اختیار قیلدی

﴿ نظم ﴾

علم ومعنی دان واز صورت کذر * تا خلاصی یابی از نار سقر
علم معنی در درونم زد علم * زان سبب برهم زدم لوح وقلم
علم صورت اهل صورترا نکوست * لیك در معنی بغایت سرنکوست
علم معنی کشت در بازار عشق * یافت اوسر رشتهٔ اسرار عشق

نقل اولنورکه داود طائی حضرتلرینه یکرمی بیك دینار میراث انتقال ایدوب یکرمی سنه یه وارنجه قوتنه وخرقه، وملازمه سنه انی صرف ایلدی، بعض اهل فنا انك حضورنده طریقت خود ایثاردر نکاه دکلدر دیمشلر . انلر دخی بز بومقداری نکاه ایلدك تاکه فارغ البال اولوب جمله کاردن آسوده حال اولهلم دیو بیوردیلر . حتی برحاله ایرشدیکه نان پارهٔ خشکی آب آلود ایدوب کفاف ایدینورلردی . نقل اولنورکه برکون هارون الرشید امام ابو یوسفله داود طائی زیارتنه کلوب اوقپولرین کشاده بولمدیلر فتح باب ایچون مادر داود دن استشفاع ایتدیلر داوده اعلام ایلدکده اهل دنیا ایله حاجتم یوق دیو قبول ایتمدیلر

﴿ نظم ﴾

ای برادر حال دنیا دار بین * اوبرون راه کشته زار بین
خود مکن با اهل دنیا دوستی * روبکوی عارفان کن دوستی
هر که دنیا دار شداورا مبین * تانیندازد ترا او بر زمین
هر که دنیا دارشد آلوده شد * اوبکفکیر جهان پالوده شد
هر که دنیا دار شدلذت نیافت * اوبه پیش عارفان همت نیافت

هر كه دنيادار شد چون خلق عام * من نكويم خود بروى او سلام
پس هارون الرشيد تكرار مسكنت كوستروب انواع نياز ايله رجا
وتمنا ايتمكله مادر داوداى فرزند سعادتمند بحق شير من اجازت وير
كاسونلر ديو شفاعت ايتمكله الها ملكا ومعبودا رعايت حق مادرينك
فرمان وامر كدر . و بنم رضام انك رضاسى در والا انلر ايله هر كزنه
كارم وار در ديو اذن ويردى . پس داخل باب اولوب حضورنه
كلدكارنده دست هارون داود طائينك مبارك النه طوقنوب ياخليفه
عجب دست نرم در . اكر نار جحيمده احراق اولنمزسه ديوب « فاتقوا
النار التى وقودها الناس والحجارة » آيت كريمه سى فحواسنجه
ظلمدن احتراز وعدالته اهتمام ايچون چوق نصيحت ايدوب بسيار كريه
قيلديلر . وآه وفغان ايله يوركلرين دلديلر

﴿ نظم ﴾

چو فاروقش تو بايد كار كردن * زشيطان هوا بايد بريدن
چو فاروق اين زمان كن احتسابى * كه تايابى زكوثر خوش شرابى
بكن عدل ارزمان خواهى دكربار * وكرنه پيش ما نبود ترا بار
بكن عدل وكرم با خلق آفاق * كه باشى تو ميان صالحان طاق
بكن عدل وكرم كر ميتوانى * كه اين ماند بدنيا جاودانى
بكن عدل وكرم كر ملك خواهى * كه اين باشد نشان پادشاهى
بكن عدل وكرم ورنه خرابى * درون آتش سوزان كبابى

پس هارون بو نصيح وپندى منكوش سمع قبول ايدوب وداع ايتدكده
داود طائى يه بركيسه زرسرخ عرضه قيلوب حلالدر ديو قبولن
التماس ايلدى يور ديلر كه احتياجم يوقدر خانه مى بيع ايلدم ومال
حلاله وارث اولدم حالا بو آنه دكين آنى نفقه ايدندم وحق سبحانه
وتعاليدن رجا ايلدمكه بو مال حلال تمام اولدقده عمرم دخى بايانه
ايريشوب غيره محتاج اولميم اميددر كه تير دعا هدف اجابته واصل
اوله . پس امام ابو يوسفله هارون الرشيد كيدوب امام ابو يوسف
داود طائينك وكيل خرجى اولان درويشدن عزيزك نفقه سنه يوميه

نهقدار خرج کیدر دیو سؤال ایدوب ایکی دنك صرف اونور دیو جواب و یردی ابو یوسف رحمه الله حساب ایدوب تاروزآخرده محرابده اوطورر کن داود طائی بو کون رحمة اللهه واصل اولدی دیو سویلدی واروب وفات ایتمش بولدیلر . امام یوسفه داودك وفاتنی ندن بیلدیکز دیو سؤال ایتدیلر نفقه سن حساب ایلدم بو کون تمام اولمشدی ومعلومدر که انك دعاسی مستجابدر دیوب والده سندن داودك وفاتی حالنی سؤال ایلدیلر . حکایت ایلدیکه لیله نك کلیسنده توجه ونیاز وتسبیح ونمازده قائم اولوب آخرلیلده سر مبارك وجبهۀ متبرکه سن سجده یه وضع ایدوب زیاده مکث ایلدی بندخی برایشه مشغول ایدم کوردمکه رفع رأس ایتمدی وقت صلوتدر دیو اخباره واردم کوردمکه روح مطهری عرش اعلایه پرواز ایلمش رحمة الله علیه رحمة واسعة

❋ ذکر مناقب معروف کرخی قدس الله روحه ورضی عنه ❋ همدم نسیم وصال . محرم حریم جلال . مقتدای ارباب طریقت . رهنمای اصحاب حقیقت . عارف اسرار شیخی . حضرت معروف کرخی قدس سره . کنیتلری ابو محفوظ و پدرلرینك اسمی فیروزدر . امام علی ابن موسیٔ رضا حضرتلرینك النده مسلمان اولوب دربانی اولمشدر . سید محبان وقت وخلاصۀ عارفان عهد ایدی . اکر عارف اولمسه معروف اولمزدی . علوم وفنونده وفتوی وتقواده آیت کبری ایدی .

❋ نظم ❋

بود شیخ عارفی پس پارسا * مثل اوشیخی نبوده باصفا
علم معنی اش همه عالم کرفت * بار کاهش خانۀ آدم کرفت
داد اورا معرفت یزدان پاك * غیرحق را کرده اودرزیرخاك
دیداودر علم معنی شرع را * ترك کرده او بمعنی فرع را

معروف کرخینك پدر ومادری ترسا ایدیلر برکون معروفی معلمه کوندردیلر راهب ثالث ثلثة دیو تعلیم ایلدی معروف کرخی حاشا بل « هوالله احد » دیدی راهب هرچند که « ثالث ثلثة » دیدیجه معروف « هو الله الاحد » دیو موفق من عندالله اولدی

﴿ نظم ﴾

چون در آمد در وجود او نور یافت * او وجود خویش را مستور یافت

بالاخره راهب معروفی ضرب شدید ایدوب معروف دخی

﴿ نظم ﴾

* دوبی شر کست از آن بکذر موحد باش و یکتا باشو *

* وجود ماسوی الله را بلا بکذار والا شو *

* نباشد معدن لؤلؤ کار بحر خشک ای دل *

* اکر در دانه میخواهی فرو در قعر دریا شو *

دیو فرار ایلدی نه جانبه کتدیکن بیلمدیلر و پدر ومادری چوق اارایوب بولمدیلر کاشکه بولنسه هرنه دینی اختیار ایدرسه بز دخی قبول ایدردك دیدیلر

﴿ شعر ﴾

* لك الخلق لك الامر لك المنّ لك الاعطا *

* لك الملك لك الاشیا لك العز لك القدره *

* لك التنزیه یا طاهر لك التعظیم یا ظاهر *

* لك التقدیر یا قادر لك الحول لك القوه *

* لك الفرد لك المجد لك العرش لك الکرسی *

* لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزه *

* لك الانعام یا منعم لك التوفیق یا محسن *

* لك التفضیل یا مفضل لك الجاه لك الحشمه *

* لك التوحید یا واحد لك التمجید یا ماجد *

* لك التحمید یا حامد لك العلم لك الحکمه *

پس معروف واروب امام علی رضا الندہ مسعود بالایمان اولدی برقاچ کوندنصکره پدر ومادرینه واروب دق باب ایلدی کیمدر دیو سؤال ایلدکلرنده معروفم دیو جواب ویردی پدر ومادری درحال شرف اسلام ایله مشرف اولدیلر بعده معروف کرخی داود طائی یه واروب شمع چراغ نور محمدیدن فتیلهٔ قلبنی ایقاد ودرونن پاکنی آباد ایلدی

﴿ نظم ﴾

برون آی از کرفتاریٔ این چرخ * کدتا کردی چو معروفی دران کرخ

زکرخ دل برون آی وتوجان بین * تومعروف حقیق بی مکان بین

• سری سقطی قدس سره روایت ایدرلر که روزعید ده معروفی کوردم که خرمادانه لرینی جمع ایدر بونلری نیلرسز دیدم بیوردیلر که اطفال مؤمنینی کوردم لهو وبازیچه ایدرلر لکن ایچلرنده برطفل لهو ایتمیوب کریه وزاری قیلور وبن پدر ومادرسز یتیمم سائر اطفالک ملبوسات جدیده سی واللرنده جوزلری اولوب بازی وخنده ایدرلر بنم دخی یوقدر که انلر ایله ملاعبه قیلم دیو ماتم ایدرحالا دانه چین اولدمکه فروخت ایدوب اول یتیمه جوزالیویرم تاکه اول دخی واروب ملعبه قیلوب شاد اولسون دیدیلر معروفدن بوخبر مسمعمه القا اولندقده پس بکا بوکار کافیدر دیو واروب اول یتیمی بولوب جامه پوش ایتدم وجوز الیویردم درحال قلبمده برنور پیدا اولوب خوشحال اولدم ﴿ نظم ﴾

دل بدست آر ومجو آزار دل * زانکه باشد مخزن اسرار دل

خودنکوتر باشد ازصد کعبه دل * ساز دل نیکوترست ازساز کل

دل بود مترلکه اسرار غیب * کرنمیدانی توخود این نیست عیب

معروف کرخی حضرتلرینک کفتارندندر علامت جوانمردی اوچدر • بریسی وفای بی خلاف • وبریسی بی ستایشی خود • وبریسی عطای بی سؤال در • علامت ولی اوچدر • اندیشه سی حق اوله • وقراری اللهله اوله • وشغلی دائما حقده اوله • عاشق ریاست اولان ابدی فلاح بولمز « آخرما یخرج من رؤس الصدیقین حب الجاه والریاسة » ﴿ شعر ﴾

* کر طالب بقایی اوّل فنا طلب کن *

* واندر فنای مطلق عین بقا طلب کن *

* ای طالب هویت فانی شو ازانیت *

* اینجامبین خود را وانجا خدا طلب کن

* درسلك بی نیازی سلطان کداشدای دل *

* سلطانی وامیری دارد کدا طلب کن *

﴿ ذكر مناقب سرى سقطى قدس الله سره ورضى الله عنه ﴾

نفس كشنده · ودل زنده · سالك حضرت ملكوت · شاهد عزت جبروت · نقطهٔ دائرهٔ لاتقطى · سرى سقطى · قدس سره العزيز · اصناف علوم وكمالات وانواع رموز واشاراتده اعجوبهٔ دهرايدى · وبغداده ابتدا اسرار توحيددن سخن پردازلق ايليان سرى سقطى قدس سره ايدى · ومعروف كرخى حضرتلرينك والده سنك برادرى ايدى دكانده اوطوروب ودر دكانده بر پرده وضع ايدوب سرا پرده ده دائما توجه ونياز وقائم نماز ايدى

﴿ نظم ﴾

او زعرفان خدا آكاه بود * هم باو اسرار حق آكاه بود
سى هزار اسرار حق دانسته بود * از وجود خويش كلى رسته بود
جمله اين سرها ز مكتوبات غيب * از درون او بر آمد جيب جيب
او ز خود كم كشته وكلخن شده * درميان عاشقان كلشن شده

مرويدر كه جبل لبناندن بر كمسنه سرى سقطى نك زيارتنه كلوب و پرده يى رفع ايدوب سلام ويردكدنصكره كوه لبناندن فلان كمسنه سزه سلام امانت ايلدى ديو ايصال امانت ايتدى سرى سقطى رد سلام ايدوب اول پيرك مسكنى كوه اولوب برسر كار دكلدر · مرد خدا اولدر كه بازارده بيع وشرا ايدوب كروحقه مشغول اوله و بر لحظه حقدن غافل اولميه ديو بيورديلر

﴿ نظم ﴾

بود مستغرق حق درهمه حال * نه پرواى بهشت حور وافعال
نه پرواى وجود وفكر جانست * نه پرواى نشست آشيانست
نه پرواى مكان ولامكانش * نه پرواى زمين وآسمانش
نه پرواى ملائك در بلندى * نه پرواى علوم هوشمندى
نه پرواى وجود درد وناله * نه پرواى شب باران و ژاله
نه پرواى محال حال عالم * نه پرواى وجود دور آدم
نه پرواى وجود هستئ او * نه پرواى زمين وپستئ او

نه پروای هدایت کان بجا شد * نه پروای ولایت کان روا شد
انلرك كفتار درر بارلرندندر كه شومئ كناهدن عجبا روسياه اولدمى ديو
بهر روز كرات ايله آيينه يه نظر ايدرم ديو بيورديلرمرآت مزبوره نه مقوله
مرآت وزلهٔ مذكوره قنغى زلات اولديغى آيينهٔ مجلاسى اولان عاشقلرك
معلوم شريفلريدر

﴿ بيت ﴾

آيينه صاف بايد تا يار رونمايد * آيينه راجلاده يعنى صفاطلب كن

« حسنات الابرار سيئات المقربين »

﴿ نظم ﴾

من كنهكارم خدايا عفو كن * جمله مكروهات مارا محو كن
من كنهكارم زدست خويشتن * عفو توشد مرهم اين جان وتن
من كنهكارم زدست خويش خويش * خودخلاصى ده مرا ازلطف بيش
من كنهكارم زدست روزكار * يااحد اين بنده را برون آر
من كنهكارم همه ازكفت خود * عفوكن اين كفت من ازلطف خود
من كنهكارم زقيد اين جهان * ياإله ازقيد مارا وارهان
من كنهكارم ولى عفوآن تست * جان جمله عارفان كريان تست

. سرى سقطى حضرتلرى اوتوز يلدر كه برشكرم ايچون استغفار ايدرم
ديو بيورديلر اول نه كونه شكردر ديو سؤال ايلديلر بغداد چارشوسنده
احراق واقع اولوب بنم دكانم سالم اولديغن خبر ويرديلر شكر
ايلدم اول ضررى كويا اخوان مسلمينه ارزانى كوردم ودنيا ايچون
حمد ايلديكمه شرمنده يم استغفارم اكادر ديو بيوردى . دنيانك
جمله سى فضولدر الابش نسنه دكلدر . مقدار سدرمق نان پاره
. ودفع عطش مقدارى آب . وستر عورت ايچون برجامه . وقابل
سكنى برخانه . وشول عمل كه آخرتده نافع اوله . علامت استدراج
نفسك عيوبنى كورممكدر . اقواى قوت اولدر كه نفسكه غالب اوله سن
كندى نفسى تأديبنه عاجز اولان غيرك نفسى تأديبنه هزار بار
عاجزدر . ترجمان قلب زباندر . وروى آيينهٔ قلبدر دلده پنهان
اولان روده پيدا اولور . قلوب اوچ قسمدر برقلب واردر كه

جبل شامخ كبيدر اصلا منزلـدن ایرلمز • و برقلب واردر که درخت عظیم کبیدر لکن بادوزان کاه کاه تحریك ایدر • و برقلب دخی ریشهٔ پر کبیدر ریح هرجانبدن وزان اولسه تقلیب وتحریك ایدر • حسن خلق اولدر که بی کینه ومکافات رنج کش خلق اولوب سن کمسنه یی رنجیده ایتمیه‌سن • اقوای خلق اولدر که غضبك سکا غالب اولمیوب سن خشمکه غالب اوله‌سن • عبد کامل اولدر که دینی شهوتنه غالب اوله • برکون صبره متعلق کلام افاده بیورر کن برعقرب مبارك ایاغنه برقاچ دفعه زخم شدید اوردی نیچون دفع ایتمزسز دیدیلر چونکه گفتارمز صبردندر شرم ایدرم دیو بیوردیلر

✻ ذکر مناقب سید المشایخ ابو القاسم جنید بغدادی قدس الله سره ورضی الله عنه ✻ منبع اسرار • مطلع انوار • قطب زمان • مرکز دوران • سلطان طریقت • جنید بغدادی قدس سره شیخ مشایخ جهان وامام ائمهٔ زمان ایدی • کنیتلری ابو القاسم • ولقبلری قواریری وزجاج وخراز در • پدرلری آبکینه فروخت اولمغله قواریری وزجاج دیرلرایدی • وسید الطائفه اولمشلر • وشریعت وطریقت وعشق وحقیقتده نائل غایت اولوب عوام وخواصك مقبولی اولمشلر ایدی

✻ نظم ✻

آن ولی عصر سلطان جهان * منبع احسان ونور صادقان
سالها براهل دل همراز بود * وزمقام جان وتن ممتاز بود
نام ابو القاسم که اسم نیك داشت * او بجان سالکان عرفان نکاشت
او بزرك دین وانسان جهان * درطریق راه خوداسرار دان
شد بزرکان واکابر صد هزار * بهر دیدارش بعالم بیقرار
جملهٔ خلقان زفیضش بهره مند * عارفان بودند در زلفش کمند
هست مقصودم ازین کفتن بتو * تابدانی سر اسرارش نکو

جنید بغدادی قدس سره بیوردیلر که بز تصوفی قیل وقال وبحث وجدال ایله بولمدق بلکه سهر وکرسنکی ودنیادن کوتاه دست اولوب محبة اللهدن غیری هرنه ایسه ترك ایتمکله بولدق

دیدیلر اوتوز ییلدر که حق سبحانه وتعالی جنیدك لسانیله جنیده کلام سویلر او ربّاده جنید یوق وخلقك دخی آکاهی یوق دیو بیوردیلر

شعر

لقد فنیت عن الغیر لاوجود سوای * لان نفی وجودی ثبوته ببقای
انا البقاء ولا البقاء للعدم * فکیف اثبت شیئا بقاء لاببقای
لواء وجهك نوری ظلاله یمتدّی * بذیلها یتمسك بان تلك لوای
انا سمت من الجنة امالی منها * شفاك فیه شفاء شفای فیه شفای

جنید قدس سره دن صادر اولان کلام بایزید بسطامی حضرتلرندن دخی صدور ایتمشدر . اوتوز ییلدر که حقله تکلم ایدرم خلق بنی کندولریله سویلشر قیاس ایدرلر دیو بیورمشلر معنی بر عبارت مختلف لکن ایکی عبارت بیننده بر دقیقه وار در اهل فنا اولان عشاقك معلوم شریفلریدر فلیتأمل . جنید قدس سره نك لباسی اول زمانك علماسی رسمنده ایدی اصحابی برکون اتفاق ایدوب ای سرور طریقت برای اطراد یاران مرقع پوش اولوب موافقت ایتسه کز اولمزمی دیو تکلیف ایتدکلرنده اکر مرقع پوشلغله اولیدی آهندن وآتشدن لباس کیردم لکن هرساعت قلبه ندا کلور که « لیس الاعتبار بالخرقة بل الاعتبار بالحرفة» یعنی اعتبار خرقه یه دکلدر بلکه حرفه یه در وصورته اعتبار یوق نظر سیرته در دیو بیور دیلر

نظم

تومبین صورت بمعنی کن نظر * کرهمی خواهی که یابی کان زر
تومبین صورت که صورت پوستست * در حقیقت صورت ما کوشتست
تومبین صورت که بی معنی شوی * کرزصورت بکذری عیسی شوی
هست معنی شاه وصورت دین تو * زان درین دینت همه خودبین تو
تومبین صورت که صورت بت بود * وز وجود او بسی نفرت بود

برکیجه جنید بغدادی بردرویش ایله کیدرکن برکلب عوعوایلدی جنید لبیك لبیك دیدی درویش سلطانم بو نه حالدر دیدی قوت دمدمهٔ کلبی حقك قهرندن کوروب لاجرم لبیك ایله جواب ویردم دیو بیوردیلر انلرك کفتار حقایق آثارلریدر که ابلیس طاعتده مشاهده

بولدی وآدم زلاتده مشاهده دن منقطع اولدی انسان سیرت ایله انساندر صورت ایله دکل حقدن غافل اولمق آتشدر اولمقدن بدتردر ﴿ ع ﴾ بی خدا آب حیات آتش بود · اللهی بیلمیان ابدی شاد اولمز · تصوف اولدرکه حق تعالی سنی سنلکدن مرده وکندوسی ایله زنده ایلیه معرفت مکرخدادر یعنی هرکیم عرفانده پندار صاحبی اولورسه ممکوردر · معرفت حقله مشغول اولمقدر · عارف ومعروف حقدر · محبت امانة اللهدر · محبت درست اولدقده شرط ادب ساقط اولور · طریق محبتده جان نثار ایتمینجه محبت خدا عبدی مولایه واصل ایتمز

﴿ بیت ﴾

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشینست * دردا که این معما شرح وبیان ندارد

﴿ ذکر مناقب حسین بن منصور الحلاج قدس الله سره وروح الله روحه ﴾ قتیل فی سبیل الله · عاشق بالله · شیر بیشهٔ تحقیق · شاه شجاع صدر صدیق · غرقهٔ دریای مواج · حسین بن منصور الحلاج · کنیتلری ابو المغیث در کندیلری حلاج دکلدر · برکون برحلاجك دکاننه واردی قدیمی آشناسی اولمغله برمصلحته کوندردی واروب مصلحتی ادا ایدوب کلدکده یاحسین سنك ایچون برکون ایشمدن قالدم دیدی · حسین منصور انکشتیله اشارت ایدوب پنبه برجانبه ودانه برجانبه آیریلوب بوکرامت خاص وعامك مشهودی اولدقده حلاج دیو ملقب ایتدیلر · حکایاتی عجیبه وواقعاتی غریبه در · کندیلری اصلده بیضاو یدر بعده دیار واسطده پرورده اولمشدر ابوعبدالله خفیف حسین بن منصور عالم ربانی ایدی دیو بیورورلر ایدی · وشیخ شبلی حضرتلری بز منصور ایله شیٔ واحد ایدك لکن خلق بزی جنونه حمل ایتمکله خلاص اولدق وحسینی عقله نسبت ایتمکله هلاك ایتدیلر دیو بیورمشلر

﴿ نظم ﴾

بیا برگو تو حال عاشقانرا * که چون کردند نثار آن جان جانرا

بیا وصدق خودرا صادقان خوان * تو حال منصوری بر عاشقان خوان
میا در خانهٔ مستان هشیار * اکر هستی تو خود واقف زاسرار
اکر آهی تو ایشان مست کردی * بدور سالکان پابست کردی
ولیکن هر که صالح نیست چون ما * ندارد او میان اولیا جا
. نقل اولنور که منصور حلاج شب وروزده درتیوز رکعت نماز قیلاردی سز بودرجه‌ده ایکن بونجه رنج اختیاری نندر دیدیلر دوستان خدایه نه راحت اثر ایدر نه رنج اثر ایدر زیرا حق دوستلری فانی صفتدر دیو بیورمشلر ﴿ بیت ﴾

پیش ما باشد نماز واصلان * پیش ما باشد نیاز صادقان

نقل اولنور که ابتداء ریاضتلرنده ارقه‌زینه برخرقه کیوب یکرمی ییل کامل چیقارممشلر . نقل ایدرلر که حضور شریفنه برکمسنه کلوب اطرافنی برعقرب طولانور کوردی هلاکنه قصد ایتدکده منصور حلاج رنجیده ایلمه فارغ اول اون ایکی ییلدر که ندیممزدر اطرافمزی طولانور دیو بیوردیلر ﴿ بیت ﴾

دیکری آنکه بکو منصوررا * تا کند آن روح اوبامن صفا

منصورک کفتار حرقت آثاریدر بیوررلر که . معرفت اشیایی معناده هلاک کورمکدن عبارتدر . خاطر حق اولدرکه برشی اکا معارضه‌یه قادر اولمیه . مرید کندی توبه‌سی سایه سنده در مراد حقک عصمتی سایه سنده در . دنیا ترکی نفسک زهدیدر . آخرت ترکی قلبک زهدیدر . وکندیکی ترک جانک زهدیدر . منصوره صبردن سؤال ایتدیلر صبر اولدر که دست و پایک قطع ایده‌لر ودخی بردار ایده‌لر دیو قبل الوقوع کندی سر کذشتنی کشف ایتدیلر چونکه منصوردن حالات عجیبه وکلمات غریبه صدور ایدوب خلق انک کارنده متحیر اولدیلر زیرا انا الحق دمدمه سیله جهانه زلزله ویروب یا منصور هو الحق دی انا الحق سویلمه دیدکلرنجه بلی انک غیری نه واردر حسین خود کم اولمشدر بحر محیط کم اولمز دیر ایدی . جنید قدس سره یه منصورک سوزلرندن خبر ویروب عجبا بو کلماتک

تأویلی وارمیدر دیو سؤال ایتدکلرنده تأویل کونی دکل بلکه کربلاسی کونلریدر حالنه قو یکز دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

ای شده تودرانا الحق نور ذات * ای بداده تو بحلاج این حیات
ای ربوده هستیٔ منصوررا * جام مستی دادهٔ آن نوررا
ای تو کرده یك نظردر جسم او * خود انا الحق کفتهٔ براسم او
وبالجمله منکرلردن بیحد وعلمادن دخی برجماعت ومقرلردن بی عد جمع اولوب منصوره هجوم وانواع تشنیع وشتوم ایدوب کفتارینی معتصم بالله حضورنه ابلاغ وبالاتفاق قتلنه یراغ ایتدیلر

﴿ نظم ﴾

جمله اهل سازبا اهل علوم * جمله کردندپیش سلطان خود هجوم
من چه کویم خود بحلاج این زمان * زانکه کردد اینچنین شیخ زمان
بوداین معنی میان ما وخلق * بعدازانی زدانا الحق او زحق
جمله اهل علم خود جمع آمدند * این معانی راجخود سمع آمدند
جمع ازشیخان دین حاضربدند * بر کمال کفت او ناظر بدند
جمله فتواها بخونش داشتند * خود زخون اوکلستان کاشتند
پس خلیفه منصوری زندانده بریل محبوس اولمغه امر ایدوب حبس ایتدیلرخلق عالم زیارتنه واروب مشکلاتلرین حل ایتمکدن خالی اولمیوب وخلال کلامده کلمات غیرمأوله ایتدیکی تکرار معتصمه اعلام اولنمق ایله من بعد برکسنه وارمسون دیو تنبیه اولنوب بش آی مقداری منصوره کمسنه قریب اولمدی بردفعه ابن عطا وایکی دفعه عبدالله خفیفی کوندروب ای منصور سوزکدن عذر دیله خلاص اول دیوچوق نصیحت ایلدی سوزی کیم سویلرسه عذری دخی اول دیله سون دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

ماانصف ندمانی لوانکراد مانی * فالقهوةمن شرطی لاالتوبةمن شانی
لوتمزجها بالدم من ادمع اجفانی * یزداد لها صبغ فی احمر القانی

یا یوسف عللی اولامك اخوانی * کم من علل یشفی من علة اخوانی
اقبلت علی وصلی واحتلت بهجرانی * این القدم الاول این النظر الثانی
ابن عطانك بو کلام سمع جاننه طوقوندقده کریه و نالشه آغاز ایدوب بزخود
نیچه کره حسین منصور اولمشز در دیو آه ایلدی . حکایت اولنور که
منصوری زندانه حبس ایتدکاری کیجه کلوب منصوری زندانده بولمدیلر
ایکنجی کیجه کلدیلر نه زندانی ونه منصوری کوردیلر . اوچنجی کیجه
کلوب کماکان منصوری زندانده محبوس کوردیلر سؤال ایتدیلر که شب
اولده قنده ایدیکز وشب ثانیده زندانه وسزه نه حالت واقع اولدی حالا
ایکیکز دخی عالم شهادتده سز بو نه حکمتدر دیدیلر اولکی کیجه
حضرتده ایدم انکیچون نابود اولدم ایکنجی کیجه حضرت بونده
ایدی ایکیمز دخی محو اولدق حالا صحو وبشریته رد ایلدیلر تا که
شرع شریفی حفظ ایدوب ایشکزی کوره سز دیو جواب ویردی . نقل
اولنور که منصور حلاج زندانده ایکن کیجه ده و کوندزده بیك رکعت
نماز قیلاردی سن خود انا الحق دیرسن نمازی کیمك ایچون ادا ایدرسن
دیدیلر بزم قدریمزی ینه بز بیلورز دیو جواب ویردی حسین منصور ایله
زندانده اوچیوز نفر محبوس وار ایدی حسین منصور ای محبوسلر سزی
حبسدن اطلاق ایده یمی دیدی کندیکی نیچون خلاص ایتمزسن
دیدیلر بز الله حبسیمز دیوب اشارت ایلدی جمله سنك بندلری اطلاق
وزندانك هر کوشه سندن ابواب مکشوفه پیدا اولوب محبوسلر خلاص
اولدیلر سز نیچون کتمزسز دیدیلر حقك بکا عتابی واردر بن کتمزم دیو
جواب ویردی بو خبر خلیفه یه اعلام اولندقده برفتنهٔ عظیمه در واروب
انی ضرب شدید ایده سز دیو تنبیه ایلیوب منصوره اوچیوز تازیانه اوردیلر
هر تازیانه اورلدقجه «لاتخف یا ابن منصور» دیو زبان فصیح ایله هاتفدن
ندا کلوردی . وبالجمله تأخیری ممکن اولمیوب منصوری بالاخره
داره کتوردیلر صدهزاربنی آدم جمع اولوب حسین بن منصور اطرافه
باقوب حق حق انا الحق دیو فریاد ایدردی اول حالده بر درویش حسین
ابن منصوردن عشق ندر دیو سؤال ایلدی بو کون ایله یارین کورسن

دیو جواب ویردی ٠ فی الحقیقه منصوری اول کون بر دار ایتدیلر وایکنجی کون آتشه یاقدیلر ٠ واوچنجی کون رمادین باده ویردیلر عشق بودر دیو اشارت ایلمش

﴿ نظم ﴾

عشق چه بود قبلهٔ سلطان دل * عشق چه بود کعبهٔ سلطان دل
عشق باشد مقصد ومقصود تو * عشق باشد عابدو معبود تو
عشق دارد در جهان دیو انها * عشق کرده خانمان ویرانها
عشق باشد تاج جمله انبیا * عشق باشد صدق جمله اولیا
عشق کفته بامحمد را زخود * هم ازو بشنید او آواز خود
عشق کفته آنکه پنهانی بود * عشق کفته آنچه سبحانی بود
عشق کفتامن بتوایمان دهم * بعدا زانی در معانی جان دهم
عشق کوید اولیا شاکرد من * خواندن درس معانی وردمن
عشق میکوید علی برمن کذشت * زان بکوید مظهر من سر کذشت
چونکه درعشق آمدی منصور بین * همچوموسی نور حق ازطور بین
چونکه درعشق آمدی ازسر کذر * تا بیابی از معانی ام خبر
چونکه درعشق آمدی داری حیات * خود نماید زندکی ات در ممات
چونکه درعشق آمدی همرنك ما * پردهٔ صورت برافکن ازلقا
هر که اودرعشق باما یارنیست * دیدن او خود مرادر کار نیست

نقل ایدرلر که منصوری داره ایلتدیلر یوزین قبله یه طوتوب قدمن نردبانه بصد قده نه حالدر دیو سؤال ایتدیلر معراج عشاق سردار در دیو جواب ویرمش شیخ شبلی منصورك مقابله سنده طوروب « اولم ننهك عن العالمین » آیتنی اوقوردی یامنصور تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر کمترین تصوف بنی کوردیککز حالدر دیو بیوردی یامنصور تصوفك اعلاسی ندر دیدیلر آنی کورمکه سزه یول یوقدر دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

توچه دانی حال اهل دردرا * زانکه بی دردی ندیدی مردرا
فهم این درپیش ان نادمشکلست * لیك در معنی محقق حاصلست

خلق عالم منصوره رمی حجاره ایدوب شبلی دخی موافقت ایچون
برکل اوردی منصور آه ایلدی ای منصور رجم اولند یغکدن آه وناله
ایلمدك برکلدن آه ایلمکه باعث ندر دیدیلر سنك انداز اولانلر عامیدر
حالدن بیلمزلر معذورلردر اما حالمه واقف اولانك برکلی داغ
سینه اولدی دیو جواب ویردی

﴿ نظم ﴾

عوام الناس اندر جهل باشند * دل دانا ونا دانا خراشند
عوام الناس خود بیرون زمعنیست * برون از حالت معنی وتقویست
عوام الناس انها نیدکه تقلید * به پیش خویشتن دانند توحید
عوام الناس در ظاهر بمانده * مکر او علم باطن را نخوانده
عوام الناس این عرفان چه دانند * طریق وحالت مستان چه دانند
عوام الناس را دیکر چه کویم * ازواین علم معنی را نجویم

پس منصورك الن بدنندن جدا ایتدیلر دست بربسته یی بدندن تفریق
آساندر مردان خدا اولدر که تارك عرشدن کلاه همتی چکن دست
صفاتی قطع ایلیه دیو جواب ویردی . پس منصورك قدمن
قطع ایتدیلر تبسم ایلیوب بیوردیلر که بو قدمله زمین جهانی کشت
وکذار ایدردم اما برقدمم دخی واردر که انکله دوعالمی سیر ایدردم
اکا قنا کلمز دیدی . منصورك اللری بدنندن جدا اولدقده قانی وجهنه
سوردی نیچون بویله ایتدك دیدیلر بندن خون فراوان روان اولوب
یوزم زرد اولمشدر سز خوفدن صارا ردم قیاس ایدرسز قانی
یوزمه سوردم که سزك چشمکزه سرخ روی کورینم زیرا مردان
خدانك رخ کلکونی حق یولنده دوکلن قانیدر دیدی یوزکی خون
آلود ایتدکسه ساعدینکی نیچون پرخون ایتدك دیدیلر آبدست
آلدم دیو جواب ویردی بونه مقوله آبدستدر دیدیلر « رکعتان
فی العشق لایصح وضوءهما الا بالدم » دیو جواب ویردی یعنی عشق
ایچنده ایکی رکعت نماز واردر انك وضوئی قاندن غیریله اولمز دیمکدر
منصورك زمینه چکیده اولان هر قطره خونندن نقش اناالحق

يازيلوردى . پس منصورك ديدهٔ نورديده لرين اويد قلرنده خلق عالم كريه وزارى قيلوب قيامتدن برعلامت اولدى ديرلردى و بعض كمسنه لر دخى بوحالده ايكن سنك وخبسك اور رلردى منصورك زبان نغمه زنن قطع ايتمك ايستدكارنده جزئيجه توقف ايديكز برقاچ كلمات سويليم ديدى توقف ايتديلر مبارك يوزين آسمانه برابر ايدوب الهى ومولاى بورنج وعذابى كه بكا سنك ايچون ايدرلر انلرى رحمتكدن محروم ايتمه وبو دولتدن بى نصيب قيلمه الحمد لله كه بنم دست وپايم سنك يولكده بريده قيلديلرسرم دخى بدندن جدا ايدرلر سر دارده سنك مشاهدهٔ جلالك ايدوب جانم صاقيم ديدى پس بوحال وبوجفا ايله صلوة مغربه قريب مبارك باشن بدندن جدا قيلديلرسر مباركى تندن جدا اولديغى حينده تبسم ايدوب جانن محبوبنه فدا قيلدى خلق عالم جوش وخروشه كلوب منصورك هر برعضوندن انا الحق صداسى كلوردى بوفتنه حياتندن زياده در ديو ايرته سى كون جمله عضوين جمع ايدوب احراق ايتديلر خاكسترندن دخى انا الحق آوازه سى كلوب كولنى روزكاره ويرديلر وبعضيسن دجله يه دوكديلر

❊ كلشن راز ❊

انا الحق كشف اسرار است مطلق * بجز حق چيست تا كويد انا الحق
همه ذرات عالم همچو منصور * توخواهى مست كير وخواه مخمور
درين تسبيح وتهليلند دائم * بدين معنى همى باشند قائم
اكر خواهى كه برتو كردد آسان * وان من شئ رايكره فروخوان
چوكردى خويشتن راپنبه كارى * توهم حلاج وارا ين دم برآرى
برآور پنبهٔ پندارت ازكوش * نداى واحد قهار بنيوش
ندا مى آيدا زحق بردوامت * چرا كشتى تو موقوف قيامت
درآدر وادئ ايمن كه ناكاه * درختى كويدت انى انا الله
بدان كس راكه اندر دل شكى نيست * يقين داند كه هستى جز يكى نيست
من وما وتووا وهست يك چيز * كه در وحدت نباشد هيچ تميز

حسين منصور برقاچ كون اول بر درويشه وصيت ايدوب شول وقتكه

بنم خاکسترم دجله یه دوکه لر دجله جوشه کلوب خوف ایدرمکه بغداد غرق آب اوله کرکدر که اول حینده بنم خرقه می دجله کنارینه ایلتهسن تا که نهر دجله ساکن اولوب بغداد غرقدن خلاص اوله فی الحقیقه اویله اولدی ۰ پس منصورك خاکسترین جمع ایدوب بر یره دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة ۰ عجبدر که بونلرك احوالنده عقول متحیره در ﴿ نظم ﴾

من زمعنی کنج دارم صدهزار * میکنم در روح منصورش نثار
زانکه منصور ازحقیقت کفته بود * درحقیقت خود وراسر رفته بود
می نبودش اختیار از کفت خود * خودنموده در وجودش لطف خود
چونکه منصورم درون جان نشست * زاهد ومفتی روان ازمن بجست
حال ما باقال ابشان جمع نیست * زاهد مارا بمعنی سمع نیست

بعضلری منصورك قتلنه جنید بغدادی فتوی ویرمشدر دیو یازمشلر لکن جنید قدس سره نك فتوی و یردیکی محقق دکلدر زیرا حضرت مولانا قدس سره منصورك حقنده ذوالنون مصری حکایهسنده مثنوئ شریفده بو بیتلری یازوب فتوی غیرك اولدیغنه شاهد دوشمشدر ﴿ مثنوی ﴾

چون قلم در دست غداری بود * بیکمان منصور برداری بود
چون سفیهانراست این کار و کیا * لازم آمد یقتلون الانبیا

﴿ عین القضاة همدانی قدس سره ﴾ کشتکان عشق الهیدن بریسی دخی مصباح الاشباح ۰ مفتاح الارواح ۰ مثل نوره کمشکوة فیها مصباح ۰ واصل رحمت صمدانی ۰ عین القضاة همدانی در ۰ کنیهلری ابو الفضائل در ۰ اسملری عبدالله بن محمد در عین القضاة لقبلری در ۰ عربی وفارسی مصنفات کثیرهسی واردر ۰ زبان فارسیده اون تمهید اوزرینه زبدة الحقایق نام برکتاب لطیف تألیف ایدوب اسرار عشقدن اولقدر حقایق بیان ایتمشدر که باب عشقده انك فوقنده تألیف اولمز ۰ حقا رفیق صادق و کویا کتاب ناطقدر ۰ مطالعه قیلانلر عاشق اولمغه لایقدر زیرا عشقدن صادر اولان کلام ذوحیاتدر

پس بهر حال آثاری مشاهددر امام احمد غزالی حضرتلرینك تربیه سیله تحصیل کمال ایتمشلر قدس سرهما. زبدة الحقایقده طقوز نجی تمهیدده مسطور درکه بن و پدرم شهر مزك اعیان وائمه سندن بر جماعت ایله مقدم صوفی نام درویشك خانه سنده صحبت وسماع ورقص وصفا ایدر دك وابو سعید ترمذی الهیات اوقوردی پدرم کریهٔ بسیار قیلوب امام احمد غزالی یی کوردم شومقوله لباس و کسوه ایله کلوب روحانیتی بزم ایله برابر رقص ایدردی دیدکده قوالمز اولان ابوسعید ترمذی کوکلمز آرزوی موت ایدر دیوب بن دخی بمیر دیو نطق ایتدیکمده فی الحال زمینه دوشوب بیهوش ومیت اولدی مفتی وقت مجلسمزده حاضر ایدی بو فقیره خطاب ایدوب چونکه اماته یه اظهار قدرت ایلدك مرده یی دخی احیا ایله دیدکده مرده کیمدر دیدم فقیه محموددر دیدی خداوندا فقیه محمودی زنده قیل دیو دعا ایلدم فی الحال زنده اولدی . پس بو وقعه صراحة کورلدکده ملك الدولهیه مکتوب یازوب عین القضاة دعوای ربوبیت ایلدی دیو اعلام ایدوب بنم قتلمه فتوی ویردیلر سندن دخی فتوی ایسترلرسه قتلمه فتوی ویره سن

بیت

روتو چون منصور بردار فنا * تاببینی روی حق را بالقا
روتو چون منصور باحق رازکو * وانکهی با اهل وحدت باز کو
روتو چون منصور وعاشق کردومست * تابتو روشن شود سرّ الست
روتو چون منصور خود منصور شو * روز خود بکذر بمعنی نور شو
روتو چون منصور حق رافاش کو * وانکهی ازسرو معنیهاش کو
روتو چون منصور فردفرد وشو * همچو ماه آسمان شب کرد شو
روتو چون منصور نور نور شو * یاچو موسیٔ زمان بر طور شو
روتو چون منصور صفابین درصفا * تارسی در وادیٔ رب العلا

دیوب پس بهر حال منصوره واقع اولان حال بکا دخی واقع اوله جقدر واول وقته منتظر واول حاله آرزومندم ونه کون اوله دیو مشتاق وتیزجه

اولدیغنه محزونم دیو انواع شورشلر ایدوب بالاخره جام شهادتی نوش ایلدی بو قطعه عین القضاتکدر

﴿ قطعه ﴾

پر کن قدح باده و جانم بستان * مستم کن وازهر دوجهانم بستان
درهشیاری غمست ودرسود زیان * از دست غم وسود وزیانم بستان

رحمة الله علیه رحمة واسعة کتاب لواشحده مسطوردر که « من قتلته فعلی دیته ومن علی دیته فانا دیته» ﴿ع﴾ کسی سرّش نمی داندزبان در کش زبان در کش *

﴿ رباعیه ﴾

کفتم کرخم بکونه کاه مکن * احوال دلم بکام بد خواه مکن
کفت او که اکر رضای من می طلبی * چون من کشمت دم مزن وآه مکن

میدان عشقده کأس محبتدن شراب طهور شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی تخت نشین اقلیم ازادی ﴿ شیخ مجدالدین بغدادی ﴾ قدس سره در انلرك کنیتلری ابوسعید ونام شریفلری مجد الدین در مولدلری بغداددر · محمدخوارزمشاه خلیفهٔ بغداددن برطبیب حاذق طلب ایتمکله مجدالدینك پدری طبابتده جالینوس ثانی واول وقتك فریدی اولمغله خوارزمشاهه کوندروب مقبول پادشاه اولمغله معتبر عالم اولمشیدی · مجدالدین دخی نجم الدین کبرادن بیعت ایدوب انلرك تربیه سیله تحصیل کمال ایلدی صورة وسیرةً خوب ولطیف ایدی · حکایت اولنور که برکون مجد الدینه سکر غالب اولوب بر بیضهٔ مرغاب ایدك نجم الدین بزی ساحل دریاده بولوب ظل ظلیل بال همتنده آسوده قیلمغه ارزانی بیوروب تاکه درون ظلمت بیضهٔ عنصریه دن عالم انوار ملکوته ابراز ایدوب بچهٔ مرغابی اولمغله دریای وحدته غوطه ایلدك نجم ساحلده قالدی دیو کرمیت ایلدی · بو کفتار نجم الدینك معلوملری اولمغله «همچنان باشد وبدر یاشود» دیو نطق ایتدیلر مجدالدین کفتارندن نادم اولوب وسعدالدین حموی یه نیاز ایدوب نجم الدین خوشحال اولدقده بزه

اعلام بیوره سز عذر خواهلق ایده لم دیو منت ایلدی بر کون
نجم الدینك مجلسنده سماع اولوب خوشحال اولمغله مجدالدین
برهنه اولوب و بر لکنچه یی باشنده طوتدی نجم الدین شهید نظر ایدوب
چونکه طریقهٔ درویشانی اجرا ایلدك ایمانك سالمدر لکن بو یولده
جان فدا ایتمامکه چاره یوقدر فاما بز دخی سربریده وشهید
اولورز وهم ملك خوارزم سکا خون بها اولمغیچون خراب
اولوب اهالیسی طعمهٔ تیغ ایدرلر دیو بیوردیلر . پس مجد الدین
نجم الدین کبرانك تراب اقدامنه رومال اولوب فلك نه یوزدن چهره کشا
اوله جغن بیلدی وکندو نفسنه خطاب ایدوب

﴿ نظم ﴾

رو تو بی حکم خدا کاری مکن * کر کنی باری تو بیزاری مکن
رو بدریا وصل کن این قطره را * کرهمی دانی علوم نقطه را
رو بلای آسمانی را بخر * تا که یابی از بلای خود ثمر
چون بلا ازوی بو دنیکو بود * خود بلابی تو همه ازتو بود
هر بلا کزوی بیاید خوش بود * برسر تو خود بلای توش بود
کفت یارب آکهی از کار من * اربدوار نیك این کفتار من
یا اله ایمان خود همراه کن * از بدیها دست من کوتاه کن

دیو نالش وآه ایدرك کندی . حکایت اولنور که محمد خوارزمشاهك
والده سی محبهٔ مشایخ اولمغله مجد الدین بغدادی حضرتلرینك
احیانا زیارتنه کلوردی وسلطان محمد خوارزمشاه باده نوش اولمغله
مدعیلر کمین فرصتده انتقامه مترقبلر ایکن بر کون خوارزمشاهی زیاده
مست مشاهده ایتمکله بر برینه

﴿ بیت ﴾

توانی کاه فرصت ناتوانیست * مکن انجا توانی ناتوانی

بیتنی انشاد ایدوب ای ملك فلك حشمت سنك والده کی امام ابو حنیفه
مذهبی اوزره مجدالدین نکاح وتزوج ایلدی دیو اسناد ایدوب مجدالدین
بغدادی یکرمی درت یاشنده شاب وزیاده خوب جمال وملك نژاد

اولمغله محمد خوارزمشاه مدعیلرڭ كفتار دروغلرین تحقیق وصدقه
حمل ایدوب نار غضبی مشتعل اولمغله فی الحال مجدالدینی اخذ ایدروب
جیحونه آتدیلر

﴿ بیت ﴾

شیخ مجد الدین زاد و بو سعید * عاقبت ازظلم او كشت اوشهید
قبل وقوع الشهاده برایكی كون اول مجدالدین علیه رحمة رب العالمین
بو رباعی یی اوقویوب سر انجامندن خبر ویرمشدی

﴿ رباعی ﴾

در بحر محیط غوطه خواهم خوردن * یاغرقه شدن یا كهری آوردن
كار تو مخاطره است خواهم كردن * یاسرخ كنم روی ز تو یا كردن
پس مجدالدینڭ سر كذشتی نجم الدین كبرایه اعلام اولندقده « انا لله
وانا الیه راجعون » آیتنی اوقویوب متغیر الحال اولدی . فرزندم
مجدالدین جام شهادتمی نوش ایلدی دیو جبههٔ مباركه سن سجده یه
وضع ایدوب

﴿ نظم ﴾

یاالهی پیش تو روشن شده * كین جهان بر من یكی كلخن شده
یاالهی داد من زنها ستان * زانكه هستند جمله اینها ما میان
یااله این جمله راكن سرنكون * زانكه هستند جمله از دینت برون
دیو مكث مدید دنصكره سر براورده اولوب مجدالدینڭ خون
بهاسیچون سلطان محمدڭ ملكی الندن كتمك دیلدم اجابت بیورلدی
دیو كریه ایتدیلر

﴿ بیت ﴾

قصد اهل الله كردن جرم دان * ازچنین جهلی تو داری صد زبان
محمد خوارزمشاهڭ قضیه معلومی اولیجق خمار خماری باشندن
كیدوب كوزی آچلدی وحال نیه منجر اوله جغنی بیلدی صد هزار
ندامتله دود آهی افلاكه پیوسته اولوب برالتون لكنچه یی زر سرخ ایله
پر ایدوب و بیله سنجه شمشیر و كفن آلوب حضور شیخه كلدكده
كفنی باشنڭ اوزرنده طوتوب صف نعالده طوردی وعذر
خواهلق ایدوب اكر دیت بیورلور سه ایشته التون واكر قصاص

فرمان اولنورسه ایشتدتیغ وکردنم دیدکده شیخ نجم الدین کبری « کان ذلك فی الکتاب مسطورا » آیت کریمه‌سنی اوقویوب

﴿ نظم ﴾

بروظالم که محرومی زعدلش * به بستند بررخ تو باب فضلش
بروظالم که داغت برجبین است * بدوزخ آتشت پس در کمینست
بروظالم که مست خرجاهی * کرفته کشتیٔ عمرت تباهی
بروظالم تو خودرا مسخ کردی * تو تعلیق ولایت فسخ کردی
بروظالم زکوی اولیا تو * که در عالم نداری خود حیا تو
بخود کردی توظالم هرچه کردی * تو از معنای ما بویی نبردی

پس مجدالدینك خون بهاسی سنك ملکك وباشك ودخی نیچه سنك کبیلرك باشلریدر وبزم باشمز دخی بو یولده فدادر دیو جواب ویردی سلطان محمد بو خبری الوب وجان وخانمانندن ال یویوب کتدی چوق زمان کچمدین چنکیز خان خروج ایدوب اهل تواریخ قولنجه ملك خوارزمی الوب وسلطان محمد مقتول اولوب نجم الدین کبری دخی اول معرکه ایچنده شهید اولدی ویکرمی درت کره یوزبیك آدم هدف تیر وطعمهٔ شمشیر اولدی دیو مذکوردر چنکیز آتش پرست ایدی لکن من حیث الحکمة الالهیه هرقنده وارد یسه غضب الهی اولوب اوغرادیغی یرلرده قان طوفانی اولوردی تفصیلن ایستیان کتب تواریخ تتبع ایلسون

﴿ نظم ﴾

کرتوصد اشتر پر از دنیا کنی * وین جهان را تو پراز غوغا کنی
سقف وایوان سازی وسلطان شوی * تاجدار ملك هندستان شوی
ورچو اسکندر شوی برتاج وتخت * یاچو افریدون شوی باجر ورخت
یاچو کیکاوس رستم خود بزور * عاقبت کردی بدنیا عور عور
عاقبت راه فنا کیری به پیش * توعدم بینی همه اعضای خویش
اینچنینها بین وفکر خویش کن * زاد راهت مظهر درویش کن

وخمخانهٔ عشق الهیدن شراب طهور محبت • وکأس رحیق
شهادت نوش ایدنلرك بریسی دخی المولی الاعز الداعی الی الخیر
خلاصة الارواح * سر المشکوة والزجاجة والمصباح * شیخ
متین شمس الدین تبریزی در قدس سره *

* مثنوی *

چون حدیث شیخ شمس الدین رسید* شمس چارم آسمان سر در کشید
واجب آید چونکه آمد نام او * شرح کردن رمزی از انعام او
شیخ شمس الدین ابتدا ابو بکر سله باف تبریزی وشهاب الدین
سهروردی وباباکمال خجندی ایله صحبت ایدوب بعده رکن الدین
سجاسیدن تکمیل طریقت وتحصیل فنا وفردیت ایتمشدر ورکن الدینك
اشارتیله قونیه شهرنه کلوب شکر ریزلر خانده نزول ایدوب ومولانا
جلال الدین رومی‌نه صورته منکردر دیو سؤال ایدوب قلندریلره
رعونت وکمال خشونت اوزره اولدیغن خبرالمغله کندو بی قلندری
الشکل ایدوب مولانانك کذر کاهنده قدوم میمنت لزومنه مترقب
اولدی اول زمان حضرت مولانا تدریس علومه مشغول ایدی
فضلادن برجماعت ایله سعادتخانه سنه کلورکن شکرریزلر خانده
شمس تبریزی توقف ایتدیکی محله کلدکده

* ازدیوان مولانا *

ای ظریف جهان سلام علیك * ان دائی وصحتی بیدیك
داروی درد بنده چیست بکو * قبلة لو رزقت من شفتیك
مضمونجه شمس تبریزی به سلام ویروب روی جلال ایله حضرت
مولانانك عنان مرکبن اخذ ایدوب یاامام المسلمین بایزیدمی بیوکدر
یوخسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می بیوکدر دیو سؤال
ایلدی حضرت جلال الدین رومی حکایت بیوررلرکه اول سؤالك
هیبتندن کویا هفت آسمان بربرندن جدا اولوب زمینه دوکلدی
قیاس ایلدم ودرونمدن دماغمه برآتش عظیم صعود ایدوب
وآتشدن بردود پیدا اولوب پیوستهٔ ساق عرش اولدی پس جواب
ویردمکه مصطفی علیه السلام بزرکترین عالیاندر بایزید کیمدر •

﴿ مثنوی ﴾

آن محمد فخر خیر المرسلین * آن محمد نور رب العالمین
آن محمد آیت صنع اله * آن محمد آفتاب عز وجاه
آن محمد مقتدای اهل دید * آن محمد آیت حبل الورید
آن محمد کو حبیب‌الله بود * درمیان اهل وحدت شاه بود

پس نه معنا درکه مصطفی علیه السلام « ماعرفناك حق معرفتك » بیوررلر وبایزید بسطامی « سبحانی مااعظم شانی وانا سلطان السلاطین » دیو خبر ویرر جواب ویردمکه بایزیدك عطش وحرارتی برجرعه‌دن تسکین بولوب سیرابلکدن دم اوردی اما حضرت فخر عالم صلی‌الله علیه وسلم تشنکی برتشنکی واستسقای عظیمی اولوب انك سینهٔ مبارکی « الم نشرح لك صدرك » خطابیله «ارض‌الله واسعة» مفهوم مجیدی اوزره رحب الفضا اولمشیدی لاجرم تشنه لکدن دم اوروب هرنفس زیادت وقربت استدعا ایدردی

﴿ فرید الدین عطار ﴾

سر اسرار خدای اوبود * نور انوار عطایی اوبود
مصطفی ختم رسل شددرجهان * مرتضی ختم ولایت درعیان
ربنا الاعلی که کفته بایزید * آن معانی را زجعفر اوشنید
اولیا باانبیا هرد ویکند * هردونورذات حق‌دان بی‌شکند
آن محمد بهترین خلق بود * نه‌چوتو وابستهٔ این دلق بود

بوکلمات سنیه شمس الدین تبریزینك مسموعی اولدقده برنعرهٔ سهمناك اوروب زمینه دوشدی حضرت مولانا مرکبندن زمینه اینوب شمس تبریزینك سرمبارکن زانوسنه قویوب صحوه کلنجه توقف ایلدی بعده تلامذه سندن برینه اشارت ایدوب الن الوب حضرت مولانانك سعادتخانه سنه ایلتدیلر ﴿ ع ﴾ دست اوبکرفت وبداندرحرم * حضرت مولانا برحوضك کنارنده اوطوروب حضور شریفلرینه برقاچ کتابلر قومشلردی جلال الدین رومی شمش تبریزی حضرتلرینی کوردکده

﴿ از دیوان مولانا ﴾

تعال یامدد العیش والسرور تعال * تعال یافرح الهم فاتح الاقفال
لقاء وجهك فی الهم فالق الاصباح * سقاء جودك فی الفقر منتهی الاقبال
دیو استقبال ایدوب صدره ایلتدی شمس تبریزی کتابلری کوروب
بونه مقوله کتابلردر دیو سؤال ایلدی . حضرت مولانا بوکا قیل
وقال دیرلر دیدی . شمس تبریزی اول کتابلری آلوب جمله سن
حوضه آتدی . مولانا تأسف تام ایله هی درویش نیلدك اول
کتابلرده والدمك فوائدندن چوق منافع وارایدی دیو منفعل اولدقده
شمس تبریزی دست افراز اولوب کتابلرینی یك بیك حوضدن طشره
چیقاردی مولانا نظر ایلدی بریسنده رطوبتدن اثر کورمیوب بونه
سرونه حالتدر دیو سؤال ایلدی شمس تبریزی بوکا ذوق وحالت
دیرلرسنده بوذوقدن لذت وارمیدر دیوب مولانا خوابده ایکن بیدار
اولوب اوچ آی مقداری لیلا ونهارا خلوت وصوم وصال ایله صحبت
ایتدیلر قطعا طشره چیقمیوب وبرکسنه دخی خلوتلرینه کرمکه
قادر اولمدی ﴿ ازدیوان مولانا ﴾

* الایا ساقیا انی لظمآن ومشتاق *
* ادرکأسا ولاتنکر فان القوم قدذا قوا *
* اذا ماشئت اسراری ادرکأسا من النار *
* فاسکرنی وسائلنی الی ما انت مشتاق *
* اضاء العشق مصباحا فصار اللیل اصباحا *
* ومن انواره انشقت علی الاحجار احداق *
* نداء العشق ادوایی ومر العشق حلوایی *
* وانی بین عشاق اسوق حیث ماساقوا *
* خذ الدنیا وخلینا فدنیا العشق تکفینا *
* لنا فی العشق جنات وبلدان واسواق *
* وار واح تلاقینا وارواح سواقینا *
* وخمرفیه مدرار وکأس العشق رقراق *

بر كون شمس تبريزى مولانادن محبوب التماس ايلدى مولاناواروب كندو حرمن كتور ديلر . بنم خواهر جانمدر بزه جوان رعنا اولسه ديديلر في الحال والده مكرملرى اولان سلطان ولدى كتورديلر . بو بنم فرزندارجندمدرحالا برمقدار باده اوليدى ذوق ايدردك ديو بيورديلر . حضرت مولانا ايكى الينه دستى الوب يهوديلر محله سندن خمر الوب

﴿ شعر ﴾

* اى عاشقان اى عاشقان پيمانه راكم كرده ام *

* زان مى كه در پيمانها اندر نكنجد خورده ام *

* مستم زخمر من لدن رو محتسب راغمز كن *

* مر محتسب راوترا هم چاشنى آورده ام *

ديو سماع ايدرك حضور شمس الدينه كلدى شمس تبريزى حضرتلرى بز مولانانك قوت مطاوعت وقوت مشربلرين امتحان ايلدك موصوف اولند يغندن زياده ايمش ديو بيورديلر

﴿ بيت ﴾

* ياملك المغرب والمشرق * مثلك فى العالم لم يخلق *

امابوكا تقليد ايله انواع فساداته مباشرت ايدوب درويش نامنده اولان بعض مقلد حاشاكه انلرك ذوقندن برشمه استشمام اتمش اوله لر . حاشا اولياءالله اومقوله اعمالى مرتكب اوله لر لكن شمس تبريزى مولانا جلال الدينى تجربةً بعض حجبن دفع ايدوب انكله ارشاد ايلمشلرنه انكه شرب خمرايدوب وساىر فساداته نيت ايليه لكن بعض مقلد مقتضاى نفسه تابع اولوب شمس تبريزى بويله اتمش ديو ميخانه دن چيقمازلر . دنياده وآخرتده اكر شمس تبريزى واكر حضرت مولانا اومقوله لردن بيزارلر در غفلت اولنميه

﴿ مثنوى ﴾

جمله عالم زين سبب كمراه شد * كم كسى زابدال حق آكاه شد

وحق سبحانه وتعالينك وليلرى محل ضرورتده برحال ايله اومقوله منكراته قصد ايتسه لر تبديله قادر لردر تقليد ايله تحقيقك بيننده فرق بين السماء والارض كبيدر مولانا بيوردلركه

﴿ مثنوی ﴾

جام ظاهر خمر ظاهر نیست این * دور دار این را زشیخ عیب بین
جام می مستی شیخست ای فلیو * کاندر واندر نگنجد بول دیو
پر ما لا مال از نور حقست * جام تن بشکست نور مطلقست
نور خورشید ار بیفتد بر حدث * او همان نورست نپذیرد خبث
هر یکی آهو گیا خوردند و آب * زین یکی سرکین شد و زان مشکناب
این خورد گردد پلیدی ز وجدا * وآن خورد گردد همه نور خدا
این خورد زاید همه بخل وحسد * وآن خورد زاید همه نور احد

بعده شمس تبریزی حضرتلری بعض مخالفانک کندویه انکار وسوء قصدین حس ایدوب رومدن حلبه هجرت بیوروب ایام مفارقت تمادی اولمغله حضرت مولانا بر قاچ درویشلر ایله سلطان ولدی گوندروب

﴿ از دیوان مولانا ﴾

ایها النور فی الفؤاد تعال * غایة الجد والمراد تعال
انت تدری حیاتنا بیدیك * لا تضیق علی العباد تعال
فمن الهجر ضجت الارواح * انجز الوعد یامعاد تعال
استر العیب وابذل المعروف * هکذا عادة الجواد تعال

دیو قدوم میمنت لزومنی رجا ایتمکله سلطان ولد حضرتلری حلبه وارد قده مشهور درکه شمس تبریزی بر فرنك بچه ایله علی طریق البحث بازیچهٔ شطرنجده بولوب سلطان ولد حضرتلری شمس حضرتلرینك خاکپای سعادتبخشلرینه رومال قیلوب

﴿ بیت ﴾

بجان پاك توای معدن سخا ووفا * که صبر نیست مرا بی توای عزیز بیا

دیو کفش نیتلرین جانب رومه دوندردی شمس الدین تبریزی قدس سره دخی

﴿ بیت ﴾

* چو بوی یوسف معنی از گریبان یافت *
* دهان کشاد بخنده که هـای یابشری *

دیو قالدی ترسابچه شمس تبریزینك علو قدرینه واقف اولوب اول حینده شرف اسلامله مشرف اولوب اولیاء اللهدن اولدی دیو روایت اولنور

مکر که شطرنج اورتاده بر بهـانه ایمش معلوم اولدیکه مردان خدانك
برمکروهی ارتکابلری دخی لحکمة ولمصلحة در

❊ بیت ❊

لیك هر کمراهرا همره مدان * غافلان خفته را آکاه مدان

پس شمس تبریزی حضرتلری متوجه جانب روم اولوب کویا بر فحوای
«مرج البحرین یلتقیـان» بحر فارس ایله بحر روم بر یره قاوشـدی
• حـکایت اولنور که • حضرت مولانانك عـلاء الدین محمـد نام
بر فرزندی وارایدی• شمس تبریزی ابتدا قونیه یی تشریف بیورد قلرنده
علاء الدین محمد سفرده بولنوب قونیه ده دکل ایدی بعـده سفردن
عودت اولنوب قونیه یه کلدکده برقلندرئی بی مذهب کلوب پدرك
مولانایی اضلال ایدوب مادر و برادر کله مطعن خلق اولوب چوق نام
کشیده لك ایلـدی دیو بعض اهل فسـاد افساد ونائرهٔ غضبن ایقاد
ایتمکلـه قتلنـه نیت ایدوب برکیجه شمس تبریزی حضرت مولانا ایله
حقایی صحبت ایدر کن علاء الدین محمد یدی نفر اشقیـای پرشقـاق
بی مذاق ایله اتفاق ایدوب وقپودن طشره طوروب شمس تبریزی یه
کل دیو اشارت ایلدی شمس تبریزی دخی

❊ شعر ❊

* الایاصاح لاتعجل بقتلی قددنا المقتل *
* ترفق ساعة واسئل وصل من باد بالهجران *
* وماذنبی سوا انی عدیم الصبر فی فنی *
* فلا تعرض بذا عنی وخـذ بالعفو والغفران *

دیو فی الحال قالقوب یا مولانا بزقتله دعوت اولندق دیدکده حضرت
مولانا سر مبـارکنی نیجه زمان جیب مراقبـه یه کشیده قیلوب
«الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین» آیت کریمه سنی اوقودی
شمس تبریزی طشره چیقدیغی کبی اول نا کسلر هر بری النـده تیغ
وخنجر لرله کمینکاهدن صچرایوب شمس تبریزی حضرتلرینـه جام
شهادت صوندیلر • شمس تبریزی الله دیو بر نعره اوردی که یدیسی

دخی بیهوش اولدیلر حضرت مولانا اوغلی علاء الدین محمدی « انه لیس من اهلك » داغیله مرتسم ایلدی چونکه طشره چیقدیلر برقاچ قطره خوندن غیری نسنه کورمدیلر الی الآن اول سلطان معتادن برنشان پیدا دکلدر ﴿ ازدیوان مولانا ﴾

نحن الی سیدنا راجعون * طیبة النفس به طائعون
سیدنا یصبح یبتاعنا * انفسنا نحن له بایعون
سوف نلاقیه بمیعاده * تحسب انا ابدا ضایعون

پس اول قاتلان مغبونان آرز مانك ایچنده هر بری بر بلایه مبتلا اولوب هلاك اولدیلر . وعلاء الدین محمدده دخی برعلت عجیبه ظاهر اولوب اكا دخی مرارت موت اذاقه اولندی حضرت مولانا جنازه سنه حاضر اولمدی . و بعضلر دیرلر که شمس تبریزی بهاء ولدك جنبنده مدفوندر . اما اصح روایت اولدر که سلطان ولد قدس سره رؤیاسنده شمس تبریزینك بدن مبارکن برچاهده کوروب ایرته سی کون اول محله واروب عینی ایله اول چاهده بولوب امیر بدرالدینك مدرسه سنده دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة حالا قونیه ده اولدخی بشقه زیارت اولنور . اما فقراء مولویه دن بعض اخوان شمس تبریزی حضرتلری مولانایی ارشاده کلیوب بلکه کندوسی اكا مرید اولمغه کلوب حتی جلال الدین رومینك ابتدا خلیفه سی اولدر دیو تحقیق ایدرلر سلمنا خلافتن بز دخی تصدیق ایدهلم نهایت مرتبه حضرت شمس اولزمانده موجود اولان غوث اعظمك اشارتیله حضرت مولانایی ارشاد ایدوب بعده مولانانك علوشان ومرتبهٔ دنوی شمسه غالب اولدقده حضرت مولانایه ارادت کتورمش اولسونلر . شمس تبریزی ابتداء حالده مولانایه رهبر اولمشدر والا شمس مولانادن بیعت وارادته کلمش ایکن مولانایی تجربه وامتحان حد طریقتدن خارجدر زیرا ادنی اعلایی تجربه جائز دکلدر . ومثنویده بو ایکی بیت خود بو معنادن خبر وروب حل اشکال ایتمشدر اذهان پاك صاحبلری اشکال ایتمزلر

﴿ مثنوی ﴾

شیخ را که پیشوا ورهبراست * کرمریدی امتحان کرد اوخراست
امتحانش کر کنی درراه دین * هم تو کردی ممتحن ای بی یقین

ومثنوی شریفك جلد ثانیسنده قطب زمانی وصف ایدوب عقبنده بو ابیات شریفه‌یی ایراد ایتمشلردر

﴿ مثنوی ﴾

او چونوراست وخرد جبریل اوست * وان ولی کم از وقندیل اوست
وانکه زین قندیل کم مشکات ماست * نور را ودرمرتبه ترتیبهاست

یعنی واحد الزمان اولان غوث نورکبیدر وعقل انك جبریلی در ومرتبه‌ده قطبدن ادنی اولان ولی استفاضه‌ده اکا قندیل کبیدر واول ولی که بو مرتبه دن دون اوله بزم مشکاتمزدر . پس بو ابیات شریفه ده اولان ترتیبدن مشکاتله شمس تبریزی‌یه اشارت قابلدر و بعکسه قندیل ایله کندیلر ومشکات ایله شمس مراد اولنوب کندیلرك رتبه‌سی شمس تبریزی‌یه غالب اولدیغن بیاندر فلیتأمل . طریق عشق ومحبتده باش وجان اوینادوب وجود وهمیسندن منسلخ اولمغله پیرومنصور اولان عشاقك بریسی دخی ﴿ سید عماد الدین نسیمی در ﴾ عشق بازغریب وطرح انداز کارعجیب ایدی . سلطان حسین بیقرا . عشق وسوزش وشوق وشورش ایله پرورش یافته اولان اولیاء اللهك مناقب سنیه‌لرین سلك تحریره منتظم قیلوب اول کتابك نامنی مجالس العشاق تسمیه ایتمکله بو حقیرنا چیز دخی اول روضات حب الهیده خرام ایلیان عشاقك مجالسندن لاجل الاهدا برورد رعنا درمیان ایدوب دماغ اهل مذاقی معطر ایتمك ایچون سید نسیمینك دخی سرکذشتی بیاننه شروع ایلدك

﴿ بیت ﴾

روتوچون منصور بردار نعم * تاشوی توجود مطلق در کرم

سید عماد الدین نسیمینك علوم وفنونده مهارت کلیه‌سی اولوب انك درونندن بیرونه متقاطر غیث انفاسی طوفان مثابه‌سنده اولمغله دریای

دلی تلاطمندن کلمات عجیبه وعبارات غریبه جوش وخروشه کلوب اصداف حروف کفتاری درر وجواهر اسرار کاره آتمشیدی . ولایق کوش سروران حقیقت اولان زواهر بواهری پیش افتادهٔ انظار ظاهر بینان اولدقده قدر کفتار درر بارنی فهم وادراك ایده میوب مظهر اسم رقیب اولانلر « افشاء سر الربوبیة کفر » مضمونیله سیدی مؤاخذه ایتمشلر ایدی

﴿ نظم ﴾

اینچنین معنی زایشان سرزده * حلقه اش منصور بین تودر زده

سید عمادالدین نسیمی حلبده ساکن اولوب احوالنی منکرلر بیحد و بیشمار اولمغله اکا الحاد وزندقه اسناد اولنوب برامردك عشقبازلغیله متهم ایدوب وشطحیاتی ایچون مابینده نیجه اسؤله واجوبه واقع اولمش ایدی . لکن کندوسی حبرمدقق ومتبحر ومحقق اولمغله هر کلامن احسن وجهله توجیه وتأویل ایدوب کریبانی تطرق دست قهراعدادن آسوده ایدی اتفاقا من حیث الحکمة الالهیه برحسن الوجه وخوب نفس امرد سید عماد الدین ابیاتندن خاطر نشانی اولان برقاچ ابیاتنی آواز خوب ایله زمزمه ایدوب

﴿ شعر ﴾

* من کنج لامکانم اندر مکان نکنجم *

* برتز جسم جانم درجسم وجان نکنجم *

* من قرص آفتابم من چرخ آسیابم *

* من کاسهٔ سپهرم درهیج خوان نکنجم *

* من منطق فصیحم من همدم مسیحم *

* من ترجمان وحیم در ترجمان نکنجم *

وبوکا مانند بعض اشعارینی انشاد ایتدکده استماع ایلیان جماعت اول جوانی مؤاخذه ایدوب . بوشعر کیمکدر دیدیلر . بغدردیو کندویه اسناد ایدوب قتلنه حکم اولنمغله . داره کوتوررلرکن سید عماد الدین نسیمی کلوب

﴿ شعر ﴾

* منم آن شکر حدیثی که بنطق چون در آیم *
* رخ وزلف ماه رویان سخنست وترجانم *
* منم آن زدیده غایب که همیشه درحضورم *
* منم آن وجود ظاهر که زدیده ها نهانم *

اول شعر بخدر لکن امرد کندویه اسناد ایلدی دیو بیان ایلدکده امرد مزبوری آزاد ایدوب سید نسیمی یی کنده پوست ایتدیلر دریسی یوزلورکن خون فراوان روان اولوب بشره سنده صفرت مشاهده ایتدکلرنده رنك ورو یك نیچون زرد اولدی دیو سؤال ایتدیلر مطلع انوار عشقدن طلوع ایلمش برمهر سپهر عشق ومهرم وقت غروبده خورشید رخشان زرد اولور دیو جواب ویردی

﴿ شعر ﴾

* برجفاکش عاشقم ای یار سندن دونمزم *
* خنجر ایله یور کیمی یارسه ده ن دونمزم *
* کرزکریا تك بنی باشدن اياغه يارسه لر *
* باشمه قوی اره ای نجار سندن دونمزم *
* کر بنی یاندرسه لر طبراغمی صاورسه لر *
* کولم اوتدن چاغرر ستار سندن دونمزم *

﴿ شعر دیکر ﴾

* جعلنار بکم شامه یازلدی بونده برنامه *
* که مشهور اولدی اسرارم جهانده خاصه عامه *
* یغلدی شیخ وزاهدلر که یعنی صویه لرمنی *
* مرادم بوایدی حقدن ایرشدم بن بوکون کامه *
* یغلدی قاضی ومفتی که یعنی یازه لر فتوی *
* طوتشدی اود ایله دفتر بولاشدی قانله خامه *
* کل ای بادصبا تیزرك الن اوب بندن اول یارك *
* بنم احوالیمی سویله نه حاجتدر دخی نامه *

* که بر در صورت ومعنی سنك ذاتکده ای عارف *
* چیقردك جامهٔ تقوی یکیدن کیدك اوش جامه *
* یقین بیل روز محشرده طوتارم دامنك محکم *
* دیم ای بی وفا دلبر نیتور مدك بنی کامه *
* جهانه طولدی آوازه بشرق وغرب وبحر وبر *
* که صویدیلر نسیمی بی داغلدی جمله اخطامه *

وسید نسیمی ایله عداوت تامه سی اولان بر کمسنه بونك دم فاسدی هر کیمك عضونه بولشورسه اول عضو قطع اولنمایجه پاك اولمز دیو تأکید ایلمش ایکن حکمت الهیه ایله نسیمی دن برقطره خون اول کمسنه نك انکشتنه اصابت ایدوب ستر ایدەیم دیدکجه کفندن وخلال اصابعندن طشره ظاهر اولمغله غسل ایله دخی قابل تطهیر دکل دیوب اول حالده سید عماد الدین نسیمی بوشعری ٠ سلك نظمه کشیده قیلدی ﴿ شعر ﴾

* جانمه سندن نه کیم کلسه جکرلر اغریمز *
* حق بیلور بونوش ایچون بیك نیش اورورلر اغریمز *
* آشنا لقدندر یاحق سومکدنمیدر *
* جسممی سرتا قدم بیك کز یاریلر اغریمز *
* حق شرابنی ایچەنك یوركی سندان اولور *
* بیك چکیج سندانه اورسك دکمه سندن اغریمز *
* شیشه می بن طاشه چالدم حق اظهار ایلدم *
* اندن احول اغریدی عارف بصرلر اغریمز *
* دکمه نامردك قچان میدانی بندن بخشی در *
* ار بیلور میدان قدرین ارقدرلر اغریمز *
* زاهدك بر پرمغن کسسك دونر حقدن قچار *
* کور بوکرچك عاشقی سر پا صویارلر اغریمز *

حسین بن منصور الحلاج مقدم الجیش کشتکان عشق الهی اولوب میدان محبتده سنك نشان آزمایش نصب ایتمکله انك قدمنه کلن عشاق دخی

﴿ بيت ﴾

* نيجه باشلر طوب اولمشلر بو ميدان محبتده *
* اوروب چوكان زلفيله چلر ديوان عشقنده *

ديوب تيرانداز جان ونبرد آزماى فضاى لامكان اولوب جانكاه محبتده چوكان عشقه سرلرين كوى غلطان ايتمكله ﴿ ع ﴾ حق عشقنه قربان اولوب وصل آبنه عطشان كيدر * قدس الله اسرارهم وطيب الله ارواحهم ﴿ مثنوى ﴾

سوزش عاشق ترا نيكو بود * آب چشم اوترا درجو بود
آتشى كرتست من پروانه وار * اندر آن آتش درآيم بيقرار
زرخالص را چه باك از سوختن * حال آن باشد در آن افروختن
خود تو بودى در دل منصور نور * زان ازو آمد انا الحق در ظهور
غير تو خود نيست در عالم كسى * اين شده برمن معين خود بسى

اما اى طالب مستمع هر دعواى عشق ايليان دعواسنده صادق قدر قياس ايتميه سن كرچك عاشقلر بين الكواكب عقد پروين جمع كبى نادر الوجود اولورلر بونلرك حركات وسكناتى مقتضاى عشقله در اكر هر تقليد ايليان تحقيقه ايريشيدى دنياده منصور ونسيمى دن كچلمزدى ﴿ مثنوى ﴾

بود انا الحق درلب منصور نور * بود انا الله درلب فرعون زور
شد عصا اندر كف موسى كوا * شد عصا اندر كف ساحر هبا

پس ايمدى بو ذوق وحالتدر حالته خود تقليد بدعت و بى منفعتدر مجرد لسانلرين مقالات ارباب حاله تقليد ايدن ضال ومضل اولورلر مكر كيم حق سبحانه وتعالى كمال لطفندن اول ذوقى اعطا واذاقه ايليه . ايمدى تقليددن احتراز ايدوب ارباب تحقيقك دامننه تشبث قيل

﴿ مثنوى ﴾

كرهزاران سال تواين ره روى * بى دليل و راهبر كمره شوى

زيرا محققلرك دامن عصمتلرى كرد معصيتدن پاكدر مقلدلر ايسه درياى معصيته غرق وسراپا چركناكدر

﴿ مثنوی ﴾

طیبات آید بسوی طیبین * للخبیثین الخبیثا تست هین

حضرت مولانا قدس الله سره مثنوی شریفنده بر روستایی برخواجه یی شهردن انواع تضرع ولاف ایله قریه سنه دعوت وفریفته ایدوب خواجهٔ شهر دخی اهل وعیالیله اعتمادا علیه واردقده کویلو خواجه یی بیلمزلنوب باشلرینه انواع نکاید کتوروب بعده حیله سی ظاهر اولدقده شراب عشقدن بیهوشلق دعواسن ایلدیکن حکایت بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

لاف درویشی زدی و بیخودی * های هوی مستیان ایزدی

که زمین را من ندانم زاسمان * امتحانت کرد غیرت امتحان

صد هزاران امتحانست ای پدر * هر که کوید من شدم سرهنك در

کرنداند عامه اورا زامتحان * پختکان یار جویندش نشان

کر نبودی امتحان هر بدی * هر مخنث دروغا رستم شدی

مست حق هشیار چون شداز دبور * مست حق ناید بخود از نفخ صور

بادهٔ حق راست باشد بی دروغ * دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ

ساختی خود را جنید وبایزید * رو که نشناسم تبر را ازکلید

بدرکی ومبتلی وحرص وآز * چون کنی پنهان شدای مکرساز

خویش رامنصور حلاجی کنی * آتش بر پنبهٔ یاران زنی

خویش را ازر هروان کمترشمر * توحریف رهزنانی که مخور

باز پر از شید سوی عقل تاز * کی پرد بر آسمان پر مجاز

خویشتن را عاشق حق ساختی * عشق بادیو سیاهی باختی

عاشق ومعشوقرا در رستخیز * دربدو بندند وپیش آرند تیز

این نمی بینی که قرب اولیا * صد کرامت دار دو کار و کیا

ای بخورده ازخیال جام هیچ * همچو مستان حقایق بر مپیچ

آنچنان مستی مباش ای بیخرد * که بعقل آیی پشیمانی خورد

بلکه ازآن مستان چون می بیخورند * عقلهای خسته حسرت میبرند

پس ای طالب طریق هدایت اکر تحقیقه رسیده اولمق ایسترسك شریعت محمدیه وسنت سنیهٔ احمدیه‌یه تشبث وزهد وعبادته تقلید قیل زیرا تحقیقه ایرنلر انکله واصل اولورلر کما قال تبارك وتعالی « واعبد ربك حتی یأتیك الیقین » یعنی ربکه عبادت ایله حتی جان حلقومه کلوب محتضر اولنجیه‌دکین . ایمدی لازم اولان عبادات خالصه واعمال صالحه ایله اولا تزیین بیرون ایدوب بعده تصفیهٔ درون ایلیه‌سن طریق مبین شرع متیندر محکم طوتوب مفارقت ایتمیه‌سن حق سبحانه وتعالی سنی اهل تحقیقه سوق ایدوب بعد الملاقاة سن دخی تحقیقه ایرشدکده اختیار الکدن کیدوب عشق الهی نیجه دیلرسه وجودك ملکتنده حکم ایدر « اللهم یسرلنا ذلك التحقیق بفضلك یاودود » اما عبادتده دخی نیتك خالص کرکدر زیرا خالص النیه اولمیوب قلبکده مزخرفات دنیویه وافکار ردیه‌دن صدهزار تلویثات اولوب ویاخود عبادت وطاعتدن مرادك خلقه ارائت اولورسه « ولایشرك بعبادة ربه احدا » آیت کریمه‌سنده اولان نهیدن اجتناب ایتمش اولورسن پس بو وجهله قیلدیغك نمازدن مقدار ذره کندیکه نفع اولمز

﴿ مثنوی ﴾

درحدیث آمد که تسبیح ازریا * همچو سبزهٔ کلخن دان ای کیا

امانهارکج فهم اولمیوب بنم خلوص قلبم یوقدر دیو تسویلات نفسانیه ایله عبادتدن منقطع اولمه لکن تزکیهٔ باطنه کوشش ایدوب عبادتده حقدن غیری مرادك اولمامغه حقدن توفیق وعنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه وتعالی کلام مجیدنده « اقم الصلوة لذکری » دیو امر ایتمشدر ظاهر امر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذکر اولوب غفلت خود ذکرك ضدیدر « ولاتکن من الغافلین » آیت کریمه سنده اولان نهیك دخی ظاهری تحریمیدر . پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان کمسنه صلوتده ذکر حق ایله نوجهله قائم اولور « لاتقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ماتقولون » آیت کریمه سنك سبب نزولی کرچه سکاری

اولدقلری حالده صلوته قریب اولان طائفه یی نهیدر لکن نیجه کمسنه واردر که ظاهرا مسکراتدن برشیئی شرب ایتمامش ایکن حب دنیادن اولقدر بنگ غفلت وخمر نخوت نوش ایتمشدر که نه قراءت ایتدیکن بیلور ونه قیلدیغن بیلور سؤال ایدسه‌لر تارك صلوة دکلم دیو غرورلنور صلوة خودرب العزته تواضع وتمسکندر کما قال علیه السلام « انما الصلوة تمسکن وتواضع » کلمهٔ انما والف ولام ایله حصر وتحقیق بیورمشلر ودخی «ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر » آیت کریمه‌سی موجبنجه « من لم ینه صلوته عن الفحشاء والمنکر لم یزده من الله الابعدا » دیو بیوروب صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتمدیکنه اشارت ایدوب رحدیث شریف دخی بیوررلر که « کم من قائم حظه من صلوته التعب والنصب » پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافلدر وکما قال علیه السلام « لیس علی العبد من صلوته الا ماعقل منها » ایمدی غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته مناجات ایدرصوم وزکوة وحج وجمیع عبادات دخی بویله‌در ۰ پس ایمدی ظاهر حالده دخی وجه مشروح اوزره خالص النیه اولمق کرکسن که ارباب تحقیقدن اولمغه لیاقت حاصل ایلیه‌سن

لابی سعید ابی الخیر

تاروی ترادیدم ای شمع طراز * نه کار کنم نه روزه دارم نه نماز
چون باتو شوم مجاز من جمله نیاز * چون بی تو بدم نماز من جمله پیاز

«قال ابو طالب المکی حدثت ان المؤمن اذا توضأ للصلوة تباعدت عنه الشیاطین فی اقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك واذا کبر حجب عنه ابلیس وضرب بینه وبینه سرادق لا ینظر الیه وواجهه الجبار بوجهه فاذا قال الله اکبر اطلع الملك فی قلبه فاذا لیس فی قلبه اکبر من الله فیقول الملك صدقت الله فی قلبك کما تقول قال فتیشعشع من قلبه نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلك ملکوت السموات ویکتب له حشو ذلك النور حسنات قال وان الغافل الجاهل اذا قام الی الوضوء احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل واذا کبر اطلع

الملك فى قلبه فاذا كل شئ فى قلبه اكبر من الله عنده فيقول كذبت ليس فى قلبك كما تقول قال فيثور من قلبه دخان يلحق بعنان السماء فيكون حجابا لقلبه عن الملكوت فيرد ذلك الحجاب صلوته وتلتقم الشياطين قلبه ولاتزال تنفخ فيه وتنفث وتوسوس وتزين له حتى ينصرف من صلوته لايعقل ماكان فيه» ابن عطاء الله اسكندرانينك حكمى شرحنده ذكر اولنان حديث شريف ثبت اولنمشدر

﴿ نظم ﴾

كل ايمدى سندخى اكله نمازك * كه مقبول اوله انده هر نيازك

طيشن قبله يه دوندرمك مسلمان * دكل اول قاپويه اركان ايمان

ايچى قيلما يجق انك نمازى * قچان ايشيديلور دلده نيازى

همان ظاهر عبادت شرع ايشندن * خراجن كوتورر قولك باشندن

توجه اولمينجه قولده كامل * شريعت اهلى طوتمز انى قابل

اكر جسمك نمازين قيلدك ايسه * انك اركان وشرطن بيلدك ايسه

نمازين اوكرن اول روح روانك * كه كوز كوسيدر اول شاه جهانك

ندر شرطى ندر ركنى بيل ايمدى * انك ايله اكا قوللق قيل ايمدى

صلوة جان اوكيم كوتروله شاهد * جمالى جانكه اوله مشاهد

كوره سن جان كوزيله اول جمالى * يويه وارلغنى جانك وصالى

بيله سن جان كوزى هم نورحقدر * جمال پرتوندن برور قدر

انك ايله كورن اولدر جمالى * بويولده بيلن اولدر قال وحالى

سنك كوكلك مصيقل دوشديكندن*اونورايدى چوعكسى دوشدى سندن

اوكوردى ليكن انى سنى صاندك * اونورك شوقنك اودينه ياندك

بومنزلده هنوز فانى دكلسن * كوكللر دردى درمانى دكلسن

چوجان اولدى جمالينه مصلى * جمالى جانكه قيلدى تجلى

پس اندن ايسته نور اركانى انك * كه هرركنى طوباسرين خدانك

كوره سن سرتسر احكام شرعى * نيجه اولمشدر نمازك اصل وفرعى

كه فرعنده بوريسك حكم شرعك * صلوة اصلينه ايلتورسنى فرعك

كوررسن آنو كيله اول يوزى سن * بيلورسن پرتو ايمش نورحقدن

پس اول اصلی قویوب فرعه اویانلر * اولار در آزو بن یولده قلانلر
پس آنی طوتکه بولـده قالمیاسن * وصالینه دوکونی المیه سن
اناسن اردیکه ایکی جهانی * کورینه جانکه سرنهانی
که سنلکك یوما نیجـه اوزکدن * فنا بولما یسرسن کندوزکدن
اکروارلق ایله کلسك سن ای جان * وصالی قانی سن یاقانی جانان
اومنزلده بو الهامی بولانلر * اولار درکندوسن یاوی قیلانلر
وجودی دفترینی غرق ایدنلر * انك ایله اکا انسز کیدنلر
که محو اوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت
یوبه اول آریده نام ونشانی * یونه اندن کوتوره آد وصانی
بیلان آدینی انك بوله مقصود * بیله نه و یردیکن اول قوله معبود
حقك لطفن بوله کیم بولسه آنی * یتوره کیمکه یاوی قیلسه انی
اوقونه وارلغندن سرشاهی * اوله اول دفتر حکم الهی
نیچه کیم حق رسوله قلدی بویرق * که حکممدن آنی کورمیم آیرق
طوتن الکده بنم قدر تمدر * اولان دیلکده بنم حکمتمدر
کل ای عاشق بو یولده فانی اول سن * بو دریا موجنك عمانی اول سن
که سنك موجك اوله کوهرافشان * بوله اندن نیجه‌لردرده درمان
اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یللر ایله یولدن ایرمه
انك سرنده سن ویرجانه تمکین * ترددلر ایله کوسترمه تلوین
ای طالب عاشق وراغب صادق محقق ایله مقلدی ندن بیله یم دیو سؤال ایدرسك بوآنه دك خود تحقیق اولنسان ارباب حقیقتك علامتلریدر سمع جانله مستمع وهر برینك احوال واطوارین متبع اولوب اکا کوره عمل ایده سن زمانه‌ده قال ایله بایزید لکدن ومنصوریتدن دم اورنلرك نهایتی یوقدر بلکه انلردن دخی ایلرو کچنورلر

﴿ بیت ﴾

مرد میباید که باشد شه شناس * کر ببیند شاه را درصد لباس

﴿ بیت ﴾

سویلدرسك دللرنده قال چوق * ذره دکلو بیر ایسنده حال یوق

حق سبحانه وتعالی توفیق وعنایت ایدوب اول وارث حقیقت محمدی اولان مرآت حقایق نمایه دوش اولدقده « المؤمن مرآت اخیه المؤمن » مصداقنجه مرآت قلبکده هرکز ژنك وغبار دن اثر قالمیوب شك وکماندن خلاص وشهود وایقان صاحبی اولورسن مشکلات غریبه نك فاتحی حضرت مولانا قدس الله سره مرشد کامل نه وجهله معلوم اولدیغن مستعینه تعلیم ایچون مثنوئ شریفی بوحکایت ایله ختم ایتمشلردر . فی الحقیقه بووجهله جست وجو ایدن طلاب بهر حال اهل تمیز اولوب محروم قالمق احتمالی یوقدر مکر کیم طالب اولمیه . حکایت ایدرلر که . برکمسنه نك مانند سروران اوچ فرزند ارجمندانی وارایدی پدرلری محتضر اولدقده جماعتی حضورینه دعوت ایدوب بعدالوفات جمیع متروکاتم فرزندلرمدن هرقنغیسی کاهلتر ایسه اکا ویرلسون دیو وصیت ایدوب وفات ایلدکدنصکره فرزندلری قاضی‌یه واروب ای قاضئ عادل بز پدرمزدن اوچ یتیم قالدق وپدرمز زروسیم وجمله مالکن اوچمزدن کاهلتر هرقنغیسی ایسه اکا وصیت ایلدی وصیت پدری اجرا ایدرز وحضرت اسمعیل حضرت ابراهیمك علیهما السلام حضورنده قربان اولمقدن پیچیده سر اولمدیغی کبی بزدخی پدرمزه تسلیم اولمشزدر بزی کوروب مابینمزده مال موصی کیمه توجه ایدرسه حق مستحقنه واصل اولسون دیو سمع وطاعت کوستردکارنده قاضی دخی تقریرلرین استماع ایلیوب پس هر بریکز عاقللرسز کهالتکزدن خبرویریکز مراتبکز معلوم اولوب اکا کوره اجرای احکام شرعیه ایده لم

﴿ مثنوی ﴾

تابنیم کاهلئ هریکی * تابنیم حال هریك بی شکی

عارفان ازدوجهان کاهلترند * زانکه بی کشت بار خرمن میبرند

کاهلی را کرده اندایشان سند * کارایشانرا جو یزدان میکند

ایمدی بوابیات شریفه دن مراد بالذات نه مقوله کهالت اولدیغی

معلوم اولدیسه قاضیٔ مزبور پردهٔ دل اولان زبانلرندن اقامهٔ بینه طلب ایلدی زیرا فرض ایده لم که برکسنه شمس طالع علوم وفنون وصندوقهٔ درمکنون ایمش نطقه کلمینجه ندن معلوم اولور مثلا مانند شرحهٔ کباب اولان برحائل جزئی چشمی پوشیده ایتسه صدهزار انجم وآفتابك روپوشی اولور کذلك شرحهٔ کبابه مشابهتی اولان لسان غیر ناطق دخی صندوقهٔ قلبده مکنوز اولان جواهر زواهری پوشیده ومقفل ایدر اکرچه نطق کاذبك دخی بیانی واردر لکن اهل مذاق قتنده صدق وکذب طعمندن معلوم اولور وزان اولان بادنسیم جانب کلشن دنمیدر ویاخود کلخن دنمیدر فاسد المشام اولمیانلرك دماغی استشمام ایتدکده عیانا بیلور بوی صدق ایله رایحهٔ کذب مسك ایله سیره بکزر بهرحال تناول ایده‌نك دهانندن رایحه‌سی ارباب شمك دماغنه صعود ایتدکده واقع حال منکشف اولور سیر خوار اولان کمسنه عقیدهٔ مسك یدم دیدیکی نیی مفید اولور وتیزهش اولانلر تجربه‌ده قاینیان اغذیه یی ترشمیدر ویاخود شیرنمیدر رایحه سندن تمیز ایدر پس هرکس نطقه آغاز ایتمینجه احوالی نیجه معلوم اولور دیو فرزندلردن حاللرینی تقریر طلب ایلدی ایچلرندن بریسی نسق مزبور اوزره کفتاره کلوب

﴿ مثنوی ﴾

آدمی مخفیست در زیر زبان * این زبان پرده است در زیر دهان
چونکه باری پرده را درهم کشید * سر صحن خانه شد برماپدید
کاندران خانه کهر یا کندمست * کنج وزر یا جمله مار وکژدم است

مضمونجه بن آدمی نطقندن بیلورم وکفتاره کلمزسه ایکی اوچ کون صبر ایدوب بعض اطوارندن تشخیص ایدرم دیدی بریسی دخی اکر کفتاره کلورسه تمیز ایدرم والا بهرحال برطریقله زبان کشاده اولوب نطقه کتوررم دیدی ٠ پس قاضیٔ عادل دخی سنك مثالك اکا بکزر که برمادر مشفقه بچه‌سنه نصیحت ایدوب اکر خوابده بعض خیالات سهمناك کورر سك خوف ایتمه قوی دل اولوب او زرینه

هجوم ایله بی تاب وروکردان اولوب خلاص اولورسن دیدکده مادر بچه دخی مادرینه سؤال ایدوب خیالات شیطانیه نك دخی مادری خیال بچه یه بونصیحتی ایدوب اوزرینه تکرار حمله ایدرسه اول زمان نیجه ایده یم دیدی • پس اول شخص دخی سنك حیله کدن آکاه اولوب ونطقه کلمزسه لله تعالی اول وقت نه وجهله فرق ایدرسن دیو سؤال ایلدی

﴿ مثنوی ﴾

کفت اکر از مکر ناید درکلام * حیله را دانسته باشد آن همام
سر او را چون شناسی راست کو * کفت من خامش نشینم پیش او
صبررا سلم کنم سوی درج * تا برآیم صبر مفتاح الفرج
ور بجوشد درحضورش ازدلم * منطق بیرون زاین شادی وغم
من بدانم کان فرستاد آن من * از ضمیر چون سهیل اندر یمن
زانکه ازدل جانب دل روزنست * دردل من آن سخن زان میمنست

پس بونلرك ماوراسی زبانه کلمز حق بودرکه مرشد کاملی فرقه بوندن زیاده دلالت اولمز زیرا حالی تقلید ممکن دکلدر حالات واذواقی فرق ایدن کوش وزبان دکلدر بلکه هوش ودلدر وبواحوال مرشد کامل تربیه سنده اولانلرك معیاریدر مرشد کامله حق تعالی ارجعی خطابن ایدوب داربقایه رحلت ایتدکلرنده نیجه سی دعوی ایدوب ارشاددن دم اورسه لر ور وضات معارفدن نیجه دسته کللر کتورسه لر مجرد دعوی ایله اولان کفتاره اعتبار ایتمیوب مرشددن فتیلهٔ قلبن ایقاد ایلیان عاشقلر مرآت قلبلرین هر بر سالکه ادنی واعلی دیمیوب مقابل ایدرلر اول نور محمدی هر قنغیسندن پرتو صالارسه هیچ فرده سؤال ایتمیوب و واقعه یه باقمغه احتیاج چکمیوب قبلهٔ حقیقی یه متوجه اولورلر اما فنا وفردیت حاصل ایدن کاملر برحاله وارمشدرکه آفتابك قرصنه داخل اولوب هرقنغی برجدن طلوع ایدرسه بیله نمایان اولورلر اهل فنا کشف وعیان ایچنده درتحری ایتمزلر وآفتاب حقیقیدن منفك اولمزلر

﴿ مثنوی ﴾

آفتاب معرفترا نقل نیست * مشرق اوغیر جان وعقل نیست
خاصه خورشید کمالی کان سریست * روزوشب کردار او روشنکریست
مطلع شمس آی اکر اسکندری * بعد ازآن هرجا روی نیکوفری
بعدازآن هرجا روی مشرق شود * شرقها برمغربت عاشق شود

مشکل اولدرکه حقله باطلی فرق ایدر دیده ویرلمیوب « ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی واضل سبیلا » زمره سیله محشور اوله

﴿ مثنوی ﴾

کر بدیدی حس حیوان شاه را * پس بدیدی کاو وخر الله را

الهی مددسندن چشم ودله سن نور رؤیت ویر . پس ای عاشق صادق حسن اعتقادك اولان اعزه نك نظرلرینه وارد یغکده خلوص قلبله اکا متوجه اولوب وتسلیم کلی اوزره خاموش اولوب سکونت ایله طوره سن اکر قلبکدن محبت دنیا وفکر ماسوا چیقوب رقت قلب حاصل اولوب نور محبة الله ایله مالا مال اولوب بی اختیار کریه وزاری وسوزش درون حاصل اولورسه اول همانك سایه سن سعادت بیلوب دامنن الدن قومیه سن « کما سئل عن النبی علیه السلام فقیل من اولیاء الله قال هم الذین اذا رأوا ذکر الله » وبوحالی جست وجو ایچون بیك شیخه دخی وار رسك تا اله کور نجیه دك بریسنده قرار ایتمیه سن طریق طلب بودر والا مجرد قال ایله اولمز الله تبارك وتعالی سکا بو دولتی نصیب ایدرسه کمسنه دن شهادت ایستمیوب قلبکده طلوع ایدن نور محبة الله انك شاهدی اولور فرضا برعزیزی هواده اوچار وسجاده ایله یدی دریایی کچر کور رسك سنی حقیقتکدن خبر دار ایتمیوب ونور ایمانله کوکل شمعنی یاندرمیوب محبة الله اعطا ایتمدکدنصکره انك کرامتندن سکا نه فائده اولور

﴿ مثنوی ﴾

خودچه حاصل چونکه خودنشناختی * دین بدعوای سکان رد باختی
چند کویم من بتو اسرار را * خود زکل نشناختی تو خار را

روبدان خودرا که تا داناشوی * هم بنور خویشتن بینا شوی
اکر بوقدر کرامتی مشاهد اولان بوحاله قادر ایکن دل طالبده شمع
اویاندرمزمی دیر ایسك نعم هر صاحب کرامت ارشاده قادر اولمز
اعطا وقدرتی حق سبحانه وتعالی کیمه لایق کوررسه بوارشاد
انلرکدر بوحال نه علمله نه کرامتله ونه معرفت ایله اولور پدرندن
وارث سلطنت اولان پادشاهلر اول سلطنتی کسب ایله بولمیوب
موهبهٔ الهیه اولدیغی کبی بودخی بودولتی عالم بالادن بیله کتورمشدر
لکن ارباب کرامت دخی حق تعالینك مقبول قوللری اولوب فاما
ذکری سبق ایدن سالك غیر مجذوب زمره سنده قالوب درونه نفعی
اولمز لکن دفع مضرت ومرادات دنیویه‌دن چوق منفعتی اولور
سوزمز طالب حق اولانه‌در وماسوایه التفات ایتمینه‌در وحق
تعالی ارباب کرامتی مقاملرنده ثابت ایدوب هر بری کندی مقامندن
خشنود اولمشلردر ❊ بیت ❊

چند کویی تو بنا اهلان سخن * دم نکه دار ومعانی ختم کن
ایمدی ای برادر جان برابر ونور دیدهٔ پدر ومادر فی نفس الامر
کندیکی تجسس ایدوب اکر کرچك طالب ایسك مرشد کاملك
نشانی بودر اثرینه کیدوب مقصوده ایره‌سن الله سبحانه وتعالی میسر ایلیه

❊ مثنوی ❊

مهر پاکان درمیان جان نشان * دل مده الا بمهر دلخوشان
رو بجو یار خدایی را تو زود * چون چنان کردی خدا یار تو بود
هر که خواهد همنشینی باخدا * کونشین اندر حضور اولیا
ازحضور اولیا کر بکسلی * تو هلاکی زانکه جزوی بی کلی

❊ ذکر مناقب ممشاد دینوری قدس الله سره و روح الله روحه ❊

عامل کارکاه هدایت . کامل بارکاه عنایت . ممشاد دینوری مشایخ عراقك
مقتداسی سوزندکان اشتیاقك پیشواسی ایدی مولد ومنشألری
دینور در ودینور همدان ایله بغداد بیننده کرمانه قریب قرمسین
یاننده کوهستان شهرلرندن برشهردر

بيت

درحقایق سر او اسرار جان * هم همو بوده همه سر نهان
ممشاد دینوری بیوررلر که حق تبارك وتعالی دل عارفده برمرآت وضع ایتمشدر که هربارکه عارف اول مرآته نظر ایتسه حق مشاهده ایدر

بیت

* ای آینه دل پاك دار ای طالب دیدار او *
* باشد که اندازد نظر در آینه رخسار او *

وبیوررلر که جنتده هرنه وارایسه فرق بیلدرکه بکا عرض قیلورلر بن کوشهٔ چشمله اکا برکره نظر عاریت دخی ایتمدم

ازکفتار نسیمی

* ای جنتك خندان کلی آجی فراقك خار ایمش *
* مشتاقه دیرلك سنسزین والله که کی دشوار ایمش *
* کلکون یکاغکدن بکا کشف اولدی ای بدردجا *
* اهل وفانك جنتی شول باغ وشول کلزار ایمش *

شیخ الاسلام عبدالله انصاری قدس الله روحه بیوررلر که حضور حقده غیره نظر ایتمك شرکدر حق سبحانه وتعالی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه « مازاغ البصر وماطغی » ودخی « قل الله ثم ذرهم » دیو بیورمشدر وممشاد دینوری بیوررلر که معرفت صدق حقه افتقاردر وطریق حق بعیددر حقله سیرشدیددر عبدالله انصاری تصدیق ایدوب راه خدا دوردر مکر که حق دستکیر اوله وروزکار یکوروب حقده صبر ایتمك مشکلدر مکر که عبدك مونسی حق اوله بیورمشدر . ممشاد دینوری فقراسندن ابوعامر عبدالله انصاری حکایت ایدر که برکون ممشاد دینوری ایله اوطورر کن برجوانمرد درخانه‌دن ایچرو کیردی فقرایی ضیافت ومیزبانلق ایتمك رجا ایلدی اورتایه برازار وضع ایتمشیکن فقرایه میزبان اولمق نیجه ممکندر دیو قبول ایتمدیلر شیخك هرکز بویله وضعی صدور ایتمش

ایدی بو اجلدن فقرا خانقاهدن طشره چیقوب وضع مزبورك صدورنه حکمت ندر که دیو فکر وذکر ایدرلر ایکن حضرت شیخ طشره چیقوب بیوردیلر که حالا بو کلان کمسنه‌نك الندن بعض شی ضایع اولوب شمدی کلوب فقرایه بعض نسنه انفاق ایدوب سرمایه‌سنی بولمق ایسترمادامکه قلبی اندن منقطع اولمیه اکا یول یوقدر وفتح باب اولمز دیو بیوردیلر . ابو عبدالله الطاقی روایت ایدرکه محمد بن خفیف بکا حکایت ایلدی برکون رؤیاده ممشادی کوردم اللرین سمایه پیوسته ایدوب یارب القلوب یارب القلوب دیو مناجات ایدرانی کوردم آسمان ممشادك سر مبارکنه قریب ومنشقه اولدی وممشاد دینوری سمایی حامل اولدی قدس الله روحه ✻ ذکر مناقب محمد دینوری قدس الله سره و روح الله روحه ✻ سید انقیا . سند اصفیا . مقرب احدیت . مقدس صمدیت . پسندیدهٔ درکاه . برکزیدهٔ الله . محمد دینوری قدس سره‌نك اسم شریفلری محمد بن عبدالخالق دینوری در اجلهٔ مشایخدن اولوب نیجه ییللر صحبت فقرایی التزام ایدوب تربیه‌لری ایله تقید بیوردی ✻ بیت ✻

خذه نور یطفیٔ نارنا * یطفیٔ النیران نارمن هوا

آخر عمرلرنده وادی القرا نام محلده برمسجده نزول ایدوب بعد اداء صلوة العشاء مسجده اولانلر خانه‌لرینه کیدوب محمد دینوری‌یی مسافرته دعوت ایتمدیلر حکمت خدا عمر شریفلری پایانه ایروب « فاذا جاء اجلهم لایستأخرون ساعة ولایستقدمون » فحوای شریفنجه اول کیجه رحمت رب غفوره واصل اولوب علی الصباح خلق مسجده کلدکلرنده محمد دینوری حضرتلرینی وفات ایتمش بولوب تجهیز وتکفین ودفن ایتدیلر اول کیجه‌نك ایرته‌سی مسجده کلوب کفن مزبوری برکاغد ایله محرابده وضع اولنمش بولدیلر کاغدی اچوب نظر ایتدکلرنده بز سزه برعزیز مهمان کوندرمش ایدك قدرینی بیلموب ومسافرته دعوت قیلوب اطعام ایتمدیکز سزك کفنکزدخی کرکمز دیو یازلمش کوردیلر رحمة الله علیه . محمد دینوری بیوررلر که صحبت مردان خدایه دخول

حق تعالینك توفیق وعنایتندندر وهم بر كون اصحابنه بیورمشلر كه البسهٔ ظاهره سزی اعجاب ایتمسون مجرد ظاهرن تزیین ایلیانلر تخریب بواطن ایتمیجه تزیین ظواهر ایتمشلردر . وعبدالله انصاری حضرتلری بو كلامك تأییدی ایچون بیورر كه بز اصحابمزه آرایش جامه وآلایش ظاهر تعلیم ایلمدك بلكه عمارت باطن تعلیم ایلدك خدا راضی اولمسون شول كمسنه لردنكه انجق آرایش جامه ومرقع ومیان بند وسجاده یه قانع اولوب عوالی اموردن اولان صفای باطنه همت ایلمیه زیرا هر كیم بونلرك بوزینتن كورسه همان مراد اولان بر صورتدر قیاس ایدوب مطلب اصلیدن قالور اما شول كمسنه لر كه خداوندان معانی وبواطندر حقدن غیری شیئه كوكل بغلمزلر وماسوایه مشغول اولمزلر ❊ مثنوی ❊

صورت ظاهر فنا كردد بدان * عالم معنی بماند جاودان
چند بازی عشق بانقش سبو * بكذر از نقش سبو روآب جو
صورتش دیدی زمعنی غافلی * ازصدف دری كزین كرعاقلی
این صدفهای قوالب در جهان * كرچه جمله زنده اند از بحر جان
لیك اندر هر صدف نبود كهر * چشم بكشادر دل هریك نكر
كان چه داردوین چه داردمی كزین * زانكه كمیابست آن در ثمین

❊ ذكر مناقب شیخ ضیاء الدین ابو النجیب عبد القادر السهر وردی قدس سره ❊ قطب مركزدین ودوات سرمدی . شمع جمع سنت احمدی . كلشن توحیدك شكفته وردی . ابو النجیب سهر وردی . علوم ظاهره وباطنه ده كامل ومكمل اولوب مؤلفات كثیره صاحبیدر

❊ نظم ❊

شیخ نجیب سهر وردی را بدان * مقتدا شد در امام سالكان
هركه اواز جام اویك قطره خورد * كوی دولت ازمیانه او ببرد
عشقشان بردست مارا داد دست * عاشقانرا عشق ایشان كرد مست

تاریخ امام یافعیده مسطوردر كه ابو النجیبك اصحابندن بریسی روایت ایدر كه بر كون ابو النجیب ایله بر قصاب دكانك اوكندن

بچرکن یوزلمش وچنکله اصلمش برقویونی کوررلر حضرت شیخ توقف ایدوب بو کوسفند آویخته بن مذبوح دکلم بلکه مرده یم دیو سویلر بیوردقلرنده قصاب بیهوش اولوب زمینه دوشدی بعده قالقوب حضرت شیخی تصدیق وجرمنه اعتراف ایدوب تائب اولدی . ابو النجیب سهر وردی قدس سره آداب المریدین نام کتابنده بیوررلر که « اجمعوا علی ان الفقر افضل من الغنی اذا کان مقرونا بالرضی فان احتج محتج بقول النبی علیه السلام الید العلیا خیر من الید السفلی قیل له الید العلیا تنال الفضیلة باخراج مافیها والید السفلی تجد المنقصة بحصول الشیٔ فیها ففی تفضیل السخاء والعطاء دلیل علی فضل الفقر فمن فضل الغنی للانفاق والعطاء علی الفقر کان کمن فضل المعصیة علی الطاعة لفضل التوبة » یعنی مردان خدانک اکثری فقر غنادن افضلدر دیمشلردر اکر برکمسنه ویریجی ال الجی الدن بهتر اولدیغنه « الید العلیا خیر من الید السفلی » حدیث شریفی ایله استدلال ایدرسه جواب بو وجهله درکه دست دهنده مالنی ایثار وفی سبیل الله نثار ایتمکله باب فقری فتح ایتمش اولور والجی ال اخذ مال ایله باب غنایی کشاده ایتمش اولور پس خیریت دهندهٔ غنا جهتندن ومفضولیت کیرنده دخی فقر جهتندن اولمیوب بلکه باب غنایی فتح ایتدیکیچون فقر غنادن ادنی اولور . پس ایمدی تفضیل سخا وعطا فضیلت غنایه دلیل اولمز بو تقدیرجه غنایی فقره تفضیل ایدنلر لاجل الانفاق والایثار تفضیل ایتمشلردر مثلا

❊ بیت ❊

جرمنه معترف اولان مسکین * یکدرا ندن که اوله طاعت بین

مضمونی اوزره شول کمسنه لرکه معصیتی طاعته تقدیم ایتمشلردر معصیت اوزره توبه ترتب ایتمک اعتباریله در والا شول طاعت که انده عجب وریا اولمیوب خالص اوله اومقوله طاعته معصیت نه وجهله تقدیم اولنور یعنی غنایی فقره تفضیل ایدنلر نفس غنایی نفس فقره تفضیل دکلدر بلکه غنانک لازمی اعتباریله در

﴾ مثنوی ﴿

اهل فقرند برتر از کروبیان * اهل فقرند زبدهٔ ملك جهان
ملك برهم زن توادهم وارزود * تابیابی همچو اوملك خلود
پس شول غنی كه قلبی دنیایه محبت ایتمیوب فقره مائل اوله اولدخی فقرا
زمره سندن عد اولنور ﴾ بیت ﴿
هر كه آخربین تراومسعودتر * هر كه آخر بین تر اومبعود تر
وشول فقیرك كه قلبی فقرینه راضی اولمیوب غنایه طالب اوله خسران
دارینه كرفتار اولور ﴾ نظم ﴿
مال دنیا پیش شیطان جمع شد * این مرا ازنص قرآن سمع شد
رو بقرآن كار كن از او كذر * تاكشاید جنت حق برتو در
وینه شیخ عطار علیه رحمة الغفار بیورر لركه
﴾ از دریای ابرار ﴿

* اغنیارا اعتبار ازدر همی چندی بود *
* همچو طفل نفس كوخرم بشیر مادرست *
* اعتبار زینت دنیا بدان ماند كه كس *
* بیندااندر خواب كوراجامهٔ نو در برست *
* زال دنیا هردو روزی باكسی دار دسری *
* زنكه دارد میل نامحرم رها كن كوغرست *
* كرملول از زال دنیایی رها كن زاختیار *
* كفتن لفظ طلاق اندر زبان شوهرست *
* سفله را اقطاع دنیا خوشتراز عقبی بود *
* خودجُعل رابوی سركین بەزطیب عنبرست *
* درخیال هرچه باشی عین آنی آن زمان *
* زرچودرآتش درآیددر دمی چون اخكرست *
* جرزحق روزی طلب كردن نشان مشركیست *
* التجابر غیر كردن ازكبائر برترست *
* حارس سیم وزرا ازرز سیر نبود تابمرك *

* میکشد مستسقی آب وان بحر کش منجرست *
* کر کدارا عودسوزازتف نباشد کومباش *
* سینهٔ پرآتش او کرم همچون مجمرست *
* منعم ودرویش رانبود خلاصی ازاجل *
* صید صیادست صیدار فربه وار لاغرست *

محی الدین عربی قدس سره روایت بیوررلر که برطالب مدینهٔ اندلسدن دیار مصره کیدرکن ساحل دریاده صورت فقرده برزاهده دوش اولوب شدت حرّی دفع ایچون سازدن بر مسکن اختیار ایدوب وستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب بهر یوم دریادن اوچ بالق آولیوب بریسن آزاد و بریسن فی سبیل الله انفاق و بریسن دخی کفاف ایدینوب بوحال اوزره عبادت ومجاهده ایلمکله بن دخی تعجب ایلیوب ای عزیز بوموضعده مستقر اوله‌لی نمقدار زماندر دیو سؤال ایتدکده اوتوزسنه‌یه قریبدر که بواسلوب اوزره مجاهده ایدرم دیوجواب ویردی طالب مزبور حکایت ایدر که بنم دخی بوحال خوشمه کلوب برقاچ ایام زاهد مذکور ایله صحبت وحقنه عبادت ایلدم بعده مفارقت اقتضا ایلدکده عزیمتکز نه جانبه دردیو سؤال ایدوب بندخی مصره دردیوجواب ویردم ان شاءالله تعالی داخل مصر اولدقده فلان اسمیله مسمی برعزیز واردر انلره ملاقی اولوب بوفقیردن سلام ونیاز ایدوب بزم ایچون برنصیحت التماس ایلیه سن دیو منت ایلدی · پس مصره داخل اولدیغمده اول عزیزی اشارت اولندیغی اوزره استفسار ایلدم مسکننه دلالت ایتدیلر وار دیغمده برسرای عالی ودر سرایده نیچه خدام کورمکله جائز که بنی تغلیط ایتمشلر دردیو برقاچ کسنه دن دخی سؤال ایدوب بالاخره طالب اولدیغم صاحب خانه ایدیکی محقق اولمغن کلوب صاحب خانه قنده دردیو سؤال ایلدیکمده حضور سلطانه کتدی دیوجواب ویردیلر حیرتم زیاده اولوب نه حال ایسه قدومنه ترقب ایلدم کوردمکه خدم وحشمله کلوب بکادقت ایله نظر ایلدی وداخل سرای اولدی بعد زمان بنی دعوت

ایلدیلر حضورینه وارد یغمده اهلاً وسهلاً یافلان دیو بکا مرحبا ایدوب بن دخی مأوی ومنزلمدن خبر ویروب اول زاهدك سلامن ایصال ونصیحت التماس ایلدیکن اعلام ایلدم برقاچ کون مصالحك نه ایسه اتمام ایدوب کیدر اولدیغکده کله سن دیو جواب ویردی بن دخی بعد اتمام المصلحه تکرار حضور شریفنه واروب صحبت شریفلریله مشرف اولدقده تحصیل منافع کثیره ایدوب بعده اول زاهده بزدن سلام ایلیه سز محبت دنیایی قلبندن اخراجه بذل همت ایلسون دیو سویلدی

﴿ نظم ﴾

پیش او باشد طریقت رازها * پیش او باشد همه کفتارها
اوز دانش برتر از کر وبیان * او ز بینش دیده است رفتار جان

پس حیرتم کماله اروب مصردن عودت ومنزل زاهده مراجعت ایتدکده بنی استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیو سؤال ایلدی بعد تبلیغ السلام واقع حالی تقریر واعلام ایلدم برشهقه ایدوب بیهوش اولدی بعده کفتاره کلوب

﴿ نظم ﴾

کرچه سالك داشت دنیای بسی * پیش او قربی ندارد چون خسی
خود سخاوت درجهان ختمست براو * نیست شیخی خود بعالم مثل او

دیونالان اولوب اوتو زسنه درکه قلبمدن محبت دنیایی ازاله ایچون

﴿ بیت ﴾

مسکن دنیاست جای ابلهان * خوردن دنیاست کار ابلهان

دیو ظاهرده جمله دن عزلت وبو صورتی اختیار ایلدم هنوز محبت دنیادن خلاص اولمدم اما صورت غناده مشاهده قیلدیغك کمسنه نك قلبنده مقدار ذره دنیا ومافیهایه رغبتی یوقدر

﴿ بیت ﴾

سرم بدنیی وعقبی فرو نمی آید * تبارك الله ازین شیوها که در سر ماست

واول صورتی اختیار وباب سلطانه ملازمت ایلدیکی نیچه مظلوملره دستکیر اولوب کریبان بجز لرین ایدی قهر ظلمه دن تخلیص ایچوندر دیو تقریر ایلدی

﴿ مثنوی ﴾

مال راکز بهر حق باشی حمول * نعم مال صالح خواندش رسول
آب در کشتی هلاك کشتی است * آب اندر زیر کشتی پشتی است
چونکه مال وملك را ازدل براند * زان سلیمان خویش جز مسکین نخواند
کوزهٔ سر بسته اندر آب رفت * از دل پر باد فوق آب رفت
باد درویشی چو در باطن بود * برسر آب جهان ساکن بود
کرچه جمله این جهان ملك ویست * ملك در چشم دل او لاشی است

حجة الاسلام محمد غزالی رحمة الله علیه بیوررلر که باعث عذاب قبر دنیایه قلبك علاقه سیدر

﴿ بیت ﴾

حب دنیا ازحقت دوری دهد * خود ترا در کفر دیجوری دهد

خصوصا اهل وعیال دخی دنیادن معدوددر · پس دنیایه تعلق ایتمش کیم واردر بو تقدیرجه عذاب قبردن هیچ کس خلاص اولمق لازم کلور دیو سؤال اولنورسه جواب بووجهله درکه دنیای فراوانی اولان نیجه صادقلر واردر که دنیا ایله مسرور اولمیوب آرزوی موت ایدرلر زیرا اغنیا ایکی قسمدر برقسمی کرچه مالارینه واهل وعیاللرینه نوعما علاقه ایتمشلردر لکن حقه اولان محبت وعشقلری جمله یه غالب اولوب انلرك مثالی بودر که بعض کمسنه نك ساکن اولدقلری خانه وشهرلرینه کرچه تعلقلری واردر لکن ریاست وسلطنت وقصر وایوانه اولان تعلقلری اغلبدر پس اومقوله کمسنه یه منشور سلطانی وارد اولوب بر ولایتك تصرف وایالتی ویرلسه وطن مألوفندن رخت واسبابن قالدیروب محل مأموره نقل ایلدیکی کندویه رنج والم کلورمی بلکه مسرت کلیه حاصل اولوب نائل اولدیغی دولت عظمی ایچون اندن ترکی لازم کلان شی ناچیز وحقیر اولور

﴿ بیت ﴾

جمله دنیا پیش ایشان پرکاه * تو بدنیا کردهٔ آخر نگاه

پس انبیا واولیا ومؤمنین اتقیانك اهل وعیال ووطنلرینه من وجه

التفاتلری دخی وارایسه‌ده محبت‌الله جمله‌یه غالب ولذت عشقله قلبلری مأنوس اولوب کوش جانه ارجعی نداسی کلدکده اسباب دنیویه لاشی اولوب عایقهٔ واحده‌دن ذره وشمه قلبلرینه یول بولمز

﴿ مثنوی ﴾

هرکه ازدیدار برخوردار شد * این جهان درچشم اومردارشد

اما اغنیانك برقسمی دنیایی اتخاذ ایدوب قلبنده محبت‌الله اولمغله « ولتنظر نفس ماقدمت لغد واتقوا الله » فحوای شریفنجه نظرلری درپیش اولمدقده درونلرین ظلمت ماسوی احاطه ایدوب عذاب قبر ودوزخدن خلاص اولمزلر واخلاق سیئه واوصاف شنیعه ایله دنیاده تحصیل ایلدیکی اعمال خبیثه صورتپذیر اولوب « یوم تبلی السرائر » فحواسنجه عقارب وحیات وسبعیاتدن نیجه صفاتله محشور اولورلر

﴿ مثنوی ﴾

پیش ازین هرچندجان پرعیب بود * دررحم بود وزخلقان غیب بود
الشقی من شقی فی بطن الام * من سمات الجسم یعرف حالهم
تن چومادر طفل جانرا حامله * مرك درد زاد نست وزلزله
جمله جانهای کذشته منتظر * تاچه کونه زایدآن جان بطر
زنکیان کویند خود ازماست او * درمیان کویند پس زیباست او
چون بزاید درجهان جان وجود * پس نماید اختلاف بیض وسود
کر بود زنکی برندش زنکیان * روم را رومی بودهم ازمیان
تانزاد اومشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد اوکمست

سورهٔ یس‌ده « ولونشاء لطمسنا علی اعینهم فاستبقوا الصراط فانی یبصرون ولونشاء لمسخناهم علی مکانتهم فمااستطاعوا مضیا ولایرجعون » آیت کریمه‌لری تفسیرنده مسخده اختلاف اولنمشدر کشافده مسطوردرکه ابن عباس رضی‌الله‌عنه لمسخناهم قردة وخنازیر دیو تفسیر بیورمشلردر وبعضلری حجاره‌یه مسخ اولنورلر دیمشلر وقتاده رضی‌الله‌عنه « لاقعدناهم علی ارجلهم وازمناهم » دیو بیورمشلر اماسورهٔ نبأده « فتأتون افواجا » آیت کریمه‌سی تفسیرنده قاضی

بیضاوی رحمة الله علیه بو حدیث شریفی ایراد ایتمشلرکه « روی انه علیه السلام سئل عنه فقال تحشر عشرة اصناف من امتی بعضهم علی صورة القردة و بعضهم علی صورة الخنازیر وبعضهم منکسون یسحبون علی وجوههم وبعضهم عمی وبعضهم صم وبکم وبعضهم یمضغون السنتهم فهی مدلاة علی صدورهم یسیل القیح من افواههم یتقذرهم اهل الجمع وبعضهم مقطعة ایدیهم وارجلهم و بعضهم مصلبون علی جذوع من نار و بعضهم اشد نتنا من الجیف وبعضهم ملبسون جبابا سابغة من قطران لازقة بجلودهم ثم فسرهم بالقتات واهل السحت واکلة الربوا والجابرین فی الحکم والمعجبین باعمالهم والعلماء الذین خالف قولهم عملهم والمؤذین جیرانهم والساعین بالناس الی السلطان والتابعین للشهوات والمانعین حق الله والمتکبرین الخیلاء » یعنی روز جزاده خلق عالم قبرلرندن میدان عرصاته فوج فوج کلدکلرنده افواج مذکوره نك کیفیتلری نه وجهله در دیو سؤال اولندقده حضرت رسول علیه السلام بنم امتمدن اون بلوك میدان عرصاته کتورلدکده بعضیسی قرده وبعضیسی خنازیر صورتنده و بعضلری منکوس الرأس ومسحوب الوجه وبعضیسی اعمی و بعضیسی اصم وابکم محشور اولوب وبعضلری اسانلری صدرلری اوزرینه آویخته اولدیغی حالده زبانلرین چینیوب ودهانلرندن قیح وجراحت سیلان ایدوب اهل حشر تقذر واکراه ایلیه لر وبعضلر دست و پایی مقطوع وبعضلر ناردن جذوع واغصانه مصلوب اولدقلری حالده حشر اولنوب و بعضلرك بدنلری جیفه دن اخبث رایحهٔ قبیحه ایله حشر اولنوب وبعضلره قطراندن سابغ اولمش جبه لر کیدریلوب جلدلرینه ملاصق اولوب انکله داخل نار جحیم اوله لر دیو بیوروب بعده لف ونشر مرتب اسلوبنجه هر برینك اربابنی تفسیر ایدوب بو صفتله متصف و بو صورتلر ایله حشر اولنانلر نماملر وحرام ور بواخوارلر وحکملرنده ظلم ایدنلر وعملریله عجب ایدنلر وقوللری عملارینه موافق اولمیان علما ﴿ نظم ﴾

علم بهر منصب ومالت بود * نه ز بهر عقبی و حالت کند

بهر این مردود کشتی ای فقیه * اسم تو در ملك عقبی شد سفیه
وهمسایه لرینه جفا واذا ایلیانلر واعوان وامرایه واروب غمازلق ایدنلر
وزکوة ویرمیانلر وتکبر ایله خرامان اولانلر در دیو بیورمشلر صدق
رسول الله صلی الله علیه وسلم

﴿ کلشن راز ﴾

بفعل آمد صفتهای ذمیمه * بتر شد از دد و دیو و بهیمه
اکر کردد مقید اندرین دام * بکمراهی بود افزون زانعام

• ونجم الدین قدس سره « ولونشاء لطمسنا » آیت کریمه‌سی تفسیرنده
بز انلرك صفات انسانیه لرین صفات سبعیه یه تحویل وتبدیل ایدرز
صفات مزبوره یی ازاله ایدوب صفات انسانیه یه رجوعه قادر اولمزلر
حق سبحانه وتعالی دنیاده صفاتن مسخ ایلدیکی مغضوبین آخرتده
دخی ممسوخ بها اولان صفات ایله محشور اولورلر وحدیث صحیحده
« ان آزر یحشر علی صورة ضبع » وارد اولمشدر دیو تحقیق و بیان
بیور دیلر

﴿ کلشن راز ﴾

چو با عامه نشینی مسخ کردی * چه جای مسخ یك ره فسخ کردی
مبادا هیچ با عامت سر وکار * که از فطرت شوی ناکه نکو نسار

ودخی « ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم نارا کلما نضجت
جلودهم بدلناهم جلودا غیرها لیذوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیما »
آیت کریمه سنك معنای تأویلیسنی بو وجهله تحقیق وتفسیر بیورمشلر که
بزم آیاتمز که انبیا ووارث حقیقتلری اولان اولیادر انلره انکار ایدنلری
عن قریب دنیاده حسد وانکار آتشنه اصلا واحراق وصفاتلرینی
نار حسد ایله انواع صفات ردیه یه تبدیل ایدرز زیرا « بدلناهم جلودا
غیرها » فحواسنجه انسانده بعض جلود معنویه وار در اول جلودك
بعضیسی صفات حمیدهٔ روحانیهٔ نورانیه وبعضیسی صفات ذمیمهٔ
نفسانیهٔ ظلمانیه در لکن صفات نورانیه صفات ظلمانیه یه نسبت لب
وحقیقت وصفات ظلمانیه نورانیه یه نسبت جلد وصورت واقع اولمشدر
وبو مذکور اتك جمله سی نور خدا وتوحید ومعرفته نسبت جلوددر

انكیچون حق سبحانه وتعالی کتاب کریمنده مواضع کثیره‌ده نوری لفظ مفرد وظلماتی لفظ جمع ایله ذکر بیور مشدر کما قال الله تعالی « وجعل الظلمات والنور » وقال الله تعالی « یخرجهم من الظلمات الی النور » وصفات ظلمانیهٔ نفسانیه وصفات نورانیهٔ روحانیه‌نك جمله سی « ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة » فحواسنجه بین العبد والرب حجب وموانعدر. ایمدی فچان بر عبد مسعود دوفق شرع قویم اوزره اعمال صالحه ایله ظاهر اولسه حق سبحانه وتعالی بعض نحاس صفات ظلمانیهٔ نفسانیه یی اکسیر شرعیله علی قدر العمل فضهٔ صفات نورانیهٔ روحانیه یه تبدیل ایدر وبعض فضهٔ صفات نورانیه یی دخی اکسیر حب وولای ولایت ایله نورانیهٔ ربانیه یه تبدیل ایدر « الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور » آیت کریمه‌سنك سری بو معنایه اشارتدر

﴿ بیت ﴾

هیچ میدانی که مقصود از جهان * خود تویی در عالم معنی بدان

یعنی ظلمات صفات خلقیه‌دن نور صفات خالقیته اخراج ایدر زدیمکدر زیرا نور صفات خالقیته نسبت صفات خلقیه نك کلیسی « ظلمات بعضها فوق بعض » در پس بو تقدیرجه صفات مزبوره‌نك جمله سی جلودات لب نور الهی اولور فلهذا عبد سعید اداء فرائض ونوافل ایله خدایه قریب اولوب قابل تصرفات اکسیر شرع اولدیغیچون نحاس صفات نفسانیه سی فضهٔ صفات روحانیه یه مستعد اولوب وفضهٔ صفات روحانیه سنه اکسیر صفات ربانیه وجذبهٔ رحمانیه القاسیله حق تعالی اول عبده قریب اولوب جلود کلیه سی تبدیل لب اولور « ولیتذکر اولوا الالباب » ودخی « واتقون یا اولی الالباب » آیت کریمه‌لری و « کنت له سمعا وبصرا ویدا ولسانا » حدیث شریفی بو معنایه اشارتدر

﴿ کلشن راز ﴾

وکر نوری رسد از عالم جان * زفیض جذبه یا ازعکس برهان

دلش با لطف حق همراز کردد * آزان راهی که آمد باز کردد

وکذلك عبدنا مسعود طبیعته موافقت وهوایه متابعت وشریعته مخالفت ایدرسه

﴿ لفريد الدين عطار ﴾

هر كه اوشرع نبی راخورد اشت * در كلستان شريعت خاركاشت

مفهومی اوزره اكسير شقاوت ايله فضهٔ صفات نورانيهٔ روحانيه سی علی قدر العمل نحاس صفات ظلمانيهٔ نفسانيه يه تبديل اولنور « والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الی الظلمات » آيت كريمه سنده بو معنايه اشارت وار در

﴿ نظم ﴾

حيف باشد كه ندانی خويش را * همچو حيوانات دوانی خويش را

توزنسل آدمی ای آدمی * نيست در ذات معانی ات كمی

رو بعزت نه قدم در كوی دوست * كرنه درعقبی كشندت پوست پوست

و« كلما نضجت جلودهم » قول كريمنده براشارت دخی وار دركه هر بار كه نارحقد وحسد يا بخل ياخود غضب و كبر وانكار وجحود واخلاق ذميمه دن جلود صفات نورانيهٔ روحانيه نضج يافته وپخته وريخته اولسه حقدن بعد ومحجوبيت عذابنی اذاقه ايچون جلود صفات نورانيهٔ روحانيه سی صفات ظلمات نفسانيه يه تبديل اولنور « ان الله كان عزيزا حكيما » يعنی حق سبحانه وتعالی امرينه غالب برعزيزدركه · سفيه النفس · وجبار · ومتكبر · ودنی الهمه · وقصير النظر · وركيك العقل · وعابد الهوی · واسير الشهوة · وذليل النخوه · وحسود · وحريص · وطالب دنيا · ورأی خبيثيله معجب · وذات وصفاتنده مفسد اولانلری كندی قربنه مهتدی قيلمز · وبرحكيم وكريمدركه · امين · وهين · وقانع · ومتواضع · وصابر · وشاكر · وسليم · ومستسلم · وكريم · النفس ورقيق القلب · وخفيف الروح · وعلی الهمة · ودقيق النظر · ولطيف الطبع · ودائم الحزن · ومسرور بالمحبه · وذات وصفات وجميع اخلاقده محمود وكريم اولان عباد مكرمينی حضرت ربوبيت وجوار رحمانيتنه هدايت ايدر

﴿ لفريد الدين عطار ﴾

خدا وندا دلم آزاد كردان * بعدل خودهشم راشاد كردان

خدا وندا كنه بسيار دارم * وليكن جمله را اقرار دارم

قلم درکش درین طومار کفرم * که غرقه اندرین دریای ظلم
خداوندا مرادنیا زبون کرد * زکوی عاشقان توبرون کرد
خداوندا ازین کویم برون کن * بکوی عاشقانم خود درون کن
خداوندا نباشد حال بی تو * خداوندا نباشد قال بی تو
خداوندا تویی درمان دردم * برحمت سرخ کردان روی زردم
خداوندا تواحمد کن شفیعم * که تادنیا ودین کردد مطیع
خداوندا ازان ساقئ کوثر * شرابم ده که تاکردم منور
خلاصی ده ازین ظلمت تومارا * که تا یابم زتو نور بقارا

ای برادر سلیم ۰ واخ اعز وکریم ۰ دنیاده سکا هرنه صفات غالب اولورسه برزخده دخی اول صفاته مناسب صورت ایله محشور اولمق مقرردر ۰ مثلا کبر وعجب غالب ایسه صورت پلنك وغضب غالب ایسه صورت کرك وشهوت وعدم حمیت غالب ایسه صورت خوك وسك وحرص غالب ایسه صورت موش والی غیر ذلك صفات ردیه نك انواعنه مناسب صفات وصور مختلفه ایله مصور ومعذب اولورلر

﴿ نظم ﴾

* خونی اولان بیس وبرص زانی ولوطی خوك وسك *
* سارق اولان بی دست وپا بردابهٔ جنبان کلور *
* کورمدیکنی بیلمدین ایشتمدوکن سویلیان *
* کوروکیرو دلسزاولوب کورکیم نیجه خسران کلور *
* هر سالکك کیم ایاغی مردانه بصمز بویوله *
* ایماندن آیرو دوشر اول کیم کافر وطغیان کلور *
* اوقی کتاب نفسکی دیلکله عینك صاغ ایکن *
* قومه بوکون یارین کونه صکره سکا پشیمان کلور *

« یوم لاینفع مال ولابنون الامن اتی الله بقلب سلیم » الایه ودخی « یحشر الناس علی نیاتهم » ودخی « یحشر بعض الناس علی صورت یحسن عندها القردة والخنازیر فعلیك بالتقوی ثم بالتقوی » بیورلمشدر

ای مستمع متنصح نهارده ایتدیکك خوابده مشاهد اولمزمی کما قال علیه السلام « النوم اخ الموت » وکما قال تبارك وتعالی « الله یتوفی الانفس حین موتها والتی لم تمت فی منامها فیمسك التی قضی علیها الموت ویرسل الاخری الی اجل مسمی ان فی ذلك لآیة لقوم یتفکرون » ودخی « کما تنامون تموتون وکما تستیقظون تبعثون » بیورلمشدر ایمدی بو وعیدات ایله متنبه اولمیوب برقاچ کون تابع طبیعت اولورسك دخی موت اصابت ایتدکده بیدار اولوب حلم نائمه مماثل اولان خواب دنیانك تعبیرین بولورسن . بنم برادر جان برابرم نفوس انسانیه علوم واخلاق وافعال واعمال ایله پرنقش برلوح نکاشته درموت ایله منتبه اولدقده نقوش مزبوره نك روپوشی اولان غبار تن مرتفع اولوب ارقام وآثارك هر بری پیدا وهویدا اولور کما قال الله تبارك وتعالی « فکشفنا عنك غطاءك فبصرك الیوم حدید »

✻ مثنوی ✻

کرنبودی مرعرض را نقل وحشر * فعل بودی باطل واقوال قشر
این عرض هم نقل شدلونی دکر * حشرها فانی بود کونی دکر
نقل هر چیزی بود هم لایقش * لایق که بود هم سایقش
وقت محشر هر عرض راصورتیست * صورت هریك عرض رانوبتیست
نقل اعراضست این بحث ومقال * نقل اعراضست این شیر وشکال
جمله عالم خود عرض بودند تا * اندرین معنی بیامد هل اتی
این عرضها ازچه زاید ازصور * وین صورهم ازچه زایداز فکر

پس دنیاده جنت ودوزخ سنکله بیله در . امام بخاری علیه رحمة الباری ابن مسعوددن روایت ایدرکه قال علیه السلام « الجنة اقرب الی احدکم من شراك نعله والنار مثل ذلك » پس خوارده وآشامیده اولان شراب نخوت وبنك غفلتك خمار خماری نی دست تطاول موت رفع ایتدکده سرانجام معلوم اولور . زیرا قلب برآینه درکه نیك وبد . وابیض واسوددن هرنه مقابل اولسه انك

عینن کوستروب نیکی بد وبدی‌یه نیك کوسترمز فرضا بر عرب آینه‌یه نیجه ییللر خدمت ایدوب بنی بیاض کوستردیو منت ایلسه مفید اولمز ایمدی قلب انسانه دخی اعمال وافعالدن هر نه مقابل اولسه یوم تبلی السرائرده تن غلافندن مجرد اولدقده انك عینن کوستر میزان حقدر تخلف ایتمز کما قال الله تعالی «الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لاظلم الیوم» وکما قال تعالی «وان لیس للانسان الاما سعی» و «ان الساعة آتیة اکاد اخفیها لتجزی کل نفس بما تسعی»

﴿ مثنوی ﴾

مرك هر يك اى پسر همرنك اوست * پيش دشمن دشمن و بر دوست دوست
پيش ترك آينه را خوش رنكيست * پيش زنكى آينه هم زنكيست
آنكه ميترسى ز مرك اندر فرار * آن ز خود ترسانى اى جان هوش دار
روى زشت تست نى رخسار مرك * جان تو همچون درخت و مرك برك
از تو دستست ار نكو يست ار بدست * ناخوش و خوش هر ضميرت از خودست
آينه تو جست بيرون از غلاف * آينه و ميزان كجا كويد خلاف

اما عجبدر که عموما خلق جهان ادعاء محبت الله ایدوب ودنیایه محبتمز بوقدر دیرلر لکن حق محبتنه کوکلده بر محك ومعیار واردر که صدق وکذب وقلب ونیکو اول معیارده هویدا اولور. مثلا شهوات نفسانیه وخواطر شیطانیه هر بار که بر منکر القا ایتدکده انك مخالفی اولان اوامر شرع مبین غالب شهوات وقاهر تسویلات اولوب کوکل فرمان خدایه میل وانقیاد ایدرسه حقه محبتی اثبات ایتمش اولور والا دعواسنده کاذب اولوب

﴿ مثنوی ﴾

درمیان ناقدان زرقی متن * بر محك ای قلب دون لافی مزن
هر محك را ره بود در سر قلب * که خدایش کرد امیر جز وجلب

مضمونی اوزره حق سبحانه وتعالیدن «کذبت یا کذاب» خطابیله تبهیت وتبکیت اولنور. واکر بکا دنیانك وجود وعدمی مساویدر دیر ایسه دعواسنده اولزمان صادق اولور که دنیاسی الندن کتدکده محزون وغمکین اولمیوب جمله سی محبة اللهه غرق اوله. زیرا مستغرق دنیا ایکن

فراقی غمندن خبردار دکلدر « و بضدها تمیز الاشیاء » مصداقنجه شی خود ضدیله منکشف اولور مثلا برکسنه برمحبوبه جاریه سیله مستمرا صحبت ایدرکن عدم محبت دعواسنده اولوب اتفاقا جاریهٔ مزبوره‌یی بیع ایتسه انك قلبنده مستتر اولان آتش عشق بعد المفارقه ظاهر اولوب دودآهیله شعله‌لری پیوستهٔ دماغ اولدقده عشقندن دیوانه‌سان وافتراقندن پروانه‌وارسوزان اولور پس دنیایه هیچ وجهله عدم تعلق ممکن اولمازالاهرشیدن ضرورت مقدارینه قناعت ایله اولور

﴿ مثنوی ﴾

امتحان کن فقررا روزی دوتو * تابفقر اندر غنا بینی دو تو
صبرکن بافقرو بگذاراین ملال * زانکه درفقراست عزذوالجلال
هین توکل کن ملرزان پاودست * رزق تو برتوز تو عاشقترست
سرکه‌مفروش وهزاران جان ببین * از قناعت غرق بحر انکبین
صدهزاران جان تلخی کش نگر * همچو گل آغشته اندرگلشکر

ای یارصادق ودلدارموافق ۰ ابو النجیب سهر وردیدن ۰ قطب الدین ابهری ۰ رکن الدین سجاسی ۰ شهاب الدین تبریزی ۰ جمال الدین تبریزی ۰ ابراهیم زاهد کیلانی ۰ صفی الدین اردبیلی ۰ صدرالدین اردبیلی ۰ خواجه علاءالدین اردبیلی ۰ ابوحامد اقسرایی الحاج بیرام انقروی ۰ امیرسکینی عنعنه‌ایله کلوب هر بری سجادهٔ ارشادی تشریف ایدوب قلوب عشاقه رش نورجذبهٔ رحمان وآتش عشقی ایقاد ودرخشان ایتمشلردر ۰ قدس الله ارواحهم ۰ هر برینك مناقب سنیه‌سنه نهایت اولمیوب کلمات قدسیه‌لری جلای روح وصفای قلب اولمق مقرردر ۰ لکن هر برینك احوال وآثاری فرد آفرد آ سلك تحریره کشیده قیلنسه برکتاب کبیرالحجم اولوب مستمعینه کلال ومستنسخینه ملال حاصل اولمامق ایچون « الاختصار مطلوب » فحواسنجه بوعبد حقیر بی استطاعه و بندهٔ ضعیف قلیل البضاعه طریقهٔ بیرامیه‌نك ﴿ ع ﴾ کمترینك کمتری یم کمترینك کمتری * ۰ برنابود وناچیز اولمغله بیرامیه‌ده امیرسکنی قولندن منشعب اولان پیشوایان ارباب هدانك بعض مناقب جلیله‌لرین قلم شکسته زبان

ایله تقریر و بیانه نیت اولنمدی . وهر بری دریکتای بحر حب الهی اولمغله اوصاف جمیله لری کوش جانه حلقهٔ زرین قیلندی

❊ بیت ❊

من چه رانم وصف ایشان درزبان * بر توظاهر کشته است این رازدان

. پس مفتی هدایت . مهدی ولایت . حارث عقل وشرع . عارف اصل وفرع . بخشندهٔ حب خدایی ❊ شیخ ابو حامد اقسرایی قدس الله سره وروح الله روحه ❊ مولد ومنشألری قیصریه اولوب قبرمتبرکاری اقسر ایده درمجمع بحرین علوم ظاهره وباطنه اولوب کرامات بهیه سنه حد وغایت یوقدر ❊ بیت ❊

* چونکه کلدی ملك رومه جانب شرقدن حمید *

* خلق رومه اولدی ذاتی سر بسر ظل مدید *

ابتدا دیار رومه سر الهی وجذبهٔ رحمانی انك وجهندن سرایت ایدوب وجهان وجهانیانی مستغرق نور هدایت ایتدیلر . روایت اولنور که زمان سابقده دیار رومده ظاهرا وباطنا علم وسلوکه راغب اولان طالبین بلاد عرب وعجمه عزیمت ایدوب اربابیله صحبت وتحصیل علم ومعرفت ایدرلر ایمش ابو حامد دخی سیاحت ایدوب علم ظاهری تکمیلدن صکره شام شریفده خانقاه بایزیدیه ده برشیخه خدمت ایدوب نیجه مدت مکث ایتدکدن صکره استعداد اصلی وانکیزش حب کلیسی مقتضاسنجه کمسنه دن تسلی بولمیوب بالاخره تبریزه قریب قصبهٔ خویده خواجه علاء الدین مشکوة نور محمدی اولدیغندن خبردار اولدقده عنان عزیمتی اول جانبه مصروف قیلوب متوجه اولدیغی حینده درونده جلا واستجلای کلی مشاهده قیلوب ❊ ع ❊ کفت کنجی یابم آخر من بصبر * دیوطی مراحل وقطع منازل ایتدکجه سوزش وشورشی آنا فآنا زیاده ور و زی عیدوشبی قدر وبرات اولوب الحاصل قصبهٔ خویه داخل وصحبت پیره واصل اولدقده اول مطلع انوار حقایق احمدی . ومطلع اسرار دقایق احدی یه مرآت قلبی مقابل دوشدکده رفرف عشقله برید جذبهٔ رحمان حب ازلیٔ یزدانیدن یحبهم پیامن ابلاغ ایدوب

﴿ نظم ﴾

* بیا ای کنج بی پایان چو خود مارا منور کن *
* مس بی قیمت مارا با کسیر نظر زر کن *
* تو بحر کوهر جانی توعین آب حیوانی *
* وجود خاکئ ماراصفایی بخش و کوهر کن *

مفهومنی کویان اولوب وعشق خدای لایزال کندی یی کندیلکندن الوب مقام قرب اوادنی یی مأوی قیلدی بعده صحوه کلدکده

﴿ مثنوی ﴾

چون بخویش آمد زغرقاب فنا * خوش زبان بکشـاد در مدح وثنا
کای کمینه بخششت ملك جهان * من چه دانم چون تومیدانی نهان
ای همیشه حاجت ماراپنـاه * بار دیکر ما غلط کردیم راه

دیو جناب عزته نالشلر ایدوب حضرت پیرك مکانت علیاسی مشهودی اولوب عتبهٔ سعـادتن بالین ایدندی مکر خواجه علاء الدینك دخی عمر عزیزی پایانه قریب اولوب کندوده اولان امانتی « ان الله یأمركم ان تؤدوا الامانات الی اهلهـا » فحواسنجه صاحبنه تسلیمـه مترقب ایمشـلر پس ابو حامدك خلوص ایله کلیشن ونور محبتی کلیت ایله الیشن کوروب امین امانت اوله جغن تحقیق ایلد کده

﴿ مثنوی ﴾

دست بکشادو کنار آنش کرفت * همچو عشق اندر دل وجانش کرفت
روی وپیشانیش بو سیدن کرفت * وزمقـام وراه پرسیدن کرفت

خواجه علاء الدین ابو حامدك بو وجهله خاطرین سؤال ایدوب قلبن اله المغله ابو حامد دخی کفتاره کلوب

﴿ مثنوی ﴾

کفت ای نورحق ودفع حرج * معنئ الصبر مفتـاح الفرج
ای لقـای تو جواب هر سـؤال * مشکل ازتو حل شود بی قیل وقال
ترجمـانی هرچه مارا در دلست * دستکیری هر که پایش در کلست
مرحبـا یا مجتبـا یامرتضـا * ان تغب جاء القضا ضاق الفضا

انت مولی القوم من لا یشتهی * قدردی کلا لئن لم ینتهی
مضمونی اوزره مابینلرنده نیجه ناز ونیاز واقع اولوب بعده خواجه
علاءالدین صحبت ذکرالله ایچون فقراسن جمع ایدوب حالا قصبهٔ
خویده مقام شمس تبریزی دیدکلری زیارتکاه انلرك تفرجکاهی ایدی
پس جمله فقراسی حلقهٔ ذکرالله اولوب محبت کتدکجه ایشلیوب
اوچ کون علی التوالی عشاق الهی مست ومدهوش اولوب توحید
شریفدن منفك اولمغله زمین وآسمان زلزله وکوه وصحرایه ولوله دوشوب
فلکلرده ملکلر حیران اولوب رقص ودوران ایتدیلر

❊ مثنوی ❊

کوه طور اندر تجلی حلق یافت * تاکه می نوشید ومی رابر نتافت
صار دکا منه وانشق الجبل * هل رأیتم من جبل رقص الجمل
حتی اول حوالیده برنیچه رمهٔ کوسفندان اوتلارکن عاشقان
مجذوبانك هوهو صدا سندن متأثر اولوب خوار وآشامیدن قالوب
توحید اولنان محله پویان وسوزش توحیدایله کریان وبریان اولوب
اول کون قیامتدن برنشان اولدی دیومرویدر

❊ بیت ❊

* جمله برمیدن اولوبدر بوجهان یکبار مست *
* عرش مست وفرش مست وکنبد دوار مست

بعده صلوات شریفه ایله آتش توحید تسکین بولوب ثنا وتکبیردنصکره
خواجه علاءالدینك فقراسی دست خواجه یی بوس ایدوب وبربریله
مصافحه ایتدیلر خواجه علاءالدین قدس سره

❊ شعر ❊

* ساقیا دیرت الك پیمانه لر کلسون برو *
* طولوطولونوش ایدن مستانه لر کلسون برو *
* بوینه ایدن حمائل عشق زنجیرین حقك *
* کوشه کوشه چاغریشن دیوانه لرکلسون برو *
* وارلغن بوقلوغه ویروب کندوسن محوایدایان *

* مخزن عشقم اولان ویرانه‌لر کلسون برو *
* عاشقم معشوق دانندن عالمه صالدم صلا *
* جان وباشین ترك ایدن مردانه‌لر کلسون برو *
ابیاتنك مضمونی کویان واطرافه نکران اولوب دخی کمسنه قالمدیمی دیو سؤال ایتمکله تجسس اولنوب · ابو حامد حضرتلری مستغرق وجد وکندیدن بیخبر پروبالی سوزان اولمش پروانه سان بر کوشه‌ده بولنمغله ایقاظ اولندقده درونندن آه ایدوب
﴿ شعر ﴾
* عشق الندن یاندی جانم یاعلی سندن مدد *
* بن غریب بی نوایم یاعلی سندن مدد *
* سن بکا لطف وکرمله دردمه برچاره قیل *
* شاه‌سن سن بن کدایم یاعلی سندن مدد *
دیو خواجه علاء الدینك خاکپاینه رومالیده قیلوب عزیز حضرتلری دخی ابو حامدی معانقه ایدوب
﴿ مثنوی ﴾
روتوامر حق بجان تعظیم کن * خلق را از شفقت تعلیم کن
چونکه دانی سرماسر پوش باش * درمیان عاشقان می نوش باش
روتوبا درویش عارف باش یار * بعد ازانی جوهر من پیش آر
دیوب همان شمدنصکره جانب رومه عزیمت ایله دیو اشارت ایتمکله سمعا وطاعة دیوب رومه متوجه اولدی · خواجه علی ابو حامدك اردنجه نظر ایدوب دیار عجمده ودیعت اولان اسرار الهیه‌یی دربار اولوب رومه کوتوردی دیو نطق ایتمکله بعض قاصر الفهم وناپخته حسودلر حمید الدین حضرتلرینه سوء قصد ایتدکلری خواجه علاء الدینك مرآت قلبنده عکس ایتمکله انلری دفع ایچون واروب ابو حامدك عقبندن نظر ایلیه سزا کرچشمدن نهان اولنجه‌یه دك دونوب بوجانبه نظر ایدرسه دیار عجم خالی قالمزدیو بیورمغله انلر دخی منوال مشروح اوزره حمید الدینه عقبندن نظر ایدوب چشمدن نهان اولمغه قریب ایکی کره نظرشریفلرین درپس قیلوب بوطریقله تسلیت بولدیلر بعده چوق زمان مرور ایتمدین علاء الدین حضرتلری رحمت رب غفوره واصل

اولوب ابو حامد طی مراحل وقطع منازل ایدرك یلدرم بایزید زماننده
محروسهٔ بروسه یه نزول ایدوب متمکن اولدی · روایت اولنور که ابو حامد
بروسه یه کلدکده برمرکبی وار ایدی انکله کوهدن هیزم کتوروب
ونان طبخ ایدوب مبارك ارقه لرینه یوکلنوب صومنلر مؤمنلر دیر ایمش
فی الواقع طبخ ایلدکلری نان کمال لطافتده اولمغله اهالیٔ شهر بربرندن
یغما لشوب الیشورلر ایمش لکن کندیلری نه مقوله وجود شریف
اولدیغنی کمسنه نك معلومی اولمیوب انلردخی بو وجهله مستور اولدیغندن
محظوظ اولوب نیچه زمان بروسه ده مکث ایتمشلر · حکایت اولنور که
یلدرم بایزید خان بروسه ده بنا ایلدیکی جامع شریف تمام اولدقده
امیر سلطانه بالذات واروب بنا ایلدیکمز جامعده تبرکا ابتداسز امامت
وامت محمده نصیحت بیورمق رجا اولنوردیدکده امیرسلطان حضرتلری
غوث اعظم شمدیکی حالده شهر یکرده در انلرك وجود بهبودی موجود
ایکن خطابت ونصیحت بزه تکلیف اولنمق مناسب دکلدر دیو ابو حامدك
کیم اولدیغن اعلان ایدوب ✻ نظم ✻

اوست دریایی که خود پایان نداشت * فی المثل دروی کسی سامان نداشت
راه اوراهیست تاحق ای سلیم * بر طریق دین احمد مستقیم

✻ نظم ✻

دوعالم نور شد از روشنی اش * مقرر پیش احمد محرمی اش
همو بدآنکه علم فقردانست * همو بد آنکه گفتن می توانست
همو بد کردش این چرخ کردان * همو بد آفتاب روح انسان
همو بد آنکه می درجام دارد * دوعالم رابخود آرام دارد
همو بد آنکه این دنیا به پیشش * چو بیضه باشد اندر دست خویشش
همو بد آنکه حل مشکلاتست * همیکویم که او از نور ذاتست

بو وجهله مکانت علیاسن خبر ویرمکله انلر دخی ابو حامدی بولوب
ابتدا جمعه ده خطابت وامامت وامت محمده نصیحت رجا ایلدکده
رجالرین قبول ایدوب لکن بو حالی خارجدن کمسنه بیلمزدی الحاصل
عید المؤمنین اولان یوم جمعه ده جامع جدیدك ابتدا جمعه سی ثوابنه

نائل اولمغیچون اطراف واکنافدن خلق عالم کلوب وموالیٔ عظام جمع اولوب ابو حامد قدس سره منبره قریب بر محلده متوجه قبله اولوب حافظلر تلاوت قرآنی اتمام وسنت جمعه ادا اولندقدنصکره حمیدالدین منبره صعود ایدوب کمال فصاحت وغایت بلاغت اوزره خطبه اوقویوب هر کس متوجه اولدقده اتمکجی قوجه دیدکلری کیم ایدیکی معلوملری اولوب بعد اداء صلوة الجمعه کرسی وعظه قدم نهاده اولوب مکر مولانا فناری علیه رحمة البـاری دخی جامع شریفده تفسیر فاتحه یه مباشرت اوزره ایمش منلافناری تفسیر فاتحه یه تقید ایلدیکی ابو حامدك نور ولایت ایله معلوملری اولمغله کلام معجز نظامی تفسیر فاتحه یه مفتوح اولوب اولا قواعد عربیه ومعانی وبیان وبدیع واصول وکلام وحکمت اوزره تفسیر ایدوب وحالا زمانمزده اولان بعض علما افندیلر دخی بو محلده مشکلاتی واقع اولمش دیو منلا فناری مرحومك مشکلاتن حل ایدوب بعده معانیٔ بطون قرآنیه دن اولقدر حقایق بیان ایدرلر که حتی مولانا فناری اوچنجی مرتبه نك بعضیسنی عقلم مدرك اولمیوب بطون ثلثه نك ماوراسن فهم ایده مدم دیو بیورمشلر واول کون حمیدالدین حضرتلری مجلسنده یتمش کشی جذبهٔ رحمانه واصل اولوب آیات الهیه دن برعلامت کبری اولمش بعده سعادتخانه لرینه واردقده منلافناری حضرتلرینك صبره طاقتی قالمیوب ابو حامدك سعادتخانه سنه واروب مدرسه وظیفه سندن جمع ایلدیکی بش بیـك اقچه مقداری نقدیه سی اولمغله شیخه کتوروب حلالجه مالمدر دیو حمیدالدینه اهدا ایتدکده چونکه حلنده شبهه کز یوقدر ایچندن براقچه ویروب مرکبزه کیاه کتورسونلر دیو بیورمغله برمقدار کیاه آلوب حمارك پیشنه قودیلر برازاستشمام ایدوب اوزرینه بول ایلدی

بیت

چون زر اوقاف آوردی بدام * می خوری درعالم معنی حرام
ابو حامد حضرتلری بوآنه دکین مرکبز شبهه لو نسنه چرنده اولمغله حالا دخی اختیار ایتدی پس یامولانا

﴿ نظم ﴾

مرا از علم و حکمت حال باید * نه همچون آن مدرس قال باید
علم آنست کو برای دین بود * نه زبهر جیفهٔ ننکین بود

﴿ نظم ﴾

بیا از علم معنی پرس مارا * اکر داری بحال خویش پروا
دیو یوردقده منلا فناری بی اختیار اولوب

﴿ شعر ﴾

خلدك الله لنا ساقیا * انت لنا البر ولیّ المنن
نحن عطاش سندی فاسقنا * من سکر یقطع رأس الحزن
طیبنا الراح ونعم المطیب * واختلط الشهد لنا باللبن
نطمع فی الزائد فازدد لنا * فاسق واسرف سرفا مشبعا
سن لنا سنتك المرتضی * رن لنا رنة ظبی الاغن
من هولا یغبط هذا السقا * من هولا یعبد هذا الوثن

مضمونی سویان اولوب بیعت ایلمشلر . وسبع المثانی تفسیرینك تحریرینه نفس آلوب حالا منلا فناری حضرتلرینك فاتحهٔ شریفه‌یه یازدقلری تفسیر بین العلما متداولدر . پس حمید الدین حضرتلری خلقك زیاده تعظیم وتکریم و ازدحاملرندن محظوظ اولمیوب بروسه‌دن قالقوب آخر عمرلرینه دکین اقسرایده قرار ایدوب واصل رحمة الله اولدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

ابو حامد بو منزله ایریشبك * ملك رومه کتوردی دیکدی لوا
جذبه‌سینی دیار رومه صالوب * قیلدی روم اهلنی عشقله شیدا
چونکه کلدی دیار رومه حمید * اولدی رومه هدایت عظمی

خزانهٔ علم و حکمت . یکانهٔ حلم وعصمت . مجتهد اولیا . متفرد اصفیا عالمترین طریقت . رهنمایندهٔ حقیقت . سلسله جنبانندهٔ عشق مصطفوی ﴿ الحاج بیرام انقره‌وی قدس سره ﴾ قطب زمان وقدوهٔ عالمیان اولمشدر . اصلده شهر انقره قربنده صول فصل نام قریه‌دندر خیلی

زمان طریق علمه کوشش ایدوب وزمرهٔ مدرسیندن اولوب حتی
یلدرم بایزیدك قپوجی باشیسی اولمش ایدی دیو روایت ایدرلر اول
زمان کیم حمید الدین حضرتلری آفتاب حقیقتلرین عین بصیرتلری
اولانلره عرضه قیلدقده حاجی بیرام حضرتلری دخی دیدهٔ جان ایله
طلعت ابو حامدی کوروب عاشق پامال اولمغله

نظم

ای دل چه اسیر فکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی وآسوده شوی
خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست ونیست آسوده شوی
مفهومنجه تدریسدن وجمله علایق وعوایقدن فارغ اولوب

بیت

روتوار باب معانی را ببین * دور باش از مفتیٔ محفل نشین
دیو کیدوب حمید الدین قدس سره نك تراب قدمن سرتاج ایتدی
ودخی

نظم

باشد هوسم که خاکپای توشوم * مجذوب دوچشم دلربای توشوم
آندم که زند آتش رویت شعله * خواهم که بجان ودل فدای توشوم
ابیاتنی کویان اولوب واثرینه دوشوب شام شریف وکعبهٔ مکرمه یه بیله
واروب اوچ ییل کشت وکذار ایتدکدنصکره اقسرای قصبه سنه
کلوب حین انتقاللرینه دکین خدمت شریفلرنده اولدی بعده نور حقیقت
محمدیه علی وجه الاکملیه برج حاجی بیرامده طالع اولمغله سجادهٔ ارشادی
تشریف ایدوب ساقیٔ بزم محبة الله اولدی وجه مبارکن کوروب مطلع
آفتابنه قلبلرین مقابل طوتانلر نور هدایتله مهتدی اولوب کدورات
نفسانیه دن خلاص اولدیلر

نظم

حاجی بیرامه اندن اولدی نظر * هر کیم اکا ایرشدی بولدی رها
پرتو نور جذبه سیله اول ار * ایلدی مرده دللری احیا
وصلی عیدینه ایرشن عشاق * غمدن آزاده اولدیلر ابدا
حاجی بیرام ولینك قدس سره احبابی کثرت بولمغله بعض حسودلر

سلطان محمد فاتحك والدی سلطان مراده غمز ایدوب الحاج بیرام نام
کمسنه انقره ده خیلی مرید جمع ایدوب وبعض کلمات غیر مربوطه
سویلیوب حاشا خلقی اضلال وبلکه قاصد سلطنت اولمق احتمالی واردر
دیو بهتان وسلطان مرادی تخویف ایتمکله اخذ واحضار ایچون
چاوش کوندریلوب مخالفت ایدرسه قید بند ایلیه سن دیو تنبیه اولنمغین
چاوش دخی برموجب فرمان روان اولوب کلیبولیدن چارداغه عبور
وقصبات وقرایی مرور ایدرك انقره یه برمنزل قریب اولدقده حاجی بیرام
ولی حضرتلری اسبه سوار اولوب وچاوشك کله جك سمتنه کیدوب
چاوشه ملاقی اولدقده عزیمتکزنه جانبه در دیو سؤال ایدوب چاوش
حاجی بیرام دیرلر برمدعی وارایمش بعض فساداتی عرض اولنمغله انی دار
السلطنته کوتورمکه کلدم دیو جواب ویرمکله حاجی بیرام دخی اول
دیدکلری بو عبد افقردر دیو کندیلرینی بیلدروب چاوش حاجی بیرامك
وجه مبارکنه نظر ایتدکده پرتو نور محمدی یی مشاهده ایتمکله

✤ بیت ✤

جمله عالم نورازین بگرفته است * زاهد خود بین چه غافل کشته است

دیوب سلطانم خلاف انها ایتمشلر بوفقیر کز واروب احوالی اعلام ایلیه یم
دیدکده اولو الامرك فرمانی یرینه وارمق کرکدر حالا یا نکده اولان
زنجیری بند کردن قیل کیده لم دیوب چاوش دخی

✤ نظم ✤

هر که قصد سالکان کرد دوزخیست * راست کفتی پیش ایشان بی رهیست
هر که بغض سالکی دارد بجان * اونخواهد برد ایمان ازجهان

دیو حاشا بن جنابکزه اومقوله کستاخلق ایدم دیو کریه قیلدقده
حاجی بیرام قدس سره

✤ از دریای ابرار ✤

* عاشق رنجست ومردانرا بسینه راحتست *
* سلسله بندست وشیرانرا بکردن زیورست *

دیو چاوشله روانه اولدیلر کلیبولی یه کلدکده محمدیه صاحبی یازیجی زاده

محمد چلبی علوم وفنونده کامل برمرد فاضل اولوب لکن بعض شیئله آلفته وآلایش خمرایله آشفته اولمغله دائما عیش ونوش ایدرمش حاجی بیرام نورولایت ایله یازیجی زاده نك استعدادینی بیلوب ژنك آلوده برجوهر گرانمایه ایدیکن مشاهده ایتمکله حضور شریفنه دعوت ایدوب

﴿ شعر ﴾

ای دل بهوای عشق پژمرده مشو * با آتش عشق باش وافسرده مشو
خواهی که چوگل برهمه عالم خندی * چون بار دیگر مقید خرده مشو

دیو حب ماسوایی قلبندن اخراج ایدوب بادهٔ عشق الهی ایله دل وجانی مست وحیران . وطریق حق نمایان اولمغله یازیجی زاده افندی چاه مظلم طبیعتدن فضای نور ایمانه صعود ایدوب اهل نجاتدن معدود اولدی . وحاجی بیرام قدس سره نك خاکپاینه رومال اولوب لسان حالی بو ابیاتی انشاد ایلدی

﴿ شعر ﴾

آن نور که بود در پس پردهٔ غیب * دار دهمه جا ظهور بی شبهه وریب
هرگز ننهیم دل بدنیای دنی * مارا که بود نقد حقیقت درجیب

پس حاجی بیرام ولی کلیبولیدن قالقوب ادرنه یه متوجه اولدیلر چون ادرنه یه داخل وحضور پادشاهه واصل اولدقده پادشاه حاجی بیرام ولینك صحبت شریفلریله مشرف اولوب حقلرنده اولان قیل وقال افترای محض اولدیغی معلوم شریفلری اولمغله

﴿ نظم ﴾

رو ازان در توبه پیش کرد کار * بعد ازان درجان خود مهرش بکار
خود عوام الناس دردل جاهلند * زانکه ایشان ازطریقت غافلند

﴿ بیت ﴾

تو بشناس آنکه آن دانای رازست * تو بشناس آنکه آن بینای رازست

دیوب انواع اعزاز واکرام واصناف معذرت واحترام ایله فتح کلام ایلدی حاجی بیرام ولی قدس سره دخی «العذر مقبول عند کرام الناس» دیو معذرتلرین قبول ونیجه نصایح ایدوب

﴿ نظم ﴾

مکن ظلم ودل دانا مرنجان * اکر داری بمعنی ملك ایمان
خدا راضی بود از شاه عادل * برون آرد ورا ازخاك وازکل
ندارندعدل فاروق اندرین دین * زبهر عارفان دارند صدکین

دیوب وبوکا مانند درر وجواهر صاچوب سینه صاف اولدیلر • بعده پادشاهك رجاسیله جامع عتیقده کرسی یه صعود ایدوب کفتار نور نثارندن مستمعین مستعدینك فتیلهٔ دللری آتش عشقله سوزان وخانهٔ قلبلری تابان اولدی • احوال بویوزدن اولمغله

﴿ نظم ﴾

مصطفی مه میشکافد نیم شب * ژاژ میخواهد زکینه بولهب
آن مسیحا مرده زنده میکند * وان جهود ازخشم سبلت میکند

مضمونجه حاجی بیرامه عداوت جبلیه سی اولان وزرادن بریسی خجل وشرمسار اولمغین حضرت عزیزی ضیافته دعوت ایدوب انلر دخی اجابت سنتدر دیو واروب وزیر مزبور حاجی بیرام سلطانی اهلاك نیتی ایله برکاسه شربت زهر آلودی اله صونوب حاجی بیرام سلطاندخی بزنوش ایدەلم لکن حضرت وآفتی سرە راجع اولسون دیو نوش ایتدکده باذن الله تعالی وجود شریفلرینه ضرر ترتب ایتمیوب وزیر مزبور فی الحال لرزان اولوب جام موتی نوش ایلدی بوکار عجیبی حاضر اولانلر مشاهده ایلدکلرنده دندان حیرتی دهان تعجبلرینه قویوب مثنویٔ شریفده ابو یزید بسطامی قدس سره حکایه سنده مسطور اولدیغی اوزره

﴿ مثنوی ﴾

پیش اوآمد هزاران مردوزن * که ای دوعالم درج در یك پیرهن
ای تن توکرتن مردم بدی * چون تن مردم زخنجر کم شدی
بی خودی بابی خودی درچارزد * باخود اندر دیدهٔ خود خار زد
ای زده بربیخود آن تو ذوالفقار * برتن خود میزنی آن هوش دار
زانکه بیخود فانیست وایمنست * تا ابد درایمنی اوساکنست
نقش اوفانی واوشد آینه * غیر نقش روی غیراینجای نه

گر کنی تف سوی روی خود کنی * ور زنی بر آینه بر خود زنی
ور ببینی روی زشت آن هم توبی * ور ببینی عیسی و مریم توبی
او نه اینست و نه آن او ساده است * نقش تو در پیش تو بنهاده است
چون رسید اینجا سخن لب را ببست * چون رسید اینجا قلم در هم شکست
لب ببند ارچه فصاحت دست داد * دم مزن والله اعلم بالصواب
پس حاجی بیرام ولی پادشاهدن اذن طلب ایدوب کلیبولی یه عودت
و یازیجی زاده افندی یه وداع و بعض وصیت ایداع ایدوب وطن
مألوفلرینه رجعت بیور دیلر . بعده یازیجی زاده افندی محمدیه کتابن
نظم ایلدی بو قصیدهٔ الهیه محمدیه دندر کمال لطافت و غایت بلاغتده در

﴿ قصیده ﴾

* ینه عرض ایلدی دلبر یوزین قصر جلالیدن *
* ینه ناننده شیدایم شراب لایزالیدن *
* ینه کشف حجاب ایتدی کوزم کوکلم جهالتدن *
* کیرو جانه ندا ایتدی ندای ذو التعالیدن *
* حقیقت یوزینی وجه مجازیده مبرقع وش *
* پشمنش آلن آلیله سچلمز آلی آلیدن *
* جمالی آفتابینك شعاعی ایتمدین پرتاب *
* عدم شهرنده سایدی جهان فیء زوالیدن *
* ایکی عالم وجودی کیم دوشوبدر سر نه مصحف *
* کمال حسن آیاتن آچار عین کمالیدن *
* انك مهری هواسنده وجود کائنات ذرّه *
* انك چهری صفاسنده بهشت برشمه عالیدن *
* چنان دریای هجرانه باشمدن آشه غرق ایدم *
* وصال ایرشدی سیرابم سراب پرخیالیدن *
* منم شهباز قدسی کیم النده طوتار اول سلطان *
* منم سربازانسی کیم ایرشدم ذو المعالیدن *
* چو دوشدی عشقنه کوکلم ازلدن تا ابد مستم *

* عمارتمی کلور هر کز خراب لا ابالیدن *
* خیالی نقشی جانمده مصور اوله‌لی کوکلم *
* هب اسم ورسمی محوایتدی بو تصویر مثالیدن *
* یوزینی کورمکه امکان چو واردر آرزومندم *
* قولاغم خالیدر زیرا کلام اعتزالیدن *
* نیدر لرآنی کیم آنك دیلی سویلمیه رازین *
* نیدرلر جانی کیم باشلر چکه اعلی الاعالیدن *
* کرکمز شول فناعمری چو بو عمر عزیزم اول *
* کرکمز با که شول جانی که پرغم اوله خالیدن *
* بکانه صومعه مسجد چو مقصودمدر اول مرشد *
* کرك هر یوزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن *
* زهی مقبل شوقولدر کیم اوله قاتنده اول مقبول *
* زهی قابل شو قابل کیم دیه مولی الموالیدن *
* صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن *
* که اکسیر حیات ایچم اوفرجام زلالیدن *
* انك سود اسنی بولام کچم سودای سودادن *
* اوسودایی بولان کچدی بو سودای ملالیدن *
* چون انك دردی در دنده بولوبدر سلسله جانم *
* کچر فکرم تسلسلدن چیقار دور محالیدن *
* منم دریای توحیده چو محو محض مستغرق *
* کتورسم نوله کر کوهر بو دریای وصالیدن *
* خداوندا نه نقص اوله کمال سلطنتدن کیم *
* اکر بو یازیجی اوغلی کوره نور جمالیدن *
* سنك عشقك کتابینی کوزی قانیله یازمشدر *
* صاچرسه درایله مرجان نوله بحرامالیدن *
نقل اولنور که سلطان مراد خان حاجی بیرام ولینك بو قدر کمالاتن مشاهده ایتمکله درون دلدن محب صادق اولوب و کندیلرینه مکتوب یازوب

جنابکزدن تاج و کسوه کیمش کیم وار ایسه تکالیف شاقه وعرفیه‌دن
معاف ومسلم اولسونلر دیو معافنامه کوندرمکله اهالیٔ قصبات
وقرادن معافیت استماع ایدنلردن چوق کمسنه تاج وکسوه کیوب تکالیف
جمعنه کلانلر هرقنغی قریه‌یه وارسه‌لر اهالیسنی حاجی بیرام کسوه‌سیله
بولوب تکالیفدن نسنه المزلر ایدی ارسالیه‌لرینه کسور کثیره واقع اولمغله
حاللری پادشاهه عرض اولندقده پادشاهدن حاجی بیرامه تکرار
مکتوب کلوب اکثر ناس صورتلرینی جناب شریفکزك درویشانی
زینه منسلك ایتمشلردر نه‌مقدار درویشانکز وارایسه اعلام بیوره‌سز که
اکا کوره عمل اولنه دیو انها بیورمغله برکون حاجی بیرام حضرتلری
بزدن بیعت ایلیان فقرایه ضیافتمز واردر دیو ندا ایتدیروب کندولر
برمرتفع محلده خیمه قوروب درویشان کلوب اول حوالی مالا مال
اولدقده حاجی بیرام ولی تشمیرساعدین ایدوب ودست مبارکنه برتیغ
تیز آلوب درویشلر بکا ارادت کتورنلری بوکون فی سبیل الله قربان
ایلسم کرکدر دیو صلا ایتدکده هرکس متردد اولوب بالاخره رجالدن
بری ونسادن دخی بریسی * ع * جان ومال وسر فدا در راه تو .
دیو جرأت ایدوب تسلیم اولدقلرنده ایکیسن دخی خیمه ایچنه
کتوروب مقدما برارکك قویون احضار ایتمکله انی قربان ایدوب
خیمه‌دن طشره خون فراوان روان اولدقده * ع * چه شیخی
ومریدی این چه قید است * عزیزه سودا غلبه ایتمشدر دیو .
درویشان پراکنده وپریشان اولمغله سلطان مراده مکتوب
یازوب حالا برایچق درویشم واردر غیری یوقدر دیو ایذان وفقرانك
دخی تسلیم وانقیادین بووجهله امتحان ایدوب « وامتازوا الیوم »
آیت کریمه‌سن قرائت بیوردیلر پس یومافیوما حاجی بیرام قدس سره‌نك
خوان حقیقیسندن چوق کمسنه‌لر تنعم ایدوب مرآت دللرنده تابان اولان
نور محمدیدن جهان وجهانیان پرضیا اولدی فاتح قسطنطینیه سلطان
محمد خان حضرتلری حاجی بیرام ولی‌یه محبت ایدوب استانبول فتحنه
نیت ایتمکله تبرکا حاجی بیرامك فقراسندن بریسی غزاده بیله بولنمق

التماس ایتدکده آق شمس الدین تعیین اولنوب فتح قسطنطینیه انلرك
توجه شریف وخیردعاری برکاتیله میسر اولدی آق شمس الدین
مرحومك چوق کرامات سنیه سی وجوده کلوب علمدار حضرت
فخر کائنات ابو ایوب انصاری رضی الله عنهك تربهٔ شریفه‌لری انلرك
اشارتیله معین اولدی . نقل اولنور که امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس الله
سرهما بینده برمقدار برودت واقع اولمغله حاجی بیرام سلطان امیرسکینی
ایله آق شمس الدینك مابینلرینی آتشدن غیری شی تمیز ایتمز دیو
بیوررلر ایمش امیرسکینی بروسه ده متمکن ایکن حاجی بیرام ولینك
انتقاللرینه متعلق بعض اشارت واقع اولمغله انقره یه عزیمت ایلیوب
حکمت خدا حاجی بیرام حضرتلرینی محتضر بولوب مابینلرنده نیچه
اشارت چکدکدنصکره دار فنادن سرای بقایه ارتحال ایدوب نفس
انقره ده مدفون اولمشلردر . رحمة الله علیه رحمة واسعة . حاجی بیرام
ولی رحلت ایلدکدنصکره خلفادن هر بری بر جانبه کیدوب امیر سکینی
قصبهٔ کوینکدن اولمغله کوینکه کلوب آق شمس الدین دخی کوینکده
تمکن ایدوب حاجی بیرام فقراسندن بعضیسی امیر سکینی یه واروب
صحبت ایدرلر ایکن آق شمس الدین مرحوم امیرسکینی امیدر ارشاده
تقید ایتمسون وکیمسه وارمسون دیو فقرایه تنبیه ومنع ایدوب لکن
امیرسکینی دن فوق الحد جذبات وحالات مشاهده اولنمغله هر کس
بیك جان ایله زیارتنه واردقلریچون آق شمس الدین مرحوم تقید ایلیوب
بر کون امیرسکینی فقرا ایله تفرجه کتدکلرنده آق شمس الدین دخی
واروب اثنای مصاحبتده عمرده سن امیسن ارشاده تقید ایتمیه سن
علی الخصوص عزیزمزك بالذات کیدکلری تاج وخرقه واوطوردقلری
سجاده واللرنده اولان تسبیح وعصا بزده در بواشارت خود کافیدر
دیو بوکا مانند بعض کلمات اولمغله امیرسکینی حضرتلری بر زمان
سر مبارکن جیب مراقبه یه کشیده قیلوب حاجی بیرام ولی قدس سره
آق شیخله سنك مابینکی آتش فرق ایدر دیو ایلدیکی اشارت ظاهر
اولمغله

﴿ بيت ﴾

مرد عاقل را اشارت بس بود * عاشقانرا خود بشارت بس بود
ديو سر برآورده اولوب هركيم حاجى بيرامه محب صادق ايسه
بر يوك اودون كتور سونلر ديوب تفرجكاهلرى كوهستان اولمغله
هر كس واروب اودون جمع ايدوب آتش عظيم ياقديلر علولرى
آفاقه چيقدقده آق شمس الدينه خطاب ايتديكه عزيزمزك تاج
وخرقه سى وتسبيح وسجاده سى بوفقير كزده دخى واردر اكرذوق
وحالت تاج وعباده ايسه وجودمز هيزم نار اولوب تاج وعبا احراق
اولنمسون والاذوق وحالت وعشق ومحبت بزده ايسه تاج وعبا محترق
وخاكستر اولوب وجودمزه ضرر ترتب ايتمسون « بسم الله الرحمن
الرحيم » ديو درون آتشه قدم نهاده اولوب

﴿ شعر ﴾

* دخلت النار سكرانا حسبت النار او طانا *
* الفت النار احيانا فمن ذا يألف النيران *
* يقول خادع المحشر بلاء العشق كالسكر *
* وشوك الحب كالعبهر فما يكيك يافتان *
* جراحات الهوا تشفى كدورات الهوى تصفى *
* برودات الهوى تدفى ونيران الهوى ريحان *
* الايا ساقيا اوفر ولا تمنن لتستكثر *
* ادر كاسا تنا واسكر فان العيش للسكران *
* فلا تسق بكاسات صغار بل بطاسات *
* وامددنا بجرات عظاما ياعظيم الشان *
* اذا ماشئت ابقائى فكن ياعشق سقائى *
* وملء بالفقر تلقائى وانت الدين والديان *
* فماء مشبه النار عزيز مثل دينار *
* فدنياه بقنطار بلاعد ولاميزان *
* اذا افناك سقياها و زاد الشرب طغويها *

* فاياكم واياها وخلوا دهشة الحيران *
ديوب انواع ذوق ووجد ايله رقص وسماع ايدرك اوزرنده اولان
تاج وعبا وسجاده وعصا خاكستر اولدی وبعضلری آتشه خطاب ايدوب

﴿ مثنوى ﴾

هر كزاى آتش توصابر نيستى * چون نسوزى چيست قادر نيستى
ديوب آتش دخى ﴿ مثنوى ﴾
كفت آتش من همانم آتشم * اندرا كه تابيبنى تابشم
طبع من ديكر نكشت وعنصرم * تيغ حقم هم بدستورى برم
باد وخاك وآب وآتش بنده اند * بامن وتو مرده باحق زنده اند
ديو سؤاللرينه جواب ويردى . وبالجمله امير سكينى قدس سره يه
حاجى بيرام حضرتلرينك دست مباركيله ويرديكى شالى كنديى يه
لاجل ستر العوره ميان بند ايدوب انجق اول احراق اولمدى وباذن الله
تعالى وجود شريفلرندن سرموينه خطا ترتب ايتمدى ورخسار مباركى
مانند ورد احمر كل كل وغرق عرق اولوب طبق طلعتى پردر اولدى
ومثنوئ شريفدن بوابياتى كويان اولديغى حالده درون آتشدن
ظشره چيقدى ﴿ مثنوى ﴾
اندرون آواب بين آتش مثال * از جهانى كا تشست آبش مثال
اندرآ اسرار ابراهيم ببين * كودر آتش يافت ورد وياسمين
اندرين آتش بديدم عالمى * ذره ذره اندر وعيسى دمى
اندرآو ديكر ازاهم بخوان * كاندرين آن شاه بنهاده ست خوان
اندر آييداى مسلمانان همه * غير عذب دين عذابست اين همه
اندر آييداى همه پروانه وار * اندرين بهره كه دارد صد بهار
پس آق شمس الدين وفقرا بو واقعهٔ عجيبه وحالت غريبه يى معاينه
ومشاهده ايتدكلرنده بر برلريله معانقه ايدوب مابينلرنده اولان قيل وقال
وبحث وجدال برطرف اولوب سينه صاف اولديلر واول مجلسده
حاضر بولنوب زى عاميده اولان احبابدن بريسى اوزرنده اولان البسه
ودستارين چيقاروب اميرسكينى يه الباس ايدوب من بعد تاج وخرقه

قبول بیورمدیلر الی الآن اول طریقهٔ شریفه‌یه منتسب اولان اعزه تحت قباده مستور اولمشلردر امیرسکینی طیب الله ثراه‌نك قبر متبرکلری کوینکده‌در رحمة الله علیه رحمة واسعة

✻ نظم ✻

دعوئ سجاده ایدیجك نیچه‌سی * اوده یاقدی چیقاروب تاج وعبا
کز ایوب زمرهٔ صادقلری اول * پس قبا ایچره ایلدی اخفا
پس ای برادر امجد مقصود اصلی عشق ومحبت وذوق وحالتدر · والا مجرد تاج وعبا وتسبیح وعصا دکلدر · شول صادقلرکه ظاهرلری باطنلرینه موافق ولسانلری حاللرینه مطابق اولوب طالبلره ذکر اولنان اذواق وحالاتدن برشی اعطاسنه قادر ایسه نه خوبدر ونه لطیفدر والا لساناً وصورةً تزیین ظواهر ایدوب ومعارف وتوحیددن ومناقب سلفدن نیچه نیچه قال ازبر ایوب اکا فریفته اولوب خالی الذهن اولانلر نیچه زمان قپوسن بکلیوب بالاخره خسر الدنیا والآخره مفلس قالورسه کار مشکل اولور حق سبحانه وتعالی جمله طالبلری اومقوله رهزنلردن حفظ ایلیه · وطالبك کوکلی کوزین آچوب حق باطلدن فرق ایتمك نورینی احسان ایلیه · حتی هرمقلدك دام تزویرینه پابسته اولمیوب یولندن قالمیه ·

حضرت مولانا بیورر ✻ مثنوی ✻

بهر این کفتند دانایان بفن * میهمان محسنان بایدشدن
تو مرید ومیهمان انکسی * کوستاند حاصل توازخسی
نیست چیره چون تراچیره کند * نور ندهد مرترا تیره کند
چون ورانوری نبوداندر قران * نورکی یابنداز وی دیکران
همچواعمش کوکنددار وی چشم * چکنند در چشمها الا که پشم
از خدانی بوی اورانی اثر * دعویش افزون زشیث وبوالبشر
دیونموده وراهم نقش خویش * اوهمی کوید زابدالیم وبیش
حرف درویشان بدزدیده بسی * تاکمان آید که هست اوخود کسی
خرده کیرو در سخن بربایزید * ننك دارد از درون اویزید

بی نوا ازخوان ونان آسمان * پیش اونداخت حق یك استخوان
اوندا کرده که خوان بنهاده ام * نایب حقم خلیفه زاده ام
الصلا ساده دلان پیچ پیچ * تاخورید ازخوان‌چودم سیرهیچ
سالها بروعدهٔ فردا کسان * کردآن درکشته فردا نارسان
دیرباید تاکه سر آدمی * آشکارا کردد اوپیش وکمی
زیر دیوار بدن کنجست یا * خانهٔ مارست ومور واژدها
چونکه پیدا کشت اوچیزی‌نبود * عمر طالب رفت آکاهی چه سود
امابودخی مقرردر که طالب حق طالبند، صادق اولسه یعنی مقصودی حقدن غیری اولمسه اومقوله دروغ کوی ومقلدلردن بریسنك دام تزویرینه دخی بند اولسه حق سبحانه وتعالی انك صدق وخلوصی برکاتنده انی محروم قومز بهر حال برطریقله اهل تحقیقه ایرشدرر ویاخود من حیث لایشعر مرآت قلبنده نورمحمدی فروزان اولور لکن بوحالت نادر واقع اولور . کما قیل « النادر کالمعدوم » حضرت جلال الدین رومی قدس سره بوحالی دخی تحقیق بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

لیك نادرطالب آیدکز فروغ * در حق اونافع آیدآن دروغ
او بقصدنیك خود جایی رسد * کرچه جان پنداشت آن آمدحسد
چون تحری دردل شب قبله را * قبله نی وآن نماز او روا
پس اول قبهٔ ولایت . وصفی کعبهٔ کرامت . عاشق مجذوب رحمانی . امیرسکینی رحلت ایتدکدنصکره قطب عالم روحانی معدن حکمت ربانی . ساکن حریم کعبهٔ سبحانی . بحر وفا کان عطا ﴿ بنیامن ایاشی قدس الله سره ﴾ مرکز دائرهٔ ارشاد اولوب طالبان طریق هدایته شراب عشق الهی سقی ایلدی انلر دخی بعض اسناد ایله کوتاهیه قلعه‌سنده حبس اولنوب صاحب قران زمان سلطان سلیمان خان یدی‌آیدن زیاده قلعهٔ ردوسی محاصره ایدوب فتحنده عاجز اولمغله اول زمان مرحوم سلطان سلیمان خانك چوقه دارلغی خدمتن ایلیان کمسنه بنیامن

حضرتلرینك احبابندن اولمغله سلطان سلیمان مرحومه عرض ایدوب حاجی بیرام ولی طریقه سندن فلان کمسنه بو قدر زماندر کوتاهیه قلعه سنده محبوسدر ظن غالبم بودر که بو قلعه نك عسکر اسلامه بو قدر طیاندیغنه باعث اولدر دیو اعلام ایتدکین مرحوم سلطان سلیمان خان اطلاقیچون امر ویروب تاریخن ضبط ایتدیلر . بنیامن ایاشی حبسدن اطلاق اولندیغی کون قلعهٔ ردوس فتح اولنوب سلطان سلیمان بنیامن ایاشی یه حسن اعتقاد ومحبت ووداد اوزره اولدیلر ماینده چوق زمان مرور ایتمدین بنیامن ایاشی دخی زیاده پیروغایت مسن اولمغله « فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر » مأواسنه خرامان اولوب صدف شریفلری اياشده مدفوندر

❊ بیت ❊

او دخی بو فنایی ترك ایتدی * کوردی یارینی ایدوب عزم بقا

مصباح اسرار حقیقت . مفتاح ارباب طریقت . ادب یافتهٔ عتبهٔ عبودیت . جکرسوختهٔ جذبهٔ ربوبیت . رهنمای روندکان ❊ پیر علی سلطان اقسرایی قدس سره ❊ وراثت ولایت حقیقت محمدیه مظهریتنده قائم اولوب کرامات باهره لرینه حد وغایت یوقدر . صاحب قران دوران سلطان سلیمان خان عجم سفرینه کیتمك اثناسنده علاء الدین اقسرایی حضرتلرینه بعض منکرلر پیدا اولوب اقسرایده بر کمسنه ظهور ایدوب مهدیلك دعواسن ایدر دیو آستانه یه عرضلر کلوب تفتیشنه امر ارسال اولنمغله مجلس شرع شریفه احضار واحوالی استفسار اولندقده بزم علیهمزه شهادت ایلیان سز میسز دیو برینه صورت جلال ایله اشارت ایلدکده باذن الله تسلیم روح ایدوب برینه دخی اشارت ایتدکده قیء ایدوب دهانندن بعض لوث جریان ایتمکله مجلسده حاضر اولانلره هیبت استیلا ایدوب سؤال وجوابدن فراغت اولندی ❊ ع ❊ هست خموش ازهمه غوغا خلاص * دینلوب واقع حالی تکرار درسعادته عرض ایلدیلر . سلطان سلیمان مرحوم اوطاغیله اسکداره چیقمش

بولنوب بزكندیمز اول جانبه كیده یورز دیو تأخیر اولنمغله سلطان سلیمان مرحوم اقسرایه وار دقلرنده تبدیل شكل ایله پیرعلی سلطانك منزلنه واروب ملاقی اولدقلرنده پادشاه جمجاه حضرتلری چوق آثار وكرامتلرین مشاهده ایدوب اثناء مصاحبتده عزیزم سزی بزه خلاف انها ایتمشلر بحمد الله شرف صحبتكزله مشرف اولدق دیوب عزیز دخی دولتلو پادشاه بوفقیره اسناد اولنان ندر دیو سؤال ایلیوب مهدی یم دیر ایمش سز وجنتك درت ایرماغی بزده در دیوب بوكا متعلق بعض كلماتكزی نقل ایتدیلر دیدكده پادشاهم شمدیلك ظاهرده مهدی سزسز وجنتك درت ایرماغی جنته مخصوصدر بعد الموت ودخول الجنه مؤمنلر آندن نوش ایدرلر اما انسان انموذج عالم شهادت وملكوت اولمغله علم ومعرفت وعشق وحقیقت هر بری جنتك بر ایرماغنه تشبیه اولنمشدر وجنتك ایرماغنك بریسی آب كوثر وبریسی لبن شهبا وبریسی عسل مصفا وبریسی خمر حمرادر دیو بیورلمشدر

﴿ مثنوی ﴾

آب صبرت جوی آب خلد شد * جوی شیر خلد مهر توست و ود
ذوق طاعت كشت جوی انكبین * مستی وشوق تو جوی خمر بین
هرطرف خواهی روآتش میكنی * آن صفت چون بد حیاتش میكنی

حق سبحانه وتعالی سزه وبزه مجلس رسول الله علیه السلامده نوش ایتمك میسر ایلیه لكن ظاهرده اولان مثاللری دخی خانه مز اوكندن جریان ایدن آب شیریندر وبرقاچ رأس بقره واغنام وبرقاچ قوغان وار دردیو پادشاهك حضورینه شیر وعسل كتوروب تناول ایتدیلر سلطان سلیمان دخی عزیزم خمر ایرماغنك نمونه سی وارمیدر دیدكده نعم خمر ایرماغی عشق یزدان وجذبۀ رحماندر

﴿ نظم ﴾

پیش ما اسرار درویشان بود * پیش ما خود ناله وافغان بود
پیش ما باشد همه اسرار عشق * پیش ما باشد همه گفتار عشق

پیش ما باشد شراب کوثری * پیش ما باشد طریق رهبری
پس اولدخی طالبلره دریغ دکلدر دیوب پرتو پاشا مرحوم سلطان سلیمانك چوقه داری اولمغله بیله کتمشلر ایمش ایاق اوزره طوروب عزیزك کلماتنه جان قولاغن طوتوب کمال محبت ایله کوکل و یرمکله علاء الدین اقسرایی دونوب پرتو پاشایه برنظر حقانی ایدوب بی اختیارالله دیو نعره اوروب زمینه دوشدی ونیچه زمان وجد ایله قالدی سلطان سلیمان مرحومه دخی اختیارسز بکا کلوب پیرعلی سلطانه انواع تواضع ومسکنت کوستردی وعجم سفرینه متعلق بعض نسنه اشارت ایدوب سلطان سلیمان مرحوم اول سنه عجمه واردقده عزیزك جمله اشارتی بعینه ظهور ایتمکله محبتی زیاده اولوب عودت ایتدکده پیرعلی سلطانه تکرار اوغرایوب هر یوزدن مصاحبت اولنوب عزیزدن دین ودولتنه لایق نصیحت التماس ایلدی انلرك دخی عندلیب لسانی روضهٔ جناندن نغمه‌زن اولوب

نظم

حق ترا ازعدل پرسد عدل کن * غیراین خود نیست درمعنی سخن
کوتوداری عدل دنیاجای تست * تخت سلطانی بزیر پای تست
ورنه عمرخویش ضایع میکنی * خویش را ازخویش مانع میکنی
جور مظلومان زظالم خود ستان * غیررامحرم مکن دراین‌هسان
کارآنست که بدین‌حق کنی * ظالم ومظلوم پیش خود کنی
کرتواین معنی بخود همره کنی * کردراسلام نبی بی شك قوی
ورنه باشی میرنو روزی بدهر * عاقبت ظلمت نکیرد شهر شهر
حق تعالی سر نکون انداز دت * خودچه‌میدانی که‌چون‌اندازدت
رو تو راهی ساز از شرع نبی * تا ببینی روز روشن ور شبی
رو تو اندر ملك تخم عدل کار * تانه کردی دردوعالم شرمسار
رومکن توملك راویران زکس * زانکه باشد تیغ مسکینان نفس
رو حذرازراه خلقان خدای * ورنه آو یزند در نارت زپای
رونظر کن درهزاران خاك شاه * جمله رفتند در درون قعرچاه

روتو باارباب دين همت بدار * زانكه اين دنيا نباشد پايدار
روتو پند من بمعنى كوش كن * همچودرى خويشتن در كوش كن
هم تو پندمن بجان خود نشان * تا دهندت خود بعنيها نشان

مضموننك ماصدقى انواع نصيحت ايدوب سلطان سليمان مرحومك يوركن دلوب بسيار كريه وناله ايدوب پير على سلطانه نيچه املاك ومزارع تكليف بيوردقلرند، قبول ايتمكله بارى اوغلكزى استانبوله كوندر يكز ديو منت ايتدكده دولتلو پادشاه اوغلمك اسمى اسماعيلدر حق يولنه قربان اولمقدن دونمز انلرى سزه كوندرهلم ديو وعد ايتمكله سلطان سليمان استانبوله داخل اولدقدنصكره مابينده اولان عهد وامان اوزره چلبى شيخى استانبوله كوندرمكه تصميم ايلدى وادرنهده ساكن اولوب حالا ابوايوب انصاريده، زال پاشا جامعى قربنده دريانك جانب ساحلنده مدفون اولان مزارك صاحبنه شيخ پير احمد ديرز ارذل عمره وارمش بر پيرايدى بوعبد كمترطفل ايكن انلرى كورمشيدم ٠ اول حكايت ايدركه پيرعلى سلطان اوغلى شيخ اسماعيلى استانبوله كوندرركن بنى تنهاسنه دعوت ايدوب چلبى شيخك استانبولده مقتول اولاجغن وجمله سرانجامنى خبرويروب لكن بزم صحتمزده اولمز ديو تحقيق بيوردى و بزى چلبى ايله استانبوله كوندردى والتى آى مروراتدكدنصكره پير على سلطان قدس سره دار بقايه رحلت ايلدى بعده چلبى شيخ ادرنهيه واروب برقاچ زمان اكلندى هنوز اون طقوز ياشنده، ملتحى اولمش شاب ايدى علماء كباردن برى پيرعلى سلطانك احبابندن اولمغله برايكى كره چلبى شيخى ضيافت ايدوب بعض كباره تصدر ايتديروب وكنديسنك اوستى يانته المغله نيچهسى غرض ايدوب حرف كيرلك سمتنه ذاهب اولمشلر ايدى ادرنهدن كيرواستانبوله كلدكده خلق زيارتنده ازدحام ايدوب چوق جمعيت اولوب بعض اسناد اولنمغله سلطان سليمان مرحومك معلوملرى اولدقده چلبى شيخه خبر كوندروب ولايتكزه كيده سز ديو بعضلرك سوء قصدين اعلام ايدوب وپير على سلطانك فقراسندن بعض اختيار درويشلردخى سويلبوب لابد تبديل مكان كركدر ديو

﴿ مثنوى ﴾

قوم گفتندش مكن جلدى برو * تا نگردد جامه و جانت گرو
آن ز دور آسان نمايد به نگر * تا بآخر سخت باشد ره گذر
هين برو كوتاه كن اين قيل وقال * خويش و ما را در ميفگن در وبال
بى خيانت اين نصيحت از وداد * مينمايمت مگردان عقل و داد

مضموننجه پند كوى اولدقجه چلبى شيخ مرحوم بزه سر انجامنه اشارت وبشارت اولنمشدر قضايه تسليمز عاقبت جسممز غرق خون اولهجقدر « وكان امر الله قدرا مقدورا » قول كريمى اوزره امر حق بهر حال ظهور ايدرديو

﴿ مثنوى ﴾

گفت اوّاى ناصحان من بى ندم * از جهان زندگى سير آمدم
سخت تر شد بند من از پند تو * عشق را نشناخت دانشمند تو
تو مكن تهديد از كشتن كه من * تشنهٔ زارم بخون خويشتن
عاشقانرا هر زمانى مردنيست * مردن عشاق خود يك نوع نيست
آن دو صد جان دارد از راه هدى * وان دو صد را ميكند هر دم فدا
آزمودم مرگ را در زنده كيست * چون رهم زين زندگى پاينده كيست
اقتلونى اقتلونى يا ثقات * ان فى قتلى حيات اندر حيات
مرگ شيرين گشت و نقلم زين سرا * چون قفص هشتن پريدن مرغ را
عاشقم من تشنهٔ قربان لا * جان من نوبتكه طبل بلا
خود بتو را كيست اين تهديدها * پيش آنچ ديده است اين ديدها
من چو اسماعيليانم بى حذر * بل چو اسماعيل آزادم ز سر
فارغم از طمطراق و از ريا * قل تعالوا گفت جانم را بيا
يا منير الخد يا روح البقا * اجتذب روحى وجدلى باللقا
بس كنم دلبر در آمد در خطاب * گوش شو والله اعلم بالصواب

مضمونينى گويا اولوب امر الهى نه ساعت ظهور ايدر ديو منتظر قضا اولدى چلبى شيخ اياصوفيهٔ كبيرده، كاهيجه دخى سليمانيه ده كرسىٔ وعظه چيقارلر ايدى اتفاقا كرسيده بعض شطحيات سويلدى ديو مدعيلر انواع اسناد ايدوب واقعه غير مطابق لكن تقريرلرينه

موافق فتوی الوب طقوز یوز اوتوزبش سنه سی مقتول اولدی رحمة الله علیه وعلی ابیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

کمترین عیش جوانمردی وداد * آن جوانمردی که جانراهم بداد

﴿ نظم ﴾

حق اکا ویرمشیدی صنعندن * حسن خلق وجمال بیهمتا
قیلدی جانی حق ایچون قربان * ویردی اول اردخی قضایه رضا

پس اسرار عشاقدن ذوق الوب صفای درون صاحبلری اولان ارباب بصائر منطق الطیردن بو وار داتی وردزبان ایدینوب « انا لله وانا الیه راجعون » دیو امره رام اولدیلر

﴿ منطق الطیر لعطار ﴾

هدهد رهبر چنین کفت آن زمان * کانکه عاشق شد نیندیشد زجان
چون بترك جان بکوید عاشق * خواه زاهد باش وخواهی فاسق
چون دل تودشمن جان آمداست * جان برفشان ره بپایان آمداست
سد ره جانست جان ایثار کن * پس بر افکن پرده وديدار کن
عشق راباکفرو باایمان چه کار * عاشقانرا لحظهٔ باجان چه کار
عاشق آتش درهمه خرمن زند * ارهٔ فرقش نهند اوتن زند
درد خون دل ببـاید عشق را * قصهٔ مشکل ببـاید عشق را
ساقیاخون جکردرجام کن * کونداری درد ازمن وام کن
عشق رادردی ببـاید پرده سوز * کاه جانرا پرده درکه پرده سوز
ذرهٔ عشق ازهمه عشاق به * شمهٔ درد از همه آفاق به
عشق مغز کائنات آمد مدام * نیست مردی عشق بی دردی تمام
کفر کافررا ودین دیندار را * ذرهٔ دردت دل عطار را
هر کرادرعشق محکم شد قدم * در کذشت از کفرو از اسلام هم
عشق سوی فقردر بکشایدت * فقرسوی کفر ره بنمایدت
چون تراین کفر واین ایمان نماند * این تن تو کم شد واین جان نماند
بعدازین مردی شوی این کاررا * مرد باید اینچنین اسرار را
پای درنه همچو مردان ومترس * در کذراز کفر واز ایمان مترس
چند ترسی دست از طفلی بدر * بازشوچون شیرمردان پیش کار

پس علاء الدين اقسرايدن چلبی شيخه دخی بو داهيهٔ عجيبه ظهور ايتمكله سفينهٔ بحر ديانت · ودفينهٔ سكينهٔ متانت · بدرقهٔ مقامات · آيينهٔ كرامات · مطلع نوردرخشان ﴿ شيخ احمدساربان قدس الله تعالی روحه ﴾ اون يدی ييل مرشد رهروندكان طريقت وساقئ بزم عشق حقيقت اولوب خلقله چندان اختلاط ايتمدی مكر كندی يه ارادت كتورن فقرا واحبابی اوله خيره بوليده ساكن اولوب حلم وسلمی غايت كالده ايدی احمد ساربان سلطان سليمان عراقين سفرينه كيدركن سرساربانان اولوب اهل عيش ونوش ايدی پير علی سلطان احمدساربانه نظرايلدكده ذاتنده قابليت كلی واستعداد اصلی مشاهده ايتمكله كنز نور هدايت وكنج رموز امانت اولمغه لايق بر وجود شريف اولديغی معلوم اولمغله ای فرزند مقبل سن عوايق دنيويه وعلايق كونيه ايله زنك آلود اولاجق كوهر دكاسن دنيانك زيب وزيورينه كوكل ويرمه ديو نيچه لطف وكرملر ايدوب بووجهله نصيحت ايلدی

﴿ ازدريای براعطار ﴾

* چرخ مردم كش اكر روزی دومردم پرورست *
* نيستش شفقت مكر پروارئی اولاغرست *
* زان فلك هنكامه ميسازد ببازی وخيال *
* اختران چون لعبتانندو فلك چون چادرست *
* دل منه برچشم ودندان بتان كين خاك راه *
* چشم چون بادام ودندانش چودر كوهرست *
* اهل دلرا ناپسند آيدزر ولعل وكهر *
* عارباشد مردرا انچه زنانرادر خورست *
* تكمهای زركه برسنجاب شاهان ديدهٔ *
* اخكری چندی درخشان كشته درخاكسترست *

وبونك امثالی نيچه كلمات درربار نثار ايتمكله در كلام معجز نظامن منكوش كوش جان ايدوب پيرعلی سلطانه تسليم اولدی وعراقين سفرندن عودت ايتدكده جمله خانمانه فنا ويروب قدم نهادهٔ راه حقيقت اولدی

﴿ مثنوی ﴾

ای خنك جانی که درعشق ماکل * بذل کردد خانمان وملك ومال
وسلو کنده چوق منظوم آلهیات بیوروب کاه قیغوسز وکاه
احدی تخلص ایتمشلردر بوشعر انلرك کفتارندندر

﴿ شعر ﴾

* واریمی اول دوسته ویردم خانمانم قالمدی *
* جمله سندن ال یودم پس دوجهانم قالمدی *
* چونکه حب الله ارشدی چکدی بنی کندی یه *
* آچدی کوکلم کوزینی آیرق خمارم قالمدی *
* دوست جمالی عکسنی صالدی بوکوکلم ایلنه *
* آنی کورلدنبرو صبر وقرارم قالمدی *
* عین توحیدآچیلوب حق الیقین کوردم آنی *
* شرکی سوردم آرەدن شك وکمانم قالمدی *
* اولیانك همتی یاقدی بنی قال ایلدی *
* صافیم بولدم صفا آیرق کمانم قالمدی *
* احدی ایدر الهی سا که شکرم اولدرر *
* حمد لله عشق حقدن غیری وارم قالمدی *

روایت اولنور که احمد ساربانك سیئة الاخلاق ومنکره برخاتونی
وارایدی حضرت عزیزه انکار وداٸما جفا وستمکارلق اوزره اولمغله
زیارته کلان احباب عزیزی سعادتخانه لرنده بولمسه لر منکرۀ مزبوره
ایچرودن جواب ویروب حاشا بومقوله بونامش قوجه دن نه امید
ایدرسز نیچون کندیکزه زحمت ویروب مشقت راه چکرسز دیو
مالا یعنی سویلردی وکاه کلانلره شتم ایدردی . مثلا ابوالحسن
خرقانی حضرتلرینك زیارتنه مسافۀ بعیده دن برعاشق صادق کلوب
دق باب ایتدکده ابوالحسن خرقانی قدس سره لاجل الکفاف
کوهستاندن هیزم قطعنه کیدوب سعادتخانه لرنده بولنمامغله انلرك
دخی زوجه سی منکره اولمغله زیارته کلان کمسنه لره دهان کشاده اولوب

﴿ نظم ﴾

چون بصد حرمت بزد حلقه درش * زن برون کرد از در خانه سرش
که چه میخواهی بکوای ذوالکرم * کفت بر قصد زیارت آمدم
خنده زد زنکه خه خه زیش بین * این سفر کیری واین تشویش بین
خود ترا کاری نبود آنجا یکاه * که به بیهوده کنی این عزم راه
اشتهای کول کردی آمدت * یا ملولی وطن غالب شدت
یا مکر دیوت دوشاخه برنهاد * برتو وسواس سفررا برکشاد
کفت آن سالوس زراق تهی * دام کمراه و کمند کمرهی
صد هزاران خام ریشان همچوتو * اوفتاده ازوی اندر صد عتو
کرنه بینیش وسلامت واروی * خیر توباشد نکردی زوغوی

مضمونی اوزره اول عورت بی دولت دخی درسعادت شیخک کلانلرک کیمسنی قوغوب وکیمسنه هذیان سویلردی لکن احباب احمد ساربان حضرتلرینک نه وجود شریف اولدیغنی بیلوب اول بداصله عتاب ایدوب

﴿ مثنوی ﴾

شمع حق راپف کنی توای عجوز * هم توسوزی هم سرت ای کنده پوز
کی شود دریا زپوز سك نجس * کی شود خورشید ازپف منطمس
هرکه برشمع خدا آرد پفو * شمع کی میرد بسوزد پوزاو
چون توخفاشان بسی بینند خواب * که جهان ماند یتیم آفتاب
مه فشاند نور سك عوعو کند * سك زنور ماه کی مرتع کند
شب روان وهمرهان مه تبك * ترك رفتن کی کنداز بانك سك

مضمونی کویان اولوب حضرت شیخی بولوب قدم شریفنه یوزلر سوررلر ایدی . واحمد ساربان حضرتلری زیارتنه کلن احبابه اول کابجکر سزی طلاد یمی دیوخاطرلرین تسلیت بیوررلردی واول فاسده نك ستم وجفاسنه تحمل ایله مجاهده وانواع مشاهده ایدرلر ایدی وبعض فقراسی دخی نیجه خاطره یه دوشوب

﴿ نظم ﴾

کین چنین زنرا چرا ای شیخ دین * دارد اندر خانه یار وهمنشین

ضدّرا باضدّ ایناس ازکجا * باامام الناس نسناس ازکجا
دیو متفکر اولدقلرنده حضرت شیخ دخی

﴿ مثنوی ﴾

بعد ازان درمشکل انکار زن * برکشادان سراینده دهن
کان تحمل ازهوای نفس نیست * آن خیال نفس تست اینجامه ایست
من نیم درام وفرمان نیم خام * تابیندیشم من از تشنیع عام
فردیٔ ما جفتیٔ ما نه ازهواست * جان ماچون مهره دردست خداست
نازآن ابله کشیم وصد چواو * نه زعشق رنك ونه سودای او
این قدرخوددرس شاکردان ماست * کرّ وفرّ ولحمهٔ ماتا کجاست
تاکجا آنجا که خاراراه نیست * جز سنابرق مه الله نیست
ازهمه اوهام وتصویرات دور * نور نور نور نور نور نور
بهر توارپست کردم کفت وکو * تابسازی بارفیق زشت خو

مفهومنجه جواب باصواب وخطاب مستطاب ایدوب طریق حقه
ارشاد ایدرلردی و بالجمله احمدسار بان حضرتلری آخرعمرلرینه دکین
اول عورتك بارکش ستمی اولوب محتضر اولدقلرنده منکرهٔ مزبوره یه
خطاب ایدوب ای زن نیجه زماندرکه همخانه مز اولدك وبزدن
برنصیب المدك حالا دار بقایه رحلت ایده یورز بازی حما ایچون
برنسخه یازوب انك سببیله معیشت ایله دیو بیوردقده یازمق
بیلمزنه یازایم دیدی همان برکاغده نه چیزرسك چیز دافع حما اولسون
دیو نطق ایدوب روح پرفتوحلری طقوز یوزاللی ایکیده عالم ملکوتده
جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

قیلدی عشاقی اول دخی ارشاد * یازدی بیمار عشق اولانه شفا
اولدخی کچدی چون بودنیادن * ایردی بربرجه دخی شمس ضحا

صکره اول خاتون برخانه ده مهمان ایکن صاحب خانه نك بانوسی حمایه
مبتلا اولمغله ای خاتون سنك زوجك برعزیز ایدی حمایه برنسخه
بیلمزمیسین دیو سؤال ایتدکده عزیزك نفسی خاطرینه کلوب برکاغده

بر ایکی نسنه چبزوب تبخیر ایلدیلر باذن الله تعالی حما دفع اولدی • مذکوره خاتون آخر حالنه دك انکله معیشت ایدوب و مرحوم عزیزك سنك مزارین بالین ایدینوب لیل ونهار کریه وزاری قیلاردی وقدرکی بیلمدم حیفا ودر یغا دیو آه وانین ایدر ایدی قبر شریفلری خیره بولیده در نور الله مرقده • پس احمد ساربان قدس سره نك برخلیفه سی سلسله ده بیان اولندیغی اوزره غضنفر افندینك شیخی ویزه لی علاء الدین افندی اولوب وبریدخی سباح بیدای طریقت • غواص دریای حقیقت • مبارز صف بلا • عارف صدق وصفا • مرد میدان معنی • فرد ایوان تقوی • حارس شرع مبین ✻ حسام الدین انقره وی قدس الله سره ✻ مرکز دائرهٔ علم یقین اولوب مثل نوره کمشکوة فیها مصباح شجرهٔ مبارکهٔ زیتونه سندن فتیلهٔ زجاجهٔ دل طالب سوزان وکوکب دری درخشان اولوب نیچه زمان بادهٔ عشق الهی خمخانه سنك ساقیلغن ایلدی

✻ نظم ✻

علوم حق بحق دانسته باشد * نه اوچون دیکران بر بسته باشد
باو علم لدنی ختم باشد * که کاو اوعدم که کتم باشد

مرحوم حسام الدین افندی انقره یه قریب مولد ومنشألری اولان قوتلوخان قریه سنده اقامت صلوة جمعه وعیدین ایچون برجامع شریف بناسنه مباشرت ایلیوب زال پاشانك انقره جانبلرنده خاصلری ویوده سی اولان کمسنه حسام الدین افندی مرحومك اوغلنده براسب تازی کوروب طلب ایلدکده ویرمدیکیچون جبلتنده مرکوز اولان اغراض نفسانیه اقتضاسیله حسام الدین افندی یه عداوت وبغض ونیچه اسناد ایدوب

✻ نظم ✻

هرکسی راخدمتی داده قضا * درخوران کوهرش درابتلا
زهر هاهر چند زهری میکنند * زود ترقانشان برمیکنند
این جهان جنکست چون کل بنکری * ذره باذره چودین باکافری

پس بنای خلق براضداد بود * لاجرم ماجنکیم ازضر و سود
فحواسنجه مذکور ویوده حسام الدین نام شیخك بنا ایلدیکی جامعده
جند سلطانیدن نیچه مکلف آدملر نجار وارغادلق ایدوب برمرتبه
تابع اولمشلردر که جائز که برفساده مباشرت ایلیه‌لر دیو صورت حقدن
خلاف واقع انها ایتمکله حبس اولنه دیو امر اخراج ایتدیروب اول
اجلدن انقره قلعه‌سنده حبس اولنوب احوالی تکرار اعلام اولنمق
اوزره ایکن عمری آخره ایرشمکله محبوس ایکن جام اجلدن شربت
رحلت نوش ایدوب حبس خانهٔ فنادن رفع وجود ایلیوب دار بقاده
غنوده اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ بیت ﴾

کرتو بر اهل دلی ظلمی کنی * بهر خود درنار چه میکنی

﴿ نظم ﴾

قدرت حق حسام افندیده * کون کبی باهر ایدی صانکه ضحا
ظاهرا عالم ایدی شول رسمه * هر سؤاله ویردی بیك فتوا
میرملك لدن اولوب اودخی * قاف قلاب عشقه اوردی قفا

وحسام الدین افندینك فقراسندن سغراق وجودی عشق الهی خمرندن
پراولان مجذوب احدیت . مسلوب عزت . نفس کشته . دل زنده
﴿ شیخ بالی قدس سره ﴾ زیاده مجذوب ومستغرق اولمغله عام
وخاصدن قرین صحبتلری اولانلر دخی بی اختیار منجذب اولوب .
بعض حالات عجیبه‌سی استدراجه حمل اولنوب نیچه اسناد اولنمغله
مقتول اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعه

﴿ بیت ﴾

بمنزلکاه عشق صد جان بیك جو * تو بی وابستهٔ زندان بیك جو
وحسام الدین افندینك فقراسندن عارف بالله . فانی فی الله ﴿ شیخ حسن
قبادوز قدس سره ﴾ دخی نیچه زمان طالبلری وحدت حقه
ارشاد ایدوب بالاخره ارجعی خطابنه سمعا وطاعة دیوب کأس شراب
موتی نوش جان ایتدی علیه مغفرة الرحمان

﴿ نظم ﴾

روچو قطره سوی بحر عشق شو * رو چو قطره فرد باش ونور شو
بعد ازین کویم حقایق بیشمار * لیك کوش خویش را بامن بدار

پس حسام الدین حضرتلرندن بردخی ستودهٔ رجال ٠ نقطهٔ کمال ٠ حجت ولایت ٠ ولایخافون لومة لائم ٠ روشن چشم هدایت ٠ قلبه لیس بنائم ٠ آفتاب نهانی ٠ ساقیٔ جذبهٔ ربانی ﴿ خواجه علی الرومی الخیاط قدس سره ﴾ قرق التی ییل کامل مرکز دائرهٔ ارشاد وصورت قبادہ دیدهٔ مردم قشر بین دن مستور ونهان اولوب نام شریفی عنقای قاف وعلم کاف کبی جهان وجهانیانه ولوله انداز اولمغله ناس حالنده حیران اولوب

﴿ بیت ﴾

چنان دانم که حق دانا برآنست * بغیر این تراکفتن زیانست

دیرلرایدی وبعضلری دخی حاشا شان شریفنه ناسزا وار نیجه کفتار ناهموار وانواع اسناد مالم یکن اظهار ایدوب

﴿ بیت ﴾

ترك غیبت کن بیا نزدیك ما * زانکه هستی تو بمعنی آشنا

دینلدکجه طعنلرنده مصر اولورلر ایدی پس

﴿ مثنوی ﴾

ای ملامت کر سلامت مر ترا * ای سلامت جو رها کن تو مرا
حاش لله از کمال جاه او * کابر بیماری بپوشد ماه او
دود کلخن کی رسد بر آفتاب * چون شود عنقا شکسته از غراب

مضمونجه جواب ویریلوب اول عزیز پاك نژاد جمله سندن مبرا اولوب ظاهرده امیّلك ایله معروف ایکن برمرتبه منتظم الکلام واسرار توحیدده بردرجه صاحب طلاقت معجز نظام ایدی که عالم ملکوت وجبروت وحقایق اطوار ناسوتدن خبر ویردکده کلمات بدیعة النکات جواهر سماتی کمال ولایت وکمالاتنه آیت کبری اولوب مستمعین متحیر العقول اولورلر ایدی

﴿ مثنوى ﴾

بى تأمل اوسخن كفتى چنان * كس پس پانصد تأمل ديكران
كفتئ درباطنش درياستى * جمله درياكوهرى كوياستى
نور هر كوهر كزو تابان شدى * حق وباطل را ازو فرقان شدى

ونظر شريفلرى كبريت احمر . وصحبت منيفلرى اكسيراكبر اولوب خلوص وانقياد واقرار واعتقاد ايله حضور شريفلرينه وارانلرك قلبلرى مضغهٔ مكدره ايكن مشكات نور محمدى اولان مصباح همتنه مقارن اولدقده جذبهٔ رحمان وآتش عشق يزدان ايله تابان اولمامق نه احتمال ايدى

﴿ نظم ﴾

من يكى بلبل زبستان ويم * من يكى افغان ونالان نيم
كشف اسرارم زمعنيهاى اوست * درسرمن خود يقين سوداى اوست

وزير سحابده مهر رخشان كبى زير قباده نهان بر خورشيد جهان ايدى

﴿ مثنوى ﴾

رايت واكرام وداد افراشته * فقر وحاجت ازجهان برداشته
بحردرازبخشش صاف آمده * داد او از قاف تا قاف آمده
درجهان خاك ابر وآب بود * مظهر بخشايش وهاب بود
ازعطااش بحر وكان درزلزله * سوى جودش قافله برقافله
قبلهٔ حاجت در ودروازه اش * رفته درعالم بجود آوازه اش
اين عجبتر كه بر ايشان ميكذشت * صدهزاران خلق ازصحرا ودشت
زآرزوى سايه جان ميباختند * از كليمى سايبان ميساختند
سايهٔ آنرا نمى ديدند هيچ * صدتفو بر ديده هاى پيچ پيچ
ذرهٔ رابنيه وخورشيد نى * ليك ازلطف وكرم نوميد نى

مضمونى اوزره شجرهٔ وجودلرينك ظل ممدودى عالم وعاليانه سايه كستر اولمش ايدى . لكن بعض كيمسه لر دخى ذات ملك صفاتلريله ملاقى اولوب مرآت قلبلرنده پرتو ايدن نور محبة الله انلرك صدق وكرامتنه شهادت ايتمش ايكن حالت استغراقده ربودهٔ تجلى

وتنك هضم اولان فقرا ومجاذيبدن من غير قصد وبلارويه بعض كلمات صدور ايتدكده حقيقت فهم اولنمانلر

بيت

هر كه بينا شد بمعنى نور شد * كاه مست يار وكه مخمور شد

معناسندن غفلت وسر رشته يى اضاعت ايتمكله غلطه دوشوب عزيز قدس سره يه شك وكمان ودخى من « يسمع يخل » مصداقنجه خلقه دخى سوء ظن القا ايدرلر ايدى ولكن

نظم

شيخ فارغ ازجفا واز خلاف * در كشيده روى چون مه در لحاف
باازل خوش بااجل خوش شادكام * فارغ ازتشنيع وكفت وخاص وعام
آنكه جان درروى او خندد چوقند * از ترش روئى خلقش چه كزند
آنكه جان بوسه دهد برچشم او * كى خورد غم ازفلك وزخشم او
كارك خود ميكذارند هركسى * آب نكذارد صفا بهر خسى
خس خسانه ميرود برروى آب * آب صافى ميرود بى اضطراب
مى خورد شه برلب جو تا سحر * در سماع ازبانك جغدان بيخبر

فحواسنجه عزيز قدس سره ناسك كنديه ايتدكلرى قيل وقالدن بى قيد اولوب

بيت

ولقد امر على اللئيم يسبنى * فضيت ثمة قلت لايعنينى

ديو كندى حالنه مشغول ايدى «الحمد لله تعالى والمنه» كه انك كبى بركامل ومكمل نادر الوجودك دامن شريفلرينه تشبث ايدوب سايهٔ سعادتلرين خيرمايهٔ دولت دارين بيلدك ع صد هزاران جان فداى غمزه اش * حق سبحانه وتعالى آنا رحمت وبركتلرين برفقير ومحتاجلرك اوزرندن زائل ايتميه مدرسه وقضادن وتاج وقبادن چوق كمسنه فارغ وتارك اموال وخانمان اولوب عتبهٔ باب سعادتن مأوى ومنزل عشق وفنايى مقصد اقصى ايدنمشلر ايدى

بيت

كرسخن كويم جهان برهم زنم * همچو منصور ازسر خود بكذرم

واشتباهده اولان بعض مشایخ عظام وعلماء کرامدن نیچه سی ملاقات ایتدکلرنده ظاهر و باطنلری غل وغشدن مبرا وقلب شریفلرین انوار هدایت ایله مجلی ومشرب لطیفلرین اخلاق حمیده ایله محلی مشاهده ایتمکله ودّ واخلاص وفرط حبّ واختصاص ایله سینه صاف اولوب من بعد ترك کذاف ایتمشلر ایدی

﴿ کلشن راز ﴾

همه کارمن ازوی شد میسر * بدودیدم خلاص از نفس کافر
دلم ازدانش خودصد حجب داشت * زعجب ونخوت وتلبیس وپنداشت
درآمد از درم آن بت سحر کاه * مرا ازخواب غفلت کرد آکاه
چو کردم دررخ خوبش نکاهی * بر آمد از میان جانم آهی
یکی پیمانه پر کردو بمن داد * که از آب وی آتش درمن افتاد
کنون کفت ازمن بی رنك وبی بوی * نقوش تختهٔ هستی فروشوی
چو آشامیدم آن پیمانه را پاك * در افتادم زمستی بر سر خاك
کنون نه نیستم ازخودونه هستم * نه هشیارم نه مخمورم نه مستم
کهی چون زلف اوباشم مشوش * کهی چون چشم اودارم سرخوش
کهی ازخوی خوددرکلخنم من * کهی ازروی اودر کلشنم من

وبالجمله جهانده مثلی بو لنمیانلر دن اولوب وآخر عمرلرینه دك سینهٔ بی کینه لری نشان سنك ملامت و بار کش رنج مذمت اولوب هیچ فرد کندیلریچون رنجیده اولدیغن ایستمزلردی وکمسنه نك علیهنه دعا ایتمیوب بلکه بوابیاتك مضمونی اوزره منکرینه دخی دعاء خیر ایدرلردی

﴿ نظم ﴾

* هرکیم بزه طعن ایلریسه نوع بشردن *
* حق صقله سون عالمده آنی خوف وخطردن *
* ذم ایلیوبن عیبزی خلقه دیه نی *
* محشرده امین ایله خدا شور ایله شردن *
* سوککده نه وار دوکسه حلال ایلرز آنی *

* اینجنمیوبن خاطرمز داخی بستردن *
* سز هر نیجه ذم ایلسکز اکله امیرم *
* توحیده ایرن کندینی پاك ایتدی زللدن *

﴿ ع ﴾ ازاب سکرچه زاید سکرآب * مرحومك سن شریفلری سکسان اوچ سنه یه واردقده عمر عزیزی پایانه ایروب بیك یکرمی درت سنه سی ربیع الاولنك آخرنده واصل رحمت رحمان اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

* اولیایه کیم بقرسه تن کوزیله سرسری *
* بی بصر درجانی یوقدر اولیدر دکل دری *
* اولیا جاندر کرکدر جان کوزیله باقه لر *
* زیرا کیم جانلو کشیلر جانه اولور مشتری *
* مرشدیمز اولیا درطوت اتکن صدقله *
* یوخسه قالدك دوجهانده شویله عاجز مشتری *
* سویلیان بیل بن دکیلم سویلدر واردر بنی *
* اولیانك قدرتی وارسویلدرسه مرمری *

﴿ مثنوی ﴾

کرتوسنك صخره ومرمر شوی * چون بصاحب دل رسی کوهر شوی الحاصل اول سلطان طریقت و برهان حقیقتك اوصاف حمیده سنك بیکده برین تحقیق وعیان وذکر وبیانه قادر دکلم

﴿ نظم ﴾

بیکده بر وصفن ایده مزحقا * یرادلمش اولورسه هب کویا
لبلری جامنی ایچن اولمز * ظلمت دهر ایچنده خضر آسا
زلفی دارینه هرکه ویردی بویون * بولدی ایکی جهانده عمر بقا
لب معجز نماسی آب حیات * تشنه درقطره سینه هفت دریا
رحلت ایتدکده اول وجود شریف * اصدقا حسرتیله ایتدی بکا
لاله وش دیده لر اولوب پرخون * داغ ماتم یاقندیلر نجبا

نقبا دیدیکه آه کوکلزی * یاقدی نار فراقه سرتاپا
ذات پاکك حقیچون اللهم * ذره جه جذ بکیله سن طویلا
بحر ذاته طلان محبلر ایله * بیله حشر ایله ظلمت ایچره قوما
حاش لله قاله اوکس محروم * کدلی ساکه ویره طوغری بقا
حب ذاتی یه نائل ایت یارب * نور ذاتکله ایله استجلا
آب وکل عالمندن ایله خلاص * باد وآتشدن اکا ویرمه فنا
بزی هوی هویته ایرکور * دم بدم نورکیله قیل احیا

پس ایمدی ای مؤمن مقبل • ومستمع قابل • بر وجهله بد زبان اولمیوب مردان خدایه سوء ظن وعداوتدن بری اولەسن وقلبکی پاك ایدوب حضور حقده مسؤل اولمقدن زیاده احتراز ایلیەسن عیب جوی اولورسك باری متصلا کندی نفسك عیوبن تجسس ایلیوب کندی عیوبك دریاسنه برمرتبه مستغرق اولەسنکه غیرلردن عیب کورمکه اقتدارك اولمیه بونکله عامل اولورسك سعادت سنکدر اکر بنم نفسمده عیب بوقدر دیر ایسك بو پندار صفات شیطانیه درحق سبحانه وتعالی خلاص ایلیه

❋ بیت ❋

* چوسن سنده سنی کوردك بکندك *
* سن ابلیس ایلدك کندیکی کندك *

ایمدی جلال الدین رومی قدس سره نك بو کفتار دررنثارلریله برکار اولوب عیب جویدن توبه واستغفار وناله وزارش ایلیەسن

❋ مثنوی ❋

ای خنك جانی که عیب خویش دید * هر که عیبی کفت آن برخود خرید
چون خدا خواهد که پردهٔ کس درد * میلش اندر طعنهٔ پاکان برد
اینچنین بهتان منه براهل حق * که خیال تست برکردن ورق
این نباشد ور بود ای مرغ خاك * بحر قلزم را زمر داری چه باك
کار پاکانرا قیاس ازخود مکیر * کرچه ماند در نبشتن شیر شیر
پس نیچون بونلرك دامن عصمتلری سختکیر ارباب جفادن خلاص

اولمیوب بین الناس نشان طعنهٔ سنك ملامت اولورلر دیو سؤال اولنورسه

﴿ نظم ﴾

قیل ان الاله ذو ولد * قیل ان الرسول قد کهنا
ما نجا الله والرسول معا * من لسان الوری فکیف انا

خواسنجه من لدن آدم الی یومنا هذا انبیاء عظام واولیاء کبارك اکثری سوء ظندن وطعنهٔ زباندن آسوده اولممشلردر بو محله کانجه تقریر اولنان مناقبدن خود مسموعك اولمشدر

﴿ بیت ﴾

سؤالت را همی کویم جوابی * کباشد خود مرا ازاین ثوابی

زیرا محنت ایله اولان بلاء محبت انبیا واولیا واحبا واصدقایه مخصوصدر کما قال علیه السلام « ان البلاء موکل بالانبیاء والاولیاء ثم الامثل فالامثل » پس موصل حق اولان طرقده جادهٔ محنت اوزره اولان طریق جاده محنت اوزره اولان طریقدن اقربدر زیرا انبیا واولیا واحبا واصدقانك نار بلاء محنت ابریز فلز نبوت و ولایت ومحبتلرین تدنس غش معدن انسانیه وتلوث خست حیوانیه دن پاك وتطهیر وخالص وتزکیه ایدر کما جاء « البلاء للولاء کالمهب للذهب » یعنی زر زبانهٔ آتشده نیجه خالص اولورسه عشاق الهی دخی محبة الله ده اولان نار بلاء محنت ایله جمله غل وغشدن پاك وطاهر اولورلر . پس ایمدی اهل محبت جذبهٔ بلاء محنت ایله مجذوبلر ومبتلی یه واصلاردر وتیه بلادن منقطع اولمدقلری حالده کعبهٔ وصال محبوبه بالغلردر

﴿ بیت ﴾

سخنها دارم ازسر معانی * ولی موقوف کردم تاندانی

الحاصل بلا واذی وخلقدن جفا زمرهٔ انبیادن اولیایه میراثدر

﴿ از کفتار ابوسعید ابوالخیر ﴾

دررا، یکانکی نه کفراست ونه دین * یك کام خود برون نه وراه ببین
ای جان وجهان توراه اسلام کزین * بامار سیه نشین وباخود منشین

ذوالنون مصری قدس سره یه خلق عالم حین انتقالرینه دکین نه وجهله منکر اولدقلری اعلام اولنمش ایدی

﴿ نظم ﴾

هرکرا ایمان او محکم بود * اوبدین اولیا محکم بود
هرکه در راه خدا آزار داشت * مستمندان خدارا خوار داشت

وحلب وشام اطرافنده دخی محیی الدین عربی قدس سره ورضی الله عنه طریقه سنده اولان فقرایی قند، بولسه لر نیجه بیلاره دکین قتلنه ساعی اولوب عربی دیو الحاد وزندقه اسناد ایدرلر ایدی

﴿ نظم ﴾

قصد اهل الله کردند بارها * خود بپای خویش کردند خارها
قصد درویشان بود کفر طریق * رو ببر از قصد ایشان ای رفیق

اماشول چراغ که نور محمدیدن مقتبسدر هیچ فرد انی اطفایه قادر اولمز

﴿ مثنوی ﴾

قلب ونیکودرجهان بودی روان * چو همه شب بودوماشدشب روان
تابرآمد آفتاب انبیا * کفت ای غش دور شوصافی بیا
چشم داند کوهر وخاشاکرا * چشم را زان میخلد خاشاکها
دشمن روزند این قلابکان * عاشق روزند آن زرهای کان
زانکه دو وزست آینهٔ تعریف او * تابیند اشرفی تشریف او
حق قیامترا لقب زان روز کرد * روزنماید جمال سرخ و زرد
پس حقیقت روز سر اولیاست * روز پیش ماهشان چون سایهاست
عکس را ازمرد حق دانید روز * عکس ستاریش شام چشم دوز

پس بوتقدیرجه نیچون بونلر کندیلره اولان منکرینه صفت قهروجلال ایله دعاء علیه وهلاکن رجا ایتمزلر دیو سؤال اولنورسه بوطائفهٔ علیه بحر ذات وحدت مطلقه ده برمرتبه مستغرقلردر که حق تبارك وتعالی علم قضاوقدردن انلره نیجه اسرار کشف ایدوب هرنه اولسه حقدن غیریدن کورمیوب جمله قضایه رضا ویروب مقدار ذره متألم اولمزلر مکرکه دعاء علیه ده امر حق صادر اولوب اول زمان

امر خدایه تسلیم ورضا ایله دعاء علیه ایدوب من تلقاء انفسهم برشی
اظهار ایتمزلر نتکیم حضرت جلال الدین رومی بو طائفه یی وصف
ایدوب بیوررلر ﴿مثنوی﴾

بشنو اکنون قصهٔ آن رهروان * که ندارند اعتراضی در جهان
زاولیا اهل دعا خود دیگرند * که همی دوزند وگاهی میدرند
قوم دیگر میشناسم زاولیا * که دهانشان بسته باشد ازدعا
از رضا که هست رام آن کرام * جستن دفع قضاز آن شد حرام
در قضا ذوقی همی بینند خاص * کفرشان آید طلب کردن خلاص
حسن ظنی دردل ایشان کشود * که نپوشند از غم جامهٔ کبود

اما اولیایه طعن ایدنلر دنیاده نیجه بلا وعقابه وآخرتده انواع
عذابه کرفتار اولمق مقرردر زیرا شول مرد کامللرك قلبلری نور
محمدی یه متصل اولمش اوله انلره انکار اصله انکار ایتمك اولمزمی انکچون
صفت انکار جمله دن اقبح اولمشدر بهر تقدیر احتراز لازمدر
یوم حزاده فلان کمسنه یه نیچون طعن ایتمدك دیو عذاب اولمز
امابر مؤمنه بهتان وغیبت ایلیانلره عذاب محقق ومقرردر غیرت حق
بهرحال ظاهر اولور . شیخ سعدی رحمة الله علیهه فلان کمسنه حقنده
سز دخی نه دیرسز دیمشلر « درظاهر ش عیب نمی بینم . ودرباطنش
غیب نمی دانم . چه میکویم » دیو بیورمشلر . الحاصل اخبث
سوء خلق مردان خدایه طعن وانکار در وکویا منکرك وجودی
رهکذرده بتمش خاردر

﴿مثنوی﴾

خاربن دان هریکی خوی بدن * بارها در پای خار آخر زدن
بارها ازخوی خود خسته شدی * حس نداری سخت بی حس آمدی
کر زخسته کردن دیگر کسان * کز خلق زشت تو هست آن رسان
غافلی باری ز زخم خود نهٔ * توعذاب خویش وهر بیگانهٔ

حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره نك . احیاء العلوم . وکیمیاء سعادت

ومشكوة الانوار . وجواهر القرآن . ومقصد الاسنى . ومنقذ من الضلال . وبداية الهداية . ومسلك المسالك ونيجه مؤلفات كثيره سى اولوب هر برى مرده دللرى احيا ودياجئ ظلم جهلى پرضيا ايدركن ديوان عليتك شارحى قاضى ميرحسين ميبدى فواتحنده مسطور دركه متعصبيندن بريسى امام محمد غزالى حضرتلرينى حاشا كفر وضلالته نسبت ايتمكله اكا متعلق بر كتاب تأليف ايدوب وافتتاح كتابده « الحمد لله الذى اخرج الغزالى من بين العلماء بتأليف احياء العلوم » ديو رد ايتمش بعيد دكلدر كه امام محمد غزالى دخى زبان حالله بو وجهله حمد ايتمشدر وكتاب الاربعينده بيورد قلرندن فهم اولنان دخى حمد مذكوره اشارتدر « قال حجة الاسلام فاعلم ان مخالفتى للجمهور لاانكره وكيف ينكر مخالفة المسافر للجمهور فان الجمهور يستقرون فى البلد الذى هو مسقط رأسهم ومحل ولادتهم وهو المنزل الاول من منازل وجودهم وانما يسافر منهم الآحاد فيامسكين كيف تهددنى بالعاقبة وتخوفنى بمجاوزة المشهور ومخالفة الجمهور وبذلك فرحى وسرورى ان الذى تكرهوه منى ذلك الذى يشتهيه قلبى فاطوطومار الهذيان ولاتقعقعنى بعدهذا بالشنان » حاشا كه امام غزالى قدس سره يى رد ايدن علماء بالله اوله مكر علماء متعسفيندندر ديو تحرير ايتمشلر . قاضى ميرحسين خود جلال دوانى تلامذه سندن برعلامهٔ فاضل ومرد كامل اولوب هر تأليفى وعلوم عاليه ده اولان تصنيفى لآلئ ناسفته در . وينه شرح ديوانده مسطور دركه محى الدين عربى قدس سره امام محمد غزالى حضرتلرينى تعظيم تمام ايله تكريم ايدوب درة الفاخره نام كتابنده بيورمشلردر كه ابن زيد اندلسى بكا روايت ايلديكه ابن حمدون قاضئ قرطبه امام محمد غزالى يى رد خصوصنده تأليف ايلديكى رساله يى بازاردن اشترا ايدوب مطالعه قيلديغمده مكر تعصبده برمرتبه افراط ايلمش كه حاشا امام محمد غزالى يه لعنت ايلمش اول محله نظر ايلديكيم حالده چشمم بينور قالوب اعمى اولدم . پس درون دلدن نادم اولوب انواع تضرع ونالش ايله استغفار ايلديكمده الله تبارك وتعالى تكرار نور ديده اعطا ايليوب بينا اولدم . بعده رؤياده

کوردمکه امام محمد غزالی حضرتلری برخنزیرك کردننه زنجیر بند ایدوب چکر بوخوك ندر دیو سؤال ایلدم ابن حمدون در انك قتندە نه سببدن مستحق لعنت اولشمدر کورەیم دیو حق سبحانه وتعالی بنی اکا مسلط ایلدی دیو حکایت ایلدیکن بیان بیورمشلر

﴿ شعر ﴾

ای دل زطریق اهل صورت بکذر * آیینه شو و زهر کدورت بکذر
کر نور صفای عاشقان میخواهی * ازهرچه ترانیست ضرورت بکذر

عمر بن الفارض قدس سره بیوررلر که

﴿ نظم ﴾

فثم وراء العقل علم یدق عن * مدارك غایات العقول السلیمة
تلقیته منی وعنی اخذته * ونفسی کانت من عطائی ممدتی

وابو یزید بسطامی قدس سره بیوررلر که
« اخذتم علمکم میتا عن میت واخذنا علمنا عن الحی الذی لا یموت »
امام فخر الدین رحمة الله علیه شیخ نجم الدین کبراء شهیده « بم عرفت ربك » دیو سؤال ایتدکده « بواردات ترد علی القلوب فتعجز النفوس عن تکذیبها » دیو جواب ویرمشلر ۰ ایمدی طریق تصوفده انوار الهی ۰ وفیوض غیر متناهی ۰ وازماه تاماهی ۰ معرفت اشیا کماهی ۰ اولدیغی محققدر

﴿ قطعه ﴾

علم التصوف علم لیس یعرفه * الا اخو فطنة بالحق معروف
ولیس یعرفه من لیس یشهده * ولیس یشهد ضوء الشمس مکفوف

طریق حق سالکلری غریق دریای یقیندر ۰ حقدن شنونده ۰ وحقله بیننده درلر ۰ اهل حالك صفحهٔ ادراکی حرف غیردن پاك وسر مبارکلری هر بی سر و پانك قدمنه خاکدر انلرك مرآت قلبلری ژنك وبادهٔ عشقلری رنك طوتمز

﴿ شعر ﴾

تامن خبر ازطور تصوف دارم * برماضیٔ عمر تأسف دارم

چون ترك تكلفات رسمی كردم * صد عیش ونشاط بی تكلف دارم
عمر بن الفارض بیوررلر كه ﴿ نظم ﴾

ونهج سبیلی واضح لمن اهتدی * ولكنما الاهواء عمت فاعمت

امانا مستعد اولان بعض بی ادراك دیرلر كه ولید.ر دیو اعتقاد ایلدیككز كسنه لره بو قدر زماندر كه دل آزار وزباندرازلق ایدوب اصلا بر ضرر مشاهده ایتمدك بلكه جاه وملك و بین الناس رغبت وحرمتمز زیاده اولدی دیو تفاخر ایدوب محاجه ایلرلر اما خبرلری یوقدر كه حق سبحانه انلرك قلبلرینی سیاه ایدوب آناً فآناً صفات ردیه ایله دركات ناره اصلا والصاق ایتمكده در لكن كیفیتندن بیخبردرلر ﴿ ع ﴾ رو كه آخر صد پشیمان آیدت « اتی امر الله فلا تستعجلوه » آیت كریمه سی فحواسنجه موت وقیامت ایرشدكده احوال منكشفه اولور عجله اولنمسون الله تبارك وتعالی عصاتی حین فساد لرنده مؤاخذه یه قادر ایكن تأخیر ایلدیكی اهمال دكلدر بلكه امهالدر یابودر كه مهل ایله تعقل ایدوب انصافه كله لر یاخود نار سعیرده عذابلری مشتد اولمغیچوندر كما قال تعالی « ولا تحسبن الله غافلا عما یعمل الظالمون انما یؤخرهم لیوم تشخص فیه الابصار مهطعین مقنعی رؤسهم لا یرتد الیهم طرفهم وافئدتهم هواء وانذر الناس یوم یأتیهم العذاب » الآیه ایمدی بو خاطرهٔ فاسده یه دوشن اكا بكزر كه حضرت شعیب نبی علی نبینا وعلیه السلام زماننده بر شخص حضرت شعیبه خطاب ایدوب بو قدر زماندر كه بن عصیان اوزره یم حق تعالی بنی مؤاخذه ایتمدی دید كده الله تبارك وتعالی شعیب علیه السلامه وحی ایدوب اول شخصه نه وجهله جواب و یردیكن مولانا جلال الدین رومی طیب الله روحه مثنوی شریفده تفصیل بیوررلر ۰

﴿ مثنوی ﴾

آن یكی میكفت در عهد شعیب * كه خدا از من بسی دیدست عیب
چند دید از من كناه وجرم را * وز كرم یزدان نمی كیرد مرا
حق تعالی كفت در كوش شعیب * در جواب او فصیح از راه غیب

کای بکفتی چند کردم من کناه * وز کرم نکرفت در جرمم اله
عکس میکویی ومقلوب ای سفیه * ای رها کرده ره و بکرفته تیه
چند چندت کیرم وتو بیخبر * در سلاسل مانده پا تا بسر
ژنك تو بر توت ای دیك سیاه * کرد سیمای درونت را تباه
در دلت ژنکار بازنکار ها * جمع شد تاکور زاسرار ها
کر زند آن دود بر دیك نوی * آن اثر بنماید ار باشد جوی
زانکه هر چیزی بضد پیدا شود * بر سپیدی آن سیه رسوا شود
چون سیه شد دیك پس تاثیر دود * بعد ازین بروی که بیند زود زود
مرد آهنکر که او زنکی بود * دود را باروش همرنکی بود
مرد رومی کو کند آهنکری * رویش ابلق کردد از دود آوری
پس بداند زود تأثیر کناه * پس بنالد زود کوید ای اله
چون کند اصرار بد پیشه کند * خاك اندر چشم اندیشه کند
توبه نندیشد دیکر شیرین شود * بر دلش آن جرم تا بی دین شود
آن پشیمانی و یارب رفت ازو * شست بر آینه ژنك پنج تو
آهنش را ژنکها خوردن کرفت * کوهرش را ژنك کم کردن کرفت
چون شعیب این نکتها با او بکفت * زان دم جان در دل او کل شکفت
جان او بشنید وحی آسمان * کفت اکر بکرفت ما را کو نشان
کفت یارب دفع من میکوید او * وان کرفتن را نشان میجوید او
کفت ستارم نکویم را زهاش * جز یکی رمز از برای ابتلاش
یك نشان آنکه میکیرم ورا * آنکه طاعت دارد و صوم و دعا
از نماز واز زکوة وغیر آن * لیك یك ذره ندارد ذوق جان
میکند طاعات وافعال سنی * لیك یك ذره ندارد چاشنی
طاعتش نغزست ومعنی نغز نی * جوزها بسیار ودر وی مغز نی
ذوق باید تا دهد طاعات بر * مغز باید تا دهد دانه شجر
دانهٔ بی مغز کی کردد نهال * صورت بی جان نباشد جز خیال
پس ایمدی بوندن اعلا نصیحت اولمز

﴿ بيت ﴾

بو خبرلركيم ايشتدك آشكار * خوش نصيحتدر اوتمه زينهار

اهل تحقيق برطائفهٔ عليه دركه مرآت قلبلرنده نمايان اولان تجليات ذات احديتى « كما ترون القمر فى ليلة البدر » مشاهده ايدرلر . نقاشان چين و روميانى ايشتمدكمى كه ايكى ديوار متقابلى نقش ايدوب درميان پرده آويخته وطرفيندن خيالات انگيخته اولوب نقاشان چين نقوش غريبهٔ مختلفه نگارنده واستادان روم كار تصفيه وتجليه بى بسرآرنده اولدقدنصكره رفع حجاب وكشف نقاب اولدقده نقاشان چينك عرق جبين وكد يمين ايله حاصل ايلدككلرى نقوش غريبه استادان رومك صقاله سنده دخى اجلى واسنى نمايان اولمش ايدى مثنوى شريفده بوحكايهٔ لطيفه قصهٔ زيد رضى الله عنه سياقنده مذكوردر

﴿ مثنوى ﴾

عكس آن تصوير وآن كردارها * زد برآن صافى شده ديوارها
هرچه آنجا ديد اينجا به نمود * ديده را از ديده خانه مى ربود
روميان آن صوفيانند اى پدر * بى زتكرار وكتاب وبى هنر
ليك صيقل كرده اند آن سينها * پاك ازآز وبخل وحرص وكينها
آن صفاى صوفيان وصف دلست * صورت بى منتهارا قابلست
صورت بى صورت بى حد وغيب * زآينه دل تافت برموسى زجيب
گرچه آن صورت نگنجد در فلك * نى بعرش وفرش ودريا وسمك
زانكه محدودست معدودست آن * آينه دلرا نباشد حد بدان
عقل اينجا ساكت آمد يامضل * زانكه دل بااوست ياخود اوست دل
عكس هر نقشى نتابد تا ابد * جز زدل هم بى عدد هم باعدد
اهل صيقل رسته اند از بو ورنگ * هردمى بينند خوبى بى درنگ
رفت فكر و روشنايى يافتند * نحر بحر اشنايى يافتند
مرگ كين جمله ازو در وحشتند * ميكنند ايشان بروى ريش خند
كس نيابد بردل ايشان ظفر * برصدف آيد ضرر نى بر گهر

کرچه نحو وفقه را بکذ اشتند * لیك محو وفقر را برداشتند
اما بعضلر علم ودانش انجق علوم رسمیه یه منحصر در قیاس ایدوب ظاهره اقرار وباطنی انکار ایدرلر ولکن عاقبة العاقبة ندامت چکرلر

﴿ بیت ﴾

بین المحبین سر لیس یفشیه * قول ولا قلم للخلق یحکیه

ابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوررلر که بر کیجه امام علی کرم الله وجهه ایله صحبت ایلدك «بسم الله الرحمن الرحیم» ك باسنك معناسنی صباحه دکین تحقیق وتدقیق ایلدی بن کندیمی امام علینك حضورنده دریای بی پایان ایچنده برسبو مثابه سنده کوردم دیو بیوردیلر

﴿ نظم ﴾

مرتضی باب علوم مصطفاست * مرتضی کان کرم بحر وفاست
مرتضی بدسر آیات کلام * مرتضی بد بر محبان خود پیام

ودخی «الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتنزل الامر بینهن» آیت کریمه سنك معناسنی حقیقت او زره سزه بیان ایلسم بنی سنکسار ایدردیکز دیو بیورمشلردر وامام علی کرم الله وجهه بنم سینه مده برعلم واردر که انی سزه اظهار ایتسم درون چاهده ریسمان نیجه لرزان اولورسه کذلك سزدخی لرزان اولوردیکز دیو بیورمشلردر • ودخی «لوشئت لاوقرت سبعین بعیرا من تفسیر فاتحة الکتاب» دیوب وسینهٔ بی کینه لرینه اشارت ایدوب «ان ههنا لعلوما جمة لووجدت لها حملة» دیو بیورمشلردر وصحیح بخاریده مذکوردر که ابو هریره رضی الله عنهما بیوررلر «حملت عن النبی وعائین من العلم اما الواحد فبثثته فیکم واما الآخر فلو بثثته قطع منی هذا البلعوم» وامام زین العابدین رضی الله عنه بیوررلر

﴿ نظم ﴾

انی لاکتم من علم جواهره * کی لا یری الحق ذوجهل فیفتننا
وقد تقدم فی هذا ابو حسن * ابو حسین ووصی قبله الحسنا
یارب جوهر علم لوابوح به * لقیل لی انت ممن یعبد الوثنا

ولا ستحل رجال مسلمون دمی * یرون اقبح ما یأتونه حسنا
وحضرت جنید قدس سره «لا یبلغ احد درجة الحقیقة حتی یشهد الف صدیق انه زندیق» دیو بیورمشلر

﴿ نظم ﴾

پیش دانا این معماروشنست * در دل اواین معما روشنست
این معمایست مشکل درجهان * سر بباید تا ترا کردد عیان

ایمدی صیقل توحیدایله ژنکزدای اینهٔ قلب اولان اولیاءالله ورجال کملینك حقیقت حاللرینه هیچ فردك عقلی مدرك اولمز

﴿ بیت ﴾

برترند از عرش وکرسی وخلا * ساکنان مقعد صدق وصفا

پس کیمسنی امی دیو تحقیر وکیمسنه کلمات نالایق ایتمك لایق دکلدر

﴿ از کفتار فرید الدین عطار ﴾

هر که در راه ولایت راه یافت * خویش را از کمرهی آکاه یافت
ورنه این دانی بدانش مردهٔ * در میان عارفان کی زندهٔ

علی الخصوص «مااتخذ الله ولیا جاهلا ولو اتخذه لعلمه» فحواسنجه حق سبحانه وتعالی ولی اتخاذ ایلدیکی قوللرینه مشکات محمدیه دن علم لدن تعلیم ایدر . حبیب عجمی قرآن اوقومق بیلمزدی . ابو الحسن خرقانی دخی کذلك امیلکله موصوف ایدی حاشا انلره جاهل دیمك نیجه قابلدر ﴿ از کفتار عطار ﴾

کتابی کو زراوی شرح باشد * بپیش اهل معنی جرح باشد

پس انلرك علمی قال وروایت ایله دکلدر مولانا جلال الدین رومی روح الله روحه بو بابده وارد اولان حدیث شریفك مضمون منیفن شرح ایدوب بیوررلر ﴿ مثنوی ﴾

کفت پیغمبر که هست از امتم * کز بودهم کوهر وهم همتم
مر مرا زان نور بینند جانشان * که من ایشانرا همی بینم بدان
بی صحیحین واحادیث وروات * بلکه اندر مشرب آب حیات
سر امسینا لکردیا بدان * راز اصبحنا عرابیا بخوان

﴿ خاتمه ﴾

ای مؤمن مقبل . ومستمع قابل . معلوم اوله که « كان ذلك فی الكتاب مسطورا » قول کریمی فحواسنجه انبیا واولیایه اقرار وصورت انکار ایله ظاهر اولانلرك اقرار وانکارلری علم الهیده مقدر اولوب هر برینك روحی عالم اشباحه تنزل ایتدکده اول حال ایله متصف واول صورت ایله منکشف اولورلر اکرحق سبحانه وتعالی عالم ارواحده استعداد ازلی عنایت ایدوب انبیا واولیا ایله اتحاد وایتلاف مقدر ایتمش ایسه عالم حس وشهادتده دخی انبیا واولیایه میل ومحبت ایدوب فرمانلرینه رام اولورلر ونور مشکاتلرندن فتیلهٔ قلبی ایقاده اهتمام ایدرلر والاعدم استعداد وتناکر مقدر اولمش ایسه « لاتبدیل لخلق الله » قول کریمی اوزره اشباحده دخی صورت انکار ایله ظاهر اولوب اختلاف ایدرلر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما تناکر منها اختلف » پس انبیا واولیایه اولان تسلیم واقرار وعدم اعتراض وانکار عطیهٔ الهیه اولوب شکر وثنا ایلیه سن ودر ونکده اثر انکار دخی وار ایسه « یمحوالله مایشاء ویثبت» قول کریمی فحواسنجه حق تبارك وتعالیدن عفو ومغفرت وصفت ردیهٔ مز بوره یی قلبکدن محوو ازاله رجا ایلیه سن امیددر که حضور حقه اقرار وایمان ایله رجعت ایلیه سن وحق سبحانه وتعالی سنی صورت انسانیه ده ظاهر قیلدیغنك شکرینی بیله سن حدیث شریف نبویده « ان الله خلق آدم علی صورة الرحمن » وارد اولوب مولانا جلال الدین رومی دخی مثنوی شریفده اشارت ایدوب

﴿ مثنوی ﴾

خلق ما برصورت خود کرد خلق * وصف ما از وصف او کیرد سبق
جسم مارو پوش ماشد در جهان * ماچو دریا زیراین که در نهان

دیو مضمون حدیثی نظم ایدوب وصورتدن مراد صورت ظاهره اولمیوب صفات روحانیه اولدیغنی بیان بیوررلر

﴿ مثنوی ﴾

کر بصورت میروی انسان نهٔ * درمعانی آیت رحمان نهٔ

« الحمد لله العلى الاكرم . وبالشكر ندوم النعم » كه بزكمترچاكرلرينى
خلعت انسانى خصوصا دين محمدى ايله مشرف قيلدى دركاه احديت
وباركاه صمديتندن انواع عجز وقصور ايله رجا وتضرع اولنوركه
مرتبهٔ كمايهٔ انسانيه يه موصله اولان اعمال صالحه اتيانيله كمال فضلندن
جنت ديداره دخول ودولت پايداره وصول ميسر ايليه آمين بحرمة
سيد المرسلين

﴿ نظم ﴾

درمكتب حق شوچه كنى ابجد خلق * محمود خد شوچه شاوى احمد خلق
بكدم دل غايبت تو حاضر كردان * تا شاهد خالق شوى و مشهد خلق

اى برادر عزيز بودخى معلوم اوله كه آدميان لهو وبازيچه ايچون
وجوده كتورلمبوب بلكه « وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون »
موجبنجه معرفة الله ايچون آفريده لردر

﴿ نظم ﴾

كر دل كه بداند نفسى زاسرارش * كو كوش كه بشنود دمى كفتارش
معشوق جمال سينمايد شب و روز * كو ديده كه تا برخورد از ديدارش

اكرچه كالبد انسانى خاكى وسفلى ايسه حقيقت روحى علوى وربانى
واينس حب منانيدر وكوهر بشر ابتداء حالده صفات رديهٔ بهيميه
وسبعيه ايله آويخته وتسويلات شيطانيه ايله آميخته ايسه دخى بوتهٔ
مجاهده ده قال وآلايش وآميز شدن پاك بال اولسه اسفل سافليندن
اعلاى عليينه عروج ايدوب لايق جوار حضرت ربوبيت اولور

﴿ مثنوى ﴾

جسم خاك ازعشق برافلاك شد * كوه در رقص آمد وچالاك شد

واسفل سافلين مقام بهايم وسباعده پابستهٔ آخور طبيعت وقيد
بند اسير غضب وشهوت اولمقدر

﴿ نظم ﴾

تاكى نالد زغصه غمخواره دلت * درياب كه نيست كشت يكباره دلت
امروز اكر توچارهٔ دل نكنى * فردا كه كند چارهٔ بيچاره دلت

واعلاى عليين دست درازئ جرم ومعاصيدن كريبان اطاعتى

امـداد واعانت مغفرت ایله تخلیص ایدوب درجات عالیات ملائکه یه رسیده اولمقـدر ﴿ غزل ﴾

* دلا تاکی درین منزل فریب این وآن بینی *
* یکی زین چاه ظلمانی برون شو تاجهان بینی *
* کر اوباش طبیعت را برون رانی زدل زان پس *
* همه رمز الهی را ز خاطر ترجمان بینی *

پس ایمدی معرفت حقه مفتاح معرفت نفسدر کاورد « من عرف نفسه فقد عرف ربه » ایمـدی عارف نفس اولمدقجه عارف حق اولمزسن بن خود نفسمی بیلورم دیرسك غلط کرده سن زیرا نفسدن سر وموی ودست وپای وپوست ظـاهردن غیریسن بیلیوب وباطنکـدن دخی کرسـنه اولدقجه اکل ونان ونعمت ونار غضب مشتعله اولدقجه زیر دستکده اولانلره اصابت آفت وشهوت غلبه ایتدکجه قصد مجامعتدن غیریسن بیلمزسك بومقوله دانش مفتـاح معرفة الله اولمیوب حیوانات سائره دخی سنکله بوادراکده متسـاویلردر

﴿ نظم ﴾

اندر همه عمر من شبی وقت نماز * آمـد برخیـال معشـوقه فراز بکشاد زرخ نقاب ومیکفت براز * باری بنکر که ازکـه می مانی باز

پس لازم اولان کنـدی حقیقتکی طلب ایدوب فی الحقیقـه ذاتك نه شیدر ونه کار ایچون کـتم عدمدن دشت وجوده کتورلمشدر

﴿ بیت ﴾

فرستـادیم آدم را به بیرون * جمال خویش بر صحرا نهـادیم

وسعادت وشقـاوت نه ایله حاصله درودر ونکده اجتماع ایلیان صفات بهیمیه وسبعیه وشیطانیه دن وسمات ملکیه دن قنغی صفات ایله متصف ایسك حقیقتك اول صفته راجع اوله جغن مشاهده ایدوب ماعدایی عاریت بیله سن مادامکه بووجهـله ارباب تمیزدن اولمیه سن طلب حقیقته قادر اولمزسن ﴿ نظم ﴾

روتو انسان باش از حیوان کریز * تانیـابی هول روز رستخیز

دوتو کوشه کیر با اهل دلی * تا بیابد جوهر قلبت جلی
پس حقیقتدن نسق مزبور اوزره آکاه اولمیان طریق اسلامده قشردن غیریسی معلوم ومفهومی اولمیوب لب حقیقت دیندن محجوب اولور

﴿ کلشن راز ﴾

میان جسم وجان بنکر چه فرقست * که این راغرب کیری آن چوشرقست
از انجا باز دان احوال واعمال * بنسبت با علوم قال با حال
نه علمست آنکه دارد میل دنیا * نه صورت دارد الا نیست معنی
علوم دین زاخلاق فرشته است * نباشد در دل کوسك سرشته است
کما قال الله تبارك وتعالی « یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون »

﴿ مثنوی ﴾

در نیابد حال پخته هیچ خام * پس سخن کوتاه باید والسلام
ای برادر سلیم واخ اعز وکریم انسان خود ایکی شیدن مرکبدر بریسی کالبد ظاهر که تن تعبیر اولنوب چشم ظاهر ادراکنه قادردر وبریسی باطن که نفس وجان تعبیر اولنور چشم ظاهر آنی ادراکه قادر اولمیوب دیدهٔ بصیرت ایله ادراك اولنور حقیقت انسانی خود اولدر

﴿ نظم ﴾

* دل مغز حقیقت وین پوست ببین *
* در کسوت خویش صورت دوست ببین *
* هر چیز که آن نشان هستی دارد *
* یا سایهٔ نور اوست یا اوست ببین *

انك تعریفی کاه نفس وکاه قلب وکاه روحدر وتحصیل شقاوت وسعادت اکا مخصوصدر

﴿ قطعه ﴾

از شبنم عشق خاك آدم کل شد * شوری برخاست وفتنهٔ حاصل شد
سرنشتر عشق بررك روح رسید * یك قطره ازو چکید ونامش دل شد
اما حقیقت روحدن اخباره بموجب شرع قویم رخصت یوقدر

﴾ شعر ﴿

اسرار حقیقت نشود حل بسؤال * نه نیز بدر باختن حشمت ومال
تادیده ودل خون نکنی پنجه سال * از قال ترا ره نماید برحال

وحضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله دن طائفهٔ یهود ماهیت روحدن سؤال ایلدکلرنده انلرك عقل معاد ودیدهٔ فؤادلری اولمیوب حیوان نهاد اولمغله آیت کریمه نزول ایدوب «ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی» مفهوم شریفی اوزره خبرویریلوب «وما اوتیتم من العلم الا قلیلا» دیو بیورلمشدر · زیراروح عالم امردن اولوب عالم خلقله عالم امر متباینندر

﴾ مثنوی ﴿

تن زجان وجان زتن مستور نیست * لیك کس رادیدجان دستور نیست

لخواسنجه عقل معاش وچشم ظاهره روح قنده باهره اولور · پس مساحت وکمیت ومقدار وقسمت قبول ایلینه عالم خلق تعبیر ایدرلر ومعنای خلق لغتده تقدیره دیرلر قلب ایسه مساحت ومقدار وکمیت ایله متصف اولمز وقابل قسمت دکلدر · اکر قلب قسمت پذیر اولیدی برشیئك برجانبنده علمی وبرجانبنده جهلی اولوب حالت واحده ده هم عالم وهم جاهل اولور دی بوخود محالدر پس روح انسانی دخی قسمت پذیر دکلدر · وخلقك معنای اصطلاحیسی آفریده دیمکدر بو معنی ایله روح عالم خلقدن ومعنای اول ایله عالم امردندر · وبعضلر روحی قدیم اعتبار ایدوب وبعضلر دخی عرض ظن ایتمکله غلطه دوشمشلردر زیرا عرض قائم بذاته اولمیوب تبع غیر اولاندر وقدیم ازلیدر روح ایسه حادث وابدی واصل آدمی اولوب قالب روحك تبعیدر بوتقدیرجه عرض اولمز · وبعضلر روحی جسم قیاسیله ظن فاسد ایتمشلردر جسم خود قابل تجزی وقسمتدر لکن قسمت پذیر اولوب جان اعتبار ایتدکلری برروح دخی واردر که انده جمله حیوانات مشترکلردر · فلهذا روح نوعین اولوب برینه روح حیوانی وبرینه روح اضافی وانسانی تعبیر اولنور

• روح حیوانینك منبعی جانب یسار بدنده اولان لحم صنوبری الشكلدر كه اغذیهٔ متناوله‌نك لبی قلب صنوبری‌یه واصل اولدقده دم رقیق متكون اولوب سویدای قلب دیو تعریف اولنور واول دمك حرارت غریزیه سندن بر بخار لطیف متصعد اولوب عروق وضوارب وساطتی ایله قوای بدنیه متاثره ومتحركه اولوب دماغه صعود ایتدكده حرارتی كمال اعتدال بولمغله قوت سمع و بصر و لمس ونطق وذائقه حاصله اولور • مثلا شب مظلمده درون خانه‌یی منور ایلیان شمعه كبی روح حیوانیدن دخی قوای بدنیه قوت پذیر اولور وضوارب وعروقدن بریسنه عارضهٔ واحده سداولسه اول جانبده اولان قوایه دم جاری ساری اولمیوب كسسته ومفلوج اولور • وعلم طب ذكر اولنان عوارض ومسادك دفع وازاله سیچون موضوعدر • وروح حیوانی نور چراغ وقلب صنوبری فتیله وغذا روغن چراغه تمثیل اولنمشدر • پس مدت مدیدهٔ طویله ویاخود بعض بواعث سادهٔ شدیدهٔ غیر مزیله ایله قلبه برودت عارضه اولدقده قابل غدا اولمیوب مزاج اعتدالیسی مختل ومنحرف اولمغله قوای بدنیه انوار بخار لطیفدن بی بهره وبی ضیا اولدقده حس وحركتدن محروم وفلج كلی واقع اولوب بامر الله تعالی مؤكل روح اولان ملك قبض روحه مأمور اولور وارباب شهود اختلال مزاج اعتدالینك بواعثی اتیان ایدنه ملك الموت اعتبار ایدوب موتهٔ مزبوره‌یه موت حیوانی تعبیر ایتمشلر

❊ از كفتار سید ❊

بو عناصر كه حق امریله * بر برینه بس كه القدر
یل صو طپراق واودحق امری * درد وبش ایله خوش حركتدر
بش قات اولدی كسوت آدم * دخی ارتقلغی فضیلتدر
بر طبیعت كه درد یعنی مرض * صفره‌یی كور كه زهر علتدر
بلغمك اناسی هم واناسی * یغلوب ای حكیم بر ودتدر
مشربك تشنه سی اوچنجیسی * یعنی سودا كه اول سفاهتدر
بدنی یاندرر حرارتدن * دخی درد نجیسی حرارتدر

درت اولدی طبیعت انسان * بو بشنجیسی استماعتدر
دکلده بو بشی روشنا ایدر * حق چلبدن نه خوش هدایتدر
چو بشك کلیسی کنه اولدی * ازلی قدرت وعنایتدر
حق تعالی دررجهانده محیط * کوره بیلدکسه خوش نظارتدر
الده طوتمق وجانده نطق ونفس * باشده عقل و کوزده عبرتدر
اول وآخر آدمك شرفی * معرفت آینهٔ حاجتدر
نه مرکب دوزرکور اول استاد * نه کیم ایچردی طلو حکمتدر
انس کیم اکله مدی معنادن * جنه بکزر ایشی ضلالتدر
کلمکك اصلی چونکه بیلمك ایمش * بللو بیلمك اولو کرامتدر

اماقلب تعبیر اولنان روحدن حیواناته بهره یوقدر محل معرفت اولان اول روحدر که نه جسمدر نه عرض بلکه جواهر ملکی وزواهر ملکیدر مستمع نامستعده تقریرایله بیان داخل حیطهٔ دائرهٔ امکان دکلدر

﴿ بیت ﴾

سرت بزبان روح نتوان کفتن * حرفی بدو صد صبوح نتوان کفتن

فاما « والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا » فحوای شریفنجه مرشد کامل تربیه سیله بوتهٔ مجاهده ده قال اولدقده نصکره عین الیقین ایله حق الیقین مشاهده اولنور

﴿ مثنوی ﴾

یاکرامی اذبحو هذا البقر * ان اردتم حشر ارواح النظر
ازجمادی مردم نامی شدم * وزنما مردم بحیوان بر زدم
مردم ازحیوانی وآدم شدم * پس چه ترسم که زمردن کم شدم
حملهٔ دیکر بمیرم ازبشر * تا برارم از ملائك برو سر
وزملك هم بایدم جستن زجو * کل شیٔ هالك الا وجهه
بار دیکر ازملك قربان شوم * آنکه اندر وهم ناید آن شوم

ایمدی ذکر اولنان روح انسانی معدومة بالموت اولمیوب ﴿ ع ﴾
برصدف آرد ضرری برکهر • مصداقنجه روح برحقیقتدرکه وساطت روح حیوانی ایله مملکت تنده جاری اولان حکمی نافذ اولمیوب

امارتدن معزول ومجرد عن البدن اولدقده احوال وافکاردن نه مقوله بار تحمیل ایدرسه اعراض اعمالی بعد الانفصال والانتقال جواهر وصورت بند اولوب عالم برزخده صفات مزبوره ایله متصف وانکله حشر اولور جلال الدین رومی بیوررلر

مثنوی

همچنین هر پنج حس چون نایزه * بر مراد امر دل شد جایزه
هر طرف که دل اشارت کردشان * میرود هر پنج حس دامن کشان
دست و پا در امر دل اندر ملا * همچو اندر دست موسی آن عصا
دل بخواهد پا درآید زو برقص * یا گریزد سوی افزونی زنقص
دل بخواهد دست آید در حساب * با اصابع تا نویسد او کتاب
دست در دست نهانی مانده است * او درون تن را بنشانده است
گر بخواهد بر عدو ماری شود * ور بخواهد بر ولی یاری شود
ور بخواهد کفچهٔ در خوردنی * ور بخواهد همچو گرز ده منی
دل چه میگوید بدیشان ای عجب * طرفه وصلت طرفه پنهانی سبب
دل مگر مهر سلیمان یافتست * که مهار پنج حس بر تافتست
پنج حسی از برون میسور او * پنج حسی از درون مأمور او
ده حس است وهفت اندام دیگر * آنکه اندر گفت ناید می شمر
چون سلیمانی دلادر مهتری * بر پری ودیو زن انگشتری
گردرین ملکت بری باشی زدیو * خاتم ازدست تونستاند سه دیو
بعد ازان عالم بگیرد اسم تو * دوجهان محکوم تو چون جسم تو
ور زدست دیو را خاتم ببرد * پادشاهی فوت شد بختت بمرد
بعد ازان یاحسرتا شد للعباد * بر شما محتوم تا یوم التناد
مکر خود را گر توانکار آوری * از ترازو وآینه کی جان بری

شیخ نجم الدین دایه قدس سره نك تفسیر شریفنده « ویسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربی » آیت کریمه سن تحقیق بیوردقلری بیان لطیف اولوب محل مزبورك برمقداری علی قدر الطاقه ترجمه اولنوب بیانه شروع اولندی

﴿ بيت ﴾

زاول آن به که مستمع طلبی * که ندانند هند وآن عربی

پس ایمدی بو آیت کریمه‌ده روحك عالم امردن اولدیغنه تصریح وار در . زیرا حق سبحانه وتعالی عوالم کثیره خلق ایلدیکی روایات مختلفه ایله خبرده وار داولوب . بعضلری اون سکز بیك . وبعضلری اوچیوز التمش بیك عوالم . وبعضلری دخی زیاده تحقیق ایدرلر « ان الله علی کل شیٔ قدیر » لکن مخبر عنهما اولان عوالم ایکی یه منحصره اولوب . بریسی عالم امر . وبریسی عالم خلقدر کما قال تعالی « الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمین »

﴿ شعر ﴾

ای ذات پاك مقدس قدیر بی همتا * که از ارادت تو کشت سر کن پیدا
تو خالقی که منزه زکل مخلوقست * حقیقت محمد از تو نبود جدا
اکرچه ذات اله از صفات منفك نیست * چه داند آنکه نداند حقیقت اشیا
خداست قادر ومختار کل شی مخلوق * خداست بر همه اشیا محیط وراهنما

پس حواس خمسه دن سمع . وبصر . وشم . وذوق . ولمس . ایله ادراك اولنان اشیایه عالم خلق . وحواس باطنه دن اولان . عقل . وقلب . وسر . وروح . وخفا . ایله ادراك اولنانلره عالم امر تعبیر اولنور . پس عوالم امر شول اولیات عظامدر که حق سبحانه وتعالی انلری لاجل البقا ایجاد ایلدی انلر . روح . وعقل . وقلم . ولوح . وعرش . وکرسی . وجنت . ودوزخدر که جمله سی عالم امردندر زیرا « خلقتك ولم تك شیئا » مصداقنجه حق تعالی عالم امری بلا شیٔ وبلا واسطة ایجاد ایلدی . ایمدی امر آمر قدیم اولدیسه امر قدیم ایله اولان موجود دخی کرچه حادثدر لکن باقیدر « وما خلق الله من شیٔ » الی آخرها قول کریمی اوزره حق سبحانه وتعالی عالم خلقی وساطت شی ایله خلق ایتدیکیچون عالم خلق دیو تسمیه ولاجل الفنا تسویه اولندی

﴿ بيت ﴾

کاف ونون امرندن اولدی کائنات * کاف ونوندن واجب اولدی ممکنات

بنم اخ اعزم اکرچه عالم ملکده ملکوتدن بیان حدامکانده دکلدر لکن
ارواح مهیمه واهل ملکوت اعلی وملکوت اسفل وکروبیان وروحانیان
بیننده مقتدای ارباب تحقیق محیی الدین عربی وصدر الدین قنوی
وبعض کمل عارفین قدس الله اسرارهم ایلدکلری تمیز وتحقیقه
علی سبیل الایجاز والاجمال برمقدار ایما واشارت اولنسون « وعلی الله
التوفیق ومنه الهدایة والعصمة ولاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم »
فاعلم اوصلنی الله وایاکم الی اعالی مقامات العارفین که موجودات ملکوتی
ایکی قسمدر قسم اول اولدرکه عالم اجسامك تدبیر وتصرفنه وجها
من الوجوه تعلق ایتمزلر وبو قسمه کروبیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر .
برقسمی انلردر که عالم وعالمیاندن هیچ وجهله خبر وشعورلری اولمیوب
« هاموا فی جلال الله وجماله منذ خلقهم » بو قسمه ملائکه مهیمه دیرلر .
وحضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم « ان لله ارضا بیضاء
مسیرة الشمس فیها ثلثون یوما هی مثل ایام الدنیا ثلثین مرة مشحونة
خلقا لایعلمون ان الله تعالی یعصی فی الارض ولایعلمون ان الله تعالی
خلق آدم وابلیس » دیو بیوروب بونلردن خبر ویرمشدر « صدق
حبیب الله آمنا وصدقنا » وبرقسمی انلردر که اکرچه شهود قیومیتده
شیفته وحیرانلردر وعالم اجسامه التفاتلری یوقدر لکن بونلر حجاب
بارکاه الوهیت ووسائط فیض ربوبیت اولوب زمرهٔ مزبوره یه
رئیس روح اعظمدر که ملأ اعلاده آندن اعظم روح یوقدر
پس بر اعتبار ایله اکا قلم وبر اعتبار ایله عقل اول دیرلر کما قال
علیه السلام « اول ماخلق الله القلم . اول ماخلق الله العقل فقال له
اقبل فاقبل ثم قال اد بر فادبر ثم قال وعزتی وجلالی ماخلقت خلقا
اکرم علی منك بك آخذ وبك اثبت وبك اعاقب » وبو روح اعظم
صلوات الله علیه بو طائفه نك صف اولنده اولوب روح القدس که
جبریل علیه السلامدر صف اخیرنده در « ومامنا الا له مقام

معلوم » الآيه وعالم ملكوتك برقسمی دخی آنلردر كه عالم اجسامك تدبیر وتصرفنـه علاقه ایتمشلردر بونلره روحانیـان دیرلر بونلر دخی ایكی قسمدر . برقسمی سمـاویاتده تصرف ایدن ارواحدر كه آنلره اهل ملكوت اعلی دیرلر . وبرقسمی دخی ارضیاتده تصرف ایدن ارواحدر كه بوقسمه اهل ملكوت اسفل دیرلر وبونلردن نیچه یوزبیكی نوع انسان اوزرینه مؤكللردر ونیچه بیك كره بیكی دخی معادن ونباتات وحیوانات بلكه هر اشیـایه مؤكللردر وانبیاء پیشـین علی نبینا وعلیهم السلامدن « ان لكل شیٔ ملك » وارد اولمشدر وحضرت حبیب اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم « ینزل مع كل قطرة ملك » دیو بیورمشدر وارباب كشف وشهود دخی هر بردرختك هر برورق واثماری ایجادنه من عندالله یدیشر فرشته مؤكلدرلر دیو بیورمشلردر « هكـذا جرت سنة الله ولن تجـد لسنة الله تبدیلا » وحـدیث شریفده دخی « ملك الجبال . وملك الریح . وملك الرعد . وملك البرق » دیو وارد اولمشدر . پس نقاب جمال « سبحان الذی بیده ملكوت كل شیٔ » مرتفع اولمدقجه قدرة اللهك حقیقتنی كیم ادراك ایده بیلور

❊ بیت ❊

قد تحیرت خذ بیدی * یادلیـلا لمن تحیر فیكا

اما حقیقت آدمی كه اكا لطیفـهٔ مدركهٔ عالمهٔ ربانی تعبیر ایدرلر زبدهٔ سر ملكوتدر ولطیفهٔ مـدركهٔ مزبوره عالم روحانی وجسمانیـدن مركبـدر واكمل موجودات وعلت غائیهٔ مصنوعاتدر وارباب بصیرت قتنده بینه وبین الله واسطه یوقدر . پس اول شول سر محمدیدر كه « لولاك لولاك لما خلقت الافلاك » اول سید الاولین والآخرین علیه السـلامك تعریفیدر وكمل اولین وآخرین اولدر حق سبحـانه وتعالی داود نبی علی نبینـا وعلیه السلامه وحی ایدوب « یاداود خلقت محمدا لاجلی وخلقت ولد آدم لاجـل محمد وخلقت ما خلقت لاجـل ولد آدم فمن اشتغل بی سقت ما خلقت لاجلی الیـه ومن اشتغل بما خلقت لاجله حجبته عنی » بیورمشـدر

﴿ بيت ﴾

بدانستم من این دم راه خودرا * ازان کشتم بعالم مست وشیدا

﴿ بيت ﴾

نخستین فکرت پسین شمار * تو بی خویشتن را ببازی مدار

نور صبح ولایت افق ازلدن طلوع ایلدکده اشراق لمعانیله سر ایجاد کون وسرقدر اصفیایه معلوم اولور و « سبقت رحمتی علی غضبی » نه معنادر بیلورودخی « ان الله تعالی خلق جهنم من فضل رحمته سوطا یسوق به عباده الی الجنة » معناسی عیان اولور

﴿ نظم ﴾

سخنم شد بلند ومی ترسم * که مرا چیزی ازدهان بجهد

رهنورد بیان عجیب شدست * ترسم از دست من عنان بجهد

الحاصل اکر بومعنایه زیاده خوضه قیلنسه مفضیٔ افشاء سر قدر اولور فلهذا اکابر طریقت وعلماء حقیقت نهی بیورمشلردر کما قیل « القدر سرالله فلاتفشوه »

﴿ کلشن راز ﴾

تعالی الله قدیمی کو بیك دم * کند آغاز وانجام دوعالم

جهان خلق وامر اینجایکی شد * یکی بسیار وبسیار اندکی شد

همه ازوهم تست این صورت غیر * که نقطه دایرست ازصورت سیر

یکی خطست زاول تاباآخر * بروخلق جهان کشته مسافر

درین راه انبیا چون ساربانند * دلیل ورهنمای کاروانند

وزیشان سید ما کشته سالار * همو اول همو آخر درین کار

احد درمیم احمد کشته ظاهر * درین دور آمد اول عین آخر

بروختم آمده پایان این راه * در ومنزل شده ادعوا الی الله

مقام دلکشایش جمع جمع است * جمال جانفزایش شمع جمع است

شداو درپیش و دلها جمله در پی * کرفته دست جانها دامن وی

درین راه اولیا باز ازپس وپیش * نشانی داده اند ازمنزل خویش

بحد خویش چون کشتند واقف * سخن کفتند ازمعروف وعارف

یکی دربحر وحدت کفت انا الحق * یکی ازقرب وبعد وسیر زورق

یکی گوهر براورد وهدف شد * یکی بگذاشت وان نزد صدف شد
یکی را علم ظاهر بود حاصل * نشانی داد ازخشکی وساحل
یکی درجزوکل گفت این سخن باز * یکی کرد ازقدیم ومحدث آغاز
یکی از زلف وخال وخد بیان کرد * شراب وشمع وشاهد راعیان کرد
سخنها چون بوفق منزل افتاد * در افهام خلایق مشکل افتاد
کسی را کاندرین معنیست حیران * ضروری میشود دانستن آن

پس ابمدی ﴿ ع ﴾ این ندارد آخراز آغاز کو * مضمونی اورزه کیرونجم الدین دایه تفسیری ترجمه سنه شروع ایده‌لم پس « قل الروح من امر ربی » قول کریمی « لاجل تعریف الروح » اولدیغی ظاهر ومبین اولدی وبوآیت کریمه‌نك معنای شریفی روح عالم امرو بقادندر عالم خلق وفسادن دکلدر دیمك فهم اولندی وعالم امردن اولدیغن بیان مجرد استبهام دکلدر نتکیم بعض جماعت ابهام روح علی الخلقدن فهم اولنان حق تعالی علم روحی کندی ذاتنه استیثار ایلمکدر دیوب حتی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم علم روحه عالم اولمدی دیرلر لکن منصب رسول الله علیه السلام عالم روح اولمقدن اجل واعظمدر . باخصوص حبیب خدا عالم بالله ایکن روحی عالم اولمق نه ممکندر وسیما حق سبحانه وتعالی حبیب اکرمه من ایدوب « وعلمك مالم تکن تعلم » دیو خطاب مستطابیله تشریف بیوروب اشیاء غیرمعلومه‌نك عمومنه حضرت سیدالانبیا عالم اولیجق روحه عالم اولمق ظن نه وجهله صادق اولور اما طائفهٔ یهود روحدن سؤال ایتدکلرنده حضرت فخر عالم علیه الصلوة والسلامك سکوت وتوقفی انتظارا للوحی ایدی زیرا مسؤل عنهاده غموضت اولمغله جوابده دقت معنی مشاهده بیوروب وطائفهٔ یهودك بلادت طباع وقساوت قلوب وفساد عقیده‌لرینی معاینه قیلوب روحدن فهم ایتمیجکلری معلوم شریفلری اولمش ایدی

﴿ بيت ﴾

خداوندا تویی حلال مشکل * توجاری کن زبانم رابرین دل

ایمدی « ومایعقلها الا العالمون » آیت کریمه سنك فحوای منیفی اوزره روحی عالملر تعقل ایدرلر وعالملر سائرین الی الله اولان ارباب سلوکدر که نفسدن ونفسك صفاتندن عبور ایدوب حریم قلبه واصل اولدقلرنده نورقلب ایله عارف نفس اولورلر وقلبدن وصفات قلبدن دخی سیرایله عبور ایتدکلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ایله عارف قلب اولورلر وسردن عبور ایتدکلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روحله عارف سر اولورلر وعالم روحدن عبور ایتدکلرنده واصل منزل خفا اولوب شواهد حقله عارف روح اولورلر ومنزل خفادن دخی عبور ایتدکلرنده واصل ساحل بحر حقیقت اولوب انوار مشاهدات صفات جمال ایله عارف خفا اولورلر وقچانکیم سطوات تجلیات صفات جلال ایله انانیت وجوددن عبور ایتسه‌لر واصل لجهٔ بحر حقیقت اولوب هویت حق کشف اولنور وقچانکیم بحر هویتده مستغرق و بقاء الوهیت ایله باقی اولسه‌لر حق حقله عارف اولوب « وحدوه حین وجدوه » بیانیله موحد اولورلر

﴿ بیت ﴾

برواز کشتی ودر یاکذر کن * بحق واصل شوودر حق نظر کن

پس بوتقدیرجه « اذا طلع الصباح استغنی عن المصباح » دینلور ودخی « کنت له سمعا ولسانا وبصرا ویدا ومؤیدا فبی یسمع و بی یبصر و بی یبطش » مقامی عبدایچون محقق اولور

﴿ شعر ﴾

نورخود ز آفتاب نبریده ست * عیب درآینه ودر دیده ست
هر که اندر حجاب جاویدست * مثل او همچوبوم وخورشیدست
کوید آنکس درین مقام فضول * که تجلی نداند اوز حلول
هرچه روی دلش مصفاتر * ز وتجلی ترا مهیاتر

ایمدی واصل حالت مذکوره او لانلره معرفت روح باقی قالورمی ٠ مع هذا بومراتب علیه ومواهب سنیهٔ ارباب فنا لواقط سواقط حبات سنبلات بیادر بوادر نبوت ونوادر رسالتدن نشأت ایدوب انلرك احوالی بو وجهله خطیر وعالی اولیجق حال سید المرسلین وخاتم النبیین وحبیب رب العالمین وافضل الاولین والآخرین صلوات الله

علیه وعلی آله وصحبه اجمعین معرفت روحده، نه مرتبه ایمش اذعان پاك صاحبلرینه معلومدر حبیب خدا وسید انبیا بر ذات عالیشاندر که « علمت ماکان وماسیکون » دیو بیورمشدر . پس مقام قرب حبیب اللهی کندودن غیری کیم ادراك ایدر معرفت روحده اولان مذکور اتك کلیسی خود حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلمك احوالندن بعض مقاله در بو نقدیرجه حضرت زبدهٔ سر موجودات عالم روح دکلدر دیمك نتیجه فهم اولنور حضرت خودعین روحدر وحق سبحانه وتعالی آدمی واولادنی خلفاء ارض قیلدیغی کرامات بنی آدمدن بریسدر وبالاصاله مستخلفه مختصه اولان قدم واحدیت وبالکلیه عیب ونقصاندن سلامت اوزره اولمقدن ماعدا مستخلف بالنیابه مستجمع اوصاف مستخلف اولمق خلافتك شرطلندندر فلهذا روح اضافیٔ انسانی صفات ذاتیه اولان حیات وعلم وقدرت وسمع وبصر وکلام وارادت وبقابی مستجمعدر کذلك جسد دخی خلیفهٔ روح اولوب صفات روحك اجتماعیله مجتمعدر

﴿ بیت ﴾

* کار ار چه بمن نیست ولی بی من نیست *

* فاعل جانست وفعل او بی تن نیست *

پس روح خلیفة الله اولدیغی محقق اولدیسه جسد دخی خلیفهٔ روح اولدیغی مقرردر . زیرا قبل اتصال الروح بالجسد وانفصالها عن البدن جسد صفات مزبوره دن خالیدر مادامکه روح جسده تعلق ایتمیه جسد صفات مذکوره ایله متصف اولمازاکر روح صفات مزبوره ایله متصف ومستخلف اولمسه جسد دخی اول صفات ایله متصف اولمزدی لکن روح ابدی وباقی وجسد متلاشی وفانی اولدی اکر بالاصاله بقاء ابدی مختص بالحق در مستخلف بقاء ابدی ایله نه وجهله متصف اولور دیو سؤال اولنورسه دون الخلیفه بالاصالة ازلا وابدا بقا حق تبارك وتعالی یه مخصوصدر وروح کرچه حادثدر لکن ابدی وباقیدر کما قیل « خلقتم للابد »

❊ رباعیه ❊

چندان بروان ره که دوبی برخیزد * ورهست دوبی بره‌روی برخیزد
تواو نشوی ولیك اکرجهـد کنی * جایی برسی کزتو توبی برخیزد

وحقیقتده خلیفه روح محمدیدر زیراصدر کتابده بیان اولندیغی اوزره مجموع ارواح روح محمدیدن خلق اولنوب شان شریفی «النبی الامی» دیو وصف اولندی . پس آدم علیه السلام ابوالبشر اولدیغی کبی حضرت مبدأ موجودات دخی ابوالارواحدر وحوا ام البشر اولدیغی کبی نفس کلیهٔ مصدر کائنات دخی ام الارواح اولمشدر زیرا « کان الله ولم یکن معه شیٔ » مصداقنجه قبل از ایجاد روح محمدی شیٔ آخر موجود دکل ایدیکه حق تبارك وتعالی انك روحنی کندی ذاتنه نسبت ایدیدی پس شجرهٔ وجودن ثمره اولان اوّل باکوره وقدرت حق متعلقه اولان اوّل شی روح محمدی اولدیسه حق جل وعلا کندی نفسنه اضافت تشریفیه ایله مضاف قیلوب «من روحی» دیو بیوردی بعده ارادتی تسویهٔ آدمه تعلق ایلدکده مضاف لنفسه اولان روح محمدیدن آدمه نفخ روح ایدوب « فاذا سویته ونفخت فیه من روحی » دیو بیوردی «آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمة» حدیث شریفی بواسراره دلیل واضح وبرهان لایح واقع اولمشدر

❊ محمدیه ❊

* محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری *
* محمد محض رحمتدر چون اولـدر غایت بشری *

❊ سید ❊

دریای محیط جوشـه کلدی * کونیـله مکان خروشه کلدی
سرازل اولـدی اشـکارا * عاشق نیجـه ایلسون مـدارا
هر ذره‌ده کونش اولدی ظاهر * طپراغه سجود قیلدی طـاهر
نقاش بولندی نقش ایچنـده * لعل اولدی عیان بدخش ایچنده
آبی صوشراب کوثر اولدی * هر زهر نبـات وسکر اولـدی
تریاق مزاج طوتدی آغو * لؤلؤ مـدور اولـدی دارو

معشوقله عاشق اولدی برذات * محو اولدی وجود نفی واثبات
شرکتی ارادن کوتوردی وحدت * وحدتدن اچلدی ابواب رحمت
جانیله تن اولدی برحقیقت * بیرکدی شریعت وطریقت
اشیا ایکی لکدن اولدی خالی * باقی احد اولدی لایزالی
ای طالب اکر دکلسك اعمی * کور وعدهٔ کل من علیها
رفع اولدی حجاب ماسوی الله * القدرة و البقاء لله
غیر اولدی هلاك وجه قالدی * محو اولدی شوکیم بو بحره طالدی
کر اچوغسه بصیرتك باق * کورسنده حق وکتمه ایراق
چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه باق انده کور ذات
کورسن سنیکم نه جسم وجانسن * مقصود وجود کن فکانسن
هرکیمکه اسردی بومیدن * حی ابد اولدی ذات حیدن
نفسی طانیدی وبولدی ربی * توحید بولنده اکدی حبی
چون محرم قل کفی دکلسن * بیکانه سن آشنا دکلسن
هرکیمسه که طانیدی بوجانی * برتره یه صایمدی جهانی

﴿ بیت ﴾

ماراجز ازان زبانی دیکرست * جز دوزخ وفردوس مکانی دیکرست

معلوم اولهکه روح اعظم ونفس کلیهٔ انسانیه وایکیسندن تولد ایلیان آثارك معرفتی بیاننده ارباب حقیقت بووجهله دخی تحقیق وبیان بیورردلرکه وقتاکیم اثر مؤثره مناسب اولدیسه مؤثر حقیقیدن صادر اولان اول اثر بر موجود درکه حق سبحانه وتعالی اول موجودی ذا اسما وصفات ایدوب کندی صورتی اوزره خلق ایلدی وانی وجود ایله عدم بیننده واسطه وحدوثله قدم تعلقنه رابطه قیلدی پس بوصفات وکمالات ایله متصف اولان روح اعظم وخلیفة الله اکبردر کما قال علیه السلام «ماخلق الله تعالی خلقا اعظم من الروح» کرچه اعظم خلق اولان روحده روایات مختلفه واردر لکن اصحاب شهود وارباب حقیقت روح محمدی اولدیغنی تحقیق ایتمشلردر پس اول روح جوهر نورانیدر جوهریتی عالم ظهورده ذات متجلیه نك

مظهری اولدیغی جهتندندر ۰ پس جوهریتی اعتباریله نفس واحده
تسمیه اولنور کما قال الله تعالی « خلقکم من نفس واحدة » ونورانیتی
اعتباریله عقل اوّل تسمیه اولنور کما قال صلی الله تعالی علیه وسلم
« اوّل ماخلق الله العقل » پس روح عقلك ذاتی اولوب وذات
عقله نظر ایتمکله بعض علما روح ایله عقلك بیننی فرق ایتمدیلر لکن
فرق بین واردر و بین الحدوث والقدم توسطی اعتباریله روح ایچون
جنبین اعتبار اولنوب جنب ایسرندن نفس کلیه خلق اولنمغله جزؤك
کلدن انفصالی کبی مجازا نفس کلیه دخی روحدن منفصل اولوب
جنسك جنسه میلی مقرر اولمغین بینهماده تحنن وتجاذب واقع
اولدی نتکیم آدم ایله حوا علیهما السلامك ازدواجنه وایکیسندن
ظهور نتاجه قضاء ازلی جریان ایتدیکی کبی روحده اولان
تأثیروفعل جهتندن دخی ذکورت ونفسده اولان تأثر وانفعال
جهتندن انوثت اولدیغیچون نتیجةً بعد نتیجةٍ کائنات علی الترتیب روح
ایله نفس کلیه‌دن متولد اولدی حتی امر آخر مولود اولان نوع
انسانه منتهی اولوب ودائرهٔ وجودك نهایتی بدایتنه منطبق اولمغین
بدایت وجودده واقعتین اولان روح ونفس آدمده ظاهر اولدی ۰
وروح ایله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذکورت وانوثت انسانیتین ذکورت
وانوثت حیوانیتینه مضاف قیلندی وعقلك خاصة انسانه اختصاصی
روحله نفسك انسانده ظهورنك علامتیدر و نوعدن صورت روح ظاهر
اولان شخص اوّل آدم علیه السلام وصورت نفس ظاهره اولان اوّل
شخص حوا علیها السلام درکه آدمدن خلق اولنوب عموما کائنات
روح ونفسدن تولد ایتدیکی کبی آدم ایله حوانك ازدواجندن دخی
ذریت انسان متولد اولدی ۰ بعده هر شخص انسانیده صورت
روح ونفس جزئیتین ظاهر اولوب ایکیسندن روحله نفسك سری اولان
قلب تولد ایلیوب « بینهما برزخ لایبغیان » فحواسنجه قلب روحله
نفسی جامع اولدی ۰ وقلب وروح ونفس متقاربة المعنی اولوب
بعضینك الفاظی بعضنه استعاره اولندی ۰ یعنی روح اطلاقیله نفس

وقلب و بعکسه قلب ونفس اطلاقیله روح مراد اولنور نتکیم «اول ماخلق الله العقل» وارداولوب روح مراداولنمشدر ونورانیت روحه عقل اوّل تسمیه اولندیغی اوزره کذلك نفس ایچون دخی نورانیت اولوب اکا عقل ثانی تسمیه اولنور. پس عقل اول قلبی افق روحه وعالم قدسه هدایت ایدوب وقلبك نفس وطبیعته اولان انجذابنی حقه واشی اولوب غمز ایدر وعقل ثانی قلبی نفس وطبیعته جذب ایدوب روح جانبنه منجذب اولمه دیو لوم ایدر . نتکه عمر بن الفارض قدس سره عقل اول وعقل ثانی یه واشی ولامی تعبیر ایدوب بیورر لر که

﴿ مثنوی ﴾

فلام وواش ذاك یهدی لعزة * ضلالا وذابی ظل یهدی لغیرة

بعده واشی یه اشارت ایدوب ﴿ ع ﴾ وذا مضهر للروح هاد لافقه * ولامی یه اشارت ایدوب ﴿ ع ﴾ وذامظهر للنفس حاد لرفقها * دیو بیوررلر وعقل اوّل قلبی حقه دعوت ایتمك ایچون مؤکل ملك مقربدن عبارتدر وعقل ثانی دخی قلبی عالم صورت وتعمیرنه دعوت ایتمك ایچون مؤکل اولمشدر حقدن بعید اولوب انسانی اکل شجرهٔ طبیعته دعوت ایتدیکیچون شیطان اولدی و رفقاء نفس اولان قوای طبیعیه معاونتی ایله شیطان انسانی دنیایه ودنیانك عمارتنه دعوتدن خالی اولمز وطبیعت ایسه بین الجسم والنفس برزخ وبینهماده اولان تعلقه رابطه در طبیعت ایچون بری صاف و بری کدر ایکی وجه واردر صاف اولان وجهی جانب نفسه در وطبیعتك وجه مذکوری صاف اولمغله اسما وصفات جهتندن نفس اول صورت وجهده منعکس اولور پس اکا روح حیوانی دیرلر ارواح حیوانات اندن مستمددر وطبیعتك وجه کدری جانب جسمه در واول شول روح طبیعی در که طباع اجسام علویه وسفلیه اندن مستمد اولور. وروح طبیعی ارواح نباتات مستمد اولدیغی روح نباتی بیننده واسطه در ونفس روح حیوانی یه متصل وصورت نفس روح حیوانیده منعکس اولدیغیچون کاه اولور که روح حیوانی یی دخی نفسله تعبیر ایدرلر وذم اولنوب متابعتندن نهی اولنان نفس

بو نفسدر كما قال عليه السلام «اعدى عدوك نفسك التى بين جنبيك»
وروحك اوصافى اعتباريله برقاچ اسمى دخى وار در بر اسمى قلمدر
زيرا ذات ازليه اولان عين جمعدن كلمات الهيه يى محل تفصيله اخراجه
واسطه در زيرا صور كلماتى عين جمعدن اخراجه واسطه اولمقده قلم
كبى اولمشدر وخفا كه محل ظهور وتفصيله دوات مثابه سنده اولوب اول
محل ظهور وتفصيل لوحدر زيرا نفس كليه صور معلومات مفصله يى
قبولده لوح مثابه سنده اولوب لوح محفوظ اندن عبارتدر ونفس محل
تفصيل حقايق معلومات اولديغى كبى جسم دخى صور معلوماتك محل
تفصيلى در وعلى قدر ما شاء الله ان يحيط به حقايق مزبوره نك
بعضيسى نفوس جزئيهٔ انسانيه دن هر بر نفسده مكتوبدر لكن نفس
غواشئ بشريه دن مجرد اولمينجه احاطه ايلديكى شيدن قبل الوقوع
فى الشهادة نفسه برشى منكشف اولمز نومده نوع تجرد اولديغيچون
رؤياده بعض مغيبات منكشف اولور ومثالده عقل روح اعظمه قلمدن
لسان مثابه سنده در زيرا عقل روحك لسانى وترجمانيدر وروحه
نفس رحمانى دخى تسميه اولنور زيرا حق تعالى «ونفخت فيه من روحى»
ديو بيورمشدر نفخ ايسه بهر تقدير نفسدن اولور پس نفسده اولان ريح
مظهر حيات اولديغى كبى روح دخى بر ريح طيبه دركه مظهر
حيات اولور ونفس مادهٔ صور كلمات اولديغى كبى روحدخى اشخاص
بشريه اوزرينه فائضه اولان ارواح كلماتك ماده سيدر «وكلمته القاها
الى مريم وروح منه» آيت كريمه سى تناسب مزبوره اشارتدر
وروح صفت كلامه مختص اولديغيچون نطق دخى روحه مخصوص
اولدى ونطق نفس فرع نطق روحدر زيرا نفس مجازا جزؤ روح اولمش
ايدى . پس جزؤ كلك فرعى اولور وروحك كلامه مختص اولديغنه
علت روح امردن اولديغيچوندر امر ايسه وجودى طالب بر كلامدر .
فلذلك عقل ظهور ايتمينجه خطاب شرع توجه ايتمدى . زيرا
عقل روحك ونفس انسانيه نك ظهورنه دليلدر اما ملائكه وجنك
نطقى فرع نطق روح ونفسدر زيرا ملائكه روح اعظم ونفس كليه دن

فائضه اولمش ارواح مجرده ونفوس قدسیه درجن ایسه فلك قمرك تحت مقعرنده ماسورهٔ محفوظه وحرم ناره متصله وبدندن مفارقت نفوس انسیهٔ غیر انیسه در

بیت

و یترا ای لبعض الناس متمثلة * باشباح مستوحشة لوحشتها

وتأییده دخی

بیت

و نلحظ اشباحا ترا ای بانفس * مجردة فی ارضها مستجنة

تباین انس الانس صورة لبسها * لوحشتها والجن غیر انیسة

دیو اشارت بیورمشدر

مثنوی

پس مثال وشرح خواهد این کلام * لیك ترسم تا نلغزد وهم عام

تا نکردد نیکوئی مابدی * این که کفتم هم نبد جز بیخودی

نکتها چون تیغ پولادست تیز * کرنداری توسپر واپس کریز

پیش این الماس بی اسپر میا * کز بریدن تیغ را نبود حیا

زین سبب من تیغ کردم درغلاف * تاکه کژ خوانی نخواند برخلاف

آمدیم اندر تمامی داستان * در وفاداریٔ جمع راستان

زبدة الحقایقده مسطوردر که مقاتل رحمة الله علیه « قل الروح من امر ربی » تفسیرنده من نور ربی دیو تحقیق بیورمشلر وابو بکر وراق رحمة الله علیه « الروح لاتدخل تحت ذل کن » دیو بیورمشلر یعنی روح داخل تحت ذل کن دکلدر دیمکدر پس ذل کن تحتنه داخل اولمیجق کون ومکاندن اولمیوب بلکه لامکاندن اولور « ومن روحی » قولنه نسبت ایله عدمدن اولمز پس امر فرماننده ومظهر اشیا ومخلوقات اولدیسه روح دخی جملهٔ امردن وخلیفة الله اولدیغی جهتدن آمر اولور مأمور اولماز وقاهر وفاعل اولور مقهور اولماز

مثنوی

چونکه جان از بحر جانست این طرف * پس زراه جان طلب کن آن شرف

تا ترا انجا برد کو بوده است * جستن یم را زخاکی بیهده است

تا رهی ازحبس این فانی جهان * در جهان جان بمانی جاودان

عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت بیوررلر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر که ملائکه حق تعالی یه دیدیلر که الهی بنی آدمه دنیایی مسکن ووطن قیلدك بیرلر وایچرلر پس دنیا انلرك نصیبی اولدیسه آخرتی دخی بزه تخصیص قیل « فاوحی الله تعالی الیهم انی لاافعل ولااجعل من خلقت بیدی کمن قلت له کن فکان » یعنی ای فرشتکان ید قدرتمله خلق ایلدیکم امر کن ایله خلق ایلدیکم کبی دکلدر وقال علیه السلام « ان الله تعالی خلق الارواح قبل الاجساد بالفی الف سنة » پس ارباب تحقیق قتنده خلقیت روح صفت فطرتی اظهار وعرض وصفت قدرتی ارائتدن عبارتدر والفی الف سنه نك هر کونی دنیایلرندن بیك ییللجه در . پس الفی الف سنه نك کنهنی کیم ادراك ایدر تقدیر سنه وتعداد ایام خود فلك شمس وقمرك خلقتندن صکره حاصل اولمشدر خلقت روحده آسمان وزمین وشب وروز قنده ایدی که ماه وسال حساب اولنه

﴿ مثنوی ﴾

خود شمار انجا بود کاخر بود * بی شمارست آن طرف کان پربود
پس زجان کن وصل جانانرا طلب * بی اب و بی کام میکو نام رب

بو اسرارك واقفلری مشکاة نور محمدینك مظهری اولان عارفین وکاملین ومکملاردر . ایمدی روحی مخلوقات سائره کبی قیاس ایتمه روحك طورعقلدن خارج عزت ولطافتی واردر روحدن بروجهله قال ایله خبر قابل دکلدر . ابو بکر وراق قدس سره نه خوب دیمشدر

﴿ شعر ﴾

شهر و وطن جان زنشان بیرونست * وزهرچه مثل زنی ازان بیرونست
این راز نهان ازنهان بیرونست * یعنی که خداازدوجهان بیرونست
جانت زحقست وحق زجان بیرونست * آن بانقطست ونقطه زان بیرونست

ابو سعید ابو الخیر قدس الله سره نك کفتارین دخی کوش جان وسمع جنان ایله استماع ایله

﴿ نظم ﴾

* ای در یغا جان قدسی کزهمه پوشیده است *
* پس که دیدست روی او ونام او که شنیده است *

* هر كه بيند در زمان از حسن او كافر شود *
* اى دريغا كين شريعت كفت ما بريده است *
* كون وكان برهم زن وازخود برون شوتا رسى *
* كه چنين جائى خدا از دوجهان بكزيده است *
بو قطعه دخى عين القضاة همدانى قدس الله روحه نكدر

قطعه

* حق بجان اندر نهان ودل بجان اندر نهان *
* اى نهان اندر نهان اندر نهان اندر نهان *
* اينچنين رمزى عيان خود بانشانست وبيان *
* اى جهان اندرجهان اندرجهان اندر جهان *

تتمه

اشبو رساله بومجلده لطائف ملكوتيه يى مشتمله برخاتمه ايله تتميم اولنسونكه روح مشتاقه سموم غفلتدن نجات ويره جك ترياق اوله « ونسأل الله تعالى ان يرزقنا سمع قبول كما يحب ويرضى وبه الحول والقوة ومنه العصمة والهدايه

بيت

يقين ميدانكه اين چندين عجايب * براى يك دل بينا نهاديم
اى نور حديقهٔ عالم . ونور حدقهٔ آدم « فاعلم ايدك الله بروح القدس واياناه» كه سن بر كار عظيم ايچون خلق اولنمش ودرون پاككده سر امانت خدا ونور خلافت حق جل وعلا وديعت قيلنمش بر وجود حميدت منقبتسن زنهار تصاعد ظلمات متابعت هوا ايله اول نور الهى وسر قدسى يى منطفى ومضمحل ايتميه سن « قال الله تعالى يا داود انا جعلناك خليفة فى الارض فاحكم بين الناس بالحق ولا تتبع الهوى فيضلك عن سبيل الله »

نظم

تو بقوت خليفهٔ بكهر * قوت خويش را بفعل آور
توبكوهر وراى هردوجهانى * چه كنم قدر خود نميدانى
معلوم اوله كه اولا ظهور حكم وتصرف وخلافت صورت بشر وهيكل

انسانی اولان مملکت خاصکده، در اکر اول خلافتك عهده سندن کلوب قوای بدنیه یی عدل ودادایله حفظ وحراست قیلورسك حق سبحانه وتعالی وعد کریم بیورديغی مملکت عامه ده دخی سزاوار خلافت وشایستهٔ نیابت اولورسن وعدل ودادسنك ذاتکده، خلق عدالت اولمقدر وخلق عدالت مجموع عفت وشجاعت وجود وسخاوتدن وحکمتدن عبارتدر . زیرا صفات مزبوره اوساط اصول اخلاقدر وعفت قوهٔ شهوانیه نك حالت متوسطه سی اولوب طرف افراطی فجور وطرف تفریطی خمودتدر شجاعت دخی قوهٔ غضبیه نك حالت متوسطه سی اولوب افراطی تهور وتفریطی جبانتدر وسخاوتك طرفینی اسراف وبخلدر وحکمت قوهٔ نظریه نك حالت متوسطه سیدر طرفینی جربزه و بلادتدر پس کوشش ایدوب « وعدالله الذین آمنوا منکم وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم » فحواسنجه خلف آدم صفی اولمغه بذل همت قیله سین وهم « واذ قال ربك للملائکة انی جاعل فی الارض خلیفة » نداسنی کوش جان ایله استماع ایلیوب « اذا اراد الله ان یجعل فی الارض خلیفة مسح ناصیته بیمینه » سرنه دخی دیدهٔ بصیرت ایله نظر ایلیه سن وتحصیل عدالت اول زمان میسر اولور که ماء محبت دنیا ایله سقی اولنان شجرهٔ خبیثهٔ طبیعتك آب ر وانن قطع ایله بی فروتاب ایدوب « حب الدنیا رأس کل خطیئة » معناسنه متفطن ومتیقن اوله سن وحظوظ ظلمات تعلقات بشریه یی مقراض تقوا وریاضت ایله یك بیك بریده، قیلوب شهباز لطیفهٔ ربانی یی اجنحهٔ علوم یقینی ایله پرواز ایتدیروب شکارین الدیره سن ودخی

بیت

من شاهباز قدسم از لامکان پریده * بهر شکار صیدی درقالب آرمیده

بیتنك معناسن اذعان ایتدیره سن واحکام وهم وخیاله منقاد اولمیوب لذات بهیمی وسبعی یه پشت پا اوره سن ومهبط انوار قدس الوهیت اولان خانهٔ قلبی قاذورات طبیعت وخاشاك حدثاندن جاروب تجدید

ایله پاك وتطهیر ایلیه سنکه سلطـان ازل وابد کاشانهٔ دل پاککه تنزل ایلیه « لایسعنی ارضی ولاسمـائی ولکن یسعنی قلب عبدی المؤمن اللین الوداع »

﴿ بیت ﴾

کرچه اندر جهـان نمی کنجی * دردل تنك من وطن داری

وبو تجلیٔ بهشت جاودان خواصدر که « فیها مالاعین رأت ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر » دیو وصف اولنمشدر

﴿ بیت ﴾

عاشقانرا بجنت ملکوت * نبود جز جمال یزدان قوت

«ان لله جنة لیس فیها حور ولا قصور ولا لبن ولا عسل یتجلی فیها ربنا ضاحکا » حدیث شریفی عجب بیـاندر

﴿ شعر ﴾

دردو زخم از زلف تو در چنك آید * ازحال بهشتیـان مرانتك آید

ور بی توبصحرای بهشتم خوانند * صحرای بهشت بردلم تنـك آید

عن ابی سعید «ان اهل الجنة لیتراؤن اهل الغرف من فوقهم کماتتراؤن الکوکب الدری الغـابر فی الافق من المشـرق اوالمغرب لتفـاضل مابینهم قالوا یارسول الله تلك منازل الانبیاء لایبلغهـا غیرهم قال بلی والذی نفسی بیده رجال آمنوا بالله وصدقوا المرسلین صدق رسول الله وصدق حبیب الله »

﴿ بیت ﴾

ای طالب دنیا تو یکی مزدوری * وی عاشق خلد ازین حقیقت دوری

وی شاد بهر دو کون ازبیخبری * شـادیٔ غمش ندیده معـذوری

ای قرة العیـن پدر شول کیمسنه که شایستهٔ همنشینیٔ پادشـاه وجود اولوب مستعـد خلافت ایکن کلخن طبیعتده خاربن آلودهٔ نجاسـات شهوت اولمق غبن عظیم دکلیدر حقا که خسران عظیمدر

﴿ بیت ﴾

ای بلندان بعقل ورأی شریف * میکنـند آن بلندرا تصحیف

برایکی کون عبودیت وچاکری ایله حاصـله اولان سلطنت ابدیه یی

نفس اماره یه فروخت ایدوب وفضـای واسع عالم نوری دار مضیق
حرص وآزه تبدیل ایلمك هیچ تجارت اولسونمی حیفا ودریغ

﴿ ازگفتار سلطان ولد ﴾

تخمهـای عمررا درشـوره خانك * می بکاری تاشوی آخر هـلاك
اینچنـین عمـر عزیز بی بهـا * می دهی اش بی عوض هردم چرا
غبن می ناید ترا ای مرد کـار * تا دهی گلزار وگیری خار زار
عمر کان شد صرف در دنیا نماند * خرم آنکش حق بسوی خویش خواند
عمر معـدوده شمرده چون دهی * در ره حق گردد آن نامنتـهی
بی شمـار و بی حدو بی عـد شود * عمرده روزه که درطـاعت رود
هین تجارت کـن درین بازارتو * صـد هزاران گل برازیك خارتو
« اولئك الذین اشتروا الضلالة بالهدی فما ربحت تجـارتهم وما كانوا
مهتدین »

﴿ رباعیه ﴾

* زشـت نبود روح قـدس منظر وانگاه تو *
* در غرور آباد گـیتی همنشـین اهرمن *

ای برادر جان برابر ونور دیدهٔ پدر ومادر حال آنکـه داعئ لطف
وکرم دمبدم سنی کنـدویه دعوت ایدرسن ایسه تصـامم ایدرسن
وجمال ازل نفس بنفس کندو یی سکا عرضه قیلار مجبدر که سن تعـامی
ایدرسن ولـذت حقیقی سنی طـلب ایدرسن فرار ایدرسن ولـذت
مجـازی سـندن ابا ایدرسن اردنجه یلرسن « طلبك ایها الخـاطئ
جیل فهربت منه وما احس نفسك اطلبك فتهرب منی فیطردك غیری
فتأتیـه » ایواه حیفا ودریغـا زمام اختیار الكـده ایكن اكـر
بو فرصت کونده برسرکار ودربار اولمادکسه دست جلالت « والامر
یومئذلله » نقاب بند اختیاری روی کارکدن رفع ایدوب منادئ عزت
حق بطنان کبریادن « لمن الملك الیوم لله الواحد القهـار » نداسن
ایدوب « یاحسرتا عـلی مافرطت فی جنب الله » خطـابی ظهور
ایتـدکده یارین سکا کیم فائده ویرر قال تعالی « یاایهـا الذین آمنوا

انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتی يوم لابيع فيه ولاخلة و لاشفاعة والكافرون هم الظالمون »

﴿ شعر ﴾

* پيش ازانكه جان عذر آورد ماند از نطق *

* پيش ازان كين چشم عبرت بين فرو ماندر كار *

« ايدكم الله تزود من غناك ليوم فقرك ، ومن صحتك ليوم سقمك ومن شبابك ليوم شيبك ومن دنياك لآخرتك واياك ان تكون من المسوفين فان اكثر صياح اهل النار من التسويف »

﴿ رباعيه ﴾

افتداى دل كه ازجهان برخيزى * مردى كنى ازسودوزيان برخيزى ترسم كه زپس باد هوس پيمودن * ناكاه چوكردى زميان برخيزى وحظوظ عاجل وخيالات باطل دنياى بى طابلدر شيطان رجيم وساطت دنيا ايله خمر آمالى وبنك امانى يه افسوس غرور وغفلت وداروى سرور ونخوت القا ايدوب حلقوم نفوسه اشراب ايدر قال تعالى « يعدهم ويمنيهم ومايعدهم الشيطان الاغرورا » زنهار وزنهار اى زبدهٔ كون وعمدهٔ كار « ايدك الله بروح منه ولاتمدن عينيك الى مامتعنا به ازواجا منهم زهرة الحيوة الدنيا لنفتنهم فيه ورزق ربك خير وابقى » آيت كريمه سيله عمل ايليه سن

﴿ قطعه ﴾

جهدى بكن ار بپذيرى دوسه روز * تاپيش را ازمرك دوسه روز دنيازن پير ست چه باشد كر تو * باپيرزنى اش نكيرى دوسه روز « كن فى الدنيا كانك غريب اوعابر سبيل وعدنفسك من اصحاب القبور » اى جان عزيز مادامكه اولوا الالبابدن اولميه سن مكر و خداع دنيادن احتراز قيل واولوا الالبابدن اول زمان اولورسن كه حقيقت دنيا نور وحى قرآن ايله آينهٔ دلده هويدا اولوب لذات مزخرفات دنيايه فريفته اولميه سن وقرآن كريم مثل دنيايى بيان ايدوب « انما مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما يأكل الناس والانعام حتى

اذا اخذت الارض زخرفها وازينت وظن اهلها انهم قادرون عليها اتيها امرنا ليلا اونهارا فجعلناها حصيدا كأن لم تغن بالامس كذلك نفصل الايات لقوم يتفكرون» قول كريمى ايله عيان بيوردى

قطعه

باناز اكر آرميده باشى همه عمر * ازآن جهان چشيده باشى همه عمر
همه آخركار مرك باشدو انكه * خوابى باشد كه ديده باشى همه عمر

شعر

* بكچردك عمر يكى مل مل كرك اغلاكر كسه كل *
* دخى الك ايرر دكل انك فردوس باغينه *
* بو فانى دنيـه ده باقى قلام ذيو كمان اتمه *
* اجل يلى اسر بر كون ايرر عمرك چراغينه *
* وجودك ملكى اى عاقل ديلرسك يانميه اوده *
* آقت عينك بكاردن ياشى نفسك اوجاغينه *
* براق بو دنيانك وارين بومر دارى يوبوب آرين *
* كه ديدار كوره سن يارين بنوب جنت براغينه *

پس هاويهٔ عميق دنيادن سرادقات ملكوته حبل اللهدن غيريله يتشمك اولمز قال الله تبارك وتعالى « واعتصموا بحبل الله جميعا » وظلمات هواجسدن متابعت رسول الله عليه السلامدن غيريله نجات ممكن اولمز قال الله تعالى « لقد كان لكم فى رسول الله اسوة حسنة »

قطعه

* چنك در كفتهٔ قرآن و پيبرزن و بس *
* كانچه قرآن خبر نيست فسانست وهوس *
* اول وآخر قرآن زچه باآمد وسين *
* يعنى اندر ره دين رهبر تو قرآن بس *

« يا ايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولاتموتن الا وانتم مسلمون » ابن مسعود رضى الله عنهدن حق تقواندر ديو سؤال اولندقده « هوان يطاع ولايعصى ويشكر ولايكفر ويذكر ولاينسى » ديو بيورمشلر يعنى حق تقوا اولدر كه حقه اطاعت اولنوب عصيان اولنميه ونعمتلرينك شكرى

اولنوب کفران اولنمیه . وحق فکر اولنوب هرکز اونودلمیه و بعض
عارفلر تقوا اولدرکه طاعاتنه التفاتدن ومقابله ده توقع مجاز اتدن
طاعتنی تنزیه ایتمکدر دیو بیورمشلر حقا اویله در زیرا طاعته مکنت
حقـك قدرتی اولیجق طاعته التفات زیاده کستاخلق دکلیدر
ای طالب عشق وراغب ذوق اولان نوردیدهٔ جان «العارف یکفیه
الاشارة» بیورلمش ایکن بو خود مفصلا بر رساله اولدی

﴿ بیت ﴾

ایش بیلندی ایشلیه‌سی ارکرك * بو یوله کیرمکه‌کی سرو رکرك

امیددرکه پس ماند وپیش رانده لردن اولمیوب مقبل ومقبوللر
زمره‌سندن اوله‌سن وبو رساله‌یی تماما کوش جان وزبان جنان ایله قراءت
واستماع ایلیوب ﴿ بیت ﴾

* غافل اولمه کوزك اچ سن سنی انسان ایده کور *
* همدم اهـل دل اولوب تنکی جان ایده کور *

مضمونجه طالب مرشد کامل اولوب مفاتیح خزائن سعادت ابدی‌یی انك
دل پرنورنده لمعان ایلیان نور مصطفویده مندرج بیله‌سن واول نورك
قوت وامدادیله جنود ابلیس اوزرینـه منصور ومظفر اولمغله ظلمات
نفسانیه وکدورات جسمانیه دن خلاص اولوب عنایت ازلیه مظهری
اولان عباد منعم علیهم زمره‌سیله محشور اولمغه بذل همت ایلیه‌سن که
«علو الهمة من الایمان» بیورلمشدر پس تألیفاته نهایت وتصنیفاته غایت
یوقدر ومقالات ورسائل ایله کوکله یول بولوب بلا مرشد آتش عشق یاقمش
فرد یوقدر لکن صدق وخلوص ایله استماع ایلیان طالبی مرشد حی
وانسان کامل طلبنه دلالت ایدر پس ﴿ ع ﴾ عاقبت جوینده یابنده شود *
مصداقنجه طالب دخی طلبنده صادق اولدقدنصکره بهرحال واصل
مطلوب اولمق مقرردر ای نور دیدهٔ جان صدق طلب اولدرکه مثلا
برکمسنه‌یه جوع وعطش غلبه ایتـدکده تسکین عطش وتحصیل شبع
ایچون آب ونان اله کتورمکه پویان ودرد چشم ودندانی اولان انواع
آه وزار ایله ازالهٔ وجع ایچون هرکسدن طـالب درمان اولدیغی کبی

هدایت حق اولان عبد دردمند دخی آشیان قدس لامکاندن پرواز ایلیان
عندلیب روحی نغمه زن کلزار قرب رحمان ایکن دانه چین معرفت
یزدان اولمق ایچون زمین ناسوته تنزل ایدوب مزرعهٔ بشریته کلدکده
دام طبیعته کرفتار وقفص بدنده خوار وزار اولدیغن کوروب ونفس
امارهٔ مکاره روح افتاده وآواره بی آشیانه سی اولان عالم فضای
لامکانی فراموش ایدوب آرزوی پر وازدن قالسون دیو بال همتن
رشتهٔ امل ایله بند ایدوب وقفل غفلت ایله در بسته قیلوب و پیش
تفکر بنه داروی امانی دوکوب لکن جمله سی مکر و خداع نفس
اولدیغنه واقف اولمغله

❊ مثنوی ❊

تن قفص شکلست وتن شد خارجان * درفریب داخلان وخارجان
مفهومنه مطلع اولمغین آسمان قلبندن سحاب ظلمات غفلتی بادنسیم
همت کشاده ایدوب مطالع یقظه دن خورشید طلب طالع اولدقده
ظلمات طبع اسفلدن خلاص ومأوای نورانیٔ علیینه پرواز اتمکه درمان
ایستیه ۰ ومحبس طبعدن خلاص اولوب ملکوت اعلایه جولان ایلیان
طوطیان انس قدسه ❊ مثنوی ❊

اینچنین باشد وفای دوستان * من درین حبس وشما دز کلستان
دیو انواع نالش ایلیه پس بو وجهله جوینده اولان مطلوبنه واصل
اولمق محققدر والاشب تیرهٔ ظلمنده زیر سحاب متراکمدن لمعان
وفی الحال پس پردهٔ ابرده نهان اولان برق خاطف کبی سنك دخی احیانا
برق همتك لمعان ایدوب راه طلب رونما اولدقده فی الحال زیر سحاب
غفلتده ستیر اولمغله پابند اسیر زندان مظلم طبیعت اولیجق بو وجهله
اولان طلبه صدق طلب دینلمز وبو مقوله طلب ایله درده درمان بولنماز کما قال
الله تعالی « کلما اضاء لهم مشوا فیه واذا اظلم علیهم قاموا » الهی
سیدی ومولای بو عبد عاجزه سن عنایت ایله « یهدی الله لنوره
من یشاء » قول کریمك مظهری اولان عباد مکرمینك زمره سندن
ایدوب « ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور » وعیدینه مظهرا ولانلردن قیله

بارخشیتدن بلك اولسون دوتا * قیله سن ابرو کبی کوز اوزره جا
قامت دلبر کبی اول مستقیم * باغ دلده اوله سن سرو قویم
بش حواس وشش جهتدن قیل کذر * بولمق ایسترسك حضور قلب اکر
کنجی وار ویرانه ده ایله طلب * عقلی کل دیوانه ده ایله طلب
راه معنیده صوردن قیل کذر * اولمغل بزم صفاده پرکدر
تختهٔ غبراده زنهار اورمه تخت * طارم اعلایه ایله نقل رخت
نقشه مائل اولمغل همچون صبی * قومیه لر آدکی تاکیم غبی
المغل کنج کیانی برجوه * دوشمکل بو جیفه ایچون عوعوه
وار اشارات وغنا شرحن اوقی * اکله قانونی شفا شرحن اوقی
هرکه خوانك پیسه ایچمه قانی * کیشی خوش طوتمق کرك مهمانی
ابرکیم بستانه آب ایثار ایدر * عاقبت ریحان وکل اظهار ایدر
اهل اخلاص اول که بجبیله ریا * طاعت صدساله بی ایلر هبا
کورمدیکیچون اوزین عین الیقین * مردم دیده اولوبدر دور بین
مردم ایسك اولمه خودبین ای پسر * دیده وش تاکیم اوله سن معتبر
اولمغل بو کنبد ایچره بدزبان * سن نه دیرسك ساکه دیر کنبد همان
بی نیاز اوله خدادن برزمان * بی نیاز اولمق اکا یارار همان

تمه

مثنوی ازکفتار سلطان ولد

باقیٔ این کفته آید بی زبان * در دل آنکس که داردزنده جان
رو بسوی اصل خود همچون خلیل * بکذر از استاره وچرخ علیل
پای همت بر خور و بر ماه نه * سر بر آن ایوان و آن درکاه نه
این خودی را خرج کن اندرخدا * تا نمانی همچو ابلیسی جدا
آب جانرا ریز اندر بحر جان * تا شوی دریای بیحد وکران

در بیان سبب تألیف رساله

برکون بعض احباب ایله طوبخانه ده فقراء مولویه ایچون اسکندر پاشانك بنا ایلدیکی خانقاهده ناقل دقیقهٔ مثنوی . وکامل طریقهٔ مولوی . وسر برتی انواع معارف وحکمی محتوی اولوب برفحوای

« تجری من تحتها الانهار » عیون قلبندن مجرای لساننه جاری اولان
علوم وحقایق اسرار برموجب « عینا فیها تسمی سلسبیلا » اسماع
مستمعینه ساری اولدقده ساقی شراب طهور معنوی اولان عارف
ومحقق ٠ وعالم مدقق ٠ شیخ اسمعیل انقره وی متعنا الله بطول
حیاته وافاض علینا برکات انفاسه ٠ زیارتنه واریلوب روزمقابله
اولمغله مثنوی شریف کوش جان ایله اصغا اولندقده جلد ثالثده
قصهٔ دقوقی خلالنده

﴿ مثنوی ﴾

نی دل اندر صدهزاران خاص وعام * در یکی باشد کدامست آن کدام
بیت شریفنك سباق وسیاقندن تحقیق وتدقیق بیوروب وسر ینه روح
مولانادن ﴿ مثنوی ﴾

برکشا کنجینهٔ اسرار را * این سوم دفتر بهل اعذار را

دیو اشارت اولنمغله « المأمور معذور » دیوب خزاین اسرار مولانایی
آچوب ٠ وشهباز نفس ناطقه سی عالم قدسه پراچوب ٠ دریای
وحدتدن اول قدر درروجواهر واصناف زواهر دوکوب صاچدیلر که
اصداف اسماع مستعدین علی قدر بضاعتهم پردر اولوب کیفیت
رحیق عشقدن مست ومدهوش اولدیلر ٠ بعد المقابله شرف صحبتلریله
بوکمترین تشریف بیوروب شمع جمعلرینه پروانه سان سوزان اولوب
نوش جان اولان بادهٔ حب الهی کرمیتیله تحقیقات مزبوره یه
متعلق تدقیقات کثیره مذاکره اولنوب اثناء مصاحبتده
مناسبت ایله طریقهٔ بیرامیه دخی مذکور اولوب « در یکی باشد »
قیدینك توجیهنده بسیار مکالمه اولوب ٠ لکن کیفیت عشق عقل
معاشی مشوش ولسان قالی پریشان ایتمکله مرادی اداده تقصیرات اولمغله
محل مزبوره بعد الصحو بررساله تحریری خاطره اولمغین مباشرت
اولندقده سباق وسیاق اقتضاسیله « الکلام یجر الکلام »
مصداقنجه تطویل یوز کوستروب ٠ روح مولانادن وسرحاجی بیرام
ولیدن استمداد اولنوب اسرار علیه لرندن نیجه اشارت پربشارت وامداد

واعانت اولنمغله اشبو رساله‌سلك تحريره كشيده قيلنوب بيك اوتوزاوچ
سنه سى شوالنك اون سكرنجى كونى يوم الاحدده بدأ اولنوب سنهٔ مذكوره
ذى الحجه سنك يوم ثانيسى اولان يوم الاثنينده اتمامه ايرشدى ·
الحمدلله الودود · فياض الجود · ومبدأ الرحمة والوجود · وصلواته
على سيدنا ونبينا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا مولانا ومولى العالمين ·
محمد وعلى آله واولاده · واصحابه واتباعه · وعشيرته وعلى اهل
بيته · اجمعين الطيبين الطاهرين · وعلى جميع الانبياء والمرسلين ·
وعلى جميع الاولياء والعاشقين · والاتقياء والصالحين · وعلى
جميع المؤمنين والمؤمنات · والمسلمين والمسلمات · الاحياء منهم
والاموات · وعلى ملائكتك المقربين · وعلى اهل طاعتك فى برك
وبحرك اجمعين · آمين يارب العالمين · مالك يوم الدين · اياك
نعبد واياك نستعين · وقداتفق الفراغ من تميقه · ثالثا بعون الله
وتوفيقه · على يد مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم مقتبس الانوار
الباهرة الطالعة من مشكوة مصباح مرشدنا الاعظم · ومكملنا
الاكرم · المتحلى ظاهره بالشريعة والرشاد · وباطنه بالثبات
على الطريقة والسداد · ضاعف الله ايام حياته · وادام لنا
شرف صحبته · يوم السبت العاشر من شهر رمضان المبارك لسنة
اربع وثلثين والف من الهجرة النبويه · عليه افضل التحيه ·
وانا الفقير · الى رشاش نور ربه القدير · عبد الله بن محمد غفرالله له
ولوالديه غفرانا عظيما · وفتح عليه ابواب المعارف فتحا مبينا

م

مؤلف مشارالیه صاری عبدالله افندی مرحوم علوم عالیه وآلیه ده متبحر ومعارف کلیهٔ لدنیه ده فضل وکمالی ظاهر مفخر علمای روم اولوب جملهٔ آثار نفیسه‌سندن اولان مثنویٔ شریف شرحی درجهٔ کمالات ظاهره وباطنه‌سنه دلیل کافیدر . بوندن بشقه تألیفات جلیله‌سندن اولان مناقب اولیایی متضمن تصوفانه . نصیحة الملوك . ودره وجوهره . ودستور الانشا . ومرآة الاصفیا . ومسلك العشاق . نام کتابلرایله بعض مسائل دقیقه‌یی حاوی رسائل مختصرهٔ مخصوصه‌لری مقبول خواص اولوب . فتوحات مکیه‌نك دخی تصحیح واکتابنه موفق اولمشلر ویبك یتمش بر سنه‌سی صفر الخیرینك اواخرنده ترك دغدغهٔ عالم فانی وعزم کاشنسرای جاودانی بیورمشلردر ترجمهٔ حاللری طبع قیلنان مثنوی شرحینك جلد اولنده مفصلا محرر در رحمة الله علیه رحمة واسعة

بونسخه مؤلف مشارالیهك خط دستیله یازلمش نسخه دن مقابله وتصحیح اولنمش اولمغله صحتی تأمین اولنه بیلور

مطبعهٔ عامره ده (١٢٨٨) سنه‌سنده طبع قیلندی

فهرست الكتاب

صحيفه	
٠٠٧	باب اولدن فصل اول آدم عليه السلامك خلافتى
٠١٠	فصل ثانى اطوار منازل خلقت آدمى
٠١٤	فصل ثالث انسان اوچ نوعى مشتمل اولديغى
٠٢٠	باب ثانيدن فصل اول حب اصلى وجلاى قلب
٠٢٦	فصل ثانى واحد الزمان وغوث اعظم وكيفيت طلب انسان
٠٣٦	فصل ثالث جذبه وعشق
٠٤٢	فصل اول ارباب سلوكك اقسامى
٠٤٣	فصل ثانى مجذوب سالك سالك مجذوبدن رجحانى
٠٤٧	فصل ثالث مجذوب غيرسالك سالك غير مجذوبدن اولى ايديكى
٠٤٩	فصل رابع طالب ايكى قسم اولديغى
٠٥١	فصل خامس طريق ايكى اولديغى
٠٥٣	فصل سادس طريق نه ديمكدر
٠٥٦	باب رابع دنيادن ترهيب وطريق حقه ترغيب ومتفرعاتى
٠٩١	باب خامس طرق عليه نك سلسله لرى
٠٩٣	دربيان اسامئ عشرهٔ مبشره ومناقب ايشان
٠٩٩	اويس القرنى حضرتلرى
١٠١	هرم بن حبان
١٠١	ذكر اهل بيت النبى واولاد السبطين وائمهٔ اثنى عشر
١٢٧	درذكر سلسلهٔ طريقهٔ نقشبنديه
١٣٣	نكته درذكر عبارت نقشبنديه وخلوتيه
١٣٨	درذكر سلسلهٔ طريقهٔ خلوتيه
١٤٨	مناقب حسن بصرى رحمه الله
١٥٤	در ذكر حبيب عجمى قدس سره
١٥٧	مناقب ابراهيم ادهم قدس سره

١٦١	ذكر مناقب ذوالنون مصری قدس سره
١٦٤	ذكر مناقب داودطائی روح الله روحه
١٦٨	ذكر مناقب معروف كرخی قدس سره
١٧١	مناقب سری سقطی قدس سره
١٧٣	مناقب جنید بغدادی رحمه الله
١٧٥	مناقب حسین بن منصور الحلاج رحمه الله
١٨٢	عین القضاة همدانی قدس سره
١٨٤	شیخ مجدالدین بغدادی رحمه الله
١٨٨	شیخ متین شمس الدین تبریزی قدس سره
١٩٥	سید عماد الدین نسیمی قدس سره ومواعظ
٢٠٩	ممشاد دینوری قدس سره
٢١١	محمد دینوری
٢١٢	شیخ ضیاءالدین سهروردی
٢٢٧	شیخ ابوحامد اقسرایی
٢٣٣	الحاج بیرام انقره وی
٢٤١	امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس سرهما
٢٤٥	بنیامن ایاشی قدس سره
٢٤٦	پیرعلی سلطان اقسرایی قدس سره
٢٥٢	شیخ احمد ساربان
٢٥٦	حسام الدین انقره وی
٢٥٧	شیخ بالی وشیخ حسن قبادوز
٢٥٨	خواجه علی الرومی
٢٦٣	مواعظ مخصوصه
٢٧٤	خاتمة الكتاب
٢٩٠	دربیان روح اعظم ونفس كلیهٔ انسانیه
٣٠٦	دربیان سبب تألیف رساله

